

EESTI STATISTIKA

KUUKIRI

RECUEIL MENSUEL
DU
BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

1932
DETSEMBER

SISUKS PEALE MUU:

- Sündivus, surevus, abielluvus ja rahvastikuarv 1931 a.
- Haigusekindlustus 1931 a.
- Maavalitsuste tulud ja kulud 1930/31 a.
- Põllumajanduse tasuvus 1931/32 p.-a.

Nr. 133(12)

TALLINN

Nr. 133(12)

RIIGI STATISTIKA KESKBÜROO
BUREAU CENTRAL STATISTIQUE DE L'ESTONIE

SISUKORD

TABLE DES MATIÈRES

	Lhk.		Page
Sündivus, surevus, abielluvus ja rahvastikuarv 1931 a. — H. Reiman	689—712	<i>Naissances, décès, mariages et mouvement de la population en 1931. . . . .</i>	689—712
Haigusekindlustus 1931 a. — R. Sõrmus	713—724	<i>Assurance-maladie en 1931. . . . .</i>	713—724
Maavalitsuste tulud ja kulud 1930/31 a. — V. Feldman	724—733	<i>Recettes et dépenses des administrations d'arron- dissement en 1930/31 . . . . .</i>	724—733
Põllumajanduse tasuvus 1931/32 p.-a. (eel- kokkuvõte) — T. Kind	734—742	<i>Rentabilité des exploitations agricoles en 1931/32</i>	734—742

ANALISED TABELID — TABLEAUX PERMANENTS

(Standart- numeraat- sioon)		(Numération permanente)	
Tab. 1. Väliskaubandus oktoobris	744	Tab. 1. Commerce extérieur en octobre	744
2. Väliskaubanduse muude riikidega oktoobris	746	2. Commerce extér. avec les autr. pays en octobre	746
3. Tähtsamate ainete väliskaubandus oktoobris	746	3. Commerce extér. des princp. artiel. en octobre	746
4. Tolliametite läikeik oktoobris	748	4. Activité des bureaux douaniers en octobre	748
6. Riihtraudteed septembris	748	6. Chemins de fer en septembre	748
7. Tallinna sadama tegevus novembris	749	7. Mouvement du port de Tallinn en novembre	749
8. Eesti Panga ärisels 30. XI 32	749	8. Bilans de la Banque d'Estonie le 30. XI 32	749
10. Erapankade ärisels 1. XI 32	750	10. Situat. financ. des banq. privées au 1. XI 32	750
11. Tähtsamate ühispankade ärisels 1. XI 32	750	11. Bilans des princp. banques coopér. au 1. XI 32	750
12. Riigi sissetulekud oktoobris	751	12. Recettes de l'Etat en octobre	751
13. Valuuta hinnad Tallinna börsil novembris	751	13. Cours du change à Tallinn en novembre	751
14. Vabariigi piiridest ülesõitnud oktoobris ja novembris	756	14. Nombre de personnes ayant passé les confins de la Répu- blique en octobre et novembre	756
16. Linnade rahvastik septembris ja oktoobris	679*	15. Mouv. de la populat. dans les villes en sept. et octobre	679*
Liikvel olev raha	684*	Billets en circulation	684*
Pankadevahelise arvekoja tegevus	"	Mouvement de la chambre de compensation	"
Protostitud vekslid	"	Effets protestés	"
Kapitali emissioonid	"	Emissions des capitaux	"
Tööstusettevõtte tootang	"	Production de quelques industries	"
Loomataundid	"	Eptzooties	"
Tapamajade tegevus	"	Fonctionnement des abattoirs	"
24. Suurmüüginäind oktoobris	680*	24. Prix de gros en octobre	680*
25. Toiduainete maksumus kalorilise sisalduse järgi 1926—32	752	25. Coût des denrées alimentaires à la base de leur valeur nutritive 1926—32	752
26. Turuhinnad novembris	753	26. Prix de détail en novembre	753
27. Elumaksuindeksid	752	27. Nombres-indices du coût de la vie	752
28. Suurmüüginäind	752	28. Nombre-indices des prix de gros	752
29. Tööturg oktoobris	754	29. Marché du travail en octobre	754
30. Tööstusettevõtte ja tööloju 1. novembriks	755	30. Entreprises industrielles et leur main-d'oeuvre au 1 nov.	755
31. Tööõnnetused tööstusettevõtetel oktoobris	756	31. Accidents du travail dans les entreprises industrielles en octobre	756
32. Tööstusettevõtte arvu liikumise indeksid	756	32. Nombres-indices du mouvement du nombre de la main- d'oeuvre dans les entrepr. industr.	756
33. Näkkusehaigused augustis ja septembris	688*	33. Maladies contagieuses en août et septembre	688*

*) Viimased andmed ilmunud eelmistee kuukirjades.
Par * sont désignés les tableaux parus dans les NN précédents.

SÜNDIVUS, SUREVUS, ABIELLUVUS ja RAHVASTIKUARV 1931 a. NAISSANCES, DÉCÈS, MARIAGES et MOUVEMENT de la POPULATION en 1931.

Sisu: 1. Abielluvus, lhk. 680. 2. Sündivus, lhk. 691. 3. Surevus, lhk. 694. 4. Rahvastikuarv, lhk. 698.

1. Abielluvus. 1931 a. registreeritud abielude arv — 8778 — on väiksem mitte üksnes 1930 a. — 2,3% võrra, vaid ka kahest eelmisest — 1928 ja 1929 a. — 0,3% võrra (tab. 1). Arvutatud 1000 elaniku kohta (tab. 2) saame 1931 a.

abielluvuse koefitsiendi 7,8⁰/₀₀, eelmise 3 a. 7,9 ja 8,0 vastu. 1931 a. abielluvus ületab küll veel 1924—27 a. abielluvuse, kuid näib, et viimase 3 a. väikses tõusus on tulnud uus tagasimineku — tõenäoliselt valitseva majandusliku surutise mõjul.

Abielluvus 1922—31 a. — Mariages de 1922—31.

1.	Abielusid registreeritud — Mariages enregistrés				
	1931	1930	1929	1928	Keskml. 1922—26 Moyen.
Maad ühes neis asuvate linnadega — Arrond. avec villes					
Viru	1184	1161	1203	1219	1214
Järva	422	471	430	438	359
Harju	2145	2275	2286	2252	2212
Lääne	574	493	508	512	534
Saare	363	351	333	342	368
Pärnu	739	693	736	733	807
Viljandi	546	573	539	536	570
Tartu	1372	1476	1449	1337	1387
Valga	280	310	266	266	323
Võru	595	551	562	575	637
Petseri	558	483	496	441	520
Kokku — Total	8778	8897	8897	8801	8931

Eriti tuleb surutise mõju ilmsiks linnades, kus abielluvuse koef. on langenud 8,8⁰/₀₀, seega madalamale eelmisest 4 aastast, mille kohta on olemas linnade andmeid. Mõõduandvad selles languses on muidugi suuremad linnad: Tallinn, Tartu, Narva ja Pärnu, kuna väiksemas linnus, kus arvud rohkem kõiguvad, leidub ka eelmist aastat ületavaid abielluvuse koefitsiente. Maal aga (ilma linnadeta) keskmine abielluvuse koefitsient — 7,4⁰/₀₀ püsib eelmise — 1930 a. tasemel. Üksikutes maades, ühes arvatud neis asuvad linnad, 1930 a. on abielluvus võrreldes eelmise aastaga langenud Harju-, Järva-, Viljandi-, Tartu-, Valga- ja Saaremaal, mujal on see enam ehk vähem tõusnud.

Abielluvus 1 000 elaniku kohta — Nombre des mariages par 1 000 habitants.

2.	Üldine abielluvus — Coefficient général pour le pays	Abielluvus maades Arrondissements						Abielluvus linnades Villes				
			1931	1930	1929	1928	1922—1928		1931	1930	1929	1928
1931	7,8	Maad ilma linnadeta						Linnad — Villes	8,8	9,4	9,9	9,3
1930	8,0	Arrondissem. sans villes						Tallinn	10,5	11,4	12,0	11,4
1929	7,9		7,4	7,4	7,1	7,3	...	Haapsalu	7,1	4,3	6,4	7,2
1928	7,9	Maad ühes linnadega						Kuressaare	7,3	6,9	4,7	6,0
1927	7,8	Arrondissements						Narva	8,1	8,7	9,6	7,1
1926	7,7	avec villes						Nõmme	9,2	9,6	9,3	7,0
1925	7,3	Viru	7,9	7,8	8,1	8,2	8,1	Paide	5,9	3,8	8,0	5,3
1924	7,0	Järva	7,2	8,1	7,4	8,4	6,2	Paldiski	4,6	1,7	0,9	2,6
1923	8,6	Harju	9,8	10,4	10,4	10,2	10,1	Petseri	9,2	8,3	8,2	7,7
1922	8,7	Lääne	7,5	6,5	6,7	6,7	7,0	Pärnu	8,4	8,5	8,7	8,4
1921	9,9	Saare	6,3	6,7	5,8	6,0	6,4	Põltsamaa	9,1	6,4	5,1	4,4
1914	6,6	Pärnu	7,9	7,4	7,8	7,8	8,6	Rakvere	6,6	7,7	6,8	7,6
1910—1913	7,3	Viljandi	7,1	7,4	7,0	7,6	7,4	Tapa	8,3	8,8	9,9	14,4
1901—1908	6,8	Tartu	7,8	8,4	8,2	7,9	7,9	Tartu	7,2	8,4	9,1	8,0
1888—1889	7,1	Valga	7,0	7,8	6,7	6,7	8,1	Tõrva	7,7	7,4	4,2	4,2
		Võru	7,2	7,0	6,8	6,9	7,7	Türi	5,5	6,7	10,6	13,5
		Petseri	9,2	7,9	8,1	7,2	8,5	Valga	7,6	7,3	7,3	5,1
								Viljandi	8,0	6,9	8,7	7,9
								Võru	8,7	8,9	9,1	7,7

Abiellujate vanuslikus koostises (tab. 3) on tõusnud: meestel peamiselt 20—24 a. osatähtsus,

naistel aga ühes 18—19 a. ka 30—39 a. osatähtsus. Seetõttu abiellujate keskmine vanus (tab. 4), on mees-

Abiellunute vanuslik koostis % — Répartition des mariés d'après l'âge en %.

3.	— 18 a.	18 a.	19 a.	20—24 a.	25—29 a.	30—34 a.	35—39 a.	40—44 a.	45—49 a.	50—54 a.	55—59 a.	60—64 a.	65 ja üle	Kokku	Teadmata
	a) Mehed — Hommes.														
1931	—	0,3	0,6	24,9	36,1	18,1	7,7	5,0	2,0	1,8	1,4	0,7	0,5	100,0	0,0
1930	0,0	0,2	0,6	23,8	37,8	16,0	8,3	5,2	3,0	2,0	1,3	0,6	0,6	100,0	0,2
1929	0,0	0,3	0,8	23,9	36,8	17,4	8,8	4,8	3,1	1,7	1,1	0,7	0,6	100,0	0,2
1928	0,0	0,2	0,9	22,7	36,5	17,0	9,2	5,3	2,8	1,3	1,3	0,8	0,6	100,0	0,1
Keskmine 1927—31 — Moyenne	0,0	0,3	0,7	23,5	36,4	17,6	8,9	5,2	3,0	1,9	1,2	0,7	0,6	100,0	0,3
Sellest—Dont: Linnas — Villes	—	0,2	0,6	24,1	35,7	16,6	9,1	5,5	3,3	2,1	1,4	0,8	0,6	100,0	0,5
Maal — Arrondissements	0,0	0,3	0,8	23,1	36,8	18,1	8,8	5,0	2,0	1,7	1,2	0,7	0,6	100,0	0,2
b) Naised — Femmes.															
1931	1,7	3,0	5,6	41,2	25,6	11,7	5,7	2,8	1,5	0,6	0,4	0,1	0,1	100,0	0,3
1930	2,0	2,8	5,1	41,9	25,7	11,6	5,6	2,0	1,3	0,7	0,2	0,1	0,1	100,0	0,6
1929	1,7	3,4	5,3	41,2	25,3	11,9	5,0	2,8	1,5	0,6	0,2	0,1	0,1	100,0	0,4
1928	1,7	2,9	5,4	40,7	26,2	12,0	6,2	2,8	1,2	0,6	0,2	0,1	0,0	100,0	0,5
Keskmine 1927—31 — Moyenne	1,7	3,0	5,4	40,9	25,8	11,9	6,0	2,8	1,4	0,7	0,2	0,1	0,1	100,0	0,6
Sellest—Dont: Linnas — Villes	1,4	2,6	4,7	38,6	26,3	13,2	6,7	3,3	1,7	0,9	0,3	0,2	0,1	100,0	0,8
Maal — Arrondissements	1,9	3,2	5,7	42,2	25,5	11,3	5,6	2,6	1,2	0,5	0,2	0,1	0,0	100,0	0,5

Abiellujate keskmine vanus — Age moyen des mariés.

4.	1931	1930	1929	1928	Keskm. 1927—31
	Mehed — Hommes.				
Linnas — Villes	30,7	30,8	30,8	31,0	30,9
Maal — Arrond.	30,4	30,5	30,5	30,7	30,6
Kokku — Total	30,5	30,6	30,6	30,8	30,7
Naised — Femmes.					
Linnas — Villes	27,3	27,2	27,3	27,5	27,3
Maal — Arrond.	26,4	26,3	26,3	26,3	26,4
Kokku — Total	26,7	26,6	26,7	26,7	26,7

tel langenud nii linnas kui maal madalamale eelmisest neljast aastast, naistel aga on see tõusnud, võrreldes eelmise aastaga, 1927—31 a. keskmisele tasemele.

Abiellujate endises perekonnaseisus (tab. 5) leiame 1931 a. meestel kasvanud leskede ja lahutatute osatähtsuse, naistel aga on tõusnud ühes vallalistega, ka leskede osatähtsus, kuna lahutatute % 3 a. ühel tasemel püsimise järele on langenud.

Abiellujate endine perekonnaseis %.
État civil antérieur des époux en %.

5.	Mehed — Hommes			Naised — Femmes		
	Vallal. Célibat.	Lesed Veufs	Lahut. Divorcés	Vallal. Filles	Lesed Veuves	Lahut. Divorcées
1931	88,5	7,7	3,8	93,4	4,2	2,4
1930	80,2	7,4	3,4	93,3	4,0	2,7
1929	89,3	7,5	3,2	93,2	4,1	2,7
1928	80,5	7,5	3,0	92,0	4,4	2,7
Keskm. 1927—31	89,1	7,6	3,3	93,2	4,3	2,5

Ühiskondlikult kihituselt (tab. 6) 1931 a. abielluvuses leiame suurema languse vaid töölisel ja teenijal ja palgalise tööjõuga ettevõtete pidajail; isetöötajail väikeettevõtjail leiame küll tõusu võrreldes eelmise aastaga, kuid see jääb siiski taha 1927—29 a. tasemest; ja vastupidi, ametnikel leiame küll languse võrreldes eelmise aastaga, kuid siiski 1927—29 a. taset ületavalt. Kindlakujulise, 1927—1930 a. taset ületava abielluvuse tõusu leiame vaid põllupidajail.

1000 vastavast ühiskondlikust kihist mehest abiellus 1927—31 a.
De 1000 hommes appartenant à la classe sociale correspondante ont se marié (1927—31).

6.	Põllupidajad Agriculteurs	Palgalise tööjõuga tööstuse- ja kauband. ettevõtte pidajad ning kapitalist elavad isikud Entrepreneurs industriels et commerciaux et rentiers	Isetöötajad tööst. ja kauband. väikeettevõtjad — Petits entrepreneurs travaillant eux-mêmes dans l'industrie et commerce	Töölised ja teenijad Ouvriers et service	Ametnikud (ihes politsei ja õpetajatega ilma kaitsesväelasteta) — Employés (y compris police et instituteurs sans militaires)
1930	6,0	4,6	8,4	0,6	15,2
1929	5,7	4,1	10,2	0,6	13,3
1928	6,0	4,3	10,1	0,2	13,7
Keskm.—Moyen. 1927—31	6,0	4,5	9,7	0,2	13,8

Keskmisses päevases abiellumises (tab. 7) leiame 1931 a. suurima tõusu eelmise aasta juuni asemel mais, mis tingitud suvepühade sattu-

misest vastavatesse kuudesse. Talvine kõrgeim arv püsib vähe kõikudes, seoses jõuludega, ikka detsembris.

Keskmise päevase abielluvuse suhe kuude järgi (aasta keskmine = 100).
Rapport du nombre des mariages par jour (moyenne pour l'année = 100).

7.												
	Jaanuar	Veebruar	Märts	Aprill	Mai	Juuni	Juuli	August	September	Oktoober	November	Detsember
1931	66,2	68,6	98,7	101,7	157,9	126,3	76,8	76,6	73,5	78,2	88,7	156,3
1930	57,0	107,8	95,7	128,3	103,2	163,2	60,9	74,4	75,1	72,0	91,9	167,3
1929	61,6	90,1	122,3	100,7	137,2	146,4	73,6	75,4	77,2	72,2	87,0	155,5
1928	71,6	105,9	123,9	114,2	145,9	112,7	81,3	65,4	83,9	60,6	75,5	158,7
Keskml.—Moyenne 1927—31.	63,9	101,9	108,8	114,7	128,6	142,1	77,6	70,4	77,1	72,4	85,4	158,1
Sellest: Linnas — Villes	63,0	78,8	79,5	96,8	106,6	127,5	79,8	90,7	102,2	92,5	98,5	187,2
Dout: Maal — Arrondissem.	64,2	114,1	124,2	124,2	140,3	149,7	76,3	59,7	63,7	61,7	81,0	142,7

Abielude lõppemine (tab. 8) 1931 a. ületab eelmise aasta: surevuse läbi 1000 abiellumise kohta 744,5:680,9 vastu ja lahutuste läbi 81,0:78,3 vastu. Selle tõttu on abielude juurekasv 1931 a. eelmisest aastast tunduvalt väiksem, esinedes aastast

aastasse kõikivate arvudega. Selle põhjuseks on, et ka abielupoolte surevus kõigub aastast aastasse. Abielulahutused aga kasvavad järjekindlalt — arvatult nii 1000 abiellumise kui 100.000 elaniku kohta.

Abielude sõlmimine ja lõppemine 1928—31 a. — Mariages enregistrés et mariages dissous de 1928—31.

8.	Sõlmitud abielude arv Nombre de mariages enregistrés	Surma tõttu lõppenud abielud — Mariages finis à cause de décès	Lahutatud abielud Divorces	Abielude juurekasv aastas Accroissement des mariages	1 000 abiellumise kohta Pour 1 000 mariages		Abielulahutused 100 000 elaniku kohta Divorces pour 100 000 habitants
					Surma tõttu lõppenud abielusid Mariages finis à cause de décès	Lahut. tõttu lõppenud abielusid Divorces	
1931	8 778	6 535	711*	1 532	744,5	81,0	63,6
1930	8 807	6 058	697	2 142	680,9	78,3	62,4
1929	8 807	7 290	655	862	827,7	74,4	58,7
1928	8 801	6 354	566	1 881	722,0	64,3	50,7

2. Sündivus. 1931 a. elussündinute arv (tab. 9)
Naissances.

—19.509—ületab eelmise aasta

arvule 1931 a. sündivus annab eelmise aasta koeffitsiendi — 17,4⁰/₁₀₀.

vaid 38 juhu võrra, mistõttu suhteliselt rahvastiku-

Sündivus 1922—31 a. — Naisances de 1922—31.

9.	1931												1930			1929			1928			Keskml. 1922—26 Moyenne					
	M.			N.			K.			M.			N.			K.			M.			N.			K.		
	Elusalt — Nés-vivants.																										
Viru	1 370	1 397	2 767	1 385	1 359	2 744	1 475	1 327	2 802	1 495	1 343	2 838	1 511	1 424	2 935												
Järva	500	530	1 090	608	566	1 174	577	521	1 098	574	571	1 145	515	488	1 003												
Harju	1 006	1 002	3 208	1 634	1 626	3 310	1 657	1 592	3 249	1 565	1 683	3 248	1 888	1 802	3 690												
Lääne	687	670	1 357	723	669	1 392	732	649	1 381	748	702	1 450	791	751	1 542												
Saare	508	576	1 173	612	545	1 157	491	523	1 014	586	586	1 172	670	622	1 292												
Pärnu	832	779	1 611	839	781	1 620	823	726	1 549	857	808	1 665	904	889	1 793												
Viljandi	654	647	1 301	599	589	1 185	622	599	1 221	664	640	1 304	680	622	1 302												
Tartu	1 564	1 473	3 037	1 621	1 516	3 137	1 473	1 430	2 909	1 595	1 453	3 049	1 619	1 565	3 184												
Valga	355	331	686	354	294	648	292	331	623	357	340	697	423	402	825												
Võru	800	753	1 553	795	724	1 519	759	767	1 526	849	819	1 668	863	805	1 668												
Petseri	851	815	1 666	835	750	1 585	863	875	1 738	930	898	1 828	1 070	989	2 059												
Kokku — Total	9 937	9 572	19 509	10 052	9 419	19 471	9 764	9 346	19 110	10 221	9 843	20 064	10 934	10 359	21 293												
	Surnult — Mort-nés.																										
Viru	33	26	59	30	31	61	27	18	45	32	30	62	42	38	80												
Järva	18	10	28	16	15	31	15	20	35	14	13	27	22	10	38												
Harju	49	33	82	36	35	72 ^{*)}	41	38	79	41	36	77	62	48	110												
Lääne	21	25	46	26	10	36	14	13	27	18	14	32	21	17	38												
Saare	18	12	30	15	17	32	14	12	26	18	9	27	23	15	33												
Pärnu	19	19	38	19	22	41	15	13	28	10	16	32	27	18	45												
Viljandi	16	14	30	13	10	23	17	17	34	19	12	31	20	17	37												
Tartu	30	18	48	36	20	56	28	17	45	29	21	50	35	31	90												
Valga	12	7	19	12	7	19	9	2	11	11	5	16	6	9	15												
Võru	29	16	36	18	14	32	12	17	29	21	12	33	24	18	42												
Petseri	9	2	11	5	4	9	4	4	8	3	5	8	4	2	6												
Kokku — Total	245	182	427	226	185	412^{*)}	196	171	367	222	173	395	286	229	515												
Peale selle registreeritud enne 7 kuu kandmisega surnult-sündinud ^{*)} — En plus les mort-nés enregistrés ayant né avant 7 mois de grossesse	15	5	20	23	14	37	16	22	38	18	7	25															

*) Sellest 26 otust seadusejõusse astumata.

*) Kuni 1927 a. puuduvad andmed enne 7 kuu kandmisega surnultsündinute kohta, mispärast pole võimalik neid eraldada üldarvust.

*) Arsti teadaandel sugu võimata kindlaks teha 1 juhul.

Surnult-sündinute arv samuti ületab eelmise aasta vähesel määral 427:412 juhu vastu, mis tõttu üldine 1931 a. sündinute arv — 19.936 — ületab eelmise aasta vaid 53 juhu võrra. Suhteliselt rahvastikuarvule saame 1931 a. ka sündivuse üldkoeffitsiendi sama, mis eelmisel aastal — 17,8 ehk, võttes täpsamalt, vaid pisut suurema — 17,82:17,81 vastu.

Nii selgub, et 1930 a. väike sündivuse tõus võrreldes eelmise aastaga oli õieti taas-võnge üles 1929 a. languse järele, ja et sündivus Eestis väiksest kõikides püsib juba mitmendat aastat pea samal tasemel.

Selle juures aga näeme (tab. 10), et 1931 a. sündivus linnus on langenud mitte üksnes võrreldes eel-

mise aastaga — 11,4⁰/₀₀: 12,0⁰/₀₀ vastu, vaid koguni allapoole 1927—1929 a. taset. Ka üksikuis linnus leiame enamikus languse; ainult Võrus, Viljandis, Rakveres ja Põltsamaal leiame, võrreldes eelmise aastaga, väikse ja Petseris üsna suure tõusu.

Maades (ilma linnadeta) on 1931 a. sündivus — 20,0⁰/₀₀ — võrreldes eelmisega kasvanud, kuid jääb taha 1928 a. ja võrdub 1927 a. Üksikutes maades ühes neis asuvate linnadega leiame, võrreldes eelmise aastaga, sündivuse tõusu vaid Ida-Eestis — Viru- (väikse), Tartu-, Valga-, Võru- ja Petserimaal; mujal aga on tegemist suurema või väiksema langusega.

Elussündinute arv 1 000 elaniku kohta — *Nombre des nés-vivants par 1 000 habitants.*

10.	Üldine sündivus <i>Coefficient général pour le pays</i>	Sündivus maades <i>Arrondissements</i>						Sündivus linnades <i>Villes</i>					
			1931	1930	1929	1928	1922—26		1931	1930	1929	1928	
1931	17,4	Maad ilma linnadeta <i>Arrondissem. sans villes</i>	20,0	19,7	19,4	20,5	...	Linnad — <i>Villes</i>	11,4	12,0	11,0	11,7	
1930	17,4								Tahtsimäe	10,7	11,1	11,0	11,0
1929	17,1								Haapsalu	12,0	15,5	13,8	12,0
1928	18,0								Kuressaare	11,1	10,2	12,0	11,1
1927	17,7								Narva	12,9	13,2	12,4	12,5
1926	17,9								Nõmme	13,4	15,8	16,8	13,7
1925	18,3								Paide	12,5	15,1	13,0	11,0
1924	19,2								Paldiski	10,2	11,6	9,6	9,5
1923	20,1								Petseri	21,8	13,7	17,0	19,7
1922	20,2								Pärnu	12,4	12,0	10,3	12,3
1921	20,3								Põltsamaa	10,0	10,0	8,4	5,4
1920	18,4								Rakvere	11,0	10,1	12,9	10,5
1919	17,3								Tapa	13,6	20,3	14,3	17,0
1918	20,2	Tartu	9,4	10,9	10,5	11,4							
1917	16,9	Tõrva	14,0	17,1	16,8	14,6							
1916	19,5	Türi	17,4	20,2	17,5	22,8							
1915	23,6	Valga	12,3	13,0	10,3	11,7							
1914	24,7	Viljandi	14,4	14,0	13,0	13,0							
1910—1913	25,1	Võru	12,2	12,0	11,5	11,2							

Rahvuselt (tab. 11) leiame 1931 a. sündivuses osatähtsuse (⁰/₀₀) tõusu sakslastel, rootslastel (eriti silmapaistva) ja juutidel; languse — venelastel ja muudel rahvustel; eestlastel aga püsib see endisel tasemel.

Elussündinute ema rahvus. (1000 elan. kohta, 1922 a. rahvalug. andmeil). — *Nationalité des mères des nés-vivants (par 1000 hab. d'après les données du rec. de 1922).*

11.									Teadmata % <i>Inconnu %</i>
	Eesti <i>Estonienne</i>	Vene <i>Russe</i>	Saksa <i>Allemande</i>	Rootsi <i>Suédaise</i>	Juudi <i>Juive</i>	Muud <i>Autres</i>	Kokku <i>Total</i>	Teadmata % <i>Inconnu %</i>	
1931	17,5	22,1	7,9	20,1	9,9	10,3	17,6	0,1	
1930	17,5	22,3	7,7	16,7	9,2	11,6	17,6	0,1	
1929	16,9	23,3	7,9	17,7	10,7	11,3	17,3	0,7	
1928	17,6	24,5	10,9	18,1	10,5	14,4	18,1	0,8	
Keskmine — <i>Moyen. 1927—31</i>	17,3	23,4	9,1	18,0	10,1	11,9	17,7	0,5	

Töölalalt (tab. 12) leiame 1931 a. tõusu põllumajanduses ja majateenijail; languse — tööstuses ja kaubanduses; riigi- ja omaval. teenistuse ning

ühiskondlikul alal sündivuse osatähtsus püsib eelmise aasta tasemel.

Sündinute isa tööala %₀₀ (Väljaspool abielu sünd. ema järgi).
Occupation des parents des nés-vivants en %₀₀ (nés illégit. d'après l'occup. de la mère).

12.							
	Põllumajand. <i>Agriculture</i>	Tööstus <i>Industrie</i>	Kaubandus <i>Commerce</i>	Riigi- ja omaval. teenistuse % <i>Service public¹⁾</i>	Ühiskondl. alal tegevad <i>Prof. libér.</i>	Majateenijad <i>Service domes- tique</i>	
1931	19,6	16,9	16,0	17,7	28,7	6,2	
1930	19,3	17,2	17,4	17,7	28,7	5,3	
1929	18,7	17,6	16,8	16,2	26,5	4,2	
1928	20,5	21,4	17,4	17,2	28,2	4,0	
Keskmine. — <i>Moyen.</i> 1927—31	19,7	18,4	16,9	17,1	26,4	4,8	

Ühiskondlikult kihituselt (tab. 13) on 1931 a. sündivus tõusnud põllupidajail ja töölistel ja teenijail — viimastel tõenäoliselt maatöölise ja majateenijate arvel; langenud — mõlemat liiki ettevõtete pidajail ja ametnikel.

¹⁾ Ühes õpetajate, politsei ja kaitsväega — *Employés d'Etat et des administrations publiques.*

Sündinute isa ühiskondlik kiht (väljaspool abielu sünd. ema järgi) %₁₀₀ — Situation sociale des pères des nés-vivants (nés illég.-sit. de la mère).

19.	Põllupidajad <i>Agriculture</i>	Palgalise tööjõuga tööstuse ja kauband. ettevõttepidajad ning kapitalist elav isikud — <i>Entre- preneurs industr. commerciaux ainsi que rentiers etc.</i>	Isetöötajad, tööstuse ja kauband. väike- ettevõtjad — <i>Petits entrepreneurs tra- vaillant eux-mêmes dans l'ind. et comm.</i>	Töölised ja teenijad <i>Ouvriers et service</i>	Ametnikud (ihes politsei ja õpetaja- tega ilma kaitse- väelasteta) <i>Employés (compris police et instituteurs, sans militaires)</i>
1931	19,2	4,0	15,0	17,1	17,1
1930	19,1	5,0	15,3	17,0	18,7
1929	18,7	6,1	15,4	16,6	16,4
1928	19,8	6,5	17,0	17,1	18,1
Keskml.—Moyen. 1927—31	19,3	5,9	15,8	16,8	17,5

Sündimise järjekorra (tab. 14) and-
meil on sündinud tõusnud nii linnas kui maal peamiselt
esimese lapse arvel. Sama osutavad ka vanemate
abielu kestuse (tab. 15) andmed. Osatähtsuselt
(%) on tõusnud sündinute arv enne abielu — maal

ja kuni 1 a. kestusega abieludes — nii linnas kui maal;
samuti on tõusnud ka väljaspool abielu sündinute
arv. Vanematest abielurühmadest leiame tõusu vaid
3—4 a. ja 10—14 a.

Elussündinute sündimise järjekord — *Ordre de naissance des nés-vivants.*

14.	1 laps 1-er en- fant	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12 ja enam 12 et pl.	Kokku Total	Teadm. Inconnu
1931	35,6	24,0	15,5	9,4	6,1	4,1	2,4	1,4	0,8	0,4	0,1	0,2	100,0	0,2
1930	34,8	24,2	15,3	10,2	6,3	3,8	2,3	1,5	0,8	0,4	0,2	0,2	100,0	0,1
1929	34,7	23,8	15,9	10,1	6,1	3,9	2,3	1,4	0,8	0,5	0,3	0,2	100,0	0,7
1928	33,0	24,4	15,8	10,7	5,9	3,9	2,5	1,7	0,9	0,5	0,4	0,3	100,0	0,3
Keskml.—Moyen. 1927-31	34,2	24,1	15,7	10,1	6,1	3,9	2,4	1,5	0,9	0,5	0,3	0,3	100,0	0,4
Sellest—Dont:														
Linnas — <i>Villes</i>	49,0	25,6	12,1	6,2	3,0	1,8	1,1	0,5	0,3	0,2	0,1	0,1	100,0	0,5
Maal — <i>Arrondiss.</i>	30,7	23,7	16,6	11,0	6,9	4,4	2,7	1,8	1,0	0,6	0,3	0,3	100,0	0,4

Elussündinute vanemate abielu kestus — *Durée de mariage des parents des nés-vivants.*

15.	Enne abi- elustumist ¹⁾	Kuni 0,5 a. <i>Moins de 0,5 a.</i>	0,5—1 a.	1 a.	2 a.	3—4 a.	5—9 a.	10—14 a.	15—19 a.	20—24 a.	25—29 a.	30 ja üle 30 a. et pluss	Kokku Total	Teadmata Inconnu	Väljusp. ab. Illégitimes
1931	1,4	7,4	9,7	11,7	9,6	16,0	26,4	11,4	4,3	1,0	0,2	—	100,0	4,3	9,6
1930	1,4	7,0	9,5	12,2	10,3	14,4	23,0	9,5	5,7	1,5	0,2	0,0	100,0	4,2	9,0
1929	1,2	6,9	9,5	12,7	9,6	15,0	23,0	8,5	6,0	1,9	0,1	0,0	100,0	7,1	8,3
1928	1,0	6,3	10,3	11,5	9,2	16,3	27,7	8,9	6,5	2,1	0,2	—	100,0	7,0	8,2
Keskmine — Moyenne 1927—31	1,2	6,8	9,8	11,9	9,6	15,8	27,4	9,6	5,7	2,0	0,2	0,0	100,0	5,9	8,7
Sellest—Dont:															
Linnas — <i>Villes</i>	1,8	7,8	12,5	15,0	11,1	16,0	23,1	7,7	3,4	0,9	0,1	—	100,0	2,8	10,0
Maal — <i>Arrondissenn.</i>	1,0	6,5	9,2	11,1	9,2	15,7	23,4	10,1	6,4	2,2	0,2	0,0	100,0	6,6	8,3

Vanemate vanus (tab. 16) on 1931 a.
sündinuil eeslõunuga kooskõlas vähe langenud
— nii isal kui emal. Vanuserühmades aga leiame

osatähtsuse tõusu isadel 20—24, 30—34, 45—49
ja üle 60 a., emadel 18, 20—24, 30—34 a.

Elussündinute vanemate vanus — *Âge des parents des nés-vivants.*

16.	Alla 18 a. <i>Moins de 18 a.</i>	18 a.	19 a.	20—24 a.	25—29 a.	30—34 a.	35—39 a.	40—44 a.	45—49 a.	50—54 a.	55—59 a.	60 a. ja va- nera — 60 a. et pluss	Kokku Total	Teadmata Inconnu	Väljaspool abielu Illégitimes	Keskmine vanus <i>Moyenne</i>
Isa — <i>Âge du père.</i>																
1931	—	0,0	0,1	7,4	24,9	26,3	17,9	12,7	6,6	2,6	0,9	0,6	100,0	0,3	9,6	34,6
1930	—	0,0	0,2	7,0	25,1	24,9	19,0	13,2	6,3	3,0	0,9	0,4	100,0	0,2	9,0	34,7
1929	—	0,0	0,1	6,4	25,1	25,2	19,5	12,9	6,6	2,7	1,0	0,5	100,0	0,9	8,3	34,8
1928	—	0,0	0,2	6,3	23,8	24,5	20,0	13,5	7,1	2,9	1,2	0,5	100,0	0,5	8,2	35,1
Keskml.—Moyenne 1927—31	—	0,0	0,2	6,6	24,7	24,9	19,3	13,2	6,8	2,8	1,0	0,5	100,0	0,5	8,7	34,8
Sellest — Dont:																
Linnas — <i>Villes</i>	—	0,0	0,2	9,0	23,8	25,0	17,9	10,8	5,3	2,1	0,8	0,3	100,0	0,6	10,0	33,6
Maal — <i>Arrond.</i>	—	0,0	0,1	6,1	23,7	24,9	19,7	13,8	7,1	3,0	1,1	0,5	100,0	0,5	8,3	35,1
Emal — <i>Âge de la mère.</i>																
1931	0,4	1,0	1,6	22,1	29,1	24,0	14,5	6,1	0,6	0,0	—	—	100,0	0,5	—	29,8
1930	0,4	0,8	1,6	21,8	29,1	24,4	15,0	6,3	0,6	0,0	—	—	100,0	0,5	—	29,9
1929	0,4	0,8	1,7	21,8	30,3	23,8	14,9	5,9	0,6	0,0	—	—	100,0	1,4	—	29,8
1928	0,4	0,9	1,6	21,4	29,4	24,0	15,3	6,3	0,7	0,0	—	—	100,0	1,2	—	30,0
Keskml.—Moyenne 1927—31	0,4	0,8	1,6	21,8	29,5	24,0	15,0	6,2	0,7	0,0	0,0	—	100,0	1,1	—	29,9
Sellest — Dont:																
Linnas — <i>Villes</i>	0,4	0,9	1,8	24,7	31,4	23,1	12,9	4,4	0,4	0,0	—	—	100,0	1,0	—	29,2
Maal — <i>Arrond.</i>	0,4	0,8	1,6	21,1	29,0	24,2	15,5	6,7	0,7	0,0	—	—	100,0	1,1	—	30,1

¹⁾ Y compris les enfants nés avant le mariage et légitimés par le mariage.

Keskmine päevane sündivus (tab. 17) on tõusnud jaan., märtsis, aprillis, augustis (pisut),

oktoobris (suuresti) ja detsembris — seoses eelmise aasta abiellumise tõusudega aprillis, juunis, novemb-

Keskmine päevane sündivus kuude järgi (aasta päevane keskmine = 100).
Natalité moyenne par jour d'après les mois (moyenne annuelle par jour = 100).

17.	Jaan.	Veabr.	Märts	Aprill	Mai	Juuni	Juuli	August	Sept.	Okt.	Nov.	Det.
1931	108,5	103,1	110,2	100,8	99,4	96,8	97,2	96,7	102,5	96,6	94,3	94,0
1930	102,9	105,4	103,4	99,5	101,8	100,1	100,9	96,2	106,1	89,4	96,2	93,7
1929	110,3	114,5	107,7	104,3	96,1	94,9	98,8	99,2	106,0	94,1	82,8	92,2
1928	106,7	103,3	104,4	100,2	91,5	95,5	103,6	102,2	99,1	93,2	100,5	99,6
Keskm.—Moyen. 1927—31	105,6	105,7	105,4	102,1	97,8	97,8	101,2	98,5	102,9	93,8	93,8	95,9
Sellest—Dont:												
Linnas—Villes	101,8	105,8	101,3	105,0	103,8	101,4	105,9	98,4	100,6	87,8	89,2	99,5
Maal—Arrondiss.	106,5	105,9	106,8	101,4	95,3	96,9	100,1	98,5	103,4	95,3	94,9	95,1

1000 tüdruku kohta sündis poisse (maades ühes linnadega).
Nombre des garçons pour 1 000 filles.

18.	1931	1930	1929	1928
Viru	980,7	1 019,1	1 111,5	1 113,2
Järva	1 056,6	1 074,2	1 107,5	1 095,2
Harju	1 040,0	1 035,7	1 040,8	929,9
Lääne	1 025,4	1 080,7	1 127,9	1 065,5
Saare	1 050,0	1 122,9	938,8	1 000,0
Pärnu	1 068,0	1 074,3	1 133,6	1 080,6
Viljandi	1 010,8	1 011,9	1 038,4	1 037,5
Tartu	1 061,8	1 080,3	1 025,8	1 098,4
Valga	1 072,5	1 204,1	882,2	1 060,0
Võru	1 062,4	1 098,1	989,6	1 036,6
Petseri	1 044,2	1 113,3	986,8	1 035,6
Üldse Eestis	1 038	1 067	1 045	1 039

ris ja detsembris. Ainult oktoobri sündivuse tõusul puudub vastav abielluvuse tõus jaanuaris; kuid siin võisid sattuda kokku ka dets. ja veabr. tõusnud abielluvuse mõjud. Samuti tuleb arvestada kasvavalt väljaspool abielu sündide mõjuga, mis pole seotud abiellumise hooaegadega.

1931 a. sündinuil poiste ülekaal on langenud — 1000 tüdr. kohta 1038 peale, mis on madalamaid kogu iseseisvuse ajal (tab. 18).

Mitmikute arv (tab. 19) 1931 a. on jätkuvalt langenud: kaksikute protsent sünnijuhutdest võrdub eelmisele aastale, kolmikute protsent aga on langenud 1931 a. madalaimale tasemele.

Mitmikud — Accouchements multiples.

19.	% sünditusjuhutdest % au total des naissances		Kaksik-sündinute soo % Sexe dans les accouch. doubles en %			Mitmikute surn. sünd. % % des mort-nés lors des accouchem. multiples	
	Kaksikud Acc. doubles	Kolmikud Acc. triples	2 poissi 2 garçons			P.	T.
			1 p.—1 g. 1 t.—1 f.	2 tütarl. 2 filles			
1931	14,2	0,2	33,0	38,0	20,0	6,3	6,3
1930	14,2	0,5 ¹⁾	25,6	41,7	32,7	7,7	8,1
1929	14,7	0,2	33,8	32,7	35,5	4,9	4,9
1928	14,8	0,3	31,2	42,3	26,5	9,7	6,3
Keskm.—Moyenne 1927—31	14,4	0,3	30,7	39,0	30,3	7,9	6,1
Sellest—Dont:							
Linnas—Villes	11,3	0,1	30,4	35,5	34,1	5,0	2,2
Maal—Arrond.	15,1	0,3	30,8	39,6	29,6	8,2	6,0

3. Surevus. Surmajuhtude arv 1931 a. (tab. 20). Arvestades 1000 elaniku kohta, saame Mortalité. — 18.077 — ületab suuresti 1931 a. surevusekoeff. 16,2:14,9 vastu eelmisel aastal — 8,8% võrra — eelmise — 1930 a. surevuse, mis oli (tab. 21). 1921 a. peale on surevus kõikunud 14,0⁰/₁₀₀ 1929 a. erakorraliselt kõrge surevuse järele madal ja 18,1⁰/₁₀₀ vahel, andes 1921—30 a. keskmisena 16,0⁰/₁₀₀.

1931 a. surevusekoeff. 16,2:14,9 vastu eelmisel aastal (tab. 21). 1921 a. peale on surevus kõikunud 14,0⁰/₁₀₀ ja 18,1⁰/₁₀₀ vahel, andes 1921—30 a. keskmisena 16,0⁰/₁₀₀.

Surevus 1922—31 a. — Mortalité de 1922—31.

20.	1931			1930			1929			1928			Keskmine 1922—1926 Moyenne		
	M.	N.	K.	H.	F.	T.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.
Maad ühes neis asuvate linnadega—Arrondissement avec les villes															
Viru	1 252	1 154	2 409	1 269	1 030	2 299	1 502	1 202	2 704	1 380	1 188	2 568	1 300	1 064	2 304
Järva	551	420	971	431	419	850	548	483	1 020	519	440	950	442	384	826
Harju	1 832	1 651	3 483	1 745	1 553	3 298	2 027	1 801	3 888	1 761	1 547	3 303	1 723	1 484	3 207
Lääne	638	666	1 304	633	592	1 230	840	797	1 637	675	624	1 299	601	617	1 308
Saare	473	512	985	407	400	816	563	617	1 180	460	472	938	494	403	987
Pärnu	805	746	1 551	772	744	1 516	894	878	1 772	772	738	1 510	770	720	1 490
Viljandi	662	672	1 334	567	529	1 096	720	689	1 418	686	675	1 361	678	600	1 287
Tartu	1 551	1 383	2 934	1 411	1 328	2 737	1 669	1 584	3 243	1 510	1 381	2 801	1 478	1 321	2 709
Valga	312	274	586	306	270	578	340	304	644	285	259	544	337	318	655
Võru	685	645	1 330	599	664	1 163	730	641	1 371	644	580	1 224	663	615	1 278
Petseri	616	577	1 193	557	472	1 029	600	602	1 292	647	536	1 183	610	516	1 126
Kokku—Total	9 377	8 700	18 077	8 702	7 908	16 610	10 520	9 658	20 178	9 345	8 440	17 785	9 186	8 141	17 327

¹⁾ Siin hulgas üks neljikuht.

Surevus 1 000 elaniku kohta — Mortalité par 1 000 habitants.

21.	Üldine surevus Coefficient général pour le pays	Surevus maades Arrondissements	1931	1930	1929	1928	1922—1926	Surevus linnades Villes	1931	1930	1929	1928
1931	16,2	Maad ilma linnadeta Arrondissements sans villes	17,1	15,5	19,0	16,9	...	Linnad — Villes	14,0	13,3	15,7	13,7
1930	14,9							Tallinn	13,8	13,4	16,4	13,4
1929	18,1							Haapsalu	22,2	19,6	22,6	15,0
1928	15,0							Kuressaare	17,0	15,0	21,1	12,6
1927	17,3	Maad ühes linnadega Arrondissements avec villes						Narva	19,9	16,0	18,5	17,1
1926	16,2							Nõmme	11,9	13,4	15,6	11,7
1925	14,9							Palde	16,0	13,6	12,1	14,3
1924	15,2							Paldiski	16,7	12,5	16,7	13,0
1923	15,0							Viru	16,1	15,4	18,1	17,2
1922	16,7							Järva	16,7	14,6	17,7	16,5
1921	15,8							Härju	15,9	15,0	17,7	15,1
1920	20,0							Lääne	17,2	16,2	21,5	17,1
1919	27,0							Saare	17,2	14,3	20,6	16,4
1918	30,3							Pärnu	16,5	16,1	18,8	16,1
1917	25,2	Viljandi	17,3	14,2	18,4	17,7						
1916	23,3	Tartu	16,7	15,5	18,4	16,4						
1915	20,0	Valga	14,8	14,5	16,2	13,7						
1914	19,2	Võru	16,1	14,0	16,5	14,8						
1910—1913	18,4	Petseri	19,6	16,9	21,2	19,4						
1901—1908	19,1											
1888—1889	22,2											

Selle arvu 1931 a. surevus küll ületab, kuid viisaastate — 1921—25 ja 1926—30 a. keskmised — 15,5⁰/₁₀₀ ja 16,5⁰/₁₀₀ näitavad, et viimasel ajal on surevus siiski rahuaia esimesist aastast kõrgem ja sellega võrreldes 31 a. surevus on koguni pisut madalam. Sama leiame ka eraldi linnades ja maades: ka nende 1931 a. surevusekoeffitsiendid, kuigi võrreldes eelmise aastaga tõusnud, on pisut madalamad eelmise 4 aasta keskmisest — linnades 14,0⁰/₁₀₀:14,0⁰/₁₀₀ vastu, maal 17,1⁰/₁₀₀:17,3⁰/₁₀₀ vastu.

Üksikutes linnades on surevus võrreldes eelmise aastaga tõusnud pea kõikjal, arvatud välja Nõmme,

Petseri ja Pärnu; kuid Valga ja Narva tõus ületab kõik eelmised 4 aastat.

Maades (ühes neis asuvate linnadega) on 1931 a. surevus kõrgem eelmisest aastast küll kõikjal ja ületab ka 1922—26 a. keskmise, peale Valga, Saare- ja Läänemaa; kuid siiski, võrreldes 1927 ja 1929 a. ei leidu 1931 a. kuskil eriti kõrgeid arvusi, sest ka suhteliselt kõrgeima surevusega Petserimaa koef. jääb taha 29 a. koeffitsiendist.

Keskmine päevane surevus (tab. 22) esineb 1931 a. eriti kõrgete arvudega, sarnaselt 1929 aastale, jaan.—aprilli kuudel, mis tingitud peamiselt 1930/31 a. talvel valitsenud ilmastikust.

Keskmine päevane surevus kuude järgi (keskmine päevane surevus aastast = 100) — Nombre moyen des décès par jour et par les mois (moyenne par jour pour l'année = 100).

22.	Jaanuar	Feb-ruar	Märts	Aprill	Mai	Juuni	Juuli	August	Septem-ber	Oktoob-ber	Novem-ber	Detsem-ber
Mehed — Hommes.												
1931	106,5	115,0	130,5	121,3	103,0	95,4	84,2	83,1	77,8	80,5	91,1	101,0
1930	103,6	111,3	117,9	105,8	105,3	93,1	90,8	93,4	91,3	93,5	92,2	102,4
1929	102,0	103,7	170,2	110,8	88,3	85,7	79,3	71,5	70,7	78,3	77,5	79,3
1928	105,2	110,3	123,0	112,4	95,9	94,1	89,1	83,5	80,8	97,6	101,1	108,1
Keskm. 1927—31	107,6	130,1	130,2	113,5	101,6	93,7	84,9	82,5	80,8	89,0	90,4	97,7
Sellest: Linnas	107,4	126,3	115,5	111,2	99,7	100,9	88,0	87,4	87,4	90,3	89,7	97,3
Maal	107,6	131,3	135,1	114,3	102,3	91,2	83,9	80,8	78,5	88,6	90,7	97,8
Naised — Femmes.												
1931	117,0	135,4	130,2	119,4	105,3	89,0	81,9	74,3	81,8	85,8	85,7	96,0
1930	108,2	116,8	111,0	100,0	104,9	91,7	85,0	83,0	93,1	90,2	85,4	110,8
1929	100,5	227,8	182,2	101,8	90,5	76,5	65,0	71,3	71,1	70,8	72,3	79,9
1928	108,1	113,2	121,1	113,2	101,1	91,8	84,5	81,1	86,3	94,0	98,1	108,0
Moyenne 1927—31	113,9	143,6	135,5	112,9	102,6	87,3	78,9	76,9	82,2	85,2	86,3	91,8
Dont: Villes	112,4	141,8	123,4	109,9	103,8	88,9	81,5	80,0	85,4	87,3	91,4	97,2
Arrondissements	114,4	144,2	139,9	114,0	102,3	86,7	78,0	75,6	81,1	84,5	84,5	98,1
Kokku — Total.												
1931	111,6	125,2	130,5	120,4	104,4	92,3	83,1	78,0	70,7	87,7	88,5	99,4
1930	105,8	114,0	114,0	107,4	105,1	92,4	88,0	91,1	92,2	94,8	89,9	106,4
1929	101,3	210,0	176,0	106,5	89,3	81,3	72,4	71,4	70,9	74,6	75,3	79,5
1928	106,6	111,7	121,6	112,8	93,3	93,0	86,9	82,4	83,4	95,9	99,7	108,1
Keskm. 1927—31	110,6	136,5	132,7	113,2	102,1	90,6	82,1	79,8	81,5	87,2	88,5	97,8
Sellest: Linnas	109,9	134,0	110,4	110,6	101,5	95,0	84,8	84,1	86,4	88,8	90,5	97,2
Maal	110,8	137,4	137,4	114,1	102,3	89,1	81,1	78,4	79,7	86,6	87,8	97,9

See ilmneb ka surnute vanuses (tab. 23). Raukade osatähtsus surnute üldarvus (M) 43,6%, (N) 54,4%, on vaid vähe madalam 1929 a. arvudest

(43,0%, 55,9%). Teistes vanuserühmades leiame võrreldes eelmise aastaga tõusu veel meestel 20—39, naistel 30—39 a. Seetõttu on noorte, eriti laste osa-

tähtsus surnute seas langenud. Kuna aga osutatud % vahekorrad võivad olla tingitud nii üksikute vanuserühmade surevuse määrast kui ka rahvastiku vanuslikust koostisest — näiteks sündivuse vähenemisel väheneb, loomulikult, ka laste osatähtsus surnute

seas — siis toodud arvud ei iseloomusta üksikute vanuserühmade surevust küllaldasel määral; täpsamaks arvutuseks aga puuduvad uemad rahvalugemise andmed.

Surnute vanus — *Age des décedés.*

23.	Surnute vanus — <i>Age des décedés.</i>											Kokku <i>Total</i>	Teadm. <i>Inconnu</i>	Keskmine <i>Age moyen.</i>				
	1 a.	1—4 a.	5—9 a.	10—14 a.	15—19 a.	20—24 a.	25—29 a.	30—39 a.	40—49 a.	50—59 a.	60—69 a.				70—79 a.	80—89 a.	90—99 a.	
Mehed — Hommes.																		
1931	11,7	4,3	1,0	1,2	1,1	2,3	3,0	4,0	6,1	7,8	13,0	17,6	17,4	7,9	0,7	100,0	0,5	47,5
1930	12,7	4,8	1,1	1,2	1,3	2,0	3,7	3,6	6,0	8,4	13,1	17,0	16,6	8,9	0,7	100,0	0,7	45,9
1929	11,3	5,1	1,0	1,0	1,2	2,2	3,8	3,7	6,0	8,5	12,3	17,8	17,6	7,8	0,7	100,0	0,8	47,4
1928	12,8	6,0	1,1	1,0	1,5	2,5	4,3	3,3	5,9	8,2	12,3	16,8	16,1	7,6	0,6	100,0	0,6	45,4
Keskm. 1927—31	12,2	5,5	1,2	1,1	1,3	2,5	4,0	3,6	6,1	8,2	12,5	17,1	16,7	7,4	0,6	100,0	0,8	46,0
Sellest: Linnas	8,0	4,1	1,1	1,1	1,1	2,3	5,0	4,8	8,4	11,8	16,0	18,0	13,5	4,5	0,3	100,0	0,8	46,3
Maal	13,6	6,0	1,2	1,2	1,4	2,6	3,7	3,2	5,3	6,0	11,3	16,8	17,7	8,4	0,7	100,0	0,7	45,9
Naised — Femmes.																		
1931	10,6	4,4	1,0	1,1	0,9	2,3	3,2	3,0	5,6	5,4	8,1	16,9	23,5	12,4	1,6	100,0	0,7	51,8
1930	10,8	5,5	1,1	1,5	1,4	2,4	3,3	3,2	5,2	6,1	8,5	15,5	22,6	11,7	1,2	100,0	0,8	49,9
1929	9,7	4,8	0,9	1,0	1,3	2,7	3,2	3,0	4,6	5,8	8,0	10,3	24,2	12,9	1,6	100,0	0,9	52,3
1928	10,6	6,3	1,2	1,1	1,6	2,8	3,7	3,4	6,1	5,2	8,0	16,1	21,0	11,6	1,3	100,0	0,8	49,0
Moyenne 1927—31	10,5	5,7	1,2	1,2	1,5	2,6	3,3	3,1	5,3	5,6	8,1	16,0	22,5	12,0	1,4	100,0	0,9	50,2
Dont: Villes	6,8	3,0	1,0	1,1	1,1	2,4	3,9	3,9	6,3	7,2	9,8	17,3	22,5	12,0	1,2	100,0	0,7	53,0
Arrondiss.	11,8	6,5	1,3	1,3	1,6	2,7	3,1	2,8	4,8	5,1	7,6	15,5	22,4	12,0	1,5	100,0	1,0	49,2
Indeksid (1927 a. = 100).																		
Mehed — Hommes.																		
1931	85,2	54,5	55,4	85,3	66,0	82,3	82,7	106,9	90,1	94,2	101,1	101,4	104,6	107,6	138,0	93,0	38,6	108,7
1930	86,1	56,8	56,0	80,6	73,7	93,6	72,7	89,6	83,0	93,9	98,9	90,7	92,1	87,8	114,0	86,2	46,5	105,0
1929	92,6	72,3	65,5	79,1	78,8	88,7	89,3	111,0	99,5	114,4	106,8	114,7	117,9	119,2	198,0	104,0	63,8	108,5
1928	93,3	75,3	60,7	76,0	87,2	86,4	91,1	90,2	87,4	98,7	94,8	96,5	95,9	103,2	114,0	92,7	42,5	103,9
Naised — Femmes.																		
1931	93,5	56,1	50,9	71,3	45,6	81,1	91,4	93,8	102,5	90,0	100,1	106,7	107,1	104,1	108,6	95,2	40,2	108,4
1930	86,6	63,1	50,3	86,0	61,6	76,6	85,8	93,4	85,7	92,1	96,3	89,2	93,6	89,5	71,9	86,5	46,2	104,4
1929	94,0	67,3	48,5	69,1	71,7	105,7	99,7	104,0	86,4	107,9	110,2	114,3	122,5	120,1	139,5	105,6	62,9	106,4
1928	90,4	76,9	60,4	65,4	72,2	97,1	101,0	105,9	103,4	85,5	96,5	98,4	98,1	94,5	84,4	92,3	53,8	102,5

Raukade ja täisealiste osatähtsuse tõusu tõttu on ka surnute keskmine vanus 1931 a. suurem mitte üksnes eelmisest aastast, vaid meestel koguni eelmisest neljast aastast, naistel samuti, arvatud välja 1929 a. Üksikutes linnades ja maades (tab. 24) leiame 50 a. ja vanemate osatähtsuse võrreldes eelmise aas-

taga tõusnud kõikjal, peale Saare- ja Võrumaa. Kuid ka üksikute maade vanuserühmade surevuse võrdlevaks hinnanguks on vajalised uemad rahvastiku vanuse andmed. Ainult rinnalaste surevust saab täpsamalt hinnata sündide arvu alusel, missugused andmed ilmuvad eriti leivaates rinnalaste surevusest.

Surnute vanus linnades ja maades 1927—31 a. — *Age des décedés dans les villes et arrondissements 1927—31.*

24.	1 a.	1—4 a.	5—9 a.	10—14 a.	15—19 a.	20—49 a.	50 ja üle	Kokku <i>Total</i>	Teadm. <i>Inconnu</i>
Tallinn	6,4	3,4	2,2	1,1	2,5	30,4	54,0	100,0	0,5
Tartu	6,2	3,3	2,0	1,3	2,2	22,3	62,7	100,0	0,5
Narva	10,5	4,9	1,6	0,8	2,6	25,0	54,8	100,0	2,3
Pärnu	5,4	3,9	2,4	1,2	2,5	22,0	62,6	100,0	0,7
Valga	7,7	3,9	1,3	0,7	2,8	20,2	57,4	100,0	0,3
Viljandi	7,2	4,3	1,0	0,8	2,3	21,7	62,7	100,0	0,6
Rakvere	8,3	3,0	1,5	1,2	1,8	23,1	61,1	100,0	0,7
Nõmme	15,0	7,7	1,8	0,5	1,9	34,0	39,1	100,0	0,5
Muud linnad — <i>Autres villes</i>	8,9	4,5	2,7	1,3	2,0	20,7	59,9	100,0	1,3
Linnad kokku — Total	7,4	3,9	2,0	1,1	2,3	26,1	57,2	100,0	0,8
Viru	12,9	6,3	2,9	1,4	2,8	19,9	53,3	100,0	0,9
Järva	10,6	5,5	2,8	1,7	3,3	17,6	58,5	100,0	0,5
Harju	10,9	4,5	2,8	1,7	2,7	18,6	58,8	100,0	0,9
Lääne	11,8	4,5	2,8	1,4	2,3	16,8	60,9	100,0	0,6
Saare	14,2	5,0	2,4	1,7	3,0	15,0	58,7	100,0	0,9
Pärnu	8,6	4,9	2,3	1,5	2,7	18,0	62,0	100,0	1,3
Viljandi	7,6	4,2	1,7	1,3	2,6	16,3	66,3	100,0	1,1
Tartu	11,9	6,9	2,5	1,4	2,6	16,6	58,1	100,0	1,1
Valga	11,1	5,5	1,8	1,5	3,0	17,3	59,8	100,0	0,4
Võru	12,0	6,2	2,5	1,4	2,4	18,2	57,3	100,0	0,8
Petseri	29,9	13,9	2,7	1,6	1,9	16,4	33,6	100,0	0,5
Maad kokku — Arrondissements	12,8	6,2	2,5	1,5	2,6	17,5	56,9	100,0	0,9
Üldse — Gr. total	11,4	5,6	2,4	1,4	2,5	19,7	57,0	100,0	0,9

Perekonnaseisult (tab. 25) surnute koostises on kasvanud raukade osatähtsuse tõusu tõttu eeskätt leskede osatähtsus ja samuti on kasvanud

Surnute perekonnaseis — *Etat civil des décès.*

25.	15 aastat ja vanematest oli — 15 an. et plus					
	Vallalised <i>Célibataires</i>	Abielus <i>Mariés</i>	Leski <i>Veuvs</i>	Lahutatuid <i>Divorcés</i>	Kokku <i>Total</i>	Teadm. Inconnu
Mehed — Hommes.						
1931	21,8	59,2	18,4	0,6	100,0	1,4
1930	22,0	60,6	17,0	0,4	100,0	1,3
1929	21,5	59,6	18,4	0,5	100,0	2,2
1928	21,9	60,1	17,6	0,4	100,0	1,8
Keskm. 1927—31	22,1	59,7	17,8	0,4	100,0	2,2
Sellest—Linnas . . .	24,7	61,1	18,1	1,1	100,0	1,6
Maal	21,2	59,2	19,4	0,2	100,0	2,2
Naised — Femmes.						
1931	21,0	29,0	49,6	0,4	100,0	1,4
1930	21,7	30,4	47,5	0,4	100,0	1,6
1929	21,4	28,4	50,0	0,2	100,0	2,3
1928	22,6	30,8	46,7	0,4	100,0	1,8
Moyen. 1927—31	21,8	29,6	48,3	0,4	100,0	1,8
Dont: Villes	23,4	27,4	48,4	0,8	100,0	1,4
Arrond.	21,1	30,4	48,3	0,2	100,0	2,0

meestel ka lahutatute %. Vastavalt sellele vallaliste ja abieluliste % on loomulikult langenud. Kuid ka siin on täpsamaks surevuse iseloomustuseks vajalised uuemad rahvastiku koostise andmed.

Surnute tööala (tab. 26) ja ühiskondliku kihituse (tab. 27) kohta toodud arvude aluseks oleme võtnud siiski 1922 a. rahvalugemise andmed, kuigi ka need vaevalt peegeldavad täielikku olukorda.

Surnute tööala (1600 vastava ala elaniku kohta).
Occupation des décès (par 1000 habitants des occup. corresp.).

26.	Põllumajandus <i>Agriculture</i>	Tööstus <i>Industrie</i>	Kaubandus <i>Commerce</i>	Riigi- ja omavalitsuse- teenistus *) <i>Service public</i> *)	Ühiskondl. alal tegevad <i>Prof. libér.</i>	Majateenijad <i>Service domes- tique</i>
1931	14,1	11,0	11,1	7,0	17,8	9,9
1930	13,1	12,6	11,7	6,3	16,0	9,2
1929	15,1	12,7	12,3	6,9	17,2	10,0
1928	13,5	14,7	11,0	3,9	16,9	9,3
Keskm.—Moyen. 1927—31	14,2	13,4	11,5	6,1	17,2	9,8

Surnute ühiskondlik kihitus (1 000 vastava kihil elaniku kohta).
Situation sociale des décès (par 1 000 habitants de la situation correspondante).

27.	Põllupidajad <i>Agri- culteurs</i>	Palgalise tööjõuga töös- tuse ja kauband. ette- võttepidajad ning kapita- list isikud <i>Entrepr. industrielles, commerciaux et rentiers</i>	Isetöötajad, tööstuse ja kaubanduse väike- ettevõtjad — <i>Petits entrepreneurs travail- lant eux-mêmes dans l'industrie et commerce</i>	Töölised ja teenijad <i>Ouvriers et service</i>	Ametnikud (ühes politsei ja õpetajatega ilma kaitsevõlkelasteta) <i>Employés (avec police et instituteurs, sans militaires)</i>
1931	14,2	14,0	11,8	11,4	7,8
1930	12,9	13,3	10,5	11,4	8,1
1929	14,9	14,5	13,2	13,6	8,3
1928	13,0	14,0	11,6	12,0	7,6
Keskm. — Moyenne 1927—31	13,8	14,6	12,0	12,4	9,0

Nimelt, on tõenäoline, et on kasvanud tööstuses ja kaubanduse alal tegeva rahvastiku osatähtsus. Kuid see on sündinud, kahtlemata, nooremate ja elujõulisemate isikute arvel; ja ka üldse on tööstuses ja kaubanduses tegevate vanuslik koostis teine, kui, näiteks, põllumajanduses, kus on palju rauku. See pärast leiamegi 1931 a. surevuse tööstuses ja kaubanduses langenud, põllumajanduses aga tõusnud; samuti on see tõusnud riigiteenijate, ühiskondlikul alal tegevate ja majateenijate seas. Ühiskondlikult kihituselt (tab. 27) aga, millises jaotuses kaub.-tööstuse alal tegevad isikud esinevad koos teiste aladega, leiame kõikjal tõusu, arvatud välja ametnikkude rühm, mis osutub langenuks peamiselt kaubanduse alal tegevate ametnikkude arvel. On aga võimalik, et siin pole tegemist seevõrt surevuse langusega, kui seda liiki tegevate isikute arvu vähenemisega, seoses suurte vallandamistega viimasel ajal.

Rahvuselt (tab. 28) on surnute koostises võrreldes eelmise aastaga tõusnud venelaste ja sakslaste osatähtsus; seda peamiselt eestlaste osatähtsuse languse arvel.

Surnute rahvus — *Nationalité des décès.*

28.	Eestlased <i>Estoniens</i>	Venelased <i>Russes</i>	Sakslased <i>Allemands</i>	Rootslased <i>Suèdois</i>	Leedulased <i>Lettons</i>	Juudid <i>Juifs</i>	Muud <i>Autres</i>	Kokku <i>Total</i>	Teadmata <i>Inconnu</i>
Üldse — Gr. total.									
1931	88,2	8,4	1,6	0,5	0,5	0,3	0,5	100,0	0,1
1930	88,7	7,9	1,5	0,6	0,5	0,3	0,5	100,0	0,2
1929	87,7	8,5	1,7	0,8	0,5	0,2	0,6	100,0	0,3
Keskm.—Moyen 1927—31	88,1	8,4	1,6	0,6	0,5	0,3	0,5	100,0	0,0
Sellest—Dont:									
Linnas—Villes	85,0	6,5	5,3	0,3	0,8	1,1	1,0	100,0	0,1
Maal—Arrond.	89,2	9,0	0,4	0,7	0,4	0,0	0,3	100,0	0,0
Mehed — Hommes.									
Keskm.—Moyen 1927—31	88,2	8,5	1,3	0,6	0,6	0,3	0,5	100,0	0,0
Sellest—Dont:									
Linnas—Villes	86,0	6,6	3,9	0,3	0,9	1,2	1,1	100,0	0,1
Maal—Arrond.	88,9	9,2	0,4	0,8	0,4	0,0	0,3	100,0	0,0
Naised — Femmes.									
Keskm.—Moyen 1927—31	88,0	8,1	2,1	0,6	0,5	0,3	0,4	100,0	0,0
Sellest—Dont:									
Linnas—Villes	83,9	6,4	6,8	0,2	0,8	1,1	0,2	100,0	0,1
Maal—Arrond.	89,5	8,8	0,3	0,7	0,4	0,0	0,8	100,0	0,0
1000 vast. rahv. elan. kohta 1927—31 a. <i>Par 1000 hab. de la nationalité correspond.</i>									
Mehi	16,7	10,8	16,4	13,9	...	11,6	13,0	16,6	—
Naisi	18,0	18,3	16,5	16,0	...	12,2	15,1	18,4	—
Kokku—Total .	15,0	15,3	16,4	12,0	...	11,0	10,8	15,0	—

*) Ühes politsei, õpetajate ja kaitsevõega. — Y compris police, instituteurs et militaires.

*) Kõik muudega.

4. Rahvastiku arv. Mouvement de la population.

Vastavalt eelselgitatud sündivuse- surevuse arvude muutusele, s. o. sündivuse tõusu

väiksele ja surevuse suuremale tõusule, on 1931 a. rahvastiku loodusliku liikumise bilanss (tab. 30) eelmisest aastast palju halvem, andes sündide ülekaalu vaid 1432: eelmise 2861 vastu, ehk arvatud 1000 elaniku kohta $1,3^0/00$: $2,6^0/00$ vastu.

1931 a. sündide ülekaalu on annud jällegi ainult maad 2312:3290 vastu eelmisel aastal, kuna linnades leiame püsivalt surnute ülekaalu 880:429 vastu eelmisel aastal (tab. 29.). Üksikutes maades leiame 1931 a. suurema või väiksema sündide ülekaalu kõikjal peale Viljandimaa. Linnadest aga esinevad surevuse ülekaaluga suurem osa, arvatud välja Nõmme, Petseri, Põltsamaa, Rakvere, Tapa ja Türi.

Arvestades ka mehaanilist rahva liiklemist, mis andis 1931 a., peale pikemat aega, s. o. 1924 aastast peale valitsenud väljasõitjate ülekaalu, jälle väikse (462 is.) sissesõitjate ülekaalu, saame 1931 a. üldise rahvastiku juurekasvu 1894 in. ehk $1,7^0/00$ võrra. Selle tagajärjel saame 1932 a. 1-ks jaan. rahvastiku üldarvu Eestis 1.119.339 inimest. Arvesse võttes rahvastiku arvu 1922 a. 31. det. 1.107.130 (kolm päeva varem olnud rahvalugemisel oli see 1.107.059), saame

ühiksa-aastase rahvastiku juurekasvu Eestis 12.209 in., s. o. aasta kohta keskmiselt 1357 in. ehk $1,2^0/00$.

Sündivuse (+) või surevuse (-) ülekaal linnades ja maades.
Excédent de la natalité (+) ou de la mortalité (-) d'après les villes et arrondissements.

29.	1931	1930	1929	1928
Linnad—Villes	-880	-429	-1 353	-632
Tallinn	-407	-296	-571	-311
Haapsalu	-42	-18	-40	-14
Kuressaare	-26	-21	-37	-5
Narva	-176	-73	-159	-110
Nõmme	+21	+33	+16	+25
Paide	-12	+5	+5	-11
Paldiski	-7	-1	-9	-4
Petseri	+46	+2	+8	+20
Pärnu	-51	-81	-185	-83
Põltsamaa	+3	+7	-20	-15
Rakvere	+5	-3	+8	-21
Tapa	+3	+38	-4	+18
Tartu	-230	-70	-304	-122
Tõrva	-1	+9	-19	+9
Türi	+21	+35	+20	+33
Valga	-7	+20	+1	+6
Viljandi	-16	-15	-33	-20
Võru	-4	-	-30	-18
Maad—Arrondiss.	+2 312	+3 290	+2 285	+2 911
Viru	+532	+521	+240	+410
Järva	+107	+246	+48	+146
Harju	+178	+277	-75	+230
Lääne	+95	+180	-216	+165
Saare	+214	+362	-129	+239
Pärnu	+111	+185	-38	+238
Viljandi	-20	+97	-144	-13
Tartu	+333	+470	-30	+280
Valga	+108	+42	-3	+138
Võru	+227	+356	+185	+462
Petseri	+427	+554	+438	+610
Kokku—Total	+1 432	+2 861	-1 068	+2 279

Rahvastiku arvu liikumine Eestis — Mouvement de la population de l'Estonie.

30.	Sündinud (lma surn. sündinute) — Nais- et-ces (exc. mort-nés)	Surnud — Décés	Sündinute (+) või surnute (-) ülekaal Excédent des naissances ou des décès	Rahva looduslik juurekasv või kahanemine %/oo Accroissement naturel en %/oo	Sisse sõitnud Nombre des arrivées	Välja sõitnud Nombre des départs	Sisse (+) või väljasõitnute (-) ülekaal Excédent des arrivées ou des départs	Rahva arvu kasv (+) või kahanemine (-) aasta jooksul — Croissance ou diminution mensuelle	Rahva üldi- kasv või kahanemine %/oo Résultat général en %/oo	Rahvastiku arv I. I. Nombre de la population au I. I.	Rahvastiku arv I. VII. Nombre de la population au I. VII.
1919	18 456	28 800	-10 344	-0,7	...	...	...	(-10 344)	(-0,7)	1 069 344	1 064 172
1920	19 025	21 363	-1 738	-1,6	19 476	195	+19 281	+17 543	+16,4	1 059 000	1 067 772
1921	22 067	17 143	+4 924	+4,5	46 564	30 288	+16 286	+21 190	+19,7	1 076 543	1 087 138
1922	22 255	18 401	+3 854	+3,5	35 879	30 836	+5 543	+9 397	+8,5	1 097 733	1 102 431
1923	22 347	16 630	+5 717	+5,1	39 719	38 068	+1 651	+7 368	+6,8	1 107 130	1 110 814
1924	21 441	16 918	+4 523	+4,1	35 330	35 734	-404	+2 232	+2,0	1 114 498	1 115 614
1925	20 445	16 680	+3 765	+3,4	35 994	39 210	-3 225	+540	+0,5	1 110 739	1 117 000
1926	19 977	18 047	+1 930	+1,7	127 405	130 262	-2 857	-927	-0,8	1 117 270	1 116 806
1927	19 705	18 356	+1 349	+0,3	192 690	194 441	-1 751	-1 402	-1,3	1 116 343	1 115 642
1928	20 084	17 785	+2 279	+2,0	246 651	247 218	-567	+1 612	+1,4	1 114 941	1 115 747
1929	19 110	20 178	-1 068	-1,0	260 640	261 378	-738	-1 806	-1,6	1 116 553	1 115 650
1930	19 471	16 610	+2 861	+2,6	251 182	251 344	-162	+2 609	+2,4	1 114 748	1 116 096
1931	19 509	18 077	+1 432	+1,3	237 813	237 351	+462	+1 894	+1,7	1 117 445	1 118 392
1932	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1 119 330	...

1) Arvu saavutamisel on arvatud maha Eesti-Läti piiriõendamisel 1924 a. Eestile kadumaläänud elan. arv — 1 887.

Sündivuse, surevuse jne. kohta varem Keskbüroo väljaandets ilmunud artiklid ja andmed:

- Sündivus, surevus, abielluvus ja rahvaarv 1930 a., H. Reiman, E. Statistika Nr. 123 (1) lk. 1—24.
- Sündivus, surevus, abielluvus ja rahvaarv 1929 a., H. Reiman, E. Statistika Nr. 106 (9) lk. 485—509.
- Abielluvus, sündivus, surevus, rahvaarvu liikumine, H. Reiman, „Rahvastik ja tervishoid Eestis“ 1930 a., lk. 8—44.
- Sündivus, surevus, abielluvus ja abiellulohutused 1928 a., H. Reiman, „Eesti Statistika“ nr. 94 (9) 1929 a., lk. 480—491.
- Sündivus, surevus, abielluvus ja abiellulohutused 1927 a., „Eesti Statistika“ nr. 85 (12), 1928 a., lk. 693—713.
- Sündivus, surevus, abielluvus ja abiellulohutused 1926 a., „Eesti Statistika“ nr. 74 (1), lk. 1—18.
- Sündivus, surevus, abielluvus ja abiellulohutused Eestis 1925 a., „Eesti Statistika“ nr. 64 (3), lk. 97—133.
- Sündivus, surevus ja abielluvus 1924. „Eesti Statistika“ nr. 47 (2), lisa.
- Sündivus, surevus, abielluvus ja rahvalikumine 1921—1923 a., „Eesti demograafia“ v. II.
- Sündivus 1922 a., „Eesti Statistika“ nr. 18 (7), lk. 54—80.
- Surevus 1922 a., „Eesti Statistika“ nr. 20 (9), lk. 83—76.
- Abielluvus Eestis 1922 a., „Eesti Statistika“ nr. 21 (10), lk. 61—69.
- Rahvaarvu kasv Eestis (1921—25), „Eesti Statistika“ nr. 55 (10), lk. 5—8.

Tab. 3. Abielumised peigmehe elukoha järgi — Mariages d'après le domicile des époux.

	Jaan.	Veebr.	Märts	Aprill	Mal	Juuni	Juulil	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dets.	Kokku
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
LINNAD — VILLES	188	162	207	195	346	251	206	216	238	243	215	462	2 929
Tallinn	96	78	103	94	154	124	100	89	113	110	103	204	1 373
Haapsalu	3	1	1	—	5	3	1	4	3	3	2	5	31
Kuressaare	—	1	—	2	3	3	3	3	5	4	1	6	32
Narva	17	11	16	16	25	15	12	12	16	22	10	29	201
Nõmme	6	5	7	11	13	10	6	10	15	12	9	22	126
Paide	—	1	2	1	—	—	—	1	3	—	—	2	20
Paldiski	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Petseri	4	2	2	5	5	2	4	4	2	2	2	6	40
Pärnu	16	8	9	16	29	16	14	7	12	15	6	28	175
Põltsamaa	3	3	3	2	4	1	—	4	3	—	2	5	30
Rakvere	4	2	3	5	12	7	0	4	7	9	9	13	81
Tapa	3	2	3	2	3	4	3	4	8	2	3	3	35
Tartu	24	31	36	28	55	47	34	42	30	49	29	93	504
Tõrva	—	—	1	—	3	1	3	2	3	1	2	2	13
Türi	—	—	1	1	4	3	—	5	2	—	2	—	18
Valga	9	7	7	3	12	6	8	4	8	4	7	18	93
Viljandi	3	0	10	5	19	5	8	14	4	4	16	12	100
Võru	—	4	1	3	5	4	4	4	3	5	5	9	47
MAAD — ARROND.	308	502	529	539	831	660	367	355	292	340	425	703	5 849
Viru	51	61	69	100	149	104	45	53	43	57	52	118	902
Järva	14	19	42	41	54	38	21	20	15	14	17	50	349
Harju	30	39	40	47	89	06	50	44	51	40	40	75	641
Lääne	32	41	42	43	66	96	32	19	28	44	29	71	543
Saare	19	26	39	34	62	47	11	11	13	12	20	37	331
Pärnu	26	37	47	41	85	03	35	46	20	46	43	66	564
Viljandi	20	38	50	42	48	32	24	29	12	24	38	50	416
Tartu	53	79	103	92	115	77	58	51	43	37	55	105	868
Valga	19	12	18	17	38	15	7	5	7	7	10	25	169
Võru	30	27	44	50	82	64	36	41	25	27	53	60	548
Petseri	21	123	37	32	43	30	48	36	26	32	68	22	518
Kokku maad ühes neis asu-													
vate linnadega — Arrond.													
<i>avec les villes</i>	494	664	736	734	1 177	911	573	571	530	583	640	1 165	8 778*
Viru	72	74	88	121	186	126	63	69	66	88	71	160	1 184
Järva	17	22	48	46	62	43	24	32	28	17	24	64	422
Harju	132	122	151	153	256	230	156	144	179	162	157	303	2 145
Lääne	35	42	43	43	71	99	33	23	31	47	81	76	674
Saare	19	27	40	36	65	50	14	14	18	16	21	43	363
Pärnu	42	45	56	56	114	79	49	53	41	01	49	94	739
Viljandi	26	47	63	49	65	38	32	47	19	28	56	76	546
Tartu	77	110	139	120	170	124	92	93	79	80	84	198	1 372
Valga	19	19	24	20	53	22	18	11	18	12	19	45	280
Võru	30	31	45	53	87	68	40	45	28	32	68	78	595
Petseri	25	125	39	37	48	32	52	40	28	34	70	28	558

*) Peale selle on Eestis 1931 a. abiellunud 21 välismaalast ja 3 välismaal elavat eestlast.

Tab. 4. Abiellunute vanus ja perekonnasels — Age et état civil des époux.

Pruudi v.1*)	Peigmehe v.2)													Teadm. Inconnu	Kokku Total
	—18 a.	18 a.	19 a.	20—24 a.	25—29 a.	30—34 a.	35—39 a.	40—44 a.	45—49 a.	50—54 a.	55—59 a.	60—64 a.	65— a.		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
a) Abiellunute vanus — Age des époux.															
—18 a.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	—	—	7	15	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24
19	—	0	7	21	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	52
20—24	4	9	184	1 261	423	07	23	6	—	—	—	—	—	6	2 182
25—29	57	95	213	1 479	937	280	73	20	—	—	—	—	—	9	3 168
30—34	19	29	51	571	514	285	84	22	—	—	—	—	—	5	1 590
35—39	3	8	17	154	181	147	101	42	16	3	—	—	—	1	673
40—44	1	3	3	70	102	112	84	46	14	2	1	—	—	1	439
45—49	—	1	3	22	39	54	58	45	24	5	1	—	—	1	253
50—54	1	—	1	12	19	20	41	28	22	8	4	—	—	—	156
55—59	1	—	—	3	5	15	24	24	23	18	6	4	—	1	124
60—64	—	—	—	—	7	6	10	5	13	11	11	1	—	2	60
65—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47
Teadmata—Inconnu	—	—	—	—	2	—	5	—	4	—	—	5	—	4	4
Kokku — Total	147	267	486	3 609	2 237	1 024	503	244	130	57	32	10	5	27	8 778
b) Peigmehe perekonnasels — État civil de l'époux.															
Vallaline — Célibat.	—	24	52	2 170	3 079	1 424	514	274	110	57	29	6	9	2	7 759
Lesk — Veuf	—	—	—	7	40	95	94	100	98	72	83	53	37	1	678
Lahutatud — Divorcé	—	—	—	5	47	70	65	65	37	26	12	7	1	1	336
Teadmata — Inconnu	—	—	—	—	2	1	—	—	1	—	—	—	—	—	5
Kokku — Total	—	24	52	2 182	3 168	1 590	673	439	253	156	124	66	47	4	8 778
c) Pruudi perekonnasels — État civil de l'épouse.															
Vallaline — Jeune fille	147	267	486	3 584	2 148	839	370	155	71	27	13	4	—	26	8 196
Lesk — Veuve	—	—	—	13	49	65	73	69	46	25	16	4	4	1	365
Lahutatud — Divorcée	—	—	—	7	40	70	51	19	13	5	3	2	1	—	211
Teadmata — Inconnu	—	—	—	5	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	6
Kokku — Total	147	267	486	3 609	2 237	1 024	503	244	130	57	32	10	5	27	8 778

*) a ja c on pruudi vanus, b osas peigmehe vanus.

2) Age de l'épouse. 3) Age de l'époux.

	Põllumajandus — Agriculture								Tööstus — Industrie						Kaubandus —	
	Kokku — Total	Põllumajanduse, aiand., kaand. ja metsand. ettevõtted — Agriculteurs, hortics, pécheurs et forest. (entrepreneurs)	Asunikud — Nouveaux exploitateurs	Põrsid, vahadik ja väike-maad. — Petits exploit. des terres à bail	Töölised ja teenijad Ouvriers et servies	Ametnikud — Employés	Muid sellel alal tegevad isikud — Autres	Põlvitid (eristamata) Agricult. non spécifiques	Kokku — Total	Tööstus suurte tööstajad (palgatud tööjõud) Grands entrepreneurs industriels	Iseseisvad väikeste tööstajad (palgatud tööjõud) — Petits entrepreneurs industriels	Töölised ja teenijad Ouvriers et servies	Ametnikud — Employés	Muid tööstuse alal tegevad isikud — Autres	Kokku — Total	Kaubanduse, rahand., transp. ja side suurete tööstajad (p. tööjõud) Commerçants, financiers et entrep. des transp.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Linnad — Villes	135	39	2	—	45	37	—	12	1 027	12	337	603	75	—	785	37
Tallinn	53	15	—	—	6	10	—	2	480	4	171	263	42	—	405	14
Haapsalu	3	2	—	—	—	1	—	—	10	—	9	1	—	7	—	
Kuressaare	1	—	—	—	—	1	—	—	10	—	5	5	—	10	—	
Narva	3	2	—	—	—	—	—	—	105	—	6	6	—	23	—	
Nõmme	2	—	1	—	—	1	—	—	35	1	14	17	3	42	1	
Paide	1	1	—	—	—	—	—	—	4	—	1	3	—	5	1	
Paldiski	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Petseri	2	—	—	—	—	2	—	—	13	—	9	4	—	8	—	
Pärnu	11	4	—	—	3	4	—	—	47	—	7	39	1	51	2	
Põltsamaa	7	1	—	—	6	—	—	—	13	—	10	3	—	7	—	
Rakvere	7	1	—	—	3	2	—	1	31	—	7	24	—	19	—	
Tapa	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	5	4	—	15	—	
Tartu	43	11	—	—	20	8	—	4	186	2	68	108	19	107	14	
Tõrva	1	—	—	—	1	—	—	—	6	—	4	1	—	7	2	
Türi	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	2	4	—	7	1	
Valga	7	—	—	—	5	2	—	—	25	4	4	15	2	25	—	
Viljandi	8	—	—	—	1	2	—	5	38	—	14	22	2	27	—	
Võru	4	—	—	—	—	4	—	—	6	1	1	4	—	15	1	
Maad — Arrond.	4 277	2 642	300	96	999	55	1	184	841	7	345	414	75	—	310	3
Viru	566	308	50	32	99	12	—	5	206	3	49	142	12	62	—	
Järva	253	139	34	4	53	6	—	17	54	—	25	23	6	18	—	
Harju	440	259	38	1	134	5	—	8	111	1	43	54	13	35	—	
Lääne	412	200	25	3	85	3	—	1	45	—	18	22	5	43	—	
Saare	259	190	21	20	28	2	—	—	32	—	9	20	2	20	—	
Pärnu	403	233	21	6	109	8	—	26	84	—	31	40	7	31	—	
Viljandi	320	148	13	5	122	6	—	27	57	—	26	24	7	15	1	
Tartu	605	296	55	5	190	6	1	52	134	—	68	54	12	55	1	
Valga	130	67	21	3	37	2	—	—	18	—	8	8	—	11	—	
Võru	413	234	27	12	109	—	—	25	83	—	55	20	8	22	1	
Petseri	476	418	—	—	35	—	—	23	17	2	13	1	—	8	—	
Kokku — Total	4 412	2 681	302	96	1 044	92	1	196	1 868	19	682	1 017	150	—	1 095	40
a) Peigmehe tööala —																
Linnad — Villes	221	103	2	1	99	5	—	11	740	13	329	370	28	—	416	11
Tallinn	53	23	—	—	22	—	—	1	319	4	145	158	9	—	222	2
Haapsalu	4	3	—	—	1	—	—	—	5	—	2	3	—	7	—	
Kuressaare	1	1	—	—	—	—	—	—	11	—	8	2	—	7	1	
Narva	9	6	—	—	2	—	—	1	114	—	13	92	1	23	—	
Nõmme	5	2	—	—	1	2	—	—	25	1	15	9	—	16	—	
Paide	3	1	—	—	2	—	—	—	8	—	—	3	—	5	1	
Paldiski	3	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Petseri	5	1	—	—	3	—	—	1	9	—	0	—	—	5	—	
Pärnu	14	5	—	—	6	1	—	2	30	—	16	11	3	24	1	
Põltsamaa	15	1	—	—	12	—	—	2	1	—	—	1	—	1	—	
Rakvere	17	11	—	1	4	1	—	—	13	—	8	3	1	3	—	
Tapa	4	2	—	—	2	—	—	—	5	—	3	2	—	3	—	
Tartu	50	23	—	—	24	1	—	2	156	2	83	69	2	60	5	
Tõrva	2	1	—	—	1	—	—	—	4	—	3	1	—	2	—	
Türi	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	1	1	—	3	—	
Valga	13	6	—	—	7	—	—	—	15	3	8	4	—	13	—	
Viljandi	13	3	—	—	8	—	—	2	17	—	6	9	2	0	—	
Võru	10	8	—	—	2	—	—	—	10	2	6	2	—	8	—	
Maad — Arrond.	4 258	2 504	133	79	1 367	15	—	170	341	—	214	112	14	—	81	11
Viru	600	308	22	17	152	5	—	6	84	—	35	44	5	20	—	
Järva	221	129	8	2	71	1	—	10	19	—	8	8	3	4	—	
Harju	413	197	10	2	184	2	—	18	40	—	24	16	—	19	—	
Lääne	428	264	12	3	136	2	—	9	31	—	18	13	—	2	—	
Saare	298	190	19	27	53	—	—	8	7	—	4	2	1	2	—	
Pärnu	395	198	13	2	157	—	—	25	42	—	26	15	1	8	—	
Viljandi	308	118	7	3	154	1	—	25	25	—	25	5	1	5	—	
Tartu	585	273	24	4	233	—	—	49	47	—	41	4	2	10	—	
Valga	125	48	10	2	65	—	—	9	9	—	8	1	—	2	—	
Võru	408	274	—	7	103	—	—	9	30	—	26	3	—	7	—	
Petseri	479	409	—	—	54	—	—	16	7	—	6	1	—	2	—	
Kokku — Total	4 479	2 607	135	79	1 466	20	—	181	1 081	13	543	482	42	1	497	11
b) Prundi tööala —																

Occupation des époux.

Commerce				Riigi- ja omavalit- susetteenistus ¹⁾					Ühiskond, alal tegevad Service public					Majateenijad, kindla töö- alata ja töötatöölisel ²⁾					Väljasp. tööhäruisid seisvad isikud ³⁾					Teadmata ala ja kätiva Profession income		Üldse — Grand total
Iseseisvad väikeette- võttjad (valmistud töö- jõud) — Petits entre- preneurs, commerciaux	Töölised ja teenijad Ouvriers et service	Ametnikud — Employés	Muud kauband. alal tegevad isikud — Autres	Kokku — Total	Ametnikud (ilmsel poliit- set ja õpetajatega ⁴⁾)	Sõjaväelased Militaires	Töölised ja teenijad Ouvriers et service	Muud — Autres	Kokku — Total	Ettevõttjad Entrepreneurs	Vabakutselised Professions libérales	Ametnikud — Employés	Töölised ja teenijad Ouvriers et service	Muud — Autres	Kokku — Total	Majateenijad Service domestique	Üm. kindla püsiva töö- alata — Ouvr. exerçant la prof. permanente	Töötatöölisel Chômeurs	Kokku — Total	Kapitaalil elavad Rentiers	Õpilased — Éléves des établissements d'instr.	Hoolitsajad Person. soignées	Muud — Autres	Teadmata ala ja kätiva Profession income	Üldse — Grand total	
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	
132	404	192	20	539	270	220	49	—	110	—	76	19	15	—	253	6	242	5	73	19	47	7	—	7	2929	
46	227	110	8	232	116	83	28	—	54	—	33	12	9	—	138	2	132	4	23	6	21	1	—	3	1873	
3	2	2	—	5	3	3	—	—	1	—	2	—	—	—	3	1	2	—	1	1	—	—	—	—	31	
2	5	2	—	9	4	2	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32	
11	11	3	2	40	12	24	4	—	5	—	4	1	—	—	18	—	17	—	2	1	—	—	—	—	201	
4	18	16	3	28	14	13	1	—	3	—	3	1	—	—	12	—	12	—	3	1	—	—	—	—	126	
1	3	—	—	4	4	4	—	—	1	—	—	—	—	—	5	—	5	—	—	—	—	—	—	—	20	
—	—	—	—	3	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	
12	27	7	—	13	8	5	—	—	1	—	—	—	—	—	33	1	31	1	1	1	—	—	—	—	40	
4	3	—	—	25	14	8	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	2	—	—	—	—	175	
4	9	—	—	15	3	8	—	—	3	—	—	—	—	—	4	—	3	—	—	—	—	—	—	—	30	
—	12	3	—	9	1	8	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	2	1	—	—	—	—	81	
29	41	21	—	90	59	29	—	—	30	—	24	2	4	—	19	1	18	—	29	5	23	1	—	—	35	
3	2	—	—	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	504	
1	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	18	
7	13	6	—	26	11	12	—	—	2	—	2	—	—	—	7	—	7	—	1	—	—	—	—	—	18	
3	6	5	—	18	10	8	—	—	2	—	1	1	—	5	—	5	—	—	2	1	—	—	—	—	93	
—	—	—	—	19	7	10	—	—	2	—	2	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	100	
—	—	—	—	7	7	8	—	—	2	—	2	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	47	
94	157	51	5	202	128	65	9	—	23	—	13	6	3	1	156	—	156	—	18	1	9	8	—	22	5849	
13	31	8	—	42	23	19	—	—	3	—	1	1	1	—	28	—	28	—	2	—	1	1	—	3	902	
2	7	9	—	11	7	3	1	—	2	—	2	—	—	—	8	—	8	—	—	—	—	—	—	—	340	
9	20	9	—	31	15	15	—	—	4	—	3	1	—	—	15	—	15	—	2	1	—	1	—	—	341	
7	30	5	1	17	11	6	—	—	2	—	1	1	—	—	15	—	15	—	3	—	—	—	—	—	543	
2	13	4	—	12	5	7	—	—	2	—	1	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	331	
5	23	—	—	18	16	—	—	—	1	—	—	—	—	—	24	—	24	—	1	—	—	—	—	—	504	
3	7	4	—	12	10	2	—	—	3	—	—	2	1	—	9	—	9	—	—	—	—	—	—	—	416	
34	13	6	1	25	19	5	—	—	3	—	2	1	—	—	39	—	39	—	5	—	3	2	—	—	868	
8	6	2	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	7	—	1	—	—	—	—	—	169	
13	5	2	—	19	12	4	—	—	1	—	1	—	—	—	8	—	8	—	2	—	1	—	—	—	548	
3	2	—	—	13	8	4	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	518	
226	561	243	25	741	398	285	58	—	133	—	89	25	18	1	409	6	398	5	91	20	56	15	—	29	8778	

Occupation de l'épouse.

52	219	132	2	172	160	2	10	—	64	—	32	20	12	—	382	182	193	7	91	44	42	4	1	843	2929		
26	118	75	1	77	70	1	6	—	26	—	13	7	6	—	184	83	97	4	20	14	14	1	—	403	1373		
—	3	4	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	1	1	—	—	—	10	31		
—	2	1	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	2	—	—	—	7	32		
—	6	13	—	9	8	—	1	—	—	—	—	—	—	—	10	10	9	—	3	2	—	—	—	24	201		
—	7	7	—	8	8	—	—	—	5	—	—	—	—	—	12	7	5	—	1	—	—	—	—	54	126		
—	1	2	—	2	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—	3	20		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	5	
—	1	4	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	1	—	—	—	—	15	40	
—	4	15	—	4	4	—	—	—	4	—	3	1	—	—	45	9	35	1	5	8	1	—	—	—	49	175	
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	5	3	—	—	—	—	—	—	—	5	30	
—	6	—	—	2	2	—	—	—	1	—	1	—	—	—	18	11	7	—	1	1	—	—	—	—	21	81	
—	1	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	17	35	
—	8	35	—	44	42	1	1	—	22	—	10	8	4	—	40	28	12	—	37	16	20	1	—	—	95	504	
—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	2	3	—	—	—	—	—	—	—	5	18	
—	3	4	—	5	4	—	1	—	1	—	—	—	—	—	3	2	1	—	—	—	—	—	—	—	9	18	
—	—	3	—	6	6	—	—	—	2	—	—	—	—	—	24	14	10	—	5	2	3	—	—	—	17	98	
—	—	—	—	6	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	7	4	1	1	—	—	—	—	—	—	40	100
—	—	—	—	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	2	1	3	2	1	—	—	—	7	47	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
23	38	20	—	127	122	1	4	—	15	—	8	2	5	—	280	149	127	4	21	8	11	2	—	726	5849		
5	12	3	—	21	19	1	1	—	2	—	1	1	—	—	49	23	19	2	2	—	—	—	—	—	124	902	
1	2	1	—	8	8	—	—	—	4	—	3	—	—	—	16	9	6	1	—	—	—	—	—	—	77	340	
3	9	7	—	10	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33	22	11	—	3	2	1	—	—	—	123	641	
1	—	1	—	19	18	—	1	—	2	—	1	1	—	—	16	6	9	1	—	—	—	—	—	—	47	543	
—	—	—	—																								

Tab. 5. Abielunute vanus ja endine perekonnaseis (peigmehe elukoha järgi) 1931 a.
 Mariages suivant l'âge et l'état civil antérieur des époux en 1931.

	Vanus — Age													Perekonnaseis État civil antérieur				Üldse — Grand total	
	13 a.	18 a.	19 a.	20—24 a.	25—29 a.	30—34 a.	35—39 a.	40—44 a.	45—49 a.	50—54 a.	55—59 a.	60—64 a.	65— a.	Teadmata Inconnu	Vallaline Célibataires	Lesk — Veuve ou veuve	Lahutatud Divorcés		Teadmata Inconnu
Peigmehe — De l'époux.																			
Linnad — Villes	6	16	751	1 053	480	224	148	84	70	53	26	16	2	2 475	235	219	—	2 929	
Tallinn	3	0	363	484	237	103	73	32	32	27	8	5	—	1 166	90	111	—	1 373	
Haapsalu	—	1	9	6	3	2	—	—	2	2	—	—	—	26	3	3	—	31	
Kuressaare	—	—	8	11	4	—	—	—	1	2	—	—	—	27	4	1	—	32	
Narva	1	—	71	60	25	19	7	3	3	3	—	—	—	162	28	11	—	201	
Nõmme	—	—	2	30	45	19	9	8	2	2	—	—	—	104	6	16	—	126	
Paide	—	—	—	6	6	3	2	—	7	1	—	—	—	17	2	1	—	20	
Paldiski	1	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	5	
Petseri	—	—	1	6	15	10	4	2	1	—	—	—	—	32	5	3	—	40	
Pärnu	—	—	88	63	25	15	14	7	4	—	—	—	—	146	15	14	—	175	
Põltsamaa	—	—	—	9	13	4	—	1	2	—	—	—	—	25	2	3	—	30	
Rakvere	—	—	1	25	30	11	4	3	1	4	—	—	—	71	7	3	—	81	
Tapa	—	—	1	6	13	8	3	—	3	—	—	—	—	26	7	2	—	35	
Tartu	—	—	1	127	191	81	94	25	12	12	9	6	—	436	34	34	—	504	
Tõrva	—	—	—	5	6	2	1	2	1	—	—	—	—	14	3	1	—	18	
Türi	—	—	—	6	5	2	1	1	—	—	—	—	—	16	1	1	—	18	
Valga	—	—	—	16	36	18	11	3	4	2	1	—	—	80	11	2	—	93	
Viljandi	—	—	1	18	43	16	7	5	6	—	—	—	—	81	8	11	—	100	
Võru	—	—	—	8	22	7	5	3	—	—	—	—	—	42	3	2	—	47	
Maad — Arrond.	18	36	1 431	2 115	1 110	449	291	169	86	71	40	31	2	5 284	443	117	5	5 849	
Viru	—	2	220	359	163	69	48	18	9	8	1	5	—	826	59	17	—	902	
Järva	—	1	78	121	83	23	12	6	7	4	3	4	—	318	26	5	—	340	
Harju	—	3	2	149	235	126	46	35	20	5	12	5	—	581	44	15	1	641	
Lääne	—	1	0	123	205	110	33	20	9	7	8	1	—	498	42	11	2	543	
Saare	—	1	4	93	125	52	27	10	6	6	5	2	—	289	30	11	1	331	
Pärnu	—	1	3	135	200	117	36	23	16	12	3	0	—	502	49	12	1	564	
Viljandi	—	1	3	96	155	68	40	21	14	6	7	2	—	370	29	17	—	416	
Tartu	—	—	4	189	286	176	92	53	36	16	8	3	—	793	58	17	—	868	
Valga	—	—	1	31	50	48	17	9	2	1	3	—	—	151	10	2	—	169	
Võru	—	—	1	107	200	107	42	32	28	15	7	4	—	493	48	7	—	548	
Petseri	—	0	6	210	179	62	19	19	7	1	5	1	—	473	42	3	—	518	
Kokku — Total	24	52	2 182	3 168	1 590	673	439	253	156	124	66	47	4	7 759	678	336	5	8 778	
Prundi — De l'épouse.																			
Linnad — Villes	47	76	149	1 158	760	343	177	94	66	25	18	4	3	9	2 653	142	131	1	2 929
Tallinn	23	33	64	529	354	173	91	52	33	11	7	—	—	1	1 225	68	80	—	1 373
Haapsalu	3	—	1	17	3	2	1	2	1	—	—	—	—	—	30	1	—	—	31
Kuressaare	—	1	1	15	4	5	3	1	2	—	—	—	—	—	23	2	—	1	32
Narva	4	2	13	92	46	10	12	7	5	3	1	—	—	—	190	16	5	—	201
Nõmme	3	2	8	53	29	14	10	2	2	—	—	—	—	—	114	4	8	—	126
Paide	—	—	2	9	5	3	1	—	—	—	—	—	—	—	20	—	—	—	20
Paldiski	1	—	1	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	5
Petseri	1	—	2	16	12	5	4	—	—	—	—	—	—	—	37	—	3	—	40
Pärnu	1	8	9	60	45	22	13	5	6	2	3	—	—	1	157	8	10	—	175
Põltsamaa	—	3	1	10	3	—	2	1	—	—	—	—	—	—	29	1	—	—	30
Rakvere	—	4	8	34	18	9	2	4	—	—	—	—	—	—	75	5	1	—	81
Tapa	1	2	1	12	10	6	1	1	—	—	—	—	—	—	33	1	1	—	35
Tartu	5	13	24	199	153	52	20	13	8	4	4	2	—	5	466	25	14	—	504
Tõrva	—	—	2	8	5	1	—	1	—	—	—	—	—	—	17	1	—	—	18
Türi	—	—	—	8	7	1	—	1	—	—	—	—	—	—	17	1	—	—	18
Valga	—	4	3	33	27	12	8	1	3	—	2	—	—	—	84	3	0	—	93
Viljandi	4	3	6	38	22	12	9	3	—	2	—	—	—	1	93	5	2	—	100
Võru	1	1	3	22	10	7	2	—	—	—	1	—	—	—	46	1	—	—	47
Maad — Arrond.	100	191	337	2 451	1 477	681	326	150	64	32	14	6	2	18	5 341	333	80	5	5 849
Viru	14	23	41	403	220	86	61	24	12	6	—	—	—	5	850	34	13	—	902
Järva	7	12	20	158	89	29	18	10	4	1	1	—	—	—	330	13	5	1	349
Harju	11	20	40	257	167	73	39	19	5	5	4	—	—	1	601	29	10	1	641
Lääne	15	20	42	207	131	64	33	18	7	1	1	—	—	3	506	26	10	1	543
Saare	10	6	25	189	80	27	24	13	1	2	2	—	—	1	313	17	—	1	331
Pärnu	9	23	36	233	135	64	33	9	8	7	1	—	—	1	534	19	11	—	564
Viljandi	11	15	22	160	110	52	25	11	6	2	1	—	—	1	396	15	5	—	416
Tartu	7	21	39	356	216	138	50	19	14	1	2	—	—	5	827	29	12	—	868
Valga	1	6	2	61	52	29	5	8	2	2	1	—	—	—	163	4	2	—	169
Võru	5	14	25	206	100	86	26	16	3	3	1	—	—	1	520	23	4	1	548
Petseri	10	23	45	271	117	33	12	3	2	—	—	—	—	—	501	14	3	—	518
Kokku — Total	147	267	486	3 609	2 237	1 024	503	244	130	57	32	10	5	27	6 196	365	211	6	6 778

Tab. 7. Sündivus 1931 a. — Naissances en 1931.
Sündinute arv kuu järgi (ilma surnult-sündinuteta, ühes väljaspool abielu sündinutega)
Naissances d'après les mois (excl. les mort-nés, incl. des naissances illégitimes).

	Jaanuar		Veebruar		Märts		Aprill		Mai		Juuni		Juuli		August		September		Oktoober		November		Detsember		Kokku Total		Üldse Grand total	
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26		27
Linnad —																												
Villes . . .	180	158	152	164	162	172	162	167	173	153	169	142	165	161	147	168	147	143	160	151	149	127	164	168	1930	1874	3804	
Tallinn . . .	71	54	57	61	61	59	66	64	55	68	65	51	68	61	57	62	50	49	54	58	68	51	54	52	711	690	1401	
Haapsalu . . .	3	—	4	2	3	1	3	3	1	4	3	—	3	5	3	1	1	3	4	—	2	1	1	4	31	24	55	
Kuressaare . . .	—	2	2	4	1	3	4	4	—	—	5	3	4	2	3	—	3	2	—	1	—	1	5	—	27	22	49	
Narva . . .	13	21	15	16	12	17	13	7	18	10	12	9	13	12	7	15	13	12	20	13	8	14	14	16	158	162	320	
Nõmme . . .	12	8	5	7	11	12	9	6	8	10	10	3	7	6	9	9	2	4	7	6	10	7	7	13	97	86	183 ¹⁾	
Paide . . .	4	—	—	—	3	1	—	5	2	2	3	2	2	3	1	2	2	1	—	1	4	2	1	1	22	20	42	
Paldiski . . .	—	2	—	—	1	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	3	1	1	—	—	—	—	—	5	6	11	
Petseri . . .	6	4	3	2	2	2	1	6	6	2	5	2	7	5	6	2	2	6	5	6	3	5	3	6	48	47	95	
Pärnu . . .	6	8	10	13	9	14	8	14	12	6	9	18	11	16	6	12	11	7	13	11	11	10	9	13	115	142	257	
Põtsamaa . . .	2	2	—	3	—	2	—	1	1	1	3	1	2	2	2	1	3	1	—	2	4	—	1	1	18	17	35	
Rakvere . . .	9	7	2	6	7	10	6	3	6	1	4	7	5	2	7	13	4	9	5	6	6	3	5	10	66	77	143	
Tapa . . .	5	1	6	2	1	—	1	—	4	3	1	4	5	6	4	1	1	1	3	2	1	—	2	3	34	23	57	
Tartu . . .	29	30	29	28	32	32	33	25	32	26	23	25	23	20	19	31	28	23	31	30	23	20	34	31	341	321	662	
Tõrva . . .	1	—	3	—	1	2	1	2	1	3	—	—	3	2	1	4	3	1	—	1	1	—	4	—	19	15	34	
Türi . . .	1	4	2	5	2	2	1	3	6	1	2	3	3	2	—	—	4	5	1	2	1	—	4	3	27	30	57	
Valga . . .	7	11	5	2	5	8	6	4	8	3	6	9	7	10	6	9	5	7	3	5	5	7	6	8	32	75	157	
Viljandi . . .	8	8	7	9	9	6	6	11	15	4	8	8	2	7	10	5	5	8	7	8	5	7	11	6	93	87	180	
Võru . . .	3	1	2	4	2	1	4	4	2	3	3	—	3	3	3	3	3	5	2	1	7	1	2	4	36	30	66	
Maad —																												
Arrond. . .	740	719	625	602	766	726	652	636	658	663	615	626	673	611	666	621	723	630	659	631	594	643	636	590	3007	7698	15705	
Viru . . .	93	97	83	90	97	98	98	86	97	109	74	116	79	80	104	88	114	91	93	107	104	94	110	96	1146	1158	2304	
Järva . . .	30	35	39	44	35	42	46	36	33	37	27	50	36	33	46	45	33	49	39	37	43	34	37	477	457	934		
Harju . . .	82	73	60	59	88	92	67	70	73	50	60	67	65	81	87	56	74	66	67	75	74	50	66	72	853	820	1673	
Lääne . . .	51	40	60	50	56	53	48	52	59	57	51	57	58	52	53	66	68	53	59	48	59	42	656	646	1302			
Saare . . .	45	61	50	46	56	55	43	48	42	50	38	39	55	50	54	36	54	40	44	38	40	48	50	52	571	553	1124	
Pärnu . . .	63	65	44	59	81	51	66	49	49	67	55	60	58	39	61	50	75	66	63	40	54	53	58	48	717	637	1354	
Viljandi . . .	55	54	43	36	55	55	43	57	48	46	40	44	52	47	35	44	30	44	49	44	40	33	47	39	543	543	1086	
Tartu . . .	123	105	86	71	118	112	98	89	116	112	110	82	101	99	100	99	95	98	97	100	84	105	96	80	1223	1152	2375	
Valga . . .	23	24	24	22	19	22	25	16	26	18	20	27	14	15	24	17	27	22	21	20	13	24	18	14	254	241	495	
Võru . . .	60	82	65	57	74	73	52	60	69	49	64	59	76	64	57	63	62	50	72	53	57	59	47	64	764	723	1487	
Petseri . . .	97	84	72	68	87	73	74	77	53	67	60	54	66	46	59	66	75	52	61	56	48	76	51	46	803	768	1571	
Kokku maad																												
Ühes nels																												
asuvate lin.																												
Arrond. avec																												
les villes . . .	920	877	777	766	928	898	814	803	831	816	784	768	838	772	813	789	870	773	819	782	743	770	800	758	9937	9572	19509	
Viru . . .	115	125	100	112	116	125	117	96	121	120	90	132	97	100	118	116	131	112	118	126	118	111	129	122	1370	1397	2767	
Järva . . .	49	40	47	51	41	45	48	44	45	43	43	36	60	47	38	49	52	40	53	44	43	47	41	44	560	530	1090	
Harju . . .	105	132	122	127	161	163	142	141	138	138	135	121	135	148	153	128	129	120	119	139	142	108	127	137	1666	1602	3268	
Lääne . . .	54	49	64	52	59	54	58	51	58	63	60	51	60	63	55	54	67	71	57	59	45	67	60	46	687	670	1357	
Saare . . .	45	53	52	50	57	58	47	52	42	50	43	42	59	52	57	36	57	42	44	39	40	49	55	52	598	576	1173	
Pärnu . . .	69	73	54	72	90	65	64	63	61	63	64	78	69	55	67	62	86	73	76	51	65	63	67	61	832	779	1611	
Viljandi . . .	65	64	50	48	64	63	49	60	64	51	51	53	56	56	47	50	44	53	50	54	49	40	59	46	654	647	1301	
Tartu . . .	152	136	114	96	150	144	181	114	148	138	138	107	124	119	119	130	123	121	128	130	107	125	130	111	1564	1473	3037	
Valga . . .	31	35	32	24	25	32	32	26	31	29	28	33	26	24	35	27	39	28	28	24	19	26	20	20	355	331	686	
Võru . . .	72	83	67	61	76	74	56	64	71	52	67	59	79	67	60	66	65	55	74	54	64	60	40	68	800	753	1553	
Petseri . . .	108	88	75	70	89	75	75	83	59	60	65	56	73	51	64	71	77	58	66	62	51	81	64	51	851	815	1666	

¹⁾ Selles arvus 4 leititud last.

Põllumajandus — Agriculture

Tööstus — Industrie

Traduction française voir p. 709.

Neist — Dont													Neist — Dont																													
Kokku			Põllumajand., alanduse, kaladuse ja metsanduse ettevõtted			Ametnikud			Põsksid, vehadikud ja vahtenaspitajad			Töölised ja teenijad			Ametnikud			Muud põllumaj. tegevad isikud			Põlvitöö (eristamata)			Kokku			Tööstus suur-ettevõtted (palgatatud tööjõuga)			Kestevad väikeettevõtted (palgatatud tööjõuga)			Töölised ja teenijad			Ametnikud			Muud tööstuse alal tegevad isikud			
M.	N.	K.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39				

Tab. 15. Sündinute isa tööala ja ühiskondlik kiht (väljaspool abielu sündinutel ema järgi) 1931 a. Naissances suivant l'occupation et situation sociale du père (enfants illégitimes suivant l'occupation de la mère) en 1931.

Linnad — Villes	97	87	184	42	25	2	33	44	15	16	6	1	648	639	1278	7	17	215	383	412	43	38								
Tallinn	20	15	35	10	1	—	2	2	5	7	8	—	245	228	473	—	5	45	22	171	183	25	18							
Haapsalu	4	3	7	2	2	—	1	1	1	1	—	—	9	6	15	—	—	4	3	4	2	1	1							
Kuressaare	4	2	6	2	2	—	—	—	2	—	—	—	9	5	14	—	—	3	3	6	—	—	—							
Narva	15	6	21	2	5	—	1	1	—	—	6	—	77	79	156	—	1	6	8	68	67	3	2							
Nõmme	2	3	5	—	—	—	1	1	1	2	—	—	20	31	57	—	1	7	9	16	18	3	3							
Paide	2	2	2	1	—	—	1	—	—	—	—	—	8	6	14	—	—	4	1	4	6	—	—							
Paldiski	2	1	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	3	—	—	1	2	—	—	—	—							
Petseri	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	9	19	—	—	9	7	1	2	—	—							
Pärnu	7	5	12	6	3	—	1	2	—	—	—	—	28	47	75	—	—	6	14	18	33	4	—							
Põltsamaa	6	4	10	1	—	—	5	4	—	—	—	—	8	8	16	—	—	3	4	5	4	—	—							
Rakvere	2	7	9	—	2	—	2	2	—	2	—	—	19	20	39	—	—	10	9	9	8	—	—							
Tapa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	4	11	—	—	5	3	2	1	—	—							
Tartu	15	19	34	5	3	—	7	14	3	2	—	—	121	115	236	2	7	79	58	34	42	6	8							
Tõrva	4	2	6	1	—	—	3	2	—	—	—	—	7	5	12	—	—	3	2	4	3	—	—							
Türi	3	2	5	1	—	—	2	2	—	—	—	—	10	8	18	—	—	1	1	0	7	—	—							
Valga	2	4	6	—	—	—	2	2	—	—	—	—	21	24	45	—	2	8	9	18	13	—	—							
Viljandi	7	11	18	2	4	—	5	0	—	1	—	—	35	23	58	—	1	18	7	15	15	1	1							
Võru	2	2	4	1	1	—	—	—	—	1	—	—	7	10	17	—	—	3	2	4	7	—	—							
Maad — Arrondiss.	6420	6173	12593	4378	4260	479	450	193	176	1321	1212	28	32	754	720	1474	8	7	299	317	392	353	55	43						
Viru	819	828	1647	548	540	86	91	48	57	131	137	6	3	208	200	408	1	—	67	79	131	114	9	7						
Järva	373	356	729	233	242	52	46	4	3	82	63	2	2	44	48	92	—	—	17	23	20	18	7	7						
Harju	674	640	1314	489	447	42	35	8	1	130	153	5	4	82	89	171	—	—	25	30	47	52	10	7						
Lääne	548	535	1083	428	409	25	33	16	11	80	80	1	2	44	37	81	1	1	13	12	23	18	7	6						
Saare	610	487	997	330	316	84	96	38	42	57	30	1	3	13	23	36	—	—	5	5	6	18	2	—						
Pärnu	537	478	1015	338	293	27	12	16	8	156	148	—	7	10	67	58	125	2	2	29	32	32	25	4	9					
Viljandi	462	467	929	225	243	44	31	9	12	168	165	—	2	16	14	38	45	83	12	12	17	24	24	4	4					
Tartu	883	839	1722	521	514	59	49	30	22	287	232	6	5	171	171	334	305	2	2	74	61	85	69	10	2					
Valga	198	200	398	103	98	10	18	1	3	70	75	2	3	3	25	19	44	1	—	18	18	11	—	—	—					
Võru	653	608	1261	427	442	41	39	25	17	156	108	4	1	1	50	58	108	—	—	35	43	10	12	4	1					
Petseri	763	737	1500	738	716	—	—	24	31	1	—	—	12	9	21	—	—	9	7	3	2	—	—	—	—					
Kokku-Total	6517	6263	12779	4420	4285	479	452	193	176	1354	1256	43	48	6	—	20	45	1402	1350	2752	15	24	514	480	775	765	98	81	—	—

Tab. 16. Surnute tööala ja ühiskondlik kiht 1931 a. Décédés suivant l'occupation et situation sociale en 1931.

Linnad — Villes	85	47	132	33	18	—	1	42	21	6	4	—	1	4	2	666	337	1023	18	7	228	105	385	229	35	16
Tallinn	19	4	23	12	3	—	—	7	1	—	—	—	—	—	—	295	97	392	7	3	85	23	127	69	16	2
Haapsalu	2	—	2	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	5	3	8	—	—	2	1	2	—	—	—
Kuressaare	2	1	3	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	6	7	13	—	—	2	3	4	2	—	—
Narva	6	6	12	3	5	—	—	3	—	—	1	—	—	102	104	206	—	—	14	8	83	90	3	5	—	—
Nõmme	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	18	2	20	—	—	9	—	5	2	3	—	—	—
Paide	2	1	3	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	6	5	11	—	—	2	—	4	—	—	—	—	—
Paldiski	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Petseri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	2	8	—	—	5	2	—	—	—	—	—	—
Pärnu	10	3	13	6	2	—	—	1	1	3	—	—	—	31	18	49	4	2	8	2	17	14	2	—	—	—
Põltsamaa	6	1	7	1	—	—	—	5	1	—	—	—	—	8	2	10	—	—	3	—	5	—	—	—	—	—
Rakvere	3	3	6	—	1	—	—	2	—	—	1	—	—	15	10	25	—	—	6	6	9	4	—	—	—	—
Tapa	1	1	2	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	6	1	7	—	—	3	1	1	—	—	—	—	—
Tartu	16	15	31	6	4	—	—	7	10	2	1	—	—	109	73	182	2	1	65	43	39	23	3	6	—	—
Tõrva	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	4	4	—	—	—	2	—	4	—	—	—	—	—
Türi	—	2	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	6	3	9	—	—	1	—	4	3	1	—	—	—
Valga	2	3	5	—	1	—	—	2	2	—	—	—	—	26	13	39	—	—	8	7	15	6	2	—	—	—
Viljandi	13	6	19	3	1	—	—	1	1	1	—	—	—	16	14	30	—	—	10	7	6	3	2	—	—	—
Võru	1	1	2	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	6	3	9	—	—	2	—	2	7	3	2	—	—
Maad — Arrondiss.	4972	4094	9966	3375	2726	373	292	213	160	878	791	17	3	116	122	584	242	826	4	5	306	127	249	95	25	15
Viru	617	500	1117	404	348	58	49	44	19	95	67	2	—	14	17	143	62	205	1	1	55	24	79	34	8	3
Järva	313	202	515	216	131	30	20	7	3	54	41	2	—	4	7	40	—	58	—	21	7	22	1	3	1	
Harju	576	423	999	400	277	36	30	9	11	110	92	3	1	18	12	68	24	92	1	—	30	14	35	8	2	2
Lääne	460	453	919	350	332	23	26	26	23	58	64	—	—	9	8	33	26	59	—	—	17	10	16	14	—	—
Saare	343	351	694	228	207	44	57	42	51	28	32	—	—	3	4	19	9	28	—	—	13	7	6	2	—	—
Pärnu	433	361	794	282	220	10	13	17	13	110	101	1	1	4	13	56	35	93	—	1	38	17	22	16	3	1
Viljandi	382	346	728	223	206	28	20	16	11	97	93	3	—	15	16	41	18	59	—	2	24	11	12	4	3	1
Tartu	743	545	1238	470	315	60	29	27	16	169	166	5	1	12	18	112	34	146	—	—	63	24	45	9	4	1
Valga	141	96	237	83	46	17	11	4	3	37	33	—	—	—	3	14	6	20	—	—	11	2	2	2	1	2
Võru	460	385	854	298	271	57	36	21	10	83	62	—	—	10	6	89	13	5								

Tab. 17. Surenus kuude järel 1931 a. — Mortalité par les mois en 1931.

	Jaan.		Veebr.		Märts		Aprill		Mai		Juuni		Juuli		August		Sept.		Okt.		Nov.		Dets.		Kokku Total		Üldse Gr. total	
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26		27
Linnad — Villes	201	244	238	291	215	239	215	212	204	222	201	178	159	175	165	153	160	164	158	167	163	157	203	185	2277	2407	4684	
Tallinn	85	101	95	104	86	90	85	73	69	75	74	71	69	57	65	54	78	54	64	80	65	67	72	75	907	901	1808	
Haapsalu	3	3	2	8	3	2	6	4	4	6	4	4	1	7	1	4	1	5	5	5	4	5	4	6	38	59	97	
Kuressaare	1	5	3	7	5	9	4	4	4	4	1	5	5	2	3	3	1	1	1	1	1	1	2	2	25	50	75	
Narva	20	28	26	37	20	24	23	20	28	25	17	18	11	19	14	20	19	13	14	16	21	13	30	20	243	253	496	
Nõmme	9	6	15	6	5	8	2	8	7	8	7	5	6	7	10	4	7	8	2	8	8	8	6	8	2	80	162	80
Paide	3	2	2	6	3	3	1	2	1	3	3	4	2	1	2	1	3	1	1	2	2	5	2	—	25	20	54	
Paldiski	—	2	—	2	—	—	1	2	1	—	—	1	1	1	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	7	11	18
Petseri	1	2	3	3	3	1	5	2	2	2	1	1	2	2	1	2	3	1	1	1	5	3	4	1	28	21	49	
Pärnu	10	19	17	15	19	19	15	21	15	11	16	8	11	14	13	6	10	7	8	8	11	11	19	12	104	144	308	
Põltsamaa	2	—	5	3	1	2	1	—	1	3	2	1	1	—	1	1	1	2	1	—	2	1	1	1	1	18	14	32
Rakvere	5	2	2	3	6	9	8	4	5	7	3	7	5	7	6	8	2	10	7	7	6	3	4	3	59	70	138	
Tapa	2	—	2	2	2	4	3	1	—	3	2	7	1	2	3	—	1	2	3	1	5	1	1	3	25	29	54	
Tartu	37	41	33	63	36	44	42	47	45	49	47	30	33	35	26	38	27	34	31	35	27	20	35	37	419	473	892	
Tõrva	1	2	1	1	1	1	1	1	3	2	2	1	—	2	2	3	1	2	3	—	—	—	1	1	4	16	19	35
Türi	1	2	1	1	1	2	1	2	1	5	2	1	—	3	1	1	2	2	1	4	—	—	2	1	14	22	36	
Valga	9	9	12	8	9	7	7	11	8	7	9	5	5	5	5	3	2	4	7	5	9	5	9	4	91	73	164	
Viljandi	11	11	8	9	11	18	10	8	8	9	8	9	9	8	4	4	12	6	7	4	8	8	6	86	110	196		
Võru	1	3	1	8	3	5	4	2	2	3	3	—	6	4	3	1	1	4	2	3	3	3	1	4	30	40	70	
Maad — Arrondiss.	647	621	604	613	827	723	720	642	631	556	534	459	512	430	497	396	440	421	555	447	534	456	609	529	7109	6293	13393	
Viru	89	76	77	70	121	87	90	67	76	80	69	66	73	70	73	59	69	46	62	49	65	65	83	87	950	822	1772	
Järva	47	37	41	29	51	37	47	40	39	21	44	30	32	24	22	34	22	56	26	35	24	37	28	48	457	340	827	
Harju	90	51	68	75	74	67	88	68	78	59	61	61	75	83	58	30	59	54	53	53	58	50	74	58	839	659	1495	
Lääne	52	67	40	64	61	90	55	57	62	55	41	46	40	29	45	36	36	43	61	49	48	45	59	26	600	607	1207	
Saare	37	47	43	53	38	33	44	47	53	38	33	36	23	28	28	21	28	41	53	43	30	44	35	443	402	910		
Pärnu	62	58	37	52	89	64	66	60	64	60	52	49	49	45	39	34	37	39	20	45	67	38	60	58	641	602	1243	
Viljandi	44	56	38	50	75	69	50	60	44	56	44	33	47	36	42	39	30	30	25	21	39	43	61	55	558	548	1106	
Tartu	108	88	91	75	125	93	120	114	80	70	92	68	77	64	86	68	70	64	108	63	83	61	92	73	1132	910	2042	
Valga	14	14	23	16	23	32	12	17	18	14	9	15	14	6	16	10	8	6	17	15	18	20	18	205	182	387		
Võru	50	62	76	69	100	86	73	59	58	57	48	32	45	36	35	32	34	44	42	44	42	46	37	44	47	585	505	1280
Petseri	54	65	70	60	70	65	53	58	50	33	36	20	36	51	51	38	38	45	51	20	32	30	45	44	588	556	1144	
Kokku¹⁾ — Total	848	865	832	904	1042	962	935	854	825	778	735	637	671	605	602	549	600	585	713	634	702	613	812	714	9377	8700	18077	
Viru	114	110	105	114	147	120	121	91	109	112	89	91	89	66	93	87	90	69	83	73	95	81	117	110	1252	1154	2406	
Järva	53	43	46	30	58	44	52	45	41	32	51	42	35	30	30	24	40	26	31	33	42	30	49	32	551	420	971	
Harju	184	160	178	187	165	165	176	151	155	142	142	138	151	98	135	88	145	114	120	144	127	125	154	139	1832	1651	3483	
Lääne	55	70	42	72	64	92	61	66	61	45	60	41	36	40	40	37	48	66	54	52	50	63	32	638	660	1304		
Saare	38	52	40	60	43	42	44	51	57	42	34	41	28	30	31	31	21	32	42	54	43	40	46	37	473	512	985	
Pärnu	72	77	54	87	108	76	81	81	79	71	68	57	60	59	52	40	47	40	37	53	78	49	69	70	805	746	1551	
Viljandi	57	67	51	62	87	89	70	68	53	68	54	43	48	45	50	44	35	44	42	28	45	52	70	62	662	672	1334	
Tartu	145	129	124	158	161	137	162	161	125	128	139	98	110	99	112	106	97	98	139	98	110	81	127	110	1551	1383	2934	
Valga	24	25	36	25	33	40	31	24	28	27	25	15	20	21	23	16	11	12	27	20	24	23	30	26	312	274	586	
Võru	51	65	77	77	103	91	77	61	60	60	51	32	51	40	38	33	39	48	44	47	40	45	51	635	645	1330		
Petseri	55	67	73	63	73	66	60	60	52	35	37	30	38	51	52	40	35	48	52	30	37	42	49	45	616	577	1193	

Tab. 18. Surnute vanus ja perekonnais 1931 a. — Décédés suivant l'âge et l'état civil 1931.

Vanus — Age (järg v. lhk. 712)

	Kuni 1 a.		1—4 a.		5—6 a.		7—9 a.		10—14 a.		15—19 a.		20—24 a.		25—29 a.		30—39 a.		40—49 a.		50—59 a.		60—69 a.		70—79 a.		
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
Linnad — Villes	153	173	67	61	18	12	21	23	29	19	51	43	104	85	110	84	182	153	256	183	405	224	430	442	318	568	
Tallinn	44	50	25	20	6	3	12	10	10	11	13	20	52	38	48	39	87	61	122	81	173	93	172	169	117	205	
Haapsalu	1	6	—	1	—	—	—	—	—	2	—	1	2	3	1	1	2	1	2	4	5	4	1	11	8	16	
Kuressaare	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Narva	36	27	9	6	—	2	1	—	2	—	3	5	16	13	15	4	14	27	19	17	36	35	48	46	27	42	
Nõmme	9	11	5	2	—	—	1	1	—	—	1	1	—	1	4	4	7	12	11	16	9	11	5	15	9	6	15
Paide	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Paldiski	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Petseri	3	2	—	—	1	1	1	—	1	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	
Pärnu	4	10	7	4	3	—	—	—	3	—	—	—	6	—	—	3	—										

Tab. 18. Surnute vanus ja perekonnaseis 1931 a. (järg) — Décédéés suivant l'âge et l'état civil 1931 (suite).

	Vanus — Age						Perekonnaseis — État civil														Kokku Total	Üldse Gr. total		
	80—89 a.		90—99 a.		Teadmata Inconnu		1—14 a.		15 a. ja vanemad — 15 a. et plus															
									Valllised Célibataires		Abielus Mariés		Lesed Veufs		Lahutatud Divorcés		Teadmata Inconnu							
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.				
Linnad — Villes	113	297	9	30	11	10	288	288	476	458	1209	571	257	1060	26	15	21	15	2277	2407	4684			
Tallinn	23	91	2	0	1	4	97	94	215	201	484	214	90	387	15	4	6	1	907	901	1808			
Haapsalu	2	12	—	—	—	—	3	7	5	11	25	9	4	31	1	—	—	—	38	59	97			
Kuressaare	3	9	—	—	—	—	4	5	4	8	12	14	5	21	—	—	—	2	25	50	75			
Narva	10	27	1	1	1	1	48	35	51	38	113	72	30	105	1	3	—	—	243	253	496			
Nõmme	1	4	—	—	—	—	15	14	11	11	49	26	5	27	—	—	2	1	82	80	162			
Paide	2	7	—	—	—	—	2	1	6	5	15	6	2	17	—	—	—	—	25	29	54			
Paldiski	—	2	—	—	—	—	1	1	1	1	5	3	—	7	—	—	—	—	7	11	18			
Petseri	—	2	—	—	—	—	7	5	2	2	17	6	2	7	—	—	—	—	28	21	49			
Pärnu	13	23	2	4	—	—	19	17	31	29	84	30	28	67	2	1	—	—	164	144	308			
Põltsamaa	2	5	—	—	—	—	4	2	3	2	9	3	2	7	—	—	—	—	18	14	32			
Rakvere	8	7	1	2	—	—	3	14	11	12	28	19	13	29	1	—	—	5	59	79	138			
Tapa	2	1	—	—	—	—	4	5	4	2	14	6	1	15	1	1	1	—	25	20	54			
Tartu	28	69	1	8	6	1	49	60	82	93	233	96	45	219	4	3	6	2	419	473	892			
Tõrva	—	—	—	—	—	—	1	5	1	4	4	7	—	6	—	—	—	—	1	10	19	35		
Türi	—	2	—	—	—	—	3	3	3	3	5	9	2	6	—	—	—	—	14	22	36			
Valga	11	8	1	3	—	—	1	11	9	18	8	45	11	14	44	1	1	2	91	73	164			
Viljandi	5	18	1	4	2	1	10	12	22	20	46	27	8	50	—	—	1	—	86	110	196			
Yõru	3	8	—	—	—	—	1	3	3	6	7	14	14	6	15	—	—	1	30	40	70			
Maad — Arrond.	621	771	60	109	38	55	1506	1280	1151	1019	3204	1465	1109	2419	19	14	111	96	7100	6293	13393			
Viru	67	88	6	11 ²⁾	8	11	200	152	168	122	419	190	151	340	—	2	12	16	950	822	1772			
Järva	47	43	4	6	2	—	89	68	96	49	221	78	71	139	1	1	9	5	487	340	827			
Harju	65	79	7	14	3	8	147	113	174	105	382	156	124	281	5	2	4	2	836	659	1495			
Lääne	69	89	6	7	2	2	132	123	80	118	282	123	103	235	3	1	11	7	600	607	1207			
Saare	25	65	7	7	2	2	120	96	55	99	189	88	76	175	1	—	7	4	448	462	910			
Pärnu	81	94	5	13	4	9	102	95	88	105	323	155	113	235	4	3	11	9	641	602	1243			
Viljandi	75	71	2	14	7	5	67	68	121	96	271	153	96	232	1	1	2	8	558	548	1106			
Tartu	102	126	11 ²⁾	17	7	10	222	179	165	143	535	193	174	307	3	3	33	25	1132	910	2042			
Valga	25	29	3	1	1	—	36	30	33	27	98	49	38	74	—	—	—	—	205	182	387			
Yõru	43	62	7	12 ²⁾	1	5	147	116	102	93	301	161	87	216	—	1	18	13	655	605	1260			
Petseri	22	25	2	8	1	3	264	240	60	57	183	119	76	135	1	—	4	5	588	550	1144			
Kokku — Total	734	1068	69	139	49	65	1794	1568	1 627	1477	4413	2036	1366	3479	45	29	132	111	9377	8700	18077			

Tab. 19. Surnute rahvus 1931 a. — Décédéés suivant la nationalité en 1931.

	Eesti Estoniens		Vene Russes		Saksa Allemands		Rootsi Suédois		Läti Lettons		Soome Finnois		Poola Polonais		Juudi Juifs		Muid Autres		Teadmata Inconnu		Kokku Total		Üldse Grand total	
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.		
Linnad — Villes	1967	2010	156	161	77	160	5	5	23	17	3	3	5	8	28	25	10	12	3	6	2277	2407	4684	
Tallinn	800	783	49	40	28	53	2	—	5	4	1	1	3	2	8	11	3	2	5	5	907	901	1808	
Haapsalu	32	50	3	3	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38	59	97	
Kuressaare	16	40	1	—	5	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	50	75	
Narva	189	170	60	69	7	7	2	—	1	—	—	—	—	1	1	3	2	1	—	—	243	253	496	
Nõmme	73	62	6	6	—	10	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2	—	—	—	82	80	162	
Paide	22	27	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	29	54	
Paldiski	6	9	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	11	18	
Petseri	15	7	13	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	21	49	
Pärnu	140	128	5	5	7	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	164	144	308	
Põltsamaa	17	14	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	14	32	
Rakvere	56	71	—	2	3	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	59	79	138	
Tapa	24	23	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	20	54	
Tartu	378	394	11	16	17	45	1	1	1	3	—	—	—	3	11	7	—	—	—	—	419	473	892	
Tõrva	19	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	10	19	35
Türi	14	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	22	36	
Valga	64	53	5	4	3	1	—	—	12	10	—	—	1	—	4	4	1	1	1	—	91	73	164	
Viljandi	82	98	1	1	2	10	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	86	110	196	
Yõru	29	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	30	40	70	
Maad — Arrondiss.	6355	5603	617	579	24	25	49	31	24	27	7	—	3	2	1	—	16	21	4	5	7100	6293	13393	
Viru	845	707	89	99	3	3	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	9	12	2	1	950	822	1772	
Järva	481	339	6	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	487	340	827	
Harju	804	848	4	4	6	1	15	6	1	—	1	—	1	—	—	—	3	—	1	—	836	659	1495	
Lääne	561	580	2	1	—	—	32	24	3	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	600	607	1207	
Saare	443	458	—	—	1	—	2	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	448	462	910	
Pärnu	681	594	4	—	4	4	—	—	1	4	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	641	602	1243	
Viljandi	554	537	4	4	3	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	558	548	1106	
Tartu	1009	786	115	113	4	4	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	3	5	—	—	1132	910	2042	
Valga	200	179	1	—	—	—	—	—	3	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	205	182	387	
Yõru	640	587	4	7	7	7	—	—	3	4	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	655	605	1260	
Petseri	187	188	389	361	—	—	—	—	12	14	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	588	550	1144	
Kokku — Total	8322	7613	773	740	101	185	54	36	47	44	10	3	8	10	29	25	26	33	7	11	9377	8700	18077	

*) Selles arvus maks 100 a. *) Selles arvus üks 100 a. *) Selles arvus üks 102 a.

HAIGUSEKINDLUSTUS 1931 a. ASSURANCE-MALADIE en 1931.

Sis u: 1. Haigusekindlustuse organisatsioon, lhk. 713. 2. Haigusekindlustuse tegelik ulatus, lhk. 714. 3. Kindlustatute arvuline liikumine ja jaotus tööstuscharude järgi, lhk. 715. 4. Kindlustatute vanus, lhk. 717. 5. Kindlustatute haigestumine, tööõnnetused, sündivus ja surevus, lhk. 717. 6. Haigekassade tulud, lhk. 718. 7. Haigekassade kulud, lhk. 719. 8. Kassaliikmete ravimiskapitali tulud ja kulud, lhk. 720. 9. Haigekassade valitsemiskulud, lhk. 722. 10. Haigusekindlustuse üldine maksumus, lhk. 723. 11. Haigekassade äriseis 1. I 1932 a., lhk. 723. 12. Haigekassade tagavarakapitalid, lhk. 724.

Käesolev ülevaade, saanuti kui ülevaated eelmiste aastate kohta, on koostatud haigekassade aastaaruannete põhjal. Ülevaates leivad käsitlust haigusekindlustuse tegelik ulatus ja selle muutused, haigekassade kaudu haiguste vastu sunduslikult kindlustatud tööliste haigestumine ja nende vigastus tööõnnetuste tagajärjel ning lõpuks haigusekindlustusega seotud rahalised küsimused — haiguse, tööõnnetuse, sünni ja surma puhul makstavate abirahade, kassaliikmete ravimiskulude, kassade valitsemiskulude küsimus j.n.c.

1. Haigusekindlustuse organisatsioon. Organisation de l'assurance-maladie.

Palgaliste sundusliku haigusekindlustuse teostamise alal teotses 1930 a. lõpul üldse 31 haigekassat, arvatud kaasa

vabatahtlikult asutatud Tallinna sadamatöölise ametiühingu haigekassa. 1. jaanuaril 1931 a. ühendati Pärnu Ühishaigekassaga Vändra ühishaigekassa, kus liikmete arv I.XII. 1930 oli langenud 62 ja nende perekonnaliikmete arv 92 peale. Aasta kestel uusi haigekassasid ei avatud. Eelmisel aastal avatud Tallinna juuksetöölise haigekassa teotses 1931 a. esimest aastat. 1931 a. teotsenud haigekassadest kuulusid 17 ühishaigekassade ja 13 üksikute ettevõtete haigekassade liiki. Viimaste hulka on arvatud ka Tallinna sadamatöölise haigekassa 1931 a. lõpuks 95 kassaliikme ja 104 perekonnaliikmega.

Et tuua täielikku selgust haigekassade organisatsiooni, vaatleme nende suurust kindlustatute ja nende perekonnaliikmete arvu järgi. Jooksva statistika andmeil oli haigekassades 31.VIII. 1932 a.:

Ühishaigekassad	kassaliikm.	perek.-liikm.
Haapsalu ühishaigekassas	557	407
Kuressaare „	458	454
Narva „	1.577	1.884
Paide „	389	296
Põltsamaa „	133	79
Pärnu „	1.870	2.120
Rakvere „	736	727
Tallinna juuksetöölise haigekassas	215	47
Tallinna linna ettevõtete haigekassas	1.586	1.712
Tallinna ühishaigekassas	14.801	10.286
Tartu „	3.614	2.966
Türi „	268	221
Valga „	475	368
Viljandi „	795	676
Võru-Petseri „	468	435

Ettevõtete haigekassad	kassaliikm.	perek.-liikm.
Balti puuvillavabriku haigekassas	1.140	504
Hiiu-Kärdla kalevivabriku haigekassas	288	233
Kõhla paberivabriku haigekassas	281	—
Kohtla-Järve riigi põlevkivivt., haigekassas	1.009	1.042
Kreenholmi manufaktuuri haigekassas	2.191	—
Kütte-Jõu põlevkivikaevanduse haigekassas	221	240
Lõksa tehaste haigekassas	22	30
Narva kalevivabriku „	607	430
Narva linnavabriku „	1.356	778
Port-Kunda vabriku „	611	871
Rosen ja Ko „	30	40
Sindi kalevivabriku „	867	424
Tallinna sadamatöölise „	74	57

Toodust nähtub, et 28 haigekassast ainult 9 kassas liikmete arv ulatub üle 1000, 6 kassas kõigub see 500 ja 1000 vahel, kuna 13 kassas on see alla 500. Vähesel liikmete arvuga leiame kassasid mitte üksnes ettevõtete haigekassade, vaid ka ühishaigekassade hulgas. Tõsi, toodud arvud langevad juba sesoonitööde lõpu peale. Ent ka südasuvel ei ole olukord palju parem.

Haigekassade asutamise ja sulgemise kohta, kui võrt see oleneb liikmete arvust, Tööstusliku töö seaduse (ühendatult — TTS) § 273 on: „Haigekassad asutatakse: eraldi — üksiku ettevõtte juure ja ühised — mitme ettevõtte jaoks. Kassa liikmete arv ei või olla alla 500”. Erandina, TTS § 275 kohaselt, haigekassasid alla 500 liikmega võib asutada Kinnitusameti erilisel loal. TTS § 291 p. 2 ütleb, et haigekassa suletakse, kui kassa liikmete arv langeb alla § 273 ettenähtud määrast. Nii siis tegelikult ligi 1/2 haigekassadest ei vasta enam oma liikmete arvult TTS normidele ja kuuluks seega ühendamisele teiste suuremate haigekassadega.

Olgu tähendatud, et haigekassade juhtimise suhtes on maksev omavalitsuse põhimõte, kus kindlustuse korraldamine kuulub täiel määral kindlustatud tööliste ja ametnikkude eneste mõjupirkonda ilma tööandjate osavõtuta neis küsimusis. Haigekassa orga n i t e k s on peakoosolek, millise moodustavad kindlustatute valitud esindajad — volinikud, kassa

juhatus ja revisjonikomisjon. Olenevalt kindlustatute arvust ettevõtetele ja kassa alla kuuluvate ettevõtete arvust, peakoosolek ei ole volinikkude arvult üksikutes haigekassades tühtlane. Nii Tallinna ühishaigekassa volinikke on üle 200; enamjaolt kõigub nende arv

teistes haigekassades 20—40 piirides ja ulatub väiksemates haigekassades vaevalt üle 10.

Kassade juhatus on enamjaolt 5-liikmeline, kusjuures liikmete arv ei lange alla 3. Kassa revisjonikomisjon on enamjaolt 3-liikmeline.

Volinikkude ning juhatus- ja revisjonikomisjoni liikmete arv 1931 a. — Nombre des représentants, membres de direction et commissions de révision en 1931.

1.	Volinikud <i>Représentants</i>		Juhatuseliikmed <i>Membres de direction</i>		Revisjonikomisjoni liikmed <i>M. de comm. de révision</i>		Kokku — Total	
	M.	N.	H.	F.	M.	N.	M.	N.
1. I. 1931 a.	1 173	174	155	3	88	6	1 416	183
Astus aasta kestel välja — <i>Sortis au cours de l'année</i>	1 060	159	120	3	67	6	1 247	168
Valiti aasta kestel juure — <i>Élus</i>	1 045	115	121	3	67	8	1 233	126
31. XII. 1931 a.	1 158	130	156	3	88	8	1 402	141
Valitud tagasi — <i>Dont réélus</i>	588	44	82	—	35	3	705	47

Kassa organites teotsevate isikute arvu kohta tab. 1 toodud andmeist selgub, et naiste osavõtt kassa organite tegevusest on võrdlemisi nõrk. Sel ajal, kui kindlustatute hulgas naised on esindatud üldiselt 35,4%, on nende osavõtu ulatus peakoosolekul juhatuses ja revisjonikomisjonis vaid 9,1%. Pealegi, nende osavõtt on enam märgatav vaid möödaminevalt peakoosolekul, kuna naiste osavõtt aktiivsemast kassa juhatus ja revisjonikomisjoni tegevusest on haruldane. 30 haigekassa kohta juhatuses oli vaid 3 naist ümmarguselt 150 mehe vastu, revisjonikomisjonis küll rohkem — 6 kuni 8 ümmarguselt 90 mehe vastu.

Samast tabelist näeme, et uutel valimistel meestest tagasivalitud volinikkude, juhatus ja revisjonikomisjoni liikmete arv on suhteliselt võrdlemisi kõrge — ümmarguselt 50%. Aast-aastalt korduvaid isikliku koosseisu muutusi haigekassade organites võib seega pidada ulatuselt normaalseks. Igatahes, isikute vahelduvus sellises ulatuses tagab seda, et kassade organid on kompetentsed omal alal ja võivad toimida asjatundlikult ja teadlikult.

Vastuoksa, naiste vahelduvus kassa organite isiklikus koosseisus on ebamääraselt kõrge.

Haigusekindlustuse teostamiseks kindlustatute ravimise suhtes haigekassadel on loodud võrdlemisi laialine organisatsioon. Haigekassade ravimisele kuulub üle 26 tuh. kassaliikme ja ümmarguselt 25 tuh. kassaosaliste perekonnaliiget, seega kokku ümmarguselt 50 tuh. inimest ehk üle 4% rahva üldarvust. Neile arstiabi ja ravimise korraldamiseks oli 1931 a. haigekassadel sõlmitud 2 lepingut organiseeritud arstikonnaga (Rakvere ühishaigekassal ning Tallinna linna ettevõtete haigekassal). Peale selle olid haigekassadel sõlmitud lepingud üksikult 376 arstiga, 65 ämmaemandaga, 9 velskeri ja masseerijaga, 36 haiglaga, 3 era ravi-asutisega, 138 apteegiga, 4 sanatooriumiga, 2 koloniiga, 5 laboratooriumiga, 3 optikaariga ning 4 korseti- ja bandaaži töökojaga. Peale selle haigekassade eneste asutistena teotsesid veel 1 haigemaja 8 voodiga (Türil), 22 ambulantsi, 3 apteeki (Tallinna, Narva ja Valga

ühishaigekassal), 2 suvekoloniid (Tartu ühishaigekassal — Udernas ja Narva linavabriku kassal), 3 hambaharvade ravimise kabinetit (Tallinna, Tartu ja Viljandi ühishaigekassadel), 1 elektriravi asutis ja 1 röntgeni kabinet. Muide, Türi haigekassa pidi 1931 a. sulgema oma haigemaja, kuna selle ülalpidamine kassale käis üle jõu ja Türi linnavalitsus ei olnud nõus seda toetama.

Loendatud haigekassade poolt ülalpeetavates asutistes teotses haigekassa palgalistena 36 arsti, 8 hambaarsti, 14 velskerit, 27 rohuteadlast, 7 masseerijat ja muid tervishoiu personaali hulka kuuluvaid isikuid 45.

2. Haigusekindlustuse tegelik ulatus. *Étendue de l'assurance-maladie.*

Haigekassadel oli 1930 a. keskmiselt 41 078 liiget, neist 25 969 meest ja 15 109 naist.

Üldine majanduslik surutis, mis hakkas tunduma juba 1930 a., mõjutas 1931 a. tublisti kindlustatute arvu ja üldiselt haigekassade majanduslikku seisukorda. 1931 a. keskmiselt oli haigekassadel 38 125 liiget, neist 24 617 ehk 64,6% mehi ja 13 508 ehk 35,4% naisi. Ühes nendega kuulus kassade alla 27 014 perekonnaliiget, kellele kassa kulul anti arstiabi ja tasuta ravi. Seega oli kassades iga 100 kassaliikme kohta 70,9 perekonnaliiget. Kassaliikmete arv on vähenenud 12 kuu keskmiselt, võrreldes eelmise aastaga, ümmarguselt 3 tuh. võrra ehk 7,2%, kusjuures naiskassaliikmete vähenemine on suhteliselt ja ka absoluutselt suurem. Selle tagajärjel on naiste osatähtsus langenud 36,8% pealt 35,4% peale. Kassaliikmete arv on vähenenud vaatamata, et tööinspektorite aruannete järgi haigekassade alla arvati 455 uut ettevõtet, haigekassade alt aga arvati välja seevastu 340 ettevõtet. Selle põhjuseks on asjaolu, et haigekassade alla arvati peamiselt väikseid ettevõtteid, keskmiselt alla 6 palgalisega, haigekassade alt aga langesid välja tegevuse likvideerimise puhul suuremad ettevõtted. Suure naiskassaliikmete arvu languse põhjustas töömahu koomale tõmbamine tekstiiltööstuses, kus jooksva statistika andmetel naiste arv vähenes suurtoöstuses 5 450 pealt 4 528 peale (—16,9%).

Kindlustatute ja nende perekonnaliikmete arv (12 kuu lõpu keskmised).
Nombre des assurés et de leurs membres de famille (nombre moyen mensuel par an).

2.	Kindlustatute arv Nombre des assurés				%		Kindlustatute perekonnaliikmed — Membres de famille d. assurés	
	Mehi Hommes	Naised Femmes	Kokku Total	1000 elaniku kohta Par 1000 habitants	Mehi Hommes	Naised Femmes	Ühise Total	100 kindlustatu kohta Par 100 personnes assurées
1931	24 617	13 508	38 125	34,1	64,6	35,4	27 014 ¹⁾	70,9
1930	25 969	15 109	41 078	36,8	63,2	36,8	28 596 ²⁾	64,7
1929	25 913	15 449	41 362	37,1	62,6	37,4	26 591 ²⁾	64,3
1928	22 741	13 991	36 732	32,9	61,9	38,1	26 635 ²⁾	81,3
1927	24 167	12 285	36 452	32,7	66,3	33,7	29 473 ²⁾	91,1
1926	24 500	12 564	37 064	33,5	66,1	33,9	31 034 ²⁾	96,3
1925	22 958	11 391	34 349	31,0	66,8	33,2	37 123 ²⁾	125,0
1924	22 858	10 807	33 665	30,4	67,9	32,1	39 581 ²⁾	133,6
1923	20 983	12 376	33 359	30,1	62,9	37,1	37 250 ²⁾	129,3
1922	15 503	9 131	24 634	...	62,9	37,1	29 422 ²⁾	...
1921	12 536	8 063	19 400	...	64,3	35,7	21 187 ²⁾	...
1920	9 079	5 322	14 401	...	63,0	37,0	...	...
1919	6 851	5 196	12 047	...	56,9	48,1	...	...

Haigusekindlustuse teostamine sünnib suuremas osas ühishaigekassade kaudu. Nii kuulus 1931 a. keskmiselt ühishaigekassade alla 28 569 kassaliiget ehk 74,9%, kuna üksikute ettevõtete haigekassade alla kuulus 9 556 liiget ehk 25,1% kassaliikmete üldarvust. Meestest ühishaigekassade alla kuulus koguni 80%. Suure arvu naistöölisi üksikute ettevõtete haigekassades annavad suured tekstiilvabrikud, kus igal ettevõtetel omaette haigekassa.

Kassaliikmete arv kuude järgi 1931 a. (arvud kuu alguse).
Nombre des membres des caisses-maladie d'après les mois en 1931 (chiffres au 1-er du mois).

3.	Mehed Hommes	Naised Femmes	Kokku Total
Jaanuar — Janvier	23 854	13 853	37 707
Veebruar — Février	23 849	13 651	37 500
Märts — Mars	23 811	13 541	37 352
Aprill — Avril	24 193	13 746	37 939
Mai — Mai	24 460	13 802	38 262
Juuni — Juin	25 457	14 014	39 471
Juuli — Juillet	26 637	14 104	40 741
August — Août	26 123	13 100	39 223
September — Septembre	24 754	12 938	37 692
Oktoober — Octobre	24 664	12 805	37 550
November — Novembre	23 768	13 096	36 859
Detsember — Décembre	23 840	13 350	37 190
Keskmine — Moyenne	24 617	13 508	38 125
Sellost { Ühishaigekassad — Caisses communes	19 749	8 820	28 569
Dont { Ettevõtete haigekassad Caisses des entrepr. part.	4 808	4 688	9 556

3. Kindlustatute arvuline liikumine ja jaotus tööstuseharude järgi.
Mouvement et répartition des assurés d'après les industries.

Tab. 4 toodud andmed annavad üksikasjalise ülevaate haigekassade all seisvate ettevõtete ning kindlustatute ja nende perekonnaliikmete arvu liikumisest tööstuseharude peaarühmade järgi. Sealt näeme, et sundusliku haigusekindlustuse alla kuulus 1. jaanuaril 1931 a. 2 870 ettevõtet 23,9 tuh. mees- ja 13,9 tuh. naispalgalisega. Nende perekonnaliikmeid 26,2 tuh. isikul olid haige-

kassade kulul abisaamise õigused. Aasta lõpuks haigekassade all seisis 2 995 ettevõtet, seega 125 ettevõtte ehk 4,4% võrra rohkem kui aasta algul.

Kassaliikmete arvu liikumist iseloomustavad üldiselt järgmised arvud:

	mehi	naisi	Kokku
aasta kestel tuli juure uusi liikmeid	23 886	8 769	32 655
aasta kestel lahkus haigekassast	24 925	10 058	34 983
aasta kestel vähenemine	1 039	1 289	2 328

Nii ületab kassaliikmete arvu langus nende juurevoolu 2,3 tuh. inimese võrra, kui võtta lähtealuseks kassadest läbikäinud liikmete arvud. Haigekassade majandusliikude huvide seisukohalt on selline liikmeskonna arvuline liikumine kahjulik. Asi seisab nimelt selles, et kassaliige, lahkudes töökohalt vabatahtlikult või vallandatult, omab ühe kuu kestel pealtöölt lahkumise abi saamise suhtes kõik kassaliikme õigused. Kulude katteks aga haigekassa ei saa selle kuu eest kassaliikmelt liikmemaksu, ega saa haigekassa sellele vastavalt mingit maksu ka ettevõtjalt, kus töölt lahkunu oli viimati tööl.

Haiguste vastu kindlustatutega on esindatud arvukamalt tähtsamad vabrikutööstuslikku iseloomu kandvad harud. Nii on arvult esikohal tekstiiltöölised (31.XII. 1931 a. mehed 15,1% ja naised 41,3% üldarvust), toidu-, jookide ning maitseainete töölised (m. 17%, n. 17,0%), metallitöölised, peale Riigi raudteepaetehaste, raudtee remonttöökodade ja depoo töölised, kes haiguste vastu on kindlustatud eriseaduse põhjal ja haigekassade alla ei kuulu (m. 13%, n. 2,7%), puutöölised saeveskitest, mööbli ja muude puuesemete valmistamise alalt, arvestamata ehitusetööstus (m. 10,7%, n. 7,6%), murdude ja kaevanduste töölised (m. 10,2%, n. 2,6%), paberitöölised (m. 7,3%, n. 2,5%), trükitöölised (m. 5,0%, n. 5,2%) j.n.e.

¹⁾ Viilandi ja Põltsamaa ühishaigekassade ning Kohila ja Kreenholmi haigekassade kassaliikmete perekonnaliikmed arvestamata.
²⁾ Peale p. 1 märgitute, arvestamata Aseri haigekassa kassaliikmete perekonnaliikmed.
³⁾ Arvestamata peamiselt p.p. 1 ja 2 nimetatud haigekassade kassaliikmete perekonnaliikmed, kelle kohta statistikat ei peetud.
⁴⁾ Arvestamata perekonnaliikmed Rõika, Kohila ja Kreenholmi haigekassas.
⁵⁾ Arvestamata perekonnaliikmed Kohila ja Kreenholmi haigekassas.

Haigusekindlustuse ulatus 1931 a. — Étendue de l'assurance-maladie en 1931.

4.	Haigekassade allseisvate ettevõtete arv <i>N. des entreprises dont les ouvriers sont assurés</i>				Kindlustatute arv <i>Nombre des assurés</i>								Kindlustatute perekonnaliikmete arv <i>Membres de famille des assurés</i>			
	1. I. 1931	Arvatud haigekassa alla	Arvatud haigekassa alt välja	31. XII. 1931	1. I. 1931		Arvatud haigekassa alla <i>Entrés sous l'assurance</i>		Arvatud haigekassa alt välja <i>Sortis de l'assurance</i>		31. XII. 1931		1. I. 1931	Entrés sous l'assur.	Sortis de l'assur.	31. XII. 1931
					M.	N.	H.	F.	M.	N.	M.	N.				
					a) Ühishaigekassad — Caissees communes.											
I. Murrud ja kaevandused	17	3	1	19	958	70	2 097	672	2 847	681	1 108	61	1 000	2 668	2 278	1 450
II. Mineralide ümbertöötamine	134	12	17	129	878	170	1 210	380	1 322	402	760	166	855	842	796	901
III. Metallitööstus	355	50	31	374	3 374	397	2 109	224	2 523	286	2 000	335	3 462	1 801	2 073	3 190
IV. Keemiatööstus	54	7	9	52	510	280	372	284	322	298	450	266	486	448	458	476
V. Nahatööstus	58	7	3	62	431	135	241	59	270	60	402	125	494	258	287	465
VI. Tekstiilitööstus	116	9	10	115	620	1 307	350	1 009	269	920	701	1 456	1 008	497	390	1 115
VII. Puitööstus	348	65	52	361	2 856	1 083	5 015	1 234	5 434	1 340	2 437	958	3 461	3 683	3 953	3 191
VIII. Paberitööstus	30	5	5	30	1 601	310	320	147	467	190	1 454	270	2 320	205	407	2 208
IX. Poligraafiatööstus	106	7	5	108	1 200	699	413	252	407	295	1 146	650	971	304	278	997
X. Toidu-, maitseaini- ja jookide tööstus	1 004	118	86	3 036	3 735	2 204	2 600	1 062	2 488	1 131	3 847	2 135	3 968	2 209	1 930	4 298
XI. Kohakatte ja pudukaupade tööstus	309	79	45	343	741	1 120	770	1 486	922	1 531	598	1 075	538	543	558	523
XII. Elitustööstus	43	44	40	47	596	17	5 166	402	4 697	200	1 065	210	545	4 048	2 859	1 734
XIII. Elektrijaamad ning gaasi- ja veevarustus	20	2	2	20	581	66	313	37	261	20	633	74	851	472	354	960
XIV. Puhastustööstus	215	48	28	233	137	460	97	306	86	309	148	457	201	70	64	207
XV. Kaubandus	15	2	1	16	53	42	10	28	17	35	55	36	59	26	20	65
XVI. Transport ja side	21	5	1	25	278	63	304	2	233	11	359	54	397	337	279	455
XVII. Ühiskondlik tegevus	7	—	—	7	62	72	14	22	9	14	67	80	76	21	10	87
Kokku	2 852	461	336	2 977	18 611	8 513	22 319	7 665	22 734	7 756	18 196	8 422	20 752	18 577	16 998	22 331
b) Üksikute ettevõtete haigekassad. — Caissees des entreprises particulières.																
I. Murrud ja kaevandused	4	—	—	4	1 370	236	547	201	691	167	1 226	270	1 504	481	542	1 443
II. Mineralide ümbertöötamine	3	—	—	3	415	64	148	56	200	64	363	56	749	208	261	696
VI. Tekstiilitööstus	7	—	—	7	3 167	4 963	774	834	1 198	2 057	2 743	3 740	2 827	367	709	2 485
VII. Puitööstus	1	—	—	1	5	—	62	9	66	9	1	—	—	—	—	—
VIII. Paberitööstus	1	—	—	1	211	48	31	4	27	3	215	40	238	10	7	241
X. Toidu-, maitseaini- ja jookide tööstus	1	—	—	1	22	3	5	—	1	25	2	40	2	7	35	
XVI. Transport ja side	1	—	—	1	66	29	—	—	7	1	59	28	106	2	29	79
Kokku	18	—	—	18	5 256	5 343	1 567	1 104	2 191	2 302	4 632	4 145	5 464	1 070	1 555	4 979
c) Kokku. — Total.																
I. Industries extractives	21	3	1	23	2 328	309	3 544	873	3 538	348	2 334	331	2 564	3 144	2 815	2 803
II. Industrie minérale	137	12	17	132	1 293	248	1 358	445	1 522	466	1 129	232	1 604	1 050	1 057	1 597
III. „ des métaux	355	50	31	374	3 374	307	2 109	224	2 523	286	2 060	335	3 462	1 801	2 073	3 190
IV. „ chimique	54	7	9	52	510	280	372	284	432	298	450	266	486	448	458	476
V. „ des cuirs et peaux	58	7	3	62	431	135	241	59	270	60	402	125	494	258	287	465
VI. „ textile	128	9	10	122	3 787	6 270	1 124	1 093	1 467	2 977	3 444	5 196	3 835	864	1 099	3 600
VII. „ du bois	348	65	52	362	2 861	1 083	5 077	1 233	5 500	1 358	2 438	958	3 461	3 683	3 953	3 191
VIII. „ du papier	31	5	5	31	1 812	367	351	151	494	190	1 069	314	2 558	305	414	2 440
IX. „ polygraphique	106	7	5	108	1 200	699	413	252	467	295	1 146	650	971	304	278	997
X. „ de l'habillement, des boissons etc.	1 005	118	86	1 037	3 757	2 207	2 605	1 062	2 490	1 132	3 872	2 137	4 008	2 271	1 946	4 333
XI. Confection de vêtements, fab. de mercerie	309	79	45	343	741	1 120	779	1 486	922	1 531	598	1 075	538	543	558	523
XII. Constructions	43	44	40	47	696	17	5 166	402	4 697	200	1 065	210	545	4 048	2 859	1 734
XIII. Usines électriques et à gaz d'éclairage et distribution d'eau	20	2	2	20	581	66	313	37	261	29	633	74	851	472	354	960
XIV. Industrie du nettoyage	215	48	28	233	137	460	97	306	86	309	148	457	201	70	64	207
XV. Commerce	15	2	1	16	53	42	10	28	17	35	55	36	59	26	20	65
XVI. Transport et communication	22	5	1	28	344	62	304	2	230	12	418	82	503	330	308	534
XVII. Service public	7	—	—	7	62	72	14	22	9	14	67	80	76	21	10	87
Gr. total	2 870	461	336	2 995	23 867	13 856	23 886	8 769	24 925	10 658	22 838	12 567	26 216	19 647	18 553	27 310

Väärrib tähelepanu 1931 a. sundusliku haigusekindlustuse alla seatud kõrge ehitusetöölise arv. Haigekassade andmeil oli aasta algul haigekassa all 596 mees- ja 17 naisehitusetöölise. Aasta kestel arvati haigekassade alla veel 5 166 mees- ja 402 naisehitusetöölise. Nii teotes ehituse alal haigekassa all seisvaid ehitusetöölise 1931 a. üle 6.000. Kahtlemata ei olnud väike ka väljaspool haigekassasid seisvate ehituse alal

tegevate arv. Samast tabelist nähtub veel, et aasta lõpul haigekassa all oli ehitusetöölise ümmarguselt 2 korda rohkem kui eelmisel aastal samal ajal, mille põhjuseks oli 1931 a. lõpuolele avaldunud intensiivne ehitustesse kapitalide investeerimine.

Kuigi käepärast on kindlustatute arvud iga töösektori kohta, puudub ometi võimalus nende järgi teha selgeks, milline on suhteliselt kindlustuse ulatus

üksikutel aladel. Selliste arvutuste jaoks puudub praegusel silmapilgul igasugune alus, sest sellekohased 1922 a. üldrahvalugemise andmed, millest mööda varsti juba 10 aastat, kui alus, on täiesti vananenud. Üldiselt võib tähendada vaid niipalju, et sündusliku haigusekindlustuse ulatus on suhteliselt suurem neil aladel, kus töö kannab rohkem vabrikutööstuslikku iseloomu. Neil aladel aga, nagu näiteks kehakattetööstus, kus domineerib käsitöö — rätsepad, kingsepad, silmikootööstus jne, ei ole haigusekindlustuse tegelik ulatus mitte suur. Peale selle seisab väljaspool sünduslikku haigusekindlustust arvatavasti kaunis suur osa metallitöölisi (väiksemad sepa-, lukusepa- ja mehaanika töökojad), puutöölisi (väiksemad laudsepa töökojad j.n.e.). Haigusekindlustus puudub üldse põllutöölistel, meremeestel, majateenijail ning kaubanduses tegevail.

4. Kindlustatute vanus.
Âge des assurés.

Praeguse tööstatistika korralduse juures haigekassade aasta-aruanded on ainukeseks

perioodiliste andmete allikaks tööstuses teotsevate vanuse kohta. Töölise vanusliku koostise liikumises võib märkida 1931 a. noorte osatähtsuse langust. Tab. 5 näeme, et meestöölise arv vanuses alla 20 a. on 1931 a. langenud 13,2% pealt 9,5% peale, võrreldes eelmise aastaga. Naistööliste arv ses vanuses on langenud samal ajal 9,0% pealt 7,2% peale. Noorte vähenemise arvel on näha järgmistes vanuserühmades väikest tõusu. Nimelt, vanuserühmas 20—29 a. meeste arv on tõusnud 35,2% pealt 36,0% peale (naiste arvuline tõus vastavalt 37,2% : 39,3%), rühmas 30—39 a. — 23,3% pealt 24,6% peale (n. 26,0% : 26,3%) j.n.e.

Umbes sama tendents avaldub ametnikkude, tehnilise personaali ja alamteenijate vanusliku koostise liikumises, kuigi seal eriasjaoludest põhjustatuna, mille juures siin lähemalt ei peatu, muutus ei ole nii reeglipärane kui töölise juures.

Noorte osatähtsuse järsk langus on põhjustatud nähtavasti kahest tegurist. Esiteks — vanusliku koos-

Kindlustatute jaotus vanuse järgi 1930—31 a. (%) — Répartition des assurés d'après l'âge de 1930—31 (%).

5.	Töölised — Ouvriers				Ametnikud — Employés			
	Mehed — Hommes		Naised — Femmes		Mehed — Hommes		Naised — Femmes	
	1931	1930	1931	1930	1931	1930	1931	1930
Vanuserühmad — <i>Groupes de l'âge:</i>								
Alla 14 a. — Moins de 14 ans	0,0	0,0	0,0	0,0	—	—	—	—
14 „	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,2	—	—
15 „	0,2	0,5	0,1	0,2	0,3	0,3	—	—
16 „	0,8	1,2	0,4	0,8	0,6	0,7	0,1	0,2
17 „	1,9	2,5	1,2	1,7	0,7	0,7	0,5	1,0
18 „	2,9	3,7	2,2	2,7	0,9	0,7	0,7	1,1
19 „	3,9	5,2	3,3	4,2	0,6	0,7	1,5	1,5
20—24 „	17,0	18,0	20,6	18,9	5,4	10,0	16,5	16,4
25—29 „	18,4	17,2	18,7	18,3	11,8	11,6	23,1	22,3
30—34 „	13,9	13,5	14,5	14,5	13,4	13,2	17,8	18,9
35—39 „	10,7	9,8	11,8	11,5	12,5	12,7	14,2	14,1
40—44 „	8,8	8,1	9,7	9,6	12,8	12,4	8,3	7,8
45—49 „	7,2	7,4	6,9	6,0	11,7	11,0	6,4	6,7
50—54 „	5,5	5,3	4,6	4,0	10,2	8,4	5,4	5,2
55—59 „	4,2	4,1	3,5	3,1	8,2	7,6	2,7	2,5
60 a. ja üle — 60 a. et plus	3,0	3,4	2,5	2,7	10,8	9,8	2,8	2,3
Kokku — Total	100	100	100	100	100	100	100	100
Teadmata — Inconnu	2,3	1,9	0,8	1,0	1,1	0,7	0,8	0,4
Haigekassadest aastast läbiläinud kindlustatute üldarv ¹⁾	42 357	46 775	19 808	22 446	3 336	3 773	986	1 056

tise muutuses näib peegelduvat töö alal valitsev depressiivne olukord. Kuna tööjõu suhtes tööpuudusel pakkumine ületab nõudmise, näib neist andmeist järgnevat, et tööjõudude vahetusel ja ka uute töölise palkamisel eelistatakse meelsamini vanemaid, enam vilunud töölisi, kusjuures algajad noored jäävad rohkem tahaplaanile.

Arvude lähemal analüüsil jõuame otsusele, et töölise vanuslikus koostises avalduvaid muutusi, peale mainitud teguri, mõjutab osaliselt maailmasõjast tingitud madal sündivus. Sõjaaastatel (1915—1918 a.) sündinud noored on nüüd 13—16-aastastena osalt juba tööikka jõudmas. 1931 a. see mõju ei avaldunud veel täiel määral. Igatahes, lähematel järgmistel aastatel on oodata suuremat noorte osatähtsuse langust töölise ja kogu rahvastiku vanuslikus koostises.

5. Kindlustatute haigestumine, tööõnnetused, sündivus ja surevus.
Maladies, accidents du travail, naissances et mortalité des assurés.

2 aastat tagasi, kus gripitaud sünditas palju kahju. Nii võis haigekassade tegevus, kuivõrt see oleneb tööliskonna tervislikust seisundist, toimuda normaalselt.

Aastas haigekassad registreerisid kogusummas 16,4 tuh. haigusejuhtu. Seega tuli 100 kassaliikme kohta 43,1 haigusejuhtu eelmise aasta 40,7 juhu vastu. Ühes haigestumise vähese tõusuga on tõusnud ka haiguste läbi kaotsiläänud tööpäevade arv 100 kassaliikme kohta 740 pealt 783 peale. Nii on läinud haiguste läbi

Tööliskonna tervishoidliku olukorra poolest 1931 a. oli enam-vähem normaalne, nagu eelmise aasta. Aasta kestel ägedad nakkushaigused ei võtnud epideemilist iseloomu, nagu

¹⁾ Nombre des personnes ayant été membres des caisses-maladie.

Haigekassade liikmete tööõnnetused, haigused ja sünnitused.
Nombre des accidents du travail, des maladies et accouchements des membres des caisses.

6.	Juhtude arv <i>Nombre des cas</i>		Haigusepäevade arv <i>Nombre des jours de maladie</i>		Haiguste keskmine kestus päev. <i>Durée moyenne d'un cas de maladie en jours</i>
	Üldarv <i>Nombre total</i>	Iga 100 kindl. k. ²⁾ <i>Par 100 assurés</i>	Üldarv <i>Nombre total</i>	Iga 100 kindl. k. ²⁾ <i>Par 100 assurés</i>	
a) Haigused — <i>Maladies.</i>					
1931	16 434	43,1	298 551	733	18,2
1930	16 701	40,7	303 913	740	18,2
1929	25 731	62,2	380 847	943	15,2
1928	18 136	40,5	...	...	...
1927	16 784	45,9	...	...	...
b) Tööõnnetused — <i>Accidents du travail.</i>					
1931	5 292	13,9	...	...	...
1930	5 830	14,3	...	...	...
1929	5 424	13,1	...	...	...
1928	5 158	14,0	...	...	...
1927 ¹⁾	4 753	13,0	...	...	...
c) Sünnitused — <i>Accouchements.</i>					
1931	340 ⁴⁾	2,6 ³⁾	12 277	91 ³⁾	35,2
1930	424 ⁴⁾	2,8 ³⁾	13 856	92 ³⁾	32,7
1929	393 ⁴⁾	2,5 ³⁾	13 292	86 ³⁾	33,8
1928	315	2,3 ³⁾	...	...	...
1927	293	2,4 ³⁾	...	...	...

kaotsi keskmiselt ühe töölise kohta ligi 1 $\frac{1}{3}$ nädalat aastas. Haiguse keskmine kestus on jäänud eelmise aasta tasemele — 18,2 päeva haigusejuhu kohta.

Tööõnnetuste suhtes näeme 1931 a. tagasiminekut. Üldse registreeriti haigekassades 5,3 tuh. tööõnnetust eelmise aasta 5,9 tuh. vastu, mis teeb arvatult 100 kassaliikme kohta vastavalt 13,9 juhtu pro 14,3. Tööõnnetuste arvu vähenemine on üldiselt põhjustatud kindlustatute arvu vähenemisest — tööliste vallandamisest. Tööõnnetuste suhtelise sageduse langust põhjustas 1931 a. aga töö vähenemine ettevõtetes. Tööpuudusel piirati tööaega, kärpides töönädalat, samuti tööpäev oli 1931 a. märksa lühem kui eelmisel aastal. Seega vähenes ajalisel töö juures vigastumise võimalus.

Sündivus on kassaliikmete hulgas 1931 a. tublisti langenud (349 juhtu pro 424, võrreldes eelmise aastaga). Selle peamiseks põhjuseks oli asjaolu, et tekstiilitööstuses ja ka mõnel muul alal tööliste vallandamise tagajärjel naistööliste arv vähenes aasta keskmiselt 1,6 tuh. võrra. Nähtavasti depressiooni mõjul sündivus on langenud ka suhteliselt — 2,6 pro 2,3 juhtu 100 naiskassaliikme kohta, võrreldes eelmise aastaga.

Kindlustatute surevus — *Mortalité des assurés.*

7.	Surmajuhtude arv <i>Nombre des cas de décès</i>		Üldine surevus 1000 elan. kohta <i>Mortalité générale par 1000 habitants</i>
	Üldarv <i>Nombre total</i>	Iga 1000 kindlustatu kohta <i>Par 1000 assurés</i>	
1931	262	6,6	16,2
1930	274	6,7	14,9
1929	308	7,4	18,1
1928	248	6,8	15,9
1927	279	7,8	17,3

¹⁾ Puuduvad „Kilte-Jõu“ haigekassa andmed.

²⁾ Suhtarvud kindlustatute 12 kuu keskmise arvu alusel.

³⁾ Koeffitsiendid naiskassaliikmete keskmise arvu alusel.

⁴⁾ Ennesegne sünnitus arvestamata.

Surma läbi lahkus 1931 a. kassaliikmete hulgast 252 inimest. Kassaliikmete surevusekoeffitsient jäi 1931 a. püsima lähedalt eelmise aasta tasemele (6,00/100). Võrreldes rahva üldise surevusega, haigekassaliikmete surevus on suhteliselt ümmarguselt 2 $\frac{1}{2}$ korda madalam. Selle põhjusi on käsitatud lähemalt eelmise aasta ülevaates (E. Stat. 118(9), 1931 a., lhk. 543).

6. Haigekassade tulud.
Recettes des caisses-maladie.

Suurima osa tuludest annavad haigekassadele kindlustusemaksud. Seda maksavad osalt haiguste vastu kindlustatud töölised ja ametnikud ise liikmemaksu näol — iga palgaline proportsionaalselt oma palgale. Võrdset liikmemaksule ettevõtja maksab omalt poolt haigekassale samapalju juure n.n. juuremaksu näol.

Haigusekindlustuse seaduse § 321 põhjal haigekassa liikmemaksu suuruse määrab kindlaks kassa peakoosolek 1—2%-ni töötasu summast. Haigekassade aastaaruannetest selgub, et enamik haigekassadest võtab liikmemaksu maksimaalsel määral — 2% palgast.

Teiseks suuremaks sissetulekuallikaks neis haigekassades, kus kassaliikmete ravimine on võetud kassa korraldusse, on ettevõtjate maks kassaliikmete ravimiskapitali arvele. Selle maksu kõrgeim norm on määratud samuti haigusekindlustuse seadusega (§ 304) kindlaks (2% palgast) ja tegelikult seda võetakse kõigjal ettenähtud kõrgeima normi järgi.

Kolmandaks tähtsamaks sissetulekuallikaks on tööõnnetuste vastu kindlustusühisuste tagasimaksud tööõnnetustel vigastatud töölisele haigusepäevade eest haigekassa poolt makstud abirahade arvel. Need viimased on õieti läbikäivad summad kulude katteks, mis lõpuks kuuluvad tööõnnetuste vastu kindlustusühisuste kanda.

Peale mainitud allikate haigekassadel on veel väiksemad sissetulekuid, nagu hinnaalandus ravimiskulude pealt, protsendid hoiumaadelt, viivituseprotsendid maksmata kindlustusesummade pealt j.n.e.

Kõigist mainitud allikaist, arvatud välja kõik saadud hinnaalandused ja kulude kärpimised, haigekassad saavutasid nettosissetulekuid 1931 a. 1,7 milj. kr, millest liikmemakse 30,2%, ettevõtjate juuremaks 30,3%, ettevõtjate makse kassaliikmete ravimiskapitali arvele 23,6%, kindlustusühisuse tagasimakse 10,7% ja sissetulekuid muist allikaist 5,2%.

Võrreldes eelmise aastaga, haigekassade sissetulekud on vähenenud 193 tuh. kr ehk ümmarguselt 10% võrra. Tab. 8 näeme, et sissetulek liikmemaksudest arvatult keskmiselt kassaliikme kohta on vähenenud 1931 a. ühishaigekassades 5,8% (14,6 kr pro 15,5 kr) ja üksikute ettevõtete haigekassades 2,8% (10,3 kr pro 10,6 kr). Kogu sissetulek kassaliikme kohta on lange-

Haigekassade tulud (1000 kr) — Recettes des caisses-maladie (1000 kr).

8.	1931	1930	1929	1928	1927
Kindlustatute liikmemaksud — Cotisations des assurés	515	581	502	528	454
Ettevõtjate juurdemaksud — Cotisations des entrepreneurs	516	569	560	525	450
Ravimiskapitali tulud — Recettes pour l'assistance médicale	402	430	414	363	310
Kindlustuseühisuste tagasimaksud — Reversement de la part des soc. d'assurance contre les accidents du travail	183	193	179	159	153
Muud — Autres	88	124	206	126	113
Kokku — Total	1 704	1 897	1 921	1 701	1 489
Keskmiselt kindlustatu kohta (kr) — Moyenne par assuré (kr).					
Liikmemaksud — Cotisations des assurés:					
a) ühishaigekassades — aux caisses-communes	14,6	15,5	14,8	15,9	13,9
b) ettevõtete haigekassades — aux caisses des entreprises	10,3	10,6	10,6	10,8	9,2
Ettevõtjate juurdemaksud — Cotisations des entrepreneurs	13,5	13,9	13,5	14,3	12,6
Kõik tulud — Total:					
a) ühishaigekassades — dans les caisses-communes	51,7	54,2	53,3	55,0	48,2
b) ettevõtete haigekassades — aux caisses des entreprises	23,9	25,1	29,1	26,0	23,3

nud ühishaigekassades 54,2 kr pealt 51,7 kr peale (—4,6%) ja ettevõtete haigekassades 25,1 kr pealt 23,9 kr peale (—4,8%).

Tulude vähenemise põhjuseks on kõigepealt kindlustatute arvu vähenemine, s.o. palgaliste vallandamine. ettevõtetes, kohati üleminek töötamisele lühendatud tööaialaga, tööpäeva lühenemine ja töötasu normide kärpimine — ühe sõnaga, kõik tegurid, mis vähendavad töömahtu ja palgaliste sissetulekut.

Tab. 8 nähtub ühtlasi, et liikmemaks keskmiselt ühe liikme kohta on ühishaigekassades ümmarguselt 40% võrra kõrgem kui ettevõtete haigekassades. Selle põhjuseks on asjaolu, et ühishaigekassades meeskassaliikmed, kelle palk on üldiselt naiste palgast kõrgem, on arvuliselt ülekaalus ligi 20% (m. 69,1%, n. 30,9%), kuna ettevõtete haigekassades mehi ja naisi on arvult võrdselt (m. 50,9%, n. 49,1%). Veel suurem on tulude üldsumma ülekaal ühishaigekassades kasuks, arvatult keskmiselt kassaliikme kohta. Selle põhjuseks on kassa korraldusel ravitavate liikmete kõrge % ühishaigekassades, võrreldes teiste haigekassadega.

7. Haigekassade kulud.

Dépenses des caisses-maladie.

Haigekassade kulude iseloom selgus osalt juba eelpool tulude loetelust. Haigekassad maksavad abiraha kassaliikmetele haiguse ja tööõnnetuse puhul (tööõnnetuste vastu kindlustusühisuste arvel) ning sünnituse ja surma puhul. Samuti makstakse abiraha sündide puhul perekonnaliikmeil ja perekonnaliikmete surma puhul. Haiguse ehk tööõnnetuse puhul võib maksa abiraha $\frac{1}{2}$ — $\frac{2}{3}$ palgast (TTS § 310), sünnituse puhul $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{1}$ palgast (TTS § 312) ning surma puhul 20—30-kordse päevapalga (TTS § 313).

Peab tähendama, et haigusekindlustuse seadus abiraha normide suhtes tööõnnetuse puhul leidis haigekassades kuni 27.IV.1931 a. ebaõiget tõlgitsemist. Nimelt, haigekassad maksid kindlustusühisuste arvel abiraha tööõnnetuste läbi vigasaanule kõrgeimal määral ($\frac{2}{3}$ palgast). Ühtlasi haigekassad maksid neil juhtudel abiraha ka pühade ja puhkepäevade eest. Samal ajal aga maksti mõnes haigekassas haiguse puhul (mis pole tekkinud tööõnnetuse tagajärjel) abiraha madalama normi järgi ja ainult tööpäevade eest. Selle vastu

Eesti tööliste kinnitusühisus avaldas protesti, mille peale Riigikohus seletas, et TTS § 310 järgi haigekassad ei või teha vahet abiraha normide määramisel mainitud kahel juhul. Riigihoitu otsuse kohaselt haigekassad näitasid 1931 a. aruandes aasta lõpuks juba ühtlasi abiraha norme haiguse ja tööõnnetuse puhul. Erinevaid norme näitasid teadmata põhjusel vaid Kütte-Jõu ja Loksa tehaste haigekassad.

Tegelikult haiguseabiraha normid on üksikute haigekassade vahel erinevad, milline olukord on põhjustatud haigekassade erinevast majanduslikust seisukorrast. Raskustesse sattunud haigekassad on sunnitud olnud kärpima sarnasel korral oma väljaminekuid, kärpides abirahade norme. Seda on tulnud ette mõne haigekassaga, kes kassaosaliste ravimise alal on saanud suurt kahju.

Haiguseabiraha normid on erinevad ka igas üksikus kassas, olenevalt kassaliikme perekonnaseisust ja sellest, kas haige või vigastatu on ambulatoorsel (ka kodusel) või kliinilisel ravimisel. Enamik haigekassadest maksis haiguseabiraha kodusel või ambulatoorsel ravimisel nii perekonnalistele kui üksikutele kõrgeima normi järgi $\frac{2}{3}$ palgast.

Haiglas ravimisel abiraha normid on üldiselt väiksemad. Tüüpilisteks abiraha normideks on sel juhul $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{2}$ päevapalga.

Sünnituse puhul maksti haigusepäevade eest enamjaolt terve päevapalk.

Toetus rahus ja naturas (1000 kr).

Prestations en espèces et en nature (1000 kr).

9.	Kassaliikmele Aux assurés	Kassaliikme perekonnaliik- meile — Aux membres de la famille d. assurés	Kokku Total	Ühe kindlustatu kohta (kr) Par assuré (kr)	Suhte kindlustu- tuse üldmakkus- musega % Au coût total en %
a) Rahalised toetused — Prestations en espèces.					
1931	587	17	604	15,8	34,5
1930	615	19	634	15,4	34,3
1929	688	23	711	17,2	38,2
1928	581	19	600	16,3	36,6
1927	517	21	538	14,8	37,5
b) Naturaaltoetused — Prestations en nature.					
1931	725	284	1 009	26,4	57,5
1930	714	329	1 043	26,4	56,3
1929	706	381	1 087	25,1	55,7
1928	682	278	910	24,8	55,5
1927	542	283	776	21,3	54,1

Kassaliikmete surma puhul makstava ühekordse abiraha normid on ühtlasemad. Seda maksti 1931 a. 24 haigekassas 30-kordse päevapalga suuruses, s.o. seaduses ettenähtud maksimaalses ulatuses (TTS § 313).

Andmeist nähtub, et abiraha normid üksikutes haigekassades on väga mitmekesised. On haigekassasid, kes igal juhul maksavad abiraha madalamate normide järgi, nagu, näiteks Võru-Petseri ühishaigekassa. Kuid abirahad on erinevad ka ajaliselt. Nimelt, TTS § 311 alusel haiguseabiraha võib maksa alates neljandast haigusepäevast. Selle normi järgi maksti abiraha 1931 a. 6 haigekassas. Peakoooleku otsusel (§ 318 p. 2) haigekassad võivad aga hakata haiguseabiraha maksma ka enne neljandat haigusepäeva. Tegelikult suurem osa haigekassasid (arvult 18) maksiski haiguseabiraha alates juba esimesest päevast, üks haigekassa — alates teisest ja neli haigekassat — alates kolmandast haigusepäevast. Viimaste hulgas Tartu ühishaigekassa hakkas maksma abiraha kolmandast haigusepäevast peale alates 1. juunist 1931 a.

Veel mitmekesisemad on abiraha normid perekonnaliikmetele sünni ja surma puhul. Siin pole ühtegi tüüpilist normi. Üldiselt abiraha normid sünni puhul kõiguvad kassade järgi 5—30 kr. Surma puhul abiraha normiks on osalt määratud kindel summa 10—60 kr, osalt 10- ja 15-kordne päevapalk.

Rahalise toetuse jaotus toetuse iseloomu järgi (1000 kr).
Répartition des prestations en espèces d'après leur nature (1000 kr).

10.	1931	1930	1929	1928
Kassaliikmete toetused Prestations aux assurés:				
Haiguseabiraha — Indemnité de maladie	370,7	369	479	394
Matuseabiraha — Indemnité d'enterrement	19,5	20	22	17
Sünnituseabiraha — Indemnité d'accouchement	17,4	21	21	17
Tööõnnetuste puhul — Indemnité d'accidents	180,0	205	166	153
Kokku — Total	587,6	615	688	581
Perekonnaliikmete toetused Prestat. aux membres de famille des assurés:				
Matuseabiraha — Indemnité d'enterrement	12,3	14	16	13
Sünnituseabiraha — Indemnité d'accouchement	4,4	5	7	6
Kokku — Total	16,7	19	23	19

Ko g u s u m m a s haigekassad maksid kassaosalistele abirahade näol kokku aastas 587 tuh. kr, millest kulus abirahadeks haiguse puhul 370,7 tuh. kr (63,1%), tööõnnetuste puhul 180 tuh. kr (30,6%), matuseabirahaks 19,5 tuh. kr (3,3%) ning sünnituseabirahadeks 17,4 tuh. kr (3,0%). Perekonnaliikmete rahalised toetused on haigekassade kuludes summaliselt oieti vähese tähtsusega. Selleks kulutati üldse 16,7 tuh. kr, mis teeb abirahade üldsummast (604 tuh. kr) 2,8%. Perekonnaliikmetele matuserahadeks kulutati 12,3 tuh. kr ja abirahade sünnituse puhul 4,4 tuh. kr.

Eksimiste puhul haigusekindlustuseaduse nõuete vastu kassaliikmeid trahviti ja jäeti abirahast ilma 144 juhul, kusjuures kärbitud abirahade summa tõusis 2,5 tuh. kr (vt. tab. 11).

Kassaliikmetelt kärbitud abirahad ja neile määratud rahatrahvid
1931 a.

Abrégement de prestations et amendes infligées aux assurés en 1931.

11.	Jultude arv — Nombre des cas			Summa (kr) Montant (kr)		
	Mehed	Naised	Kokku	Hommes	Femmes	Total
Osalistelt kärbitud abirahad — Prestations en espèce abrégées partiellement	128	103	231	1 440	461	1 907
Täiesti kärbitud abirahad — Prestations en espèce abrégées totalement	9	3	12	404	121	585
Rahatrahvid — Amendes infligées aux assurés	7	4	11	15	10	25
Kokku — Total	144	110	254	1 925	592	2 517

Haigekassadel on õigus kassaosaliste perekonnaliikmete peale kulutada kuni 1/3 aastas sissetulnud liikme- ja juuremaksude üldsummast. Peale abirahade, mis perekonnaliikmete peale kulutatud üldsummast (300,5 tuh. kr) moodustab vaid ümmarguselt 5% järelejäänud 233,8 tuh. kr on kulutatud perekonnaliikmete ravimiseks. Keskmise kulu perekonnaliikmete ravimiseks on seega vaid 10,5 kr perekonnaliikme kohta aastas, milline kulu on, nagu näeme allpool, ümmarguselt 2 1/2 korda väiksem kassaliikmete ravimiseks neis haigekassades kulutatud summast, kus kassaosaliste ravimine on kassa korralduses. Tõsi, selle põhjuseks on osalt perekonnaliikmete madal haigestumise sagedus. Nagu nägime, 16,4 tuh. haigusjuhu kohta kassaliikmetel oli veel 5,3 tuh. tööõnnetust, milliseid aga perekonnaliikmetel ei ole. Juba see asjaolu tõstab tunduvalt kassaosaliste eneste ravimiskulusid. Teisest küljest aga perekonnaliikmete väike ravimiskulude summa on seletatav sellega, et haigekassad seks otsurbeks saavad üldse vähe kulutada — abirahadeks ja ravimiseks kokku 1/3 liikmemaksudest ja ettevõtjate juuremaksudest ehk umbes 1,3% kassaliikmete palgast. Sellest tuleb järeldada, et haigekassade sissetulekud kassaosaliste perekonnaliikmete ravimiseks ei ole selleks küllalt piisavad ja et tegelikult perekonnaliikmete ravimine on puudulik.

8. Kassaliikmete ravimiskapitali tulud ja kulud.
Recettes et dépenses pour l'assistance médicale des assurés.

Kassaliikmeid ravivate haigekassade arv kasvas 1931 a. ühe haigekassa võrra. Nimelt, Viljandi ühishaigekassa peakooolek otsustas võtta kassaliikmete ravimise enese kätte arvates 1. aprillist 1931 a. Seega tõusis kassaliikmetel ravivate haigekassade arv 1931 a. arvult 14 peale. Neis haigekassades oli 1931 a. keskmiselt haiguste vastu kindlustatud 26,4 tuh. palgalist ehk 69,2% kindlustatute üldarvust. Siia tuleks arvata juure veel Tallinna sadamatöölise ametihingu haigekassa, milline vabatahtliku asutisena töötab hoopis eritingimustes ja ravib ka oma liikmeid.

Võrreldes eelmise aastaga kassade korraldusel ravitavate kassaliikmete arv on langenud 5,2% võrra (26,4 tuh. : 27,8 tuh.). Ühes teenistuse langusega on veel rohkem langenud haigekassade tulud ravimiska-

Kassaliikmete ravimiskapitali tulud ja kulud 1927—31 a. (1000 kr) — Recettes et dépenses de l'assistance médicale de 1927—31 (1000 kr).

12.	Kestmine kassaliikmete arv Nombre moyenne des assurés	Tulud — Recettes			Kulud — Dépenses		Puudujäägi % % de déficit	Puudujäägi = = 100 — Coiffations des entrepreneurs = 100	Ravimiskulu (netto) = = 100 — Dép. de l'assis- tance méd. (net.) = 100
		Ettevõtjate sissemaks Montant des cotisations des entrepreneurs	Apteek. ja haigemajadeilt saadud hinnaaland., tagasi- maksud ja toetusel — Re- bais des pharmacies et des hôpitaux	Kokku — Total	Brutto — Brutes	Netto — Nettes			
Tallinna ühishaigekassa	15 081	242,3	41,6 ¹⁾	283,9 ²⁾	461,3	419,7	177,4	73,2	42,3
„ linna ettevõtete haigekassa	865	21,0	2,0	23,0	29,4	27,4	5,5	25,1	20,1
Rakvere ühishaigekassa	1 018	5,7	0,9	6,6	10,0	9,3	0,7	4,6	4,4
Narva „	1 976	29,3	3,5	32,8	57,7	54,3	3,4	35,0	35,9
Paide „	5 ³⁾	3,7	0,3	4,0	5,2	4,9	0,3	32,4	24,5
Türi „	455	5,9	0,3	6,2	6,0	5,7	—	—	—
Tartu „	3 501	55,0	9,5	64,5	103,3	93,7	38,7	70,4	41,3
Valga „	355	3,6	—	3,6	5,1	4,9	—	36,1	26,5
Võru-Petseri „	601	6,7	—	6,7	12,5	12,5	—	36,6	46,4
Viljandi ⁴⁾ „	777	6,0	—	6,0	7,6	7,6	—	26,7	21,1
Põltsamaa „	127	1,6	—	1,6	1,8	1,8	—	12,5	11,1
Pärnu „	1 242	13,5	—	13,5	21,1	21,1	—	56,3	38,0
Kuressaare „	360	3,6	0,2	3,8	3,0	3,7	—	2,8	2,7
Loksa tehaste haigekassa	18	0,3	0,0	0,3	0,4	0,4	—	33,3	25,0
Kokku: 1931⁵⁾	26 376⁶⁾	402,1	58,5⁷⁾	460,6⁸⁾	725,2	666,7	264,8	65,9	39,7
1930 ⁹⁾	27 811	429,9	61,3	491,2	714,2	652,9	221,7	51,6	34,0
1929	27 670	414,4	51,3	465,7	706,0	654,7	210,3	58,0	36,7
1928	21 755	302,8	17,4	410,2	629,2	581,8	219,1	60,5	37,7
1927	20 942	309,5	39,6	349,1	537,4	490,1	189,6	61,8	38,0

	Kulu keskmiselt ühe kassaliikme kohta (kr) — Moy. de dépenses par assuré (kr)		Haigestumise sagedus (töövõime kaotusega haigusite ja töövõ- ime kaotuse arv 100 kassaliikme kohta) — Fréquence de la mor- bidité par 100 membres de c. m.	Keskmine haiguse kestus (päevades) — Durée moy. d'une maladie (en journées, sans accid.)	Kulud keskmiselt haigusejuhu kohta Dépense moyenne par un cas de mal			Kulud keskmiselt kassaliikme kohta Dépense moy. par un membre		
	Brutto — Brutes	Netto — Nettes			Arstiabi	Arstirohud	Kokku (ühes muude kuludega)	Arstiabi Assist. médic.	Arstirohud Médicaments	Kokku (ühes muude kuludega) Total an. Les autres dép.
Tallinna ühishaigekassa	30,8	27,3	58	21,5	21,7	18,7	53,1	12,5	10,8	30,6
„ linna ettevõtete haigekassa	34,0	31,6	51	22,3	28,9	24,5	66,6	14,7	12,5	34,0
Rakvere ühishaigekassa	9,9	8,9	35	22,1	10,5	10,6	28,0	3,7	3,7	9,9
Narva „	29,2	27,4	97	20,1	8,5	10,2	30,2	3,2	9,9	29,2
Paide „	—	—	28	20,8	14,6	14,0	42,5	—	—	—
Türi „	13,2	12,0	68	18,3	7,3	9,9	19,6	4,9	4,6	13,8
Tartu „	29,5	26,8	56	17,1	21,9	21,0	52,2	12,3	11,8	29,5
Valga „	14,4	13,3	33	16,1	21,9	10,1	38,2	8,3	3,8	14,4
Võru-Petseri „	20,3	20,8	30	17,3	23,0	23,5	70,2	6,8	7,0	20,8
Viljandi ⁴⁾ „	9,8	9,8	31	21,9	14,3	7,3	31,3	4,5	2,3	9,8
Põltsamaa „	14,1	14,1	36	23,7	15,4	13,6	39,0	5,6	4,9	14,1
Pärnu „	17,0	17,0	24	25,3	31,5	25,3	71,7	7,5	6,0	17,0
Kuressaare „	10,9	10,3	54	13,8	8,2	6,7	20,1	4,4	3,6	10,9
Loksa tehaste haigekassa	20,1	19,3	22	33,3	22,5	34,3	90,8	5,0	7,6	20,2
Kokku: 1931⁵⁾	27,3	25,3	56,5	20,6	19,5	17,4	48,7	11,0	9,8	27,5
1930 ⁶⁾	25,90 ⁷⁾	23,66 ⁸⁾	52	—	19,5	17,3	49,2	10,2	9,8	25,7
1929	26,83 ⁹⁾	24,01 ¹⁰⁾	—	—	—	—	—	—	—	—
1928	29,6 ¹¹⁾	27,4 ¹²⁾	—	—	—	—	—	—	—	—
1927	25,7	23,8	—	—	—	—	—	—	—	—

pitali arvel. Eelmise aasta 429,9 tuh. kr vastu haigekassad said ettevõtjate 2% -st kindlustusemaksu vaid 402,1 tuh. kr (—6,5%). Ühes apteegi, haigemaja j.n.e. arvete pealt saadud hinnaalandusega ja muude ravimiskapitali tuludega haigekassad said tulusid ravimiskapitali arvele 460,6 tuh. kr eelmise aasta 491,2 tuh. kr vastu (—6,2%). Kassaliikmete ravimise suhtes

1931 a. on olnud haigekassadele üldiselt äärmiselt ebasoodus. Nimelt, ravimiskapitali arves tekkinud puudujääk, mida tuli katta tagavarakapitalist, tõusis 264,8 tuh. kr. Nii kõrge ei ole puudujääk olnud ühelgi eelmisel aastal. Eelmise aasta puudujäägi ületab see 43,1 tuh. kr ehk ümmarguselt 20% võrra.

Haigekassad kulutasid kassaliikmete ravimiseks

¹⁾ Arvestamata Tallinna sadamatööstuste ühise haigekassa.

²⁾ Arvud aasta läbi kassaliikmeid ravinud haigekassade kohta.

³⁾ Arvatud välja Paide ühishaigekassa, kus raviti ainult osa kassaliikmeid.

⁴⁾ Sellest 975 kr ravitavate kassaliikmete eneste juuremaksu.

⁵⁾ Kassa ravis ainult osa kassaliikmeid.

⁶⁾ 9 kuu andmed — aprillist detsembrini.

1931 a. kassaliikme kohta keskmiselt 27,5 kr. Peab tähendama, et ettevõtte, kus tööliste ravimine on ettevõtete eneste korralduses, kulutavad selleks suhteliselt tunduvalt vähem. Nimelt, 5 suurema ettevõtte andmetel kassaliikmete ravimine läks 1931 a. maksima kassaliikme kohta keskmiselt 21,4 kr. Seega on kulude vahe ettevõtete kasuks 22,2%.

Valitseb arvamine, et ettevõtteid ei ravi oma töölisti sama hästi kui haigekassad. Nähtavasti sellest on põhjustatud ka väiksem kulu tööliste ravimiseks ettevõtetes.

Ravimiskulude kohta ettevõtete poolt koostatud andmed näitavad ühtlasi, et ka ettevõtetes tööliste ravimiskulud ületavad enamikus selle % määra, mille järgi haigekassad ettevõtjatele saavad maksu ravimiskulude katteks. Nägu mainitud, haigekassad saavad selleks 2% palgast ja maksavad oma poolt (tagavarakapitalist) üle 60% juure. Umbes sama seisukord on ettevõtetes. 5 mainitud ettevõtte andmeil kulutati neis ravimiseks keskmiselt 3,5% palgast, kusjuures üksikutes ettevõtetes see % kõikus ümmarguselt 2—4,5. Nii objektiivselt võttes, ravimiskuludeks võetavat maksu (2% palgast) tuleb pidada madalaks.

Üldiselt ravimiskapitali puudujääk on ligi 40% nettoravimiskuludest ehk ümmarguselt 65% ettevõtjate poolt ravimiskapitali arvele makstud summast. Üksikutes haigekassades mõned on suutnud lõpetada 1931 a. väiksema puudujäägiga. Nii, Rakvere ühishaigekassa puudujääk on vaid 0,4 tuh. kr ehk 4,4% netto-ravimiskulu summast, Kuressaare oma 0,1 tuh. kr (2,7%), Põltsamaa — 0,2 tuh. kr (11,1%). Loksa tehaste, Viljandi, Valga, Paide ja Tallinna linna ettevõtete haigekassa puudujääk kõigub ümmarguselt 20—25% netto-ravimiskulust. Selle vastu aga suuremad haigekassad on töötanud suurema puudujäägiga — Tallinna ühishaigekassa 42,3%, Tartu 41,3%, Narva 45,9%, Pärnu 36% j.n.e.

Ravimiskapitali kulutamise suhtes üksikute haigekassade järgi pilt on äärmiselt kirju. Kõige pealt paisab silma tunduv haigestumise sageduse lahkumine. Nimelt, üldiselt on haigestunud 56,5% kassaliikmetest. Sealjuures aga haigestunute arv ulatub Pärnu haigekassas vaid 24%. Loksa tehaste haigekassa, kus haigestunud 22%, on kindlustatute arvult väike ja tuleb seepärast analüüsis jätta välja. Mitmes haigekassas haigestumise sagedus kõigub 30—40%, nimelt, Rakvere, Valga, Võru, Petseri, Viljandi ja Põltsamaa haigekassas. Samal ajal aga suuremates haigekassades haigestumise sagedus tõuseb üle 50% (Tallinna ja Tartu ühishaigekassa, Tallinna linna ettevõtete haigekassa), — Narva ühishaigekassas koguni ligi 100%-le.

Kuigi mitte samal määral kui haigestumise sagedus, on ka haiguse kestus üksikutes haigekassades võrdlemisi kõiguv. Ent viimast tuleb siiski pidada kõiguvaks normaalsetes piirides.

Selle järgi on ka kassaliikmete ravimiskulud üksikutes haigekassades suhteliselt kassaliikmete arvule

tublisti lahkuminevad. Teravat lahkuminekut näeme nii arstibikuludes kui arstirohtude muretsemiseks kulutatud summades (üksikasjad vt. tab. 12).

Tuleb tähendada, et meie haigekassad töötavad üldiselt nii töölistkonna tervisliku seisundi kui ka tööruumide sanitaarse seisukorra poolest lähedalt ühtlastes oludes. Erandina tuleb vast võtta põlevkivikaevandusi, kus töötingimused sanitaarsest seisukohast on rasked — niisked ja külmad töökohad, kusjuures tuleb töötada vahest kuni põlvini veega täidetud kaevandustes.

Nii näib, et ravimiskulude erinevus on pigemini põhjustatud üksikutes haigekassades ravimise suhtes maksvast korraldusest kui puht objektiivsetest teguritest.

9. Haigekassade valitsemiskulud.
Frais d'administration des caisses-malades.

Haigekassade valitsemiskulud tõusid 1931 a. üldsummas 127,1 tuh. kr, millest ühishaigekassad kulutasid 102,9 tuh.

kr ja ettevõtete haigekassad 24,2 tuh. kr. Valitsemiskulude käiku viimastel aastatel iseloomustavad järgmised arvud:

Kulud (1 000 kr) % haigusekindlustuse kuludest.

1931	127,1	7,5
1930	131,6	7,0
1929	135,0	7,2

Siit näeme, et valitsemiskulud üldsummas on järjekindlalt langenud. Võrreldes eelmise aastaga haigekassade valitsemiskulud on langenud 4,5 tuh. kr ehk 3,4% võrra, 1929 a. võrreldes aga 5,0% võrra. Kuid suhteliselt kindlustusekulu üldsummale valitsemiskulud on viimasel aastal tõusnud. Sellest tuleb järeldada, et haigekassadel on läinud korda valitsemiskulusid suruda kord-korralt alla. Osatähtsusest aga valitsemiskulud on tõusmas tulude ja kulude vähenemise tagajärjel, mille põhjuseks on depressioonist tingitud tööliste vallandamine (kindlustatute arvuline vähenemine) ning kindlustatute teenistuse üldine langus.

Haigekassade valitsemiskulud 1931 a.
Frais d'administration des caisses-malades en 1931.

13.	Kulude jaotus % <i>Répartition en %</i>			Kulu keskmiselt kassaliikme kohta (kr) <i>Moyenne par assuré (kr)</i>	
	Ühishaigekassad	Ettevõtete haigekassad	Keskmine	Caisses communes	Caisses des entreprises
					<i>Moyenne</i>
1. Teenijate palgad — <i>Salaires des employés des caisses</i>	55,3	65,3	57,2	1,09	1,65
2. Kantseleikulud — <i>Dépenses de bureau</i>	5,0	4,0	4,8	0,18	0,10
3. Juhatus ja revisjonikomisjoni tasu — <i>Rémunération de la direction et de la commission de révision</i>	0,3	15,2	10,4	0,34	0,38
4. Korter-, kütte- ja valgustusekulud — <i>Loyer, chauffage et éclairage</i>	9,3	0,8	7,7	0,34	0,02
5. Inventari kulud — <i>Mobilier</i>	4,5	1,8	3,9	0,16	0,03
6. Trükkikulud — <i>Imprimerie</i>	4,1	0,9	3,5	0,15	0,02
7. Muud — <i>Autres</i>	12,5	12,5	12,5	0,44	0,33
Kokku — Total . . .	100	100	100	3,60	2,53
				3,33	

Valitsemiskulud on ühishaigekassades suhteliselt tunduvalt kõrgemad kui üksikute ettevõtete haigekassades. 1931 a. langes valitsemiskulusid keskmiselt kassaliikme kohta ühishaigekassades 3,60 kr, muis haigekassades aga 2,53 kr, kõigi kassade keskmiselt 3,33 kr. Valitsemiskulude erinevus on seletatav kahte liiki kassade erineva organisatsiooniga. Valitsemise suhtes ettevõtete haigekassad on, ühishaigekassadega võrreldes, soodsamas seisukorras. Tavaliselt üksiku ettevõtte haigekassal on ettevõttega teatud määral ühine raamatupidamine, mis teeb asjaajamiskulud palju odavamaks. Seepärast näeme, et kantseleikulud ettevõtete haigekassades on umbes 2 korda madalamad. Korter-, kütte- ja valgustusekulud esinevad üksikute ettevõtete haigekassades üsna tähtsusetat kuluna, kuna ühishaigekassad kulutavad selleks valitsemiskuludest ligi 10%. Samuti ametnikkude palkadeks ettevõtete haigekassad kulutavad vähem, kuna on võimalik saada läbi vähema tööjõuga. Pealegi Narva kalevi manufaktuur laseb oma ametnikkudel tasuta teha kõik haigekassa asjaajamistöö.

10. Haigusekindlustuse üldine maksumus.
Coût total de l'assurance-maladie.

Teatavasti suurem osa haigusekindlustuse kuludest teostatatakse küll haigekassade kaudu. Kuid kulused haigusekindlustuse alal kannavad ettevõtjad ka otseselt, mille kohta avalik-õiguslikus korras andmeid valitsusasutistele ei esitata. Nende kulude kohta on Keskbüroo järelepärimise peale saatnud andmeid mitu ettevõtet.

Nende andmete varal täiendades haigekassade andmeid, võime haigusekindlustuse üldmaksumuse kohta esitada netto-arvudes järgmise kalkultatsiooni:

Kulud (1000 kr):			
Kassaliikme-	Perekonna-	Kokku:	
tele	liikmetele		
Abirahad	587	17	604
Arstiabi ja ravimine	908	272	1 180
Valitsemiskulud —	—	—	127
Kokku:	1 495	289	1 911

Siia peaks arvama juure veel osa ettevõtete administratsiooni kuludest, kuivõrt need langevad haigusekindlustuse korraldamise arvele ettevõttes. Andmete puudumisel jääb aga lahtiseks, kui suured on need kulud. Seepärast toome kalkultatsiooni, võttes arvesse üksnes haigekassade valitsemiskulud.

Kalkultatsiooni kohaselt haigusekindlustuse üldmaksumust võib hinnata 1931 a. ümmarguselt 2 milj. kr peale. Sellest abirahad kassaliikmetele ja nende perekonnaliikmetele moodustavad veidi üle 30% ja ravimiskulud ümmarguselt 60%. Valitsemiskulud moodustavad nähtavasti 7—8% üldsummast, kui võtta arvesse ka ettevõtete kulud haigusekindlustuse korraldamise alal.

Ülaltoodud arvud võimaldavad selgitada ka küsimust, mil määral haigusekindlustusekulud lasuvad

ettevõtjafel ja mil määral palgalistel-töölistel ja ametnikkudel enestel. 1931 a. tööliste liikmemaksuna haigekassad said tulu 515 tuh. kr. Muid makse töölistel haigusekindlustuse alal ei ole. Seega ümmarguselt $\frac{1}{4}$ haigusekindlustuse kuludest kannab kindlustatud töövõtjaskond ja $\frac{3}{4}$ kuludest — tööandjad.

11. Haigekassade äriseis 1. I. 1932 a.
Situation financière des caisses-maladie au 1. I. 1932.

Haigekassade bilansside koostamise kohta peab selgituseks märkima, et see ei ole ühtlane kõigis haigekassades. Ebaühtlus seisab nimelt selles, et kinnis- ja vallasvara amortiseeritakse mitmet viisi. Osa haigekassasid arvestab varandusi aktivas nende soetamisväärtuses, arvamata maha ajajooksul tekkinud varanduste väärtuse kahanemist. Vastukaaluks passivasse kantakse amortisatsiooni summad. Mõned haigekassad aga arvavad amortisatsiooni maha, kandes varandusi aktivasse aast-aastalt amortisatsiooni summa võrra väiksemates summades. Lõpuks, osa haigekassadest üldse ei amortiseeri oma varandust, arvestades seda muutumatult soetamisväärtuses.

Sel põhjusel haigekassade aastaaruanded ei anna päris täpsat ülevaadet bilansi kohta. Ebatäpsus on aga siiski, võib öelda, tähtsusetat, sest viga ei tehta mitte kõikjal. Pealegi kinnis- ja vallasvara moodustab haigekassade varandustest alla $\frac{1}{3}$.

Haigekassade äriseis aasta lõpul (1000 kr).
Bilans des caisses-maladie à la fin de l'année (1000 kr).

14.	Ühishaigekassad	Üksikute ettevõtete haigekassad	Kokku	Caisses communes		Total
				Caisses des entrées	Caisses des sorties	
		1931		1930		
Aktiva — Actifs.						
Kassa ja jooksvad arved — Caisse et comptes courants	254,1	98,4	352,5	250,0	97,2	347,8
Kinnis- ja vallasvara — Immeubles et mobilier	198,8	14,3	213,1	149,2	9,0	158,2
Väärtpaberid — Devises, actions	7,2	3,2	10,4	7,2	3,2	10,4
Kindlustusemaksud — Primes d'assurance	96,5	6,3	102,8	113,5	3,2	121,7
Deebitorid — Débiteurs	50,3	2,3	52,6	49,2	2,5	51,7
Muud — Autres	14,6	0,4	15,0	32,1	7,5	39,6
Bilans — Bilan	621,5	124,9	746,4	601,8	127,6	729,4
Passiva — Passifs.						
Tagavarakapital — Réserves	420,5	106,8	527,3	439,7	116,8	556,5
Kreeditorid — Crédateurs	61,7	3,7	65,4	78,8	—	78,8
Kinnis- ja vallasvara — Immeubles et mobilier	73,1	6,2	79,3	40,5	2,3	42,8
Muud — Autres	66,2	3,2	74,4	42,8	8,5	51,3
Bilans — Bilan	621,5	124,9	746,4	601,8	127,6	729,4

Haigekassade üldine bilanss tõusis 1931 a. lõpuks, vaatamata viletsale majandusaastale, ümmarguselt 20 tuh. kr võrra kõrgemale, võrreldes eelmise aastaga. Arvates maha varanduste amortisatsiooni saame puhtbilanssiks 31. XII. 1931 a. 667,1 tuh. kr.

Suurima osa aktivast nii ühis- kui ka ettevõtete haigekassades moodustavad kassa ja jooksvad arved (352,5 tuh. kr), selle järele kinnis- ja vallasvara (netto 133,8 tuh. kr), saamata kindlustusemaksud (102,8 tuh. kr) j.n.e. 10,4 tuh. kr eest haigekassadel on väärtpabe-

reid. 1931 a. haigekassad uusi väärtpapereid juure ei muretsenud. Suurema osa neist moodustavad arvata-vasti Eesti panga aktsiad. Osal haigekassadest on järel veel veneaegseid väärtpapereid, mis hinnatud pro forma kogusummas 1 *snt*.

12. Haigekassade tagavarakapitalid.
Réserves des caisses-maladie.

Aruannete järgi haigekassadel oli tagavarakapitali arvel 1931 a. lõpuks 562 tuh. *kr* ehk kesk-

miselt kassaliikme kohta 14,75 *kr*. Aasta kestel tagavarakapitali üldsumma on kasvanud vaid 1% võrra. Keskmiselt kassaliikme kohta aga kassaliikmete vähenemise tõttu tagavarakapital on tõusnud (14,75 *kr* : 13,55 *kr*). 1931 a. lõpul tagavarakapitali üldsummast 80% kuulus ühishaigekassadele.

Tab. 15 nähtub, et 10 a. kestel haigekassade reservid on kasvanud ümmarguselt 9-kordseks, arvatult aga keskmiselt kassaliikme kohta on kasv ligi 5-kordne.

Haigekassade tagavarakapitalid (aasta lõpul).
Réserves des caisses-maladie (à la fin de l'année).

15.	Üldsumma (1000 <i>kr</i>)	Ühe kindlustatu kohta (<i>kr</i>)	% (1921=100)	
			Montant	Par assuré
1931 . . .	562	14,75	911	495
1930 . . .	557	13,55	905	455
1929 . . .	455	11,62	739	389
1928 . . .	504	13,72	819	459
1927 . . .	433	11,88	703	397

Tagavarakapitalide kasvu on tõestanud ühishaigekassades kassaosaliste ravimiskapitali arves järjest kasvav puudujääk, milline puudujääk kaetakse tagavarakapitali summadega. Ravimiskapitali puudujäägi katteks kanti 1931 a. tagavarakapitalist üle 264,8 tuh. *kr*. Mõningates haigekassades aga ka tegevusekapital andis 1931 a. puudujäägi. Kokkuvõttes tuli tagavarakapitalist võtta puudujääkide katteks 282,2 tuh. *kr*.

Haigusekindlustuse kohta enne Keskbüroo väljaandeks ilmunud artiklid:

Haigusekindlustus 1930 a., R. Sõrmus, Eesti Statistika, 1931 a., nr. 113(9), lk. 538—547.
Haigusekindlustus 1929 a., R. Sõrmus, Eesti Statistika, 1930 a., nr. 109(12), lk. 696—707.
Haigusekindlustus 1927 ja 1928 a., R. Sõrmus, Eesti Statistika, 1929 a., nr. 95(10), lk. 567—574.
Haigusekindlustus 1926 a., R. Sõrmus, Eesti Statistika, 1928 a., lk. 573—586.
Haigekassad ja nende liikmed 1926—27 a., R. Sõrmus, Eesti Statistika, 1928 a., lk. 418—421.
Haigusekindlustus 1919—25 a., H. Reiman, Eesti Statistika, 1927 a., lk. 375—383.

V. Feldman.

MAAVALITSUSTE TULUD JA KULUD 1930/31 a.

RECETTES et DÉPENSES des ADMINISTRATIONS D'ARRONDISSEMENT en 1930/31.

Sis u: 1. Tulude ja kulude vahetõrk, lk. 724. 2. Kulud, lk. 725. 3. Tulud, lk. 727. 4. Bilanss, lk. 728.

Maavalitsuste tulude-kulude tabelid koostatud aruannete alusel. Tuludeks arvati aruandeaastal saadud kui ka saadajäänud summad ja kuludeks vastavad väljaantud kui ka väljaandja jäänud summad. Asutiste (koolid, laste- ja vanadekodud j.n.e.) põllumajanduslike ja tööstuslike ettevõtete tulud ja kulud võeti arvesse bruttosummadena, kuid näidati lahus asutiste summadest. Asutiste juure mitte kuuluvate ettevõtete suhtes üldiselt arvestati üle- või puudujäägi summa. Võrdluseks toodud eelmise aasta andmed muudeti samuti vastavalt, kuivõrt seda võimaldasid olevad andmed.

1. Tulude ja kulude vahetõrk. Maavalitsuste 1930/31 a. eelarvelised tulud ja kulud olid tasakaalus 7 525 tuh. *kr*; sellest langes teedekapitali arvele 3 832 tuh. *kr* ja muude tulude-kuludele 3 693 tuh. *kr*. Tege-

likud tulud moodustasid 7 131,1 tuh. *kr* ehk 94,8% eelarvelisest tulust, sellest teedekapitali tulud 3 750,9 tuh. *kr* ehk 97,9% ja muud tulud 3 380,2 tuh. *kr* ehk 91,5% (1929/30 a. kokku 6 640,6 tuh. *kr*, teedekapital 3 206,4 tuh. *kr* ja muud 3 434,2 tuh. *kr*). Tegelikke kulusid oli 6 864,2 tuh. *kr* ehk 91,2% eelarvesummast, sellest teedekapitali kulu 3 577,9 tuh. *kr* ehk 93,4% ja muud kulusid 3 286,3 tuh. *kr* ehk 89,0% (1929/30 a. kokku 6 475,2 tuh. *kr*, teedekapital 3 013,2 tuh. *kr*, muud kulud 3 462,0 tuh. *kr*). Tegelikult tuluna arvestatud summast (ilma teedekapitalita) oli laekunud aruandeaastal 3 141,6 tuh. *kr* (92,9%) ja laekumata 238,6 tuh. *kr* (7,1%) ning muudest kuludest oli antud välja

3 158,6 tuh. kr (96,1%) ja veel välja andmata 127,8 tuh. kr (3,9%).

Tulud ületasid kulusid üldse 266,9 tuh. kr, teedekapitali alal 173,0 tuh. kr ja muude tulude-kulude alal 93,9 tuh. kr võrra. (1929/30 a. üldse + 165,4 tuh. kr,

teedekapital + 193,2 tuh. kr, muud — 27,8 tuh. kr). Ülejääki näitas 10 maavalitsust, neist 2 (Järva ja Pärnu) ainult muude tulude-kulude ja 1 (Võru) ainult teedekapitali alal, kusjuures esimesil olid tasakaalus teedekapitali tulud ja kulud ning viimasel muud tulud ja kulud.

Tulud, kulud, üle- ja puudujäägid 1 000 kr. — *Recettes, dépenses et solde des administrations d'arrondissement.*

1.	Tulud — <i>Recettes</i>				Kulud — <i>Dépenses</i>				Üle- või puudujääk <i>Excédent ou déficit (—)</i>									
	1930/31		1929/30		Ilma teedekap. tuluta		1930/31		1929/30		Sans dépenses pour routes		1930/31		1929/30		Ilma teedekap. Sans dépenses pour routes	
	1930/31	1929/30	1930/31	1929/30	1930/31	1929/30	1930/31	1929/30	1930/31	1929/30	1930/31	1929/30	1930/31	1929/30	1930/31	1929/30		
Viru	978,1	1 046,3	469,5	542,1	978,1	997,7	469,5	493,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48,6
Järva	755,2	529,0	384,2	392,0	749,7	613,3	378,7	476,3	5,5	—84,3	5,5	—84,3	5,5	—84,3	5,5	—84,3	5,5	—84,3
Harju	719,3	723,9	270,0	284,6	708,2	692,2	267,1	284,1	11,1	31,7	11,1	31,7	11,1	31,7	11,1	31,7	11,1	31,7
Lääne	538,4	553,8	247,4	263,3	489,5	495,3	240,0	301,0	48,9	58,5	48,9	58,5	48,9	58,5	48,9	58,5	48,9	58,5
Saare	503,4	381,7	248,6	262,1	449,9	378,1	242,2	258,5	53,5	3,6	53,5	3,6	53,5	3,6	53,5	3,6	53,5	3,6
Pärnu	691,9	826,4	347,7	391,5	686,2	820,3	342,0	385,4	5,7	6,1	5,7	6,1	5,7	6,1	5,7	6,1	5,7	6,1
Viljandi	617,1	600,8	281,7	351,8	581,9	548,7	248,9	347,7	35,2	52,1	35,2	52,1	35,2	52,1	35,2	52,1	35,2	52,1
Tartu	1 065,8	943,4	514,4	419,7	1 024,3	943,2	490,5	419,5	41,5	0,2	41,5	0,2	41,5	0,2	41,5	0,2	41,5	0,2
Valga	263,4	225,8	95,0	106,2	254,7	207,2	87,6	99,6	8,7	18,1	8,7	18,1	8,7	18,1	8,7	18,1	8,7	18,1
Võru	656,9	470,4	328,6	196,2	609,7	451,1	328,6	196,2	47,2	19,3	47,2	19,3	47,2	19,3	47,2	19,3	47,2	19,3
Petseri	341,6	389,6	193,1	204,7	332,0	328,1	191,2	200,2	9,6	11,5	9,6	11,5	9,6	11,5	9,6	11,5	9,6	11,5
Kokku — Total	7 131,1	6 640,6	3 380,2	3 434,2	6 864,2	6 475,2	3 286,3	3 462,6	266,9	165,4	266,9	165,4	266,9	165,4	266,9	165,4	266,9	165,4

Viru maavalitsusel olid tulud ja kulud tasakaalus mõlemal alal.

Tulud ja kulud suurenesid üldse ning teedekapitali alal, kuna muud tulud-kulud vähenesid võrreldes eelmise aastaga. Juurekasv moodustas tuludel üldse 7,4% (1930/31 a. 7 131,1 tuh. kr, 1929/30 a. 6 640,6 tuh. kr), teedekapitalil 17,0% (1930/31 a. 3 750,9 tuh. kr, 1929/30 a. 3 206,4 tuh. kr) ja kuludel üldse 6,0% (1930/31 a. 6 864,2 tuh. kr, 1929/30 a. 6 475,2 tuh. kr), teedekapitalil 18,7% (1930/31 a. 3 577,9 tuh. kr, 1929/30 a. 3 013,2 tuh. kr) ning kahanemine muudel tuludel 1,0% (1930/31 a. 3 380,2 tuh. kr, 1929/30 a. 3 434,2 tuh. kr) ja kuludel 5,1% (1930/31 a. 3 286,3 tuh. kr, 1929/30 a. 3 462,0 tuh. kr).

Teede ehituse, paranduse ja korrashoiu tööde laienemine jätkus aruandeaastal, nagu see nähtud ette maanteede seaduses, mis tingis vastavate kulude ja tulude kasvu. 75,8% teedekapitali tulust saadi riikliku toetusena, 14,7% maksudena ja 9,5% mitmesuguseist allikaist. Teedekapitali tulu kasv sündis peamiselt esimese 2 tululiigi arvel (riikl. toetus 1930/31 a. 2 844,5 tuh. kr, 1929/30 a. 2 475,8 tuh. kr, maksud teedekapitali heaks 1930/31 a. 551,3 tuh. kr, 1929/30 a. 422,8 tuh. kr). Muude tulude ja kulude tagasimineku põhjustas asjaolu, et vastavalt uuele maavalitsuste arvepidamise korrale (RT 11. II 1931 a. nr. 12) maavalitsused jätsid välja tulude-kulude aruandeist riigi toetussummad, mis määratud üksikute ülesannete täitmiseks või teistele asutistele ja isikutele edasiandmiseks. Kuna eelmisel aastal toetused moodustusid peamiselt selliseist summadest, näit. toetus maavalitsusele langeva algkooliõpetajate palga osa katteks, milline seni nõudis lõviosa toetusesummast, toetused hoolekande kulude katteks j.n.e., siis alanesid järsult toetuste ja ka vastavate kulude summad. Mainida tuleb, et maavalitsuste

1930/31 a. aruanded üldiselt veel ei vasta uue arvepidamise korra nõuetele ja mõningate summade arvestus on toimunud endiselt lahkuminevalt üksikuil maavalitsusil, sest et uus arvepidamise kord tegelikult hakkas maksma alles 1. IV 1931 a.; 1931/32 m.-a. eelarves ja aruandes peaks selle mõju avalduma täielikult. Muud tulud ja kulud kahanesid 9 ja kasvasid 2 maal (Tartu ja Võrumaal); viimaseil suurenesid erakordselt asutiste põllumajanduslike ettevõtete tulud ja kulud, millised arvestati eelmisel aastal arvatavasti netto alusel (üle-puudujääk) ja milliste üleviimist bruttoalusele takistas vastavate andmete puudumine. Ka teisis mais enamasti näitas asutiste tulu-kulu väiksemat kasvu, mis osalt võis olla tingitud arvestuse muutusest. 1 maaelaniku kohta moodustas tulu 427 senti (1929/30 a. 434 sn), kulu 415 senti (1929/30 a. 437 sn), nettokulu, s.o. arvatud maha saadud toetused, tasutavad kulud ja asutiste ning nende ettevõtete sissetulekud, 245 senti (1929/30 a. 239 sn); neist arvudest selgub, et maavalitsuste kanda jäänud kuluosa (netto) suurenes 1930/31 a. Üksikuil maavalitsusil võnkus tulu (ilma teedekapitalita) 296—757 senti, kulu 293—747 senti, nettokulu 200—309 senti (1929/30 a. tulu 265—773 senti, kulu 265—939 senti ja nettokulu 176—354 senti) elaniku kohta.

2. Kulud.
Dépenses.

Üksikul kululiigid muutusid 1930/31 a. järgmiselt: suurenesid — Tervishoid 1930/31 a. 474,5 tuh. kr, 1929/30 a. 455,2 tuh. kr ja 1 elaniku kohta vastavalt 60 ja 58 sn; suurenemise peapõhjuseks oli haigemajade, ambulatooriumide ja laboratooriumide kulude kasv, eriti Petseriimaal (1930/31 a. 33,8 tuh. kr, 1929/30 a. 8,8 tuh. kr); kuna ühtlasi suurenesid haigemajade j.n.e. sissetulekud, siis maavalitsuste kanda jäänud kulu osa ei muutunud (nettokulu 1930/31 ja 1929/30 a.

Kulude otstarve. — Dépenses d'après leur destination.

2.	1 000 kr		% üldsummast % au total	
	1930/31	1929/30	1930/31	1929/30
Maavolikogu — Conseil d'arrondissement . . .	33,2	39,3	0,5	0,6
Maavalitsus — Administration d'arrondissement . . .	421,2	431,7	6,1	6,7
Administratiivala — Surveillance des administrations publiques . . .	55,5	74,5	0,8	1,2
Haridus — Instruction . . .	409,6	344,0	6,0	13,0
Tervishoid — Hygiène . . .	474,5	455,2	6,9	7,0
Hoolekanne — Assistance . . .	728,7	630,0	10,6	10,5
Põllumajandus — Agriculture . . .	619,1	488,7	9,0	7,5
Ettevõtted — Entreprises . . .	0,1	—	0,0	—
Varanduste kulud — Biens . . .	189,6	171,7	2,8	2,7
Laenud — Dettes . . .	212,9	121,4	3,1	1,0
Mitmesugused kulud — Dépenses diverses . . .	138,6	135,2	2,0	2,1
Tagavarasummad — Réserves . . .	3,8	19,1	0,1	0,3
Korralised ja erakorralised kulud kokku — Total des dépenses	3 286,3	3 462,0	47,9	53,5
Sellest erakorralised kulud — Dont dépenses extraordinaires . . .	273,2	—	4,0	—
Teedekapitali kulud — Dép. du cap. d. rout. . .	3 577,9	3 018,2	52,1	46,5
Üldse — Gr. total	6 864,2	6 475,2	100	100

Kulude summa ühe elaniku kohta (sentides) 1930/31 a. — Montant des dépenses par habitant (en snt) en 1930/31.

3.	Viru	Järva	Harju	Lääne	Saare	Pärnu	Viljandi	Tartu	Valga	Võru	Petseri	Kokku Total	1929/30 Kokku Total
Maavolikogu — Conseil	4	4	3	4	3	7	6	4	5	3	6	4	5
Maavalitsus — Administration	60	66	54	44	40	61	56	47	73	47	50	53	54
Haridus — Instruction	51	58	19	48	119	70	94	85	37	56	10	52	107
Netto	31	34	16	18	27	42	43	34	33	31	10	29	28
Tervishoid — Hygiène	40	60	60	103	100	45	65	41	43	40	91	60	58
Netto	39	25	60	48	36	44	32	40	37	40	36	41	41
Hoolekanne — Assistance	86	254	65	38	46	213	76	64	87	115	15	92	86
Netto	29	28	28	22	32	44	1	19	29	33	10	25	29
Põllumajandus — Agriculture	126	207	60	50	40	13	37	68	27	155	35	78	61
Netto	44	—	36	29	22	13	36	20	27	17	33	28	27
Muud kulud — Autres dépenses	66	90	32	46	102	73	52	146	36	29	118	78	66
Netto	65	86	32	40	44	50	41	136	36	29	100	65	55
Kokku — Total	433	747	293	342	450	482	386	405	308	445	325	415	437
Netto	272	242	229	211	204	261	215	309	240	200	245	245	239
Teed — Routes	469	731	485	350	380	480	516	441	588	380	239	462	381
Üldse — Gr. total	902	1 478	778	698	836	968	902	846	896	825	564	867	818
1929/30 a. kokku — Total	455	939	312	429	481	544	538	347	350	265	341	437	437
Netto	237	354	243	225	176	246	237	258	249	200	212	230	230
Teed — Routes	465	270	448	277	222	613	312	432	379	345	217	381	381
Üldse — Gr. total	920	1 209	760	706	703	1 157	850	779	729	610	558	818	818

189,6 tuh. kr, 1929/30 a. 171,7 tuh. kr. Suurenemine sündis kinnisvara soetamise arvel (1930/31 a. 132,1 tuh. kr, 1929/30 a. kinnis- ja vallasvara kokku 119,1 tuh. kr). Mainitud kulude osaliseks katteks saadi erakorralisi riiklikke toetusi (erakorralised toetused 58,2 tuh. kr). Laenude ja % tasumine (korraline ja erakorraline kokku) 1930/31 a. 212,9 tuh. kr, 1929/30 a. 121,4 tuh. kr; suurenes laenutasu summa (1930/31 a. 166,0 tuh. kr), millest suur osa läks lühiajaliste (aruandeaastal saadud) laenude katteks. Laenutasusumma ületas saadud laenusumma 48,9 tuh. kr võrra. Mitmesugused kulud 1930/31 a. 138,6 tuh. kr, 1929/30 a. 135,2 tuh. kr; asutati ja täiendati kapitale ja fonde eelmisest aastast suuremal määral (korraline ja erakorraline kokku 1930/31 a. 23,6 tuh. kr, 1929/30 a. 10,1 tuh. kr).

Väheneb — Maavalitsus 1930/31 a. 421,2 tuh. kr, 1929/30 a. 431,7 tuh. kr ehk 53 ja 54 sn I elaniku kohta (üksikul mail 1930/31 a. 40—73 sn I elaniku kohta); vähenemine sündis peamiselt majanduslike kulude arvel (1930/31 a. 26,3 tuh. kr, 1929/30 a. 37,0 tuh. kr). Administratiiv-ala 1930/31 a. 55,5 tuh. kr, 1929/30 a. 74,5 tuh. kr; tunduvalt vähenes vallasekretärede lisatasu (1930/31 a. 24,4 tuh. kr, 1929/30 a. 30,9 tuh. kr) ja postijaamade-õemajade korralduse kulu (1930/31 a. 3,4 tuh. kr, 1929/30 a. 14,8 tuh. kr). Haridus 1930/31 a. 409,6 tuh. kr, 1929/30 a. 344,0 tuh. kr ehk 52 ja 107 sn I elaniku kohta. Vähenes peamiselt algkooli kulu (1930/31 a. 84,1 tuh. kr, 1929/30 a. 510,7 tuh. kr) õpetajate palgatasu väljajätmise tõttu ja väiksemal määral kesk-, kutse- ja täienduskoolide, keskraamatukogu j.n.e. kulu. Kuludest suuremal määral läksid tagasi nende katteks saadud toetused, mistõttu nettokulu suurenes 28 sendilt 1929/30 a. 29 sendile I elaniku kohta 1930/31 a.; nettokulu oli üksikul mail maavalitsusel viimasel aastal 10—43 sn.

41 sn elan. kohta). Hoolekanne 1930/31 a. 728,7 tuh. kr, 1929/30 a. 680,6 tuh. kr, I elaniku kohta 92 ja 86 sn; kasvu põhjustas lahtise hoolekande kulu suurenemine (1930/31 a. 117,2 tuh. kr, 1929/30 a. 88,5 tuh. kr). Nettokulu samal ajal vähenes tunduvalt (1930/31 a. 25, 1929/30 a. 29 sn elan. kohta), tasutavate kulude, laste- vanadekodude ja muude sissetulekute kasvu järeltul. Põllumajandus 1930/31 a. 619,1 tuh. kr, 1929/30 a. 488,7 tuh. kr ja I elaniku kohta 78 ja 61 sn. Kasv sündis personaali tasude (1930/31 a. 85,3 tuh. kr, 1929/30 a. 65,1 tuh. kr) ja põllutöö-kodumajanduse koolide kulu (1930/31 a. 451,3 tuh. kr, 1929/30 a. 335,2 tuh. kr) suurenemise järeltul; kuna ühtlasi suurenesid ka koolide ja nende ettevõtete tulud, siis oli maavalitsuste kanda jäänud kuluosa juurekasv tähtsuseta (nettokulu 1930/31 a. 28 sn, 1929/30 a. 27 sn I elan. kohta). Varade soetamine ja korraldused 1930/31 a.

3. Tulud. Recettes.

Tulud üksikute allikate järgi kujunesid järgmisiks: Suurenesid — Maksud 1930/31 a. 1 613,6 tuh. kr, 1929/30 a. 1 563,7 tuh. kr, ehk vastavalt 203 ja 197 sn elaniku kohta. Suuremal määral kasvas ainult kinnisvaramaks (1930/31 a. 841,9 tuh. kr, 1929/30 a. 776,0 tuh. kr ehk 106 ja 98 sn elan. kohta); ühtlasi oli see ka tähtsamaks tuluallikaks, ka üksikuil maava-

litsusil (86—137 sn elan. kohta), arvatud välja Saare maavalitsus, kellel selliseks oli tulumaks (68 sn, kinnisvaramaks 53 sn elan. kohta). Tulumaks vähenes 543,4 tuh. kr 1929/30 — 536,0 tuh. kr 1930/31 a., ehk 69 sendilt — 68 sendile. Teised maksud vähenesid suuremalt osalt samuti.

Tagasisaadavad kulud ja asutiste ning nende ettevõtete sissetulekud, millised eelmisel aastail näidati koos tagasisaadavate kulude all, 1930/31 a. 1 249,0 tuh. kr, 1929/30 a. 905,7 tuh. kr ehk 158 ja 114 sn elan. kohta. Mainida tuleb, et 1929/30 a. üldiselt ei võetud arvesse asutiste-ettevõtete tulu- ja kulusummasid, vaid arvestati nende üle- või puudujääke. Siin toodud 1929/30 a. tulusumma parandati osaliselt, nimelt võeti täiendavalt arvesse Järva, Saare, Viljandi ja Valga maavalitsuste asutiste tulud (ka kulud). Teistest maavalitsusist osa ei omanud nimetamisväärseid põllum. ettevõtteid ja osal need näidati koos asutistega ka eelmisel aastal; kuid üksikuil maavalitsusil 1929/30 a. arvud siiski võisid jääda ühtlustamata andmete puudulikkuse tõttu (arvatavasti Harju, Tartu, Võru). See asjaolu võis osalt tingida asutiste ettevõtete tulusumma kasvu võrreldes eelmise aastaga. 1930/31 a. said tulu — asutisest 549,1 tuh. kr, nende ettevõtet 622,7 tuh. kr, kokku 1 171,8 tuh. kr; samal ajal andsid välja asutised 905,4 tuh. kr, ettevõtet 605,4 tuh. kr ja kokku 1 510,8 tuh. kr. Seega asutisil ületasid kulud tulusid 356,3 tuh. kr, nende ettevõtteil — tulud kulusid 17,3 tuh. kr võrra ja üldtulemuseks oli 331,7 tuh. kr puudujääk. Suurem osa ettevõtteist andis ülejääki ja

Tuluallikad. — Recettes d'après les sources.

	1 000 kr		% üldsummast % au total	
	1930/31	1929/30	1930/31	1929/30
Kinnisvaramaks — <i>Impôt sur les immeubles</i>	841,9	776,0	11,8	11,7
Tulumaks — <i>Impôt sur le revenu</i>	536,9	543,4	7,5	8,2
Ärimaks — <i>Impôt commercial</i>	137,3	145,9	1,9	2,2
Mitmesugused maksud — <i>Impôts divers</i>	97,5	98,4	1,4	1,5
Toetusummad — <i>Subventions</i>	92,9	662,6	1,3	10,0
Tagasisaadavad kulud — <i>Dépenses revers. de nouveau</i>	78,1		1,1	
Maaval. asutised ja nende põllum. ettevõtted — <i>Institutions et leurs exploitations agricoles</i>	1 171,8	905,7	16,4	13,6
Ettevõtted — <i>Entreprises</i>	20,4	83,8	0,3	0,5
Varanduste tulud — <i>Recettes de biens</i>	117,4	112,7	1,7	1,7
Mitmesugused tulud — <i>Recettes diverses</i>	108,9	134,7	2,4	2,0
Laenu — <i>Emprunts</i>	117,1	21,5	1,0	0,3
Korralised ja erakorralised tulud kokku — Total des recettes	3 380,2	3 434,2	47,4	51,7
Sellest erakorralised tulud — <i>Dont recettes extraordinaires</i>	285,3	...	4,0	...
Teedekapitali tulud — <i>Recettes du capital des routes</i>	3 750,9	3 208,4	52,0	48,3
Üldse — Gr. total	7 131,1	6 640,6	100	100

Tulud ühe elaniku kohta (sentides) 1930/31 a. — Montant des recettes par habitant (en snt) en 1930/31.

	Viru	Järva	Harju	Lääne	Saare	Pärnu	Viljandi	Tartu	Valga	Võru	Petseri	Kokku Tulud	1929/30 Kokku Tulud
Likumata varanduste maks — <i>Impôt sur les immeubles</i>	86	134	103	103	53	106	127	137	119	94	100	106	98
Tulumaks — <i>Impôt sur le revenu</i>	69	66	66	68	68	71	62	70	63	68	69	68	69
Ärimaks — <i>Impôt commercial</i>	14	15	23	11	5	28	19	14	33	16	19	17	18
Mitmesugused maksud — <i>Impôts divers</i>	19	18	13	10	9	16	15	10	18	6	2	12	12
Toetusummad — <i>Subventions</i>	1	0	6	—	56	41	5	2	20	4	20	12	84
Tagasisaadavad kulud — <i>Dépenses reversibles de nouveau</i>	12	21	2	2	0	2	18	13	20	1	22	10	114
Maaval. asut. ja nende põllum. ettevõtted — <i>Institutions et leurs exploitations agricoles</i>	149	483	56	129	181	178	147	81	28	240	37	148	—
Sellest maaval. põllumajand. ettevõtted — <i>Dont expl. agricoles des admn. d'arrondis.</i>	109	359	51	15	25	36	23	57	28	161	—	79	—
Laenu — <i>Emprunts</i>	2	—	—	10	28	—	—	62	—	—	30	15	3
Mitmesugused tulud — <i>Recettes divers</i>	59	6	7	6	8	39	33	8	24	14	17	21	17
Muud tulud — <i>Autres recettes</i>	22	14	17	13	45	9	10	28	0	2	12	18	19
Kokku — Total	433	757	296	352	462	490	436	425	334	445	328	427	434
Teedekapitali tulud — <i>Recettes du capital des routes</i>	469	731	494	415	474	486	520	455	593	444	253	473	405
Üldse — Gr. total	902	1 488	790	767	936	976	956	880	927	889	581	900	839
1929/30 a. kokku — Total	500	773	313	404	487	552	545	347	374	265	348	434	
Teedekapitali tulud — <i>Recettes du capital des routes</i>	405	270	482	385	222	613	386	432	410	871	220	405	
Üldse — Gr. total	905	1 043	795	789	709	1 165	931	779	793	636	577	839	

ainult üksikud puudujääki. Suurema puudujäägi andis Tartumaa kodumajanduse kooli põllumajapidamine, mis mõjutas kodumajanduse koolide ettevõtete üldtulemust (puudujääk 23,7 tuh. kr).

Varanduste tulud, korralised ja erakorralised kokku 1930/31 a. olid 117,4 tuh. kr, 1929/30 a. 112,7 tuh. kr; suurenemine sündis varade müügi

(1930/31 a. 14,5, 1929/30 a. 3,0 tuh. kr) ja kapitali äratarvitamise arvel (1930/31 a. 7,0 tuh. kr). Mitmesugused tulud, korralised ja erakorralised kokku 1930/31 a. olid 168,9 tuh. kr, 1929/30 a. 134,7 tuh. kr, ehk 1 elaniku kohta 21 ja 17 senti; neist näitasid suuremat tõusu eelarvete ülejäägid (1930/31 a. 89,1 tuh. kr, 1929/30 a. 38,2 tuh. kr). Laenu

kr (kassa, hoiusummad, väärtpaberid, kinnis- ja vallasvara ja materjalid kokku 1931 a. 4 701,1 tuh. *kr* ehk 83,5%, 1930 a. 4 149,4 tuh. *kr* ehk 80,2% bilansist) ja kahanes mitmesuguste nõudmiste summa 8,0 tuh. *kr* (1931 a. 833,4 tuh. *kr* ehk 14,8%, 1930 a. 841,4 tuh. *kr* ehk 16,4%) ja puudujääkide summa 78,8 tuh. *kr* (1931 a. 98,5 tuh. *kr* ehk 1,7%, 1930 a. 177,3 tuh. *kr* ehk 3,4%).

Kohustuste ja nõudmiste vahetõrd püsis ligikaudu

endisena, nimelt ületasid esimesed viimaseid enam kui kahekordselt. Liikviidsed aktiivid (kassa, hoiusummad, väärtpaberid) vähenesid tunduvalt (1931 a. 406,5 tuh. *kr* ehk 7,2%, 1930 a. 591,3 tuh. *kr* ehk 11,3% bilansist).

Eriti suurel määral kasvas bilans Saare, Tartu ja Võru maavalitsusel, kusjuures kõigil kolmel järsult suurenes kinnis- ja vallasvara ning Saare- ja Võrumaal varandusekapital ja Tartumaal kohustused.

Maavalitsuste tulude ja kulude kohta ennem Keskbüroo väljaandis ilmunud artiklid ja andmed:

Maavalitsuste tulud ja kulud 1929/30 a., V. Feldman, E. Statistika nr. 120(11) 1931 a., lhk. 688—695.

Maavalitsuste tulud ja kulud 1928/29 a., V. Feldman, Eesti Statistika 1930 a., lhk. 711—720.

Maavalitsuste tulud ja kulud I. I. 1927 — 31. III. 1928 a., V. Feldman, Eesti Statistika 1929 a., lhk. 545—553.

Maavalitsuste tulud ja kulud 1928—26 a., V. Feldman, Eesti Statistika 1928 a., lhk. 367—381.

Maavalitsuste kuld 1930/31 a. — Dépenses des administrations d'arrondissement en 1930/31.

Summad 1 000 kr — Montant en 1 000 de kr

%

	Viru	Järva	Harju	Lääne	Saare	Pärnu	Viljandi	Tartu	Välga	Võru	Põhja-	Kokku	1929/30	Kokku	Põhja-	Võru	Tartu	Välga	Järva	Harju	Lääne	Saare	Pärnu	Viljandi	Tartu	Välga	Võru	Põhja-	Kokku	1929/30											
Korraldised kuld — Dépenses ordinaires	437,3	381,6	287,1	236,3	196,7	308,7	239,4	387,1	87,6	328,6	163,7	3013,1	...	44,7	48,2	37,7	48,2	43,7	44,9	41,0	37,8	34,4	53,9	49,3	43,9	...	44,7	48,2	37,7	48,2	43,7	44,9	41,0	37,8	34,4	53,9	49,3	43,9			
I. Maavõllikogu — Conseil d'arrondissement.	4,1	2,0	3,2	2,5	1,4	4,6	3,8	4,5	1,5	2,2	3,4	33,2	39,3	0,4	0,5	0,5	0,5	0,7	0,7	0,7	0,7	0,4	0,6	0,4	0,6	0,4	0,4	0,4	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,6	0,4	0,6	0,4	0,6	0,4	0,6
1. Sõidu- ja püüvrald. — Frais de voyage et de séjour	4,1	1,4	3,2	2,5	1,4	4,5	3,7	4,4	1,5	2,1	3,1	31,9	38,8	0,4	0,5	0,5	0,5	0,7	0,7	0,7	0,7	0,4	0,6	0,4	0,6	0,4	0,4	0,4	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4	0,6	0,4	0,6	0,4	0,6	0,4	0,6	
2. Maavõllikogu sekretäri tulu. — Rémunération du secrét. de cons.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,6	0,6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
3. Valimiskuld — Elections	—	0,6	—	—	—	0,1	0,1	0,0	—	0,1	0,1	0,7	0,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
II. Maavalitsus — Administration d'arrond.	65,3	32,9	49,2	31,0	21,5	43,5	36,1	56,9	20,6	34,8	29,4	421,2	431,7	6,7	4,4	6,9	6,3	6,2	5,6	5,6	5,6	6,1	5,2	5,9	6,1	6,7	6,7	4,4	6,9	6,3	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8	
1. Palked — Salaires	40,2	24,5	34,4	24,8	17,8	29,0	28,0	41,6	15,3	25,4	23,9	308,9	308,9	4,1	3,3	4,9	5,1	4,0	4,8	4,8	4,8	4,1	6,0	4,2	4,5	4,5	4,1	3,3	4,9	5,1	4,0	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8
2. Perekonnas abiraha — Allocations familiales	1,3	0,5	0,8	—	—	—	0,8	1,1	—	—	—	4,6	4,6	0,1	0,1	0,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,1	0,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
3. Arstiabi ja toetused — Assistan. médic. subvent.	6,6	1,5	0,9	0,4	—	1,3	0,9	1,0	0,4	0,6	0,1	13,7	13,7	0,7	0,2	0,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,1	0,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
4. Sõitide ja püüv. — Frais de voyage et de séjour	3,3	1,7	—	—	—	0,6	0,6	3,9	0,9	1,7	1,0	16,2	16,2	0,3	0,2	0,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,1	0,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
5. Kommisjon. ja esindused — Comités, représentat.	0,2	0,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,3	0,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
6. Kantselise kuld — Dépenses de bureau	7,1	3,9	7,1	4,2	1,7	5,8	3,8	6,4	2,5	3,7	3,0	49,2	49,2	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,4	0,8	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	
7. Meeldamiskuld — Dépenses électorales	7,6	0,7	5,5	0,9	1,8	1,3	1,0	3,6	0,8	3,1	0,5	20,3	20,3	0,8	0,1	0,8	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,3	0,5	0,2	0,4	0,4	0,8	0,7	0,5	0,2	0,3	0,2	0,3	0,2	0,3	0,5	0,2	0,4	0,4		
III. Administratiivne ala — Administration	11,6	2,6	8,2	1,8	0,6	1,6	6,1	13,1	6,1	2,1	1,7	55,5	55,5	1,2	0,3	1,2	0,4	0,1	0,2	1,1	1,3	2,4	0,3	0,5	0,8	1,2	1,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
1. Palked; juriskons., vangim. kuratorid — Salaires des administrés, juges, gendarmes, etc.	1,0	0,1	1,1	0,1	0,1	0,1	0,3	2,8	1,3	0,1	0,7	7,6	7,6	0,1	0,1	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
2. Omsvalitsuste järelevalve kuld — Inspection des administrés, pädikantsid	0,6	0,1	0,6	0,2	—	—	0,3	0,1	—	—	0,1	2,1	2,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
3. Omsvalits. tegevalde kursused — Cours pour les membres des admin. auton.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
4. Valitsuse tegevalde lisatulu — Subventions aux secrétaires de commune.	8,7	0,9	4,5	0,7	—	—	—	—	—	—	—	24,4	24,4	0,9	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
5. Tuletoetused — Pompes	1,3	0,2	0,3	0,6	0,5	1,0	0,7	1,1	0,6	1,2	0,7	3,2	3,2	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
6. Postijaam korraldus — Stations de poste (à cher.)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,3	2,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
7. Omsvalits. korraldus — Assises de nuit.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14,8	14,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
8. Yangide vedu ja sõuk — Transport des prisonniers	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,6	0,6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
9. Maaposti korraldus — Organ. de la poste à la campagne.	—	0,0	—	—	—	—	0,1	—	0,1	0,5	—	0,9	0,9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
IV. Haridus — Instruction	54,9	29,3	17,0	33,5	64,3	48,5	60,7	42,1	10,7	41,6	6,0	405,6	844,8	5,6	3,9	2,4	6,8	14,3	7,2	10,4	4,1	4,2	6,8	1,8	6,0	13,0	4,0	1,7	2,8	2,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	0,4	0,3	0,4		
1. Inspektioon — Inspection	4,0	1,7	1,7	2,0	1,2	2,8	2,3	3,9	0,7	2,3	0,8	29,4	29,4	0,4	0,3	0,2	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	0,4	0,3	0,4	0,3	0,2	0,3	0,2	0,3	0,2	0,3	0,2	0,3	0,2	0,3	0,2	0,3		
2. Alghoold — Écoles primaires	10,7	6,8	6,6	4,2	2,7	10,5	11,4	17,9	2,3	8,2	2,8	84,1	510,7	1,1	0,9	0,9	0,8	0,6	1,5	2,0	1,7	0,9	1,3	0,9	1,2	7,9	1,2	0,9	0,8	0,6	0,4	0,3	0,4	0,3	0,4	0,3	0,4	0,3	0,4		
3. Keskk. koolid ja täienduskoolid — Écoles secondaires, spéciales et supplémentaires	30,9	17,8	5,0	27,0	53,1	32,9	45,6	10,8	3,2	8,0	—	238,8	257,6	3,2	2,3	0,7	5,6	12,9	4,8	7,8	1,0	1,2	1,3	—	3,5	4,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
4. Nende püüv. ettevõtteid — Leurs capt. agr.	5,6	2,6	2,5	0,3	0,1	1,8	0,7	3,0	3,0	8,7	1,5	30,7	30,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
5. Haridus Subventioonid — Enseignement hors de l'école	3,4	0,6	1,1	0,1	0,0	2,2	1,5	5,9	0,2	1,1	0,1	16,0	16,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0				
6. Maaväl. keskkraannakogu — Institutrice centr.	0,3	0,1	0,1	0,0	—	—	—	0,6	0,2	0,4	—	0,4	0,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
7. Muud kuld — Autres dépenses	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
V. Terrishoid — Hygiène publique	43,6	30,6	54,6	72,1	53,7	31,9	42,0	56,5	12,3	29,7	52,5	474,5	455,2	4,5	4,1	7,7	14,7	11,9	4,6	7,2	4,9	4,8	4,9	16,1	9,9	2,0	4,0	2,9	3,0	2,8	3,0	2,8	3,0	2,8	3,0	2,8	3,0				
1. Personal — Personnel	31,4	6,6	30,6	15,3	15,8	14,4	14,4	32,8	7,6	16,7	13,2	190,8	195,4	3,2	0,9	4,3	3,1	3,5	2,0	2,5	3,3	3,0	2,8	4,0	2,9	3,0	2,9	3,0	2,8	3,0	2,8	3,0	2,8	3,0	2,8	3,0					
2. Kantselise ja majand. kuld — Dépenses de bureau et économiques	—	—	—	—																																					

2. Vande ja nõudumistubi. Kodu — Maisons des vœux et des dettes	12,4	15,2	5,4	15,2	4,3	80,5	25,3	10,6	88,7	1,2	232,6	379,4	1,3	2,0	0,7	3,1	1,0	11,7	4,3	2,3	4,2	6,3	0,4	3,4	5,8
3. Nende põllum. ettevõtteid — Expl. agricoles Nende hooetamine — Assurances sans hospi- taliid.	36,6	69,9	3,7	4,7	0,6	13,7	6,7	12,6	6,7	4,5	189,6		8,8	9,4	0,5	1,6	0,1	2,0	1,2	1,2	2,6	0,7	—	2,3	
4. Tööburi — Bourse du travail	22,8	6,9	12,6	7,0	5,3	28,8	2,9	9,9	7,0	0,4	117,2	88,5	2,3	0,9	1,8	1,4	1,2	4,2	0,5	—	2,7	1,1	2,2	1,7	1,4
VII. Põllumajandus — Agriculture	137,2	104,9	54,9	41,6	21,5	9,5	23,9	82,8	7,6	114,4	20,9	619,1	14,0	14,0	7,7	8,5	4,8	1,4	4,1	8,1	3,0	18,8	6,3	9,0	7,5
1. Personal — Personnel	13,0	4,7	14,4	12,2	5,1	3,1	4,7	8,1	6,5	1,1	12,4	35,3	1,3	0,6	2,0	2,5	1,1	0,5	0,8	0,8	2,6	0,2	3,7	1,2	1,0
2. Karsuse ja majanduslikud kulud — Bureau et dépenses économiques	1,9	1,1	2,8	2,6	0,9	1,3	3,0	3,8	0,6	2,9	2,2	23,1	0,2	0,2	0,4	0,5	0,2	0,2	0,5	0,4	0,2	0,5	0,7	0,3	0,3
3. Põllumajanduskultuuri arendam. — Améliore- ment de l'agriculture	2,4	0,3	3,4	0,8	0,6	4,5	—	3,7	0,4	10,0	4,9	31,0	0,2	0,0	0,5	0,2	0,1	0,6	—	0,4	0,2	1,6	1,6	0,5	0,4
4. Toetused — Subventions	8,7	0,7	2,9	0,3	1,9	0,4	2,4	1,0	0,4	—	18,7	31,0	0,9	0,1	0,4	0,1	0,4	0,1	0,4	0,1	—	0,1	0,1	0,3	0,5
5. Põllutöökooldid — Ecoles agricoles	16,6	18,3	3,8	9,0	1,7	10,7	0,2	8,5	0,5	—	69,3	65,1	1,7	2,5	0,5	1,8	0,4	—	1,9	—	—	1,4	0,2	1,0	0,4
6. Kodumajanduskoolid — Ecoles ménagères	60,2	79,7	—	—	—	—	—	—	—	—	234,2	—	6,1	10,6	—	—	—	—	—	—	—	14,6	—	3,4	5,2
7. Kodumajanduskoolid — Ecoles ménagères	12,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8. Kodumajanduskoolid — Ecoles ménagères	21,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	116,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9. Loomafarvide vastu võitlemine — Lutte contre les épidémies	0,1	0,1	—	—	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	—	1,4	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
10. Loomafarvide vastu võitlemine — Lutte contre les épidémies	0,9	—	—	—	0,4	0,0	0,1	3,0	0,7	—	3,3	6,3	0,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VIII. Ettevõtteid — Déficit des entreprises	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,1	0,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IX. Varanduste kulud — Dépenses des biens	2,5	2,0	6,8	1,3	1,5	2,6	1,4	9,4	1,3	0,1	43,3	42,2	0,2	0,3	1,0	0,3	0,3	0,4	0,2	0,9	0,5	0,0	0,0	0,6	2,7
1. Varanduste müretamine — Acquisition des biens	0,8	0,6	0,7	0,1	0,3	0,6	0,1	0,6	0,3	0,1	1,9	1,9	0,1	0,1	0,1	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
2. Varanduste korraldus — Entretien des biens	1,7	1,4	6,1	1,2	1,2	2,0	1,3	8,8	1,0	0,0	11,4	36,1	0,1	0,2	0,9	0,0	0,2	0,3	0,2	0,8	0,4	0,0	0,0	0,5	0,8
X. Laenuud — Dettes	9,9	20,7	3,0	20,9	3,3	1,5	7,3	17,1	—	—	11,7	14,7	1,0	2,7	0,4	4,2	0,2	1,3	1,7	—	—	—	—	—	—
1. Laenuud tasumine — Amortisation des dettes	5,8	20,0	1,8	11,9	3,5	1,1	3,5	—	—	—	5,9	10,9	0,6	2,6	0,2	2,4	0,6	0,2	0,6	—	—	—	—	—	—
2. % tasumine — Versement des %	4,1	0,7	1,2	8,7	0,6	0,4	3,8	17,1	—	—	5,8	4,5	0,4	0,1	0,2	1,8	0,1	0,0	0,7	1,7	—	—	—	—	—
XI. Müümisüksused kulud — Dépenses diverses	15,4	7,8	10,6	4,9	3,9	13,0	8,2	30,7	2,8	6,7	11,9	115,9	1,6	1,0	1,5	1,0	0,9	1,9	1,4	3,0	1,1	1,1	3,6	1,7	2,1
1. Lühimüüsi ja veenabidud — Ventes	0,2	3,2	—	—	0,5	0,1	5,0	0,1	—	—	10,6	—	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,5	0,0	—	—	—	—	—
2. Pensioni maksum. — Pensions	8,6	1,3	3,2	2,0	1,3	2,4	1,8	4,9	1,2	1,7	2,0	24,5	0,4	0,2	0,5	0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5	0,3	0,6	0,4	0,8
3. Toetus teadepkapitali heaks — Subvention pour le capital de réserves	3,0	1,9	4,6	0,8	0,8	6,3	1,4	17,4	0,9	0,6	4,2	41,9	0,3	0,3	0,7	0,2	0,2	0,9	0,2	1,7	0,4	0,1	1,3	0,6	0,6
4. E. m. muuval. Lattu liikumise — Cotisation de l'Union des adhés. d'arr.	1,1	0,3	0,9	0,7	0,6	0,8	0,7	1,3	0,8	0,6	8,0	—	0,1	0,0	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	—
5. Kontokulud — Frais de justice	0,0	0,0	0,3	0,1	0,1	0,3	0,6	0,1	0,2	—	0,8	2,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6. Maksum. sissenõudmise kulud — Encaissen. des impôts	0,5	—	—	—	0,1	0,2	—	—	—	—	3,0	2,6	0,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7. Toetus seitsidele ja organisatsioon. — Subventions aux sociétés et organes.	—	0,4	0,5	—	0,7	—	—	—	0,2	0,2	2,0	1,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8. Esinduskulud — Frais de représentation	0,4	—	0,2	0,2	—	0,5	0,3	0,2	0,1	—	1,9	—	0,0	0,0	0,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9. Kapitalide ja fondide asutamise ja täiendamise kulud — Autres dépenses	6,6	0,7	0,8	0,7	1,1	0,1	0,5	2,1	—	—	15,7	26,2	0,7	0,1	0,1	0,2	0,3	0,0	0,1	0,2	—	—	—	—	—
XII. Tagavara summad — Réserves	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XIII. Erakorral. kulud — Dépenses extraordinaires	33,2	17,1	—	—	3,2	45,5	33,3	10,5	103,4	—	21,5	273,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1. Kinnisvara soetamine — Acquisition d'immeubles	17,9	—	—	—	3,7	45,5	28,6	4,9	21,5	—	10,0	132,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Vahesvara soetamine — Acquisition de mobilier	2,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3. Laenuud tasumine — Amort. des dettes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4. Kapitalide asutamise — Fondation des capitaux	9,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5. Muud — Autres	2,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Korraldajate ja erakorralised kulud kokku — Dépenses ordinaires et extraordinaires	463,5	378,7	267,1	240,0	242,2	342,0	248,9	490,5	87,6	328,6	191,2	3462,0	48,0	50,5	37,7	49,0	53,8	49,8	42,8	47,9	34,4	53,9	57,6	47,9	53,5
XIV. Teedekapitali kulud — Dépenses au ca- pital des routes	508,6	371,0	441,1	249,5	207,7	344,2	533,0	533,8	167,1	281,1	140,8	3577,9	52,0	49,5	63,3	51,0	46,2	50,2	57,2	53,1	65,6	46,1	42,4	53,1	46,5
1929/30 a. korral. ja erakorral. kulud kokku — Dépenses ordinaires et extraordinaires en 1929/30	978,1	749,7	706,2	489,5	449,9	686,2	681,9	1024,3	234,7	609,7	332,0	6864,2	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Teedekapitali kulud — Dépenses au capital des routes	493,5	470,3	284,1	301,0	258,5	385,4	447,7	419,5	99,6	196,2	200,3	3462,0	49,5	77,7	41,0	60,8	68,4	47,0	63,4	44,5	48,1	43,5	61,6	53,5	46,5
504,2	187,0	408,1	194,3	119,6	434,9	201,0	523,7	107,6	254,9	127,9	3013,2	50,5	22,3	50,0	30,2	31,6	53,0	36,6	55,5	51,9	56,5	39,0	46,5	—	—
997,7	613,3	695,2	495,2	378,1	830,3	548,7	943,2	207,2	451,1	328,1	6475,2	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Üldes — Gr. total	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

1) 1929/30 a. näidatü erakorral. kulud koos korralstega.

5. Haigem. ambulatoor. ja laboratooriumid — <i>Hôpitaux, ambulances, laboratoires</i>	1,0	17,8	—	38,6	—	—	—	21,2	192,4	—	0,1	2,3	—	7,2	6,5	0,1	3,9	—	—	—	—	—	—	6,2	1,9	
6. Loonamiskindrad — <i>Hôpitaux vétérinaires</i>	0,2	—	—	—	—	—	—	—	1,0	—	0,0	—	—	—	—	0,0	0,1	—	—	—	—	—	—	—	—	0,0
7. Fohutukooldid — <i>Écoles agricoles</i>	10,7	15,7	—	7,2	0,3	—	—	—	34,4	—	1,1	2,1	—	1,3	0,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,1
8. Nende põllum. ettevõtetid — <i>Expl. agricoles</i>	54,7	88,9	—	—	6,9	—	—	101,0	251,6	—	5,6	11,8	—	—	1,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,5
V. Ettevõtetid — Bénéfice des entreprises	11,1	—	—	6,8	0,5	—	—	—	20,4	—	33,3	1,2	—	1,3	0,1	—	0,4									
VI. Varanduste tulud — Recettes de biens	6,4	3,9	11,3	2,6	21,9	4,3	3,1	5,8	96,6	182,7	0,6	0,4	1,5	0,5	4,4	0,6	0,5	3,2	1,0	0,2	1,7	0,2	1,4	1,7	1,4	
1. Kapitalide % — % de capitaux	1,2	—	2,5	1,2	—	—	—	—	15,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,4
2. Rendid ja hüüd — Rentes, loyers	5,2	3,0	8,8	1,1	21,9	1,1	2,6	30,4	80,9	36,1	0,3	0,4	1,2	0,2	4,4	0,1	0,4	2,9	0,2	0,1	1,6	1,2	1,3	1,3	1,3	
3. Tulu müügist varandustest — Recette de la vente des biens	—	—	—	0,3	—	—	—	—	0,7	—	3,0	—	—	0,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,0
VII. Mõnesugused tulud — Recettes diverses	12,8	3,1	5,7	4,2	2,1	5,2	13,4	10,6	72,7	96,5	1,3	0,4	0,8	0,8	0,4	0,8	2,2	0,9	1,1	1,6	2,9	1,1	1,4	1,4	1,4	
1. Viivitusprotsendid — Amendes sur paiements arretés	5,2	—	4,0	3,0	0,6	2,4	3,2	4,3	38,8	31,0	0,5	—	0,6	0,6	0,1	0,4	0,5	0,5	0,5	0,7	2,6	0,5	0,4	0,4	0,4	
2. Juhuslikud tulud — Recettes accid.	7,6	3,1	1,7	1,2	1,5	2,8	10,2	4,1	40,9	65,5	0,8	0,4	0,2	0,2	0,3	0,4	1,7	0,4	0,6	0,9	0,8	0,6	1,0	1,0	1,0	
VIII. Erakorralised tulud — Recettes extraordin.	60,6	4,2	5,1	6,7	47,2	39,9	14,5	75,5	285,8	—	6,2	0,6	0,7	1,3	9,4	5,8	2,3	7,1	1,5	—	8,0	4,0	—	—	—	
1. Tagasimakseta hilekandud kapitalidest — Trans-feris de capitaux	—	—	4,3	—	1,5	1,2	—	—	7,0	—	—	—	0,6	—	0,3	0,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2. Varade müük — Vente des biens	5,6	4,1	—	—	—	—	3,0	—	18,8	—	0,6	0,0	—	—	—	0,1	0,5	—	—	—	—	—	—	—	—	
3. Toetusad — Subventions	1,2	—	—	—	28,5	15,1	3,4	—	10,0	58,2	—	—	—	—	5,6	2,2	0,5	—	—	—	—	—	—	—	—	
a) Hooleksaad aial — Assistance	1,2	—	—	—	18,5	13,5	—	—	10,0	43,2	—	—	—	—	3,6	2,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
b) Tervishoiu aial — Hygiène	—	—	—	—	4,0	1,6	—	—	—	5,6	—	—	—	—	0,8	0,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
c) Hariduse aial — Instruction	—	—	—	—	6,0	—	3,4	—	—	9,4	—	—	—	—	—	—	0,5	—	—	—	—	—	—	—	—	
4. Laenuid — Emprunts	2,4	—	—	6,7	15,0	—	—	75,5	117,1	21,5	0,2	—	—	1,3	3,0	—	7,1	—	—	—	—	—	—	—	—	
5. Belavete illejääd — Excédent	51,4	0,1	—	—	2,2	22,5	8,1	—	89,1	38,2	5,3	—	—	—	0,5	3,3	1,3	—	—	—	—	—	—	—	—	
6. Muud — Autres	—	—	—	—	—	—	—	—	0,1	—	—	0,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Korralised ja erakorralised tulud kokku — Total des recettes ordinaires et extraordinaires	469,5	384,2	270,0	247,4	248,6	347,7	231,7	514,4	95,9	388,6	193,1	338,2	343,4	48,0	50,9	37,5	46,0	49,4	50,3	45,6	48,3	36,1	50,9	56,5	47,4	51,7
IX. Teedekapitali tulud — Recettes du capital	508,6	371,0	449,3	291,0	234,8	344,2	335,4	551,4	108,4	328,3	148,5	3206,4	52,0	49,1	62,5	54,0	50,6	49,7	54,4	51,7	63,9	50,6	43,5	52,6	48,3	
1. Riiklik toetus — Subvention d'Etat	343,8	313,0	389,7	104,7	202,7	275,4	243,0	446,3	134,7	275,3	115,0	2344,5	35,2	41,4	47,2	30,6	40,2	39,3	39,5	41,9	47,3	41,9	33,7	39,9	37,3	
2. Maavaranduste toetus — Subvention de l'Etat	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
3. Maksad teedekapitali heaks — Impôts d'arrondissement	3,0	1,8	—	0,8	0,7	6,3	1,4	12,2	0,8	0,6	—	27,6	38,8	0,3	0,2	0,1	0,9	0,2	1,1	0,3	0,1	—	—	—	0,4	
4. Maade ja varanduste müügist — Sommes perçues de vente de terrains et biens	93,0	50,2	72,0	48,7	25,5	51,8	39,1	76,1	21,1	47,9	25,9	531,3	432,8	9,3	6,7	10,0	9,0	5,1	7,5	6,4	7,1	8,0	7,3	7,6	6,3	
5. Ujuvate sildade ja parvete maksum. — Recettes de ponts et bacs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,4	0,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,0	
6. Juluslikud maksum. — Recettes éventuelles	3,8	0,0	6,4	0,6	0,9	4,4	3,0	10,5	0,4	3,7	0,1	35,8	11,4	0,4	0,9	0,1	0,6	0,5	1,0	0,2	0,6	0,0	0,5	—	0,2	
7. Belm. aastate illejääd — Excédents des années précédentes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
8. 1931/32 a. eelkrediidid arvel — Au compte de budget de 1931/32	65,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
9. Maade ja hooneite rent — Rentes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Üldse — Gr. total	978,1	755,2	719,3	538,4	503,4	691,9	617,1	1065,8	263,4	656,9	341,6	7131,1	6640,6	100												
1929/30 a. korralised ja erakorralised tulud kokku — Total des recettes en 1929/30	542,1	392,0	284,6	283,3	282,1	391,5	351,8	419,7	106,2	196,2	204,7	3434,2	51,8	74,1	39,3	51,2	68,2	47,4	58,6	44,5	47,1	41,7	60,3	51,7	48,3	
Teedekapitali tulud — Recettes du capital de routes	504,2	137,0	439,3	270,5	110,6	484,9	249,0	523,7	119,1	274,2	134,9	3206,4	48,2	23,9	60,7	48,8	31,3	65,6	41,4	55,5	52,9	68,3	39,7	48,3	48,3	
Üldse — Gr. total	1046,3	529,0	722,9	553,8	381,7	836,4	600,8	943,4	225,3	470,4	339,6	6640,6	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	

1) 1929/30 a. üldarsti tagasisaad. Kulu ja asutiste ja nende ettev. tulud koos.
 2) 1929/30 a. maidari erakorralised tulud koos korralistega.

PÖLLUMAJANDUSE TASUVUS 1931/32 p.-a.
(EELKOKKUVÖTE TALURAAMATUPIDAMISE ANDMEIL).

RENTABILITÉ des EXPLOITATIONS AGRICOLES en 1931/32.
(D'APRÈS les DONNÉES PRÉLIMINAIRES de la COMPTABILITÉ AGRICOLE).

S i s u : 1. Vaatlustalundid, lk. 734. 2. Talundite kapitalid, lk. 734. 3. Kogusaak, lk. 735. 4. Käitiskulutus, lk. 738. 5. Tasuvus, lk. 739. 6. Tulu, lk. 740. 7. Ettevõtja tööpalk, lk. 741.

1. Vaatlustalundid.
Exploitations observées.

Eelkokkuvõtte põllumajanduse tasuvusolude valgustamiseks 1931/32 põllumajandusaasta kohta on koostatud 150 raamatupidamistalundi andmetel. Algmaterjal koguti Raamatupidamistalutuse usaldusmeestelt. Usaldusmeesteks on tegelikud põllupidajad, kes teostavad taluraamatupidamist Põllutöökoja P. R. Talituse alalise kontrolli all ja juhtnõude järgi. Lõpparved koostati Talituse tööhõudude poolt kohapeal talundis ning saadeti ühes arve- raamatutega Talituse, kus need kontrolliti ja töötati statistiliselt läbi.

Eelkokkuvõtte tegemise ajaks olid Talitusel 327 talundi kohta korraldult peetud arve raamatud, neist 298 kohta koostatud lõpparved. Lõppkokkuvõttes 1931/32 p.-a. tasuvusolude valgustamiseks saab kasutada nähtavasti 300 talundi andmeid, seega sisaldab eelkokkuvõtte 50% lõppkokkuvõtte andmeid. Eelkokkuvõtteks kasutatud arvepidamised on valitud üksikute maade ja suurusühmade järgi arvukselt enamvähem vastavalt lõppkokkuvõttes esinevale raamatupidamiste arvule, sellega esindavad eelkokkuvõtte andmed ligidaset lõppkokkuvõtte suurusühmade ja maade vahetorda.

Vaatlusaasta andmetes on väiketalundeid suuremal arvul kui varem aastatel, selle tõttu on tulundusemaa *ha* kohta arvestatud andmed suhteliselt seevõrt kõrgemad, kuivõrt väiketalundite arv vaatlustalundite hulgas on suurenenud, mid kõigi andmete käsitlemisel ja võrdlemisel eelmiste aastatega tuleb tingimata pidada silmas.

Vaatlustalundid on andmete käsituse mõttes jaotatud nelja rühma neil kasutada oleva tulundusemaa järgi, milleks arvati põllu-, aia-, heina-, karja- ja metsamaa.

Väiketalundid alla normaaltalundid	20—30	„	„
täis-	30—50	„	„
suur-	üle 50	„	„

Lisadena suurusühmade järgi kokkuvõttele on käesoleva eelkokkuvõtte juures toodud andmed rühmitatult Põhja-Eesti (Viru-, Järva-, Harju-, Lääne- ja Saaremaa) ja Lõuna-Eesti kohta (Pärnu-, Viigandi-, Tartu-, Valga- ja Võru-Petsereimaa).

Talundite arv ja keskmine suurus — Les exploitations observées.

I.	Eelkokkuvõt. 1931/32 arve-aastal		1930/31 arve-aasta lõpl. andmed		1929/30 arve-aasta lõpl. andmed		1928/29 arve-aasta lõpl. andmed		1927/28 arve-aasta lõpl. andmed		1926/27 arve-aasta lõpl. andmed		1925/26 arve-aasta lõpl. andmed	
	Vaahus-talundite arv	Tulunduse-maad keskmiselt talundile	Vaahus-talundite arv	Tulunduse-maad keskmiselt talundile	Vaahus-talundite arv	Tulunduse-maad keskmiselt talundile	Vaahus-talundite arv	Tulunduse-maad keskmiselt talundile	Vaahus-talundite arv	Tulunduse-maad keskmiselt talundile	Vaahus-talundite arv	Tulunduse-maad keskmiselt talundile	Vaahus-talundite arv	Tulunduse-maad keskmiselt talundile
Kuni 20 ha	33	13,74	47	15,21	39	15,40	36	15,93	29	14,92	28	15,97	24	14,77
20—30 „	34	24,34	78	25,14	74	25,13	65	24,98	58	25,08	57	24,68	58	24,97
30—50 „	50	39,05	103	39,46	95	39,56	98	39,82	101	39,58	90	39,39	84	38,66
50 ha ja üle	33	72,43	72	72,85	52	74,01	61	75,15	62	73,80	45	70,60	42	85,44
Kokku ja keskmiselt —	150	37,49	300	39,95	260	38,72	260	41,09	250	41,34	220	38,98	208	41,53
Põhja-Eesti	62	32,88	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Lõuna-Eesti	88	40,74	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

1931/32 a. eelkokkuvõttes on vaatlustalundi keskmine suurus 37,49 ha, seega 2,46 ha väiksem kui eelmisel aastal. Väike- ja normaaltalundite rühmas on vaatlustalundi keskmine suurus vähenenud — esimeses 1,47 ha ja teises 0,2 ha, kuna täis- ja suur- talundite rühmas on see suurus eelmise aasta tasemel.

Põhja-Eestis on 62 vaatlustalundit keskmise suurusega 33 ha ja Lõuna-Eestis 88 vaatlustalundit kesk- mise suurusega 41 ha.

2. Talundite kapitalid.
Capitiaux des exploitations.

Talid on hinnatud üksikasjaliselt iga vaatlustalundi kohta, kas kohalikkude turuhindade või valmistuse- kulude alusel. Aktiivkapitali tuleb tulundusemaa *ha*

Tab. 2 on ülevaade raamatu- pidamistalundite kapitalide seisust 1. mail 1931 a. Kapi- talid on hinnatud üksikasjaliselt iga vaatlustalundi

kohta Kr 463.—, mis 8% kõrgem kui eelmisel aastal ja 12% kõrgem 6 a. keskmisest. Põhja-Eestis Kr 429.— ja Lõuna-Eestis Kr 486.—.

Eelmise aastaga võrreldes kapitali koormis tulundusemaa *ha* kohta on suurenenud väiketalundite arvu suhtelise suurenemise tagajärjel vaatlustalundite hulgas — eelkokkuvõtte talundite hulgas on väiketalund- deid 6,5% enam kui eelmisel aastal ja vaatlusväike- talundi suurus on käesolevates andmetes 10% üld- summast väiksem, selle tõttu andmed tulundusemaa kohta suhteliselt kõrgemad. Peale selle avaldab siin mõju asjaolu, et koostises on enam talundeid Lõuna- Eestist.

Talundkapitali on vaatlustalundite keskmiselt Kr 322.— tulundusemaa *ha*-le ehk 69% aktiivkapi-

talist. Eelmise aastaga võrreldes on talundkapital 9% võrra suurenenud ja seda peaaesjalikult vaatlustalundite koostise muutumise tagajärjel. Käesolevates andmetes on Lõuna-Eesti, kus talundkapital üldiselt suurem, esindatud veidi tugevamini, kui eelmisel aastal. Lõuna-Eestis on talundkapitali Kr 344.— ja Põhja-Eestis Kr 291.— tulundusemaa ha kohta. Lõuna-Eesti vaatlustalundites on maa hind keskmiselt kõrgem, sealseid talundid on varustatud kallimate

hoonetega, neis on märksa kõrgem taimekapital, eriti aia-, sageli ka metsapuukapital, kui Põhja-Eesti talundites, seetõttu on ka talundkapital seal üldiselt kõrgem ja käesolevates andmetes 15% võrra. Rentniku-kapital on Kr 141.— tulundusemaa ha kohta, ehk 31% aktivakapitalist.

Loomkapital on jäänud enam-vähem eelmise aasta tasemele. Loomade hinnad on viimastel aastatel langenud järjekindlalt, kuid varem hinnatud loomade

Kapitalid — Capitulaux.

2.	Keskmiselt kr tulundusemaa ha kohta 1. mail 1931 <i>Moyenne pour ha de superficie exploitée</i>										Keskml. kr tul. ha kohta 1930 (lõpl. andmed)		Moyenne kr par ha de superf. expl. en 1929 (don. défin.)		Keskml. kr tul. ha kohta 1923 (lõpl. andmed)		Keskml. kr tul. ha kohta 1927 (lõpl. andmed)		Keskml. kr tul. ha kohta 1926 (lõpl. andmed)	
	Talundkapital Capital ad- maine	Loomkapital Total du capit. d'élevage	Masin-riist- kapital Cap. de mach. et outillage	Jooksev käitus- kapital Capital d'ex- ploit. consvate	Kokku: aktivakapital Capital actif	Passivakapital Capital passif	Puhivarandus Fortune nette	Aktivakapital	Passivakapital	Capital actif	Capital passif	Aktivakapital	Passivakapital	Aktivakapital	Passivakapital	Aktivakapital	Passivakapital			
Väiketalundid (kuni 20 ha)	449,48	78,96	40,08	70,26	647,78	121,56	526,22	527,71	108,96	504,65	111,85	474,94	109,37	552,75	117,11	541,98	141,00			
Normaal „ (20—30 ha)	331,16	52,63	43,24	47,04	474,07	85,73	388,34	457,09	74,66	436,80	74,09	440,70	75,22	442,51	63,92	428,32	70,00			
Tüis „ (30—50 ha)	283,34	45,38	36,03	47,56	412,31	48,11	364,20	419,16	48,18	427,22	58,52	411,11	62,86	395,00	57,21	374,05	46,00			
Suur „ (50 ha ja üle)	242,55	35,37	28,76	35,42	342,10	39,12	302,98	340,32	38,82	331,39	44,07	347,16	33,87	329,86	39,06	323,52	43,82			
Keskmiselt — 1931/32	321,75	52,21	38,94	49,76	462,66	70,82	391,84	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Moyenne 1930/31	296,20	60,85	37,13	45,02	—	—	—	429,26	62,34	—	—	—	—	—	—	—	—			
1929/30	281,27	53,20	30,52	51,34	—	—	—	—	—	422,39	68,06	—	—	—	—	—	—			
1923/29	270,44	54,29	34,46	53,15	—	—	—	—	—	—	—	412,34	65,59	—	—	—	—			
1927/28	267,20	57,77	35,25	47,80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	408,02	61,21	—	—			
1926/27	256,47	59,67	35,00	48,01	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	399,15	64,00			
Põhja-Eesti 1931/32	290,82	51,52	41,86	45,38	429,38	60,34	369,04	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...			
Lõuna-Eesti 1931/32	343,69	62,70	36,88	62,85	486,12	78,21	407,91	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...			

juures turukonjunkturi langus pole arvestatud täiel määral, vaid niipalju, kuivõrt hinnalanguse tagajärjel looma lõppväärtus, veiste juures lihaväärtus, langes, ning sellega ühenduses ka iga-aastane kustutus suurenes. Loomkapitali seis kapitalide all on toodud 1931 a. I. mail, s. t. arveaasta algseis ja siin olid loomade hinnad tunduvalt kõrgemad kui käesoleval aastal. Loomkapitali oli Kr 52.— tulundusemaa ha kohta; Põhja-Eestis Kr 51.— ja Lõuna-Eestis Kr 53.—

Masin-riistkapitali on Kr 39.— tulundusemaa ha kohta, see näitab veidi suurenenemist, mis tingitud talundite koostise muutusest.

Jooksvat käitus- ehk talituskapitali oli keskmiselt Kr 50.— tulundusemaa ha kohta, Põhja-Eestis Kr 45.— ja Lõuna-Eestis Kr 53.—

Jooksev käituskapital on hinnatud turuväärtuse järgi ja selle tõus on tingitud vaatlustalundite tagavarade suurenemisest kui ka vaatlustalundite koostise muutusest. Võla- ehk passivakapitali oli 1931/32 a. Kr 71.— tulundusemaa ha kohta ehk 15% aktivakapitalist. Võlakapitali hulgas on ka rendi- ja asundusetalundite maaväärtus ja renditalundite hoonete ning muude varanduseosade hinnatud väärtus, mis antud talundi väljarentimisel rentniku-raamatupidaja kasutada. Üksikute suurusühmade järgi on võlakapital aktivakapitalist protsentides: väike- 19%, normaal- 18%, tüis- 12% ja suurtalundites 11%. Vaatlustalundite võlakoormis on eelmise aastaga võrreldes 11% suurenenud, mis tekkinud põllumajanduse-

saaduste hinna languse ja tasuvuseolude halvenemise tagajärjel.

Raamatupidamistalundi võlakoormise andmed kujutavad võlakoormise seisukorda vaatlustalundites; nagu andmeist selgub, ei ole see kõrge, kuid praegusel ebatasuvuse ajajärgul on raske ka käesoleva madala võlakoormise juures täita jooksvaid võlatasumise ja protsendimaksimise kohustusi. Vaatlustalundite keskmiselt tuleb omakapitale, s. o. puhtvarandust 85% aktivakapitalist ehk Kr 392.— tulundusemaa ha kohta, Põhja-Eestis 86% ehk Kr 369.— ja Lõuna-Eestis 84% ehk Kr 408.—

3. Kogusaak. Kogusaagi alla on koondatud Rendement brut. talundite lõppkogusaagiväärtus, s. t. ainete väärtus, mis müüdüd, või mis antud natuuras talukäitisest välja ehk talukäitises kasutatud kapitalide väärtuse suurendamiseks, teenijate palga maksmiseks ja võlgade tasumiseks. Üksikute harude kogusaagi hulgas ei ole majapidamises ümbertöötatud osa. Näiteks, ei näita taimekasvatuse kogusaak selle kogutoodangu suurust, vaid ainult selle osa väärtust, mis ümbertöötamata läinud majapidamisest välja. Taimekasvatuse saadused, mis läinud veise-, hobuse-, sea- j.n.e. pidamiseks, ei ole taimekasvatuse kogusaagi hulgas, vaid annavad tulu vastava loomapidamis- haru saadustena. Loomapidamise talundis söödetakse toodang suure enamuses loomadele, seepärast on neis talundis taimekasvatuse kogusaak — minem väike, kuna teravilja-, lina ja kartulikasvatuse talundis, kus nimetatud toodang läheb otse turule, on

taimkasvatuse kogusaak suur. Veise- ja seapidamise toodangust jääb väike osa talukäitisse ja valdav osa läheb teistele talu osadele ehk turule, mispärast viimaste kogusaak on ühtlasi ka kogutoodangu näitajaks. Kogusaagi suurus oleneb kogutoodangu — saakide suurusest ja saagi realiseerimise, s. o. turuhinnast.

1931 a. põlluheina tootmise ulatuses suuri muutusi ei olnud, sööda, teravilja ja heina osatähtsus üldsummas suurenes toiduvilja ja lina pindalade arvel, kuna kartuli pindala on jäänud enam-vähem muutmatusks. Ilmastikuolud suurema erandita olid soodsad, ainult rukkikülv jäi 1930 a. sügisest vihmade tõttu üldiselt hiljaks, vilud ja päikesekehvad ilmad ja Lõuna-Eesti liigniiskus takistasid oraste arenemist. 1931 a. suvi oli küll kasvaks soodus, kuid harvaks jäänud rukist see enam ei parandanud ja rukkisaak kujunes 10,5 *kv ha*-lt, mis alla keskmist. Talinisu andis *ha*-lt 12,25 *kv*, s. o. tunduvalt parema saagi kui rukis. Eelmise aastaga võrreldes on nisusaak küll väiksem, kuid viie aasta keskmisega (1925—29) võrreldes 5% kõrgem. Suinisu saak oli keskmiselt üle riigi 11,5 *kv ha*-lt. Nagu tähendatud, suivilja kasvutingimused 1931 a. olid soodsad, selle tõttu oli ka saak rahuldav. Kaerasaak oli 11 *kv* eelmise aasta 10,6 *kv* vastu ja segaviljasaak 12,6 *kv*, mis tunduvalt kõrgem eelmise aasta saagist (12,1 *kv*), ning odrasaak 11,4 *kv ha*-lt, mis enam-vähem eelmise aasta tasemel. Kartul andis 126 *kv*, mis eelmise aasta saagiga võrdne ja 1925—29 a. saagist 19% kõrgem. Kõrgeima saagi andis kartul Viru- ja Järvamaal. Loomasöödajuurikad andsid enam-vähem eelmise aastaga võrdse saagi. Lina kultuur on läinud üldiselt tagasi. 1931 a. saadi lina 3,2 *kv* kiudu ja 3,5 *kv* seemet *ha* kohta, mis viimase viie aasta keskmisest saagist kõrgem, kiusaak 16% ja seemnesaak 25%. Põlluheinasaak kannatas kevadiste öökülmade all ja oli 2 910 *kg ha*-lt viie aasta keskmise 2 997 *kg* vastu. Eelmise aastaga võrreldes andis põlluhein 19% vähem. Niiduhein õnnestus 1931 a. paremini kui eelmisel aastal ja andis *ha*-lt saaki 985 *kg* eelmise aasta 853 *kg* vastu, seega 15% enam.

Raamatupidamistalundite saagid on harilikult veidi kõrgemad kui üleriiklikud keskmised saagid, kuid saagi suurenemise ja vähenemise vahel eelmiste aastatega võrreldes, kui ka üksikute maade vahel on muutunud raamatupidamistalundites alati rõõbiti üleriikliku saakide suurenemise ehk vähenemise vahekorraga, nii võib ka arvata, et need muutuvad käesoleval aastal samas suunas.

Teise olulise osa talundite rahalise kogusaagi suuruses moodustavad saaduste hinnad, millega toodang läinud talukäitistest välja. Järgnev tab. annab eelmise aastaga võrdleva ülevaate tähtsamate põllu- ja loomapidamissaaduste hindade ja nende muutumise üle arveaasta keskmiselt.

Rukki *kv* maksis 1930/31 a. *Kr* 13,8, arveaastal *Kr* 15,4; kahtlemata oleks rukkiahind langenud veelgi kui mitte 1930 a. poleks pandud maksuma rukkimonopol,

Börsikomitee koteerimised (raamatupidamisaastate keskmiselt 100 *kg* kohta *Kr*).

	1926/27	1927/28	1928/29	1929/30	1930/31	1931/32	Viimase aasta langus — tonis + % 1930/31 a.
Rukis	19,2	20,6	19,7	13,8	13,8	15,4	+11,6
Kartul	3,2	5,6	6,9	4,5	2,4	2,5	+ 4,2
Lina kiud (Liivi R.)	91,1	152,7	132,6	96,6	58,5	43,9	—25,0
Lina kiud (Petseri)	100,8	169,2	144,5	103,7	67,4	48,9	—27,4
Või	254,7	278,6	295,9	269,0	211,7	150,0	—24,9
Sealiha I s.	106,1	87,5	107,0	116,0	81,0	51,0	—37,0
Loomaliha I s.	58,2	51,4	58,5	62,0	51,0	39,0	—23,5

poli, mis võimaldas põllumeestele suure osa rukkisaagist realiseerida tootmiskulude hinnaga. Kuni 1931/32 a. ei pääsnud riikliku rukkimonopoli hind täiel määral maksvusele, kuid 1932 a. näeme, et vabaturu rukkitaagarade lõppemisel monopolihind on pääsnud mõjule ja rukkiahind on tõusnud.

Kartulihind, mis eelmisel aastal oli keskmiselt *Kr* 2,4 *kv*, on tõusnud *Kr* 2,5 *kv*, s. o. 4%. Põhja-Eesti põllumehe rahalised sissetulekud kartulite müügist olid seetõttu eelmise aasta tasemel ehk veidi paremad. Kartuli mahutamiseks turgudele on olnud raskusi, seetõttu on algatatud piiritus bensiini hulka segamise küsimust, et sellega püsivalt suurendada kartuli siseturu mahtu.

Lõuna-Eesti põllumehe tähtsama rahataime — lina hind on langenud 1927 a. peale järjekindlalt.

1931/32 a. hinnad on 27% madalamad kui eelmisel aastal.

Võihind, mis ühtlaselt riivab nii Põhja- kui Lõuna-Eesti põllumehe sissetulekuid, on arveaastal langenud 25% võrra. 1928/29 p.-a. keskmiselt oli võihind *Kr* 2,96 *kg*, 1929/30 p.-a. keskmiselt *Kr* 2,80, 1930/31 a. keskmiselt *Kr* 2,12 ja 1931/32 a. keskmiselt *Kr* 1,59. Võihinna langus kestab 1931 a. edasi ja praegusel momendil selle paranemist ei ole näha ette.

Lihahinnad on 1931/32 a. madalamad, kui kunagi varemadel vaatlusaastatel. Sealiha hind on 1931/32 a. keskmiselt 51 *sent* *kg*, s. o. langenud 37% eelmise aastaga võrreldes.

Loomaliha hind langes 1931/32 a. eelmise aastaga võrreldes 23%. 1929/30 a. keskmiselt saadi 100 *kg* loomaliha *Kr* 62.—, kuna 1930/31 a. saadi *Kr* 51.— ja 1931/32 a. kõigest *Kr* 39.—. Kõigi põllumajandussaaduste aasta keskmise hinna langus ei ole põllumehe kogusaagi ja sissetulekute seisukohalt kaaluva tähtsusega, vaid hindade seis nende saaduste müügi peahooaegadel. Sigade müük, näiteks, sünnib peamiselt septembrist märtsini, hoogsaim müük septembrist detsembrini, kuna veiste müük toimub peamiselt augustist oktoobri esimese pooleni, siis on selle ajajärgu hinnaseis kaaluva tähtsusega põllumehe sissetulekute ja kogusaagi kujundamisel.

Põllumehe majanduslikust olukorrast annab selgema pildi põllumajandussaaduste ostujõu liikuvus, mis väljendub põllumajanduse müügi- ja ostusaaduste indeksi kui ka tööpaikade liikuvuse vahekorras. 1930 aastast algas üldine põllumajandussaaduste

ostujõu langus. Võttes 1927—29 a. hindade taseme aluseks, on Põllumajandusliku Konjunkturbüroo arvestuse järgi ostuainete indeks 1932 a. III veerandil 74,6 ja müügiainete oma 41,8, seega on ostuainete hind jäänud $\frac{1}{3}$ võrra kõrgemale tasemele kui seda on müügiainete hinna tase. Põllumajandusasaaduste ostujõu nõrgenemise tagajärjel on tasuvuse ja tuluolud muutunud ebasoodsaks ja meie põllumajandus on 7 viimase vaatlusaasta jooksul 1931/32 a. esmakordselt tõotanud üldise kahjuga.

Kogusaak tulundusemaa ha kohta on Kr 89.—. Sellest on 20% põllu- ja heinasaaduste, 32,5% veise- pidamissaaduste, 10% seapidamise ja 37,5% muu kogusaak. Eelmise aastaga võrreldes on kogusaak langenud 11,5%, mille tõttu käesoleva aasta kogusaak on madalam kui kunagi varemil vaatlusaastail.

Talundite suuruserühmade järgi on kogusaak langenud eelmise aastaga võrreldes väiketalundites 3%, normaaltalundites 17%, täistalundites 21% ja suurtaalundites 24%. Väiketalundite rühmas on kesk-

mine talundi suurus tunduvalt väiksem kui eelmisel aastal, selle tõttu tulundusemaa ha kohta arvestatult eelmise aastaga võrreldes ses rühmas ei anna pilti kogusaagi tõelise languse piires. Põhja-Eesti talundite kogusaak on Kr 86.— ja Lõuna-Eesti Kr 91.— tulundusemaa ha kohta.

Põllu- ja heinasaaduste kogusaak on arveaastal madalamaid, 1926/27 a., mil ka põllu- ja heinasaaduste odavate hindade tõttu oli kogusaak madal, oli see Kr 23.—, 1929/30 a. Kr 21.—, 1930/31 a. Kr 20.— tulundusemaa ha kohta, arveaastal on see aga kõigest Kr 17,59, mis 12% eelmise aasta omast madalam. Põllu- ja heinasaaduste kogusaagis on jäänud tera- ja kaunviljade kogusaak eelmise aasta tasemele.

Põhja-Eestis etendavad kogusaagis taimekasvatuseasaadused tähtsamat osa kui Lõuna-Eestis. Põllu- ja heinasaaduste kogusaak on Põhja-Eestis Kr 18,56 tulundusemaa ha-le, mille osatähtsus 22%, kuna Lõuna-Eestis on see Kr 16,91 tulundusemaa ha-le ehk 18,5% kogusaagist.

Kogusaak — Rendement brut.

(Keskmiselt tulundusemaa ha kohta kr — Moyenne par ha de superficie exploitee en kr).

3.	Põllu- ja heinasaadused Débit des produits de champs et herbacés				Veisepidam. - Rendement brut de l'élev. du gros bétail			Muu kogusaak — Autres	Kokku — Total					
	Põllu- ja heinasaadused — Débit des produits de champs et herbacés	Sellest — Dont			Kokku — Total	Sellest piim ja piimasaadused Dont lait et prod. laitiers	Seapidamise kogusaak Rendement brut de l'élevage des porcs		1931/32	1930/31	1929/30	1928/29	1927/28	1926/27
		Tera- ja kaunviljad — Débit des céréales et des légum. à cosses	Kartulite m. — Débit des pom. de terre	Kiudtaimede m. — Débit des plantes filamenteuses										
Väiketalundid (kuni 20 ha)	29,20	21,51	5,24	1,59	46,75	40,68	15,98	54,47	146,40	150,57	167,49	173,60	187,19	188,63
Normaal „ (20—30 ha)	20,15	15,88	2,50	1,20	29,17	25,38	9,32	30,14	88,78	106,37	127,77	130,81	135,41	116,58
Täis „ (30—50 ha)	17,67	13,67	2,61	0,88	23,50	20,23	6,84	24,67	72,68	91,75	112,03	113,45	114,46	101,61
Suur „ (50 ha ja üle)	12,29	9,56	1,09	0,71	13,20	16,71	6,07	19,11	56,67	74,23	76,46	83,36	86,86	83,19
Kesk. 150 talundis — Moy. pour 150 exploit. en 1931/32	17,59	14,99	2,83	1,05	25,95	25,12	9,24	33,25	89,03	—	—	—	—	—
Kesk. 300 talund. 1930/31	19,09	15,10	2,96	1,04	35,05	29,63	13,49	32,03	—	100,56	—	—	—	—
„ 260 „ 1929/30	21,20	12,26	5,44	2,50	49,24	35,47	17,83	36,45	—	—	117,72	—	—	—
„ 260 „ 1928/29	24,47	14,61	6,02	2,68	41,88	34,52	16,19	36,52	—	—	—	119,06	—	—
„ 250 „ 1927/28	27,00	15,00	5,00	5,00	39,00	32,00	16,00	38,91	—	—	—	—	120,91	—
„ 220 „ 1926/27	23,00	13,00	5,00	4,00	36,00	30,00	16,00	37,80	—	—	—	—	—	112,80
Põhja-Eesti 1931/32	18,56	13,65	4,23	0,26	27,99	24,17	7,63	31,84	86,02	—	—	—	—	—
Lõuna-Eesti 1931/32	16,91	15,93	1,84	1,61	29,63	25,79	10,38	34,23	91,15	—	—	—	—	—

Kartulite kogusaak on langenud 4% eelmise aastaga võrreldes, müüdnud kartulite kogus on veidi langenud, selle tõttu kogusaagi vähenemine.

Kiudtaimede kogusaak on järjekindlalt langenud, alates 1925 a. kuni käesoleva ajani.

Tera- ja kaunviljade osa on Põhja-Eestis Kr 13,05 ehk 73,5% ja Lõuna-Eestis Kr 15,93 ehk 94% põllu- ja heinasaaduste kogusaagist. Lõuna-Eestis etendab rukki- ja nisumüük peaosas, kuna linamüük on jäänud tahaplaanile. Samal ajal on kartul Põhja-Eestis peale teraviljade suuremaks kogusaagi ja rahalise sissetuleku allikaks.

Teravilja kaitse seadus on aidanud niipalju kaasa, et tera- ja kaunvilja kogusaak on jäänud enam-vähem eelmise aasta tasemele.

Kogusaak ha't kr:

	Tera- ja kaunviljad	Kiudtaimed
1925/26	14,66	5,37
1926/27	12,99	4,14
1927/28	14,03	5,37
1928/29	14,61	2,68
1929/30	12,26	2,50
1930/31	15,10	1,04
1931/32	14,99	1,05

Loomapidamissaaduste kogusaak on langenud, tähtsama osa sellest moodustas veisepidamine, mis on arveaastal Kr 28,95 tulundusemaa ha kohta, eelmise aastaga võrreldes langenud 18% võrra. Veisepidamissaadused, eriti piimahind, oli madalam kui eelmisel aastal. Ka toodang oli 74 kg võrra lehma kohta madalam kui eelmisel aastal, seetõttu tuli esile ka

kogusaagi langus. Rahaline sissetulek 1930/31 a. lehma kohta oli Kr 134.—, 1931/32 a. Kr 100.—, s. o. 25% võrra langenud. Vaatlustalundite koosseisu muutuse tagajärjel ei ole kogusaagi langus käesolevas andmestikus tulnud sel määral esile kui see oli tõeliselt.

Põhja-Eesti vaatlustalundite veisepidamise kogusaak tulundusemaa ha kohta oli Kr 28.—, Lõuna-Eestis on see Kr 30.—. 87% veisepidamise kogusaagist langeb piimasaaduste arvele. Piimasaaduste kogusaak on tulundusemaa ha kohta Kr 25,12.

Veisepidamise kogusaak kroonides 1 ha tulundusemaa kohta.
Rendement brut de l'élevage du gros bétail.

4.	1931/32	1930/31	1929/30	1928/29	1927/28	1926/27
Väiketalundid . . .	46,75	55,87	57,88	61,20	61,70	58,30
Normaalitalundid . . .	29,17	41,10	46,25	46,69	42,95	37,80
Tüüstatundid . . .	23,50	30,48	40,21	39,20	35,88	29,86
Suuratalundid . . .	19,20	27,57	28,53	29,52	30,62	29,93
Keskmiselt	28,95	36,86	42,24	41,88	39,21	36,50
Põhja-Eesti 1931/32	27,09	...	...	...	...	...
Lõuna-Eesti 1931/32	29,63	...	...	...	...	...

Seapidamise kogusaak on vähenenud kõigis suuruserühmades ja seda peamiselt sealihahinna languse tõttu. Seapidamise kogusaak on Kr 9,24 tulundusemaa ha kohta ehk langenud 32% võrreldes eel-

mise aastaga. Sea- ja veisepidamise kogusaagid moodustavad vaatlustalundite keskmiselt 38,5%, Põhja-Eestis 37% ja Lõuna-Eestis 40% talundi lõppkogusaagist. Veise- ja seapidamise osatähtsus on 10% võrra lõppkogusaagist ümmarguselt langenud, nende saaduste suure hinnalanguse tagajärjel.

Muu kogusaagi alla on võetud kokku aia-, metsa-, hobusepidamise, sulgloomapidamise, muude koduloomade j.n.e. kogusaagid, mis teeb 37,5% lõppkogusaagist. Tab. 3 on toodud 1931/32 a. kogusaak ja sellele võrdluseks eelmiste aastate kogusaagid üksikute suurserühmade järgi.

Talundite toodang on jäänud enam-vähem püsima, kuid kogusaaki moodustanud saaduste hinnalanguse tõttu on siiski tulnud esile üldine kogusaagi langus.

4. Käitiskulutus. Käitiskulutus näitab talundite rahalisi ja ainelisi kulutamisi kogusaagi saamiseks, arvatud välja võlaprotsendid ja maarent ning kapitalide protsendinõudlus. Suurimaks kuluks on vaatlustalundites töökulu ja seetõttu tehtud töökogusest ja tööpalkade kõrgusest oleneb suurel määral käitiskulutus. Loomulikult avaldab mõju ka talundite tarbeainete, nagu kunstväetiste, jõusöötade, riistade, masinate j.n.e. tarvitamise rohkus ja hind.

Käitiskulutus — Frais d'exploitation.
(Keskmiselt tulundusemaa ha kohta kr — Moyenne par ha de superficie exploitée en kr).

5.	Töökulud Frais de travail			Kunstväetised Engrais artific.	Jõusöödad Fosfor. concentré	Muid kulud Autres frais	Kokku — Total					
	Ettev. pe- rek. palga- nõudlus	Salaires opérandus de la main- de l'expl.	Teenijate tööpalk				1931/32	1930/31	1929/30	1928/29	1927/28	1926/27
Väiketalundid (kuni 20 ha).	76,34	12,50	3,76	7,76	52,23	152,59	144,52	159,44	150,99	182,00	183,00	
Normaal „ (20—30 ha).	44,12	11,40	2,28	2,47	33,18	93,51	102,36	119,00	123,12	119,00	114,00	
Tüüs „ (30—50 ha).	29,00	15,49	2,08	2,32	28,00	76,89	84,83	103,03	103,15	98,20	95,83	
Suur „ (50 ha ja üle)	18,10	17,51	1,74	1,75	24,20	63,30	69,47	71,78	77,97	74,88	77,32	
Keskml. 150 talundis — Moy. par 150 exploit. en 1931/32	40,44	14,36	2,42	3,42	33,68	94,32	—	—	—	—	—	
Keskml. 300 talundil 1930/31	42,41	17,01	2,28	1,27	32,21	—	95,18	—	—	—	—	
„ 280 „ 1929/30	45,93	21,66	3,73	4,65	33,82	—	—	109,70	—	—	—	
„ 290 „ 1928/29	44,80	23,24	3,15	6,63	31,87	—	—	—	109,09	—	—	
„ 250 „ 1927/28	45,00	23,00	3,00	9,00	27,00	—	—	—	—	107,00	—	
„ 220 „ 1926/27	47,00	22,00	3,00	7,00	20,00	—	—	—	—	—	108,00	
Põhja-Eesti 1931/32 . . .	39,40	11,07	2,12	3,41	30,44	80,44	...	...	...	...	...	
Lõuna-Eesti 1931/32 . . .	41,17	16,69	2,63	3,43	35,96	99,88	...	...	...	...	...	

Käitiskulutuse kokkütõmbamisega on põllumajandusel raskused, kuna seda viimastel aastatel järjekindlalt tehtud, siis edaspidine kokkütõmbamine sel alal tingib tootmise ümberorganiseerimist. Võrreldes eelmise aastaga peab tähendama sama, mis kogusaagi juures juba mainitud, et talundite koosseisu muutuse tagajärjel ei näita tulundusemaa ha summa eelmise aastaga võrreldes tõelist langust, kuna käesolevates andmetes väiketalundite osatähtsus suurem ja seepärast käitiskulude langus kogu talundite kohta on suurem, kui näitavad raamatupidamise andmed.

Põhja-Eestis oli käitiskulutus Kr 86,44 ja Lõuna-Eestis Kr 99,88. Suuremaks kulutuseks osutub töökulu, vaatlustalundite keskmiselt nii Põhja- kui

Lõuna-Eestis 58% käitiskulutusest. Töökulud on langenud eelmise aastaga võrreldes 5%. Eriti vähenenud on teenijatele makstud palga osa, eelmisel aastal oli teenijate tööpalk vaatlustalundites Kr 17,01, arveaastal Kr 14,36, seega langenud 16%. Sissetulekute vähenedes on palgaliste tööjõu tarvitamisega olnud kokkuhoidlik. Teenijate tööpalgad 1930 a. näitasid esmakordselt viimase 6 a. jooksul langust, mis oli tingitud endise palga maksmise võimaluse vähenemisest, mis kestis ka 1931 aastal edasi. Põllumajanduse saaduste suure hinnalanguse tõttu on palgatöölisi tarvitatud ka vähem. Teenijate tööpalk on 32% töökuludest.

Põhja-Eesti talundites on töökulud tulundusemaa ha kohta Kr 50,47, sellest ettevõtja perekonna palga-

nõudlus Kr 39,40 ehk 78% ja teenijate tööpalk Kr 11,07 ehk 22%. Lõuna-Eestis on töökulud Kr 57,86 tulundusemaa ha kohta, seega 11% kõrgemad kui Põhja-Eestis. Lõuna-Eestis on ettevõtja perekonna palganõudlus Kr 41,17 ehk 71% ja teenijate tööpalk Kr 16,69 ehk 29% töökulust.

Kunstväetiste juureost on tulundusemaa ha kohta arveaastal Kr 2,42. Jõusöödakulu alla on võetud kokku õlikookide, kliide, soijatangude j.n.e. juureostu kulud. Vaatlusalundite keskmiselt oli jõusööda kulu Kr 3,42 tulundusemaa ha kohta. Kaupade juureostuga on 1931/32 a. oldud tagasihoidlik, kuid eelmise aasta tase on niivõrt madal, et talukäitise toodangu alalhoiduks on vajalisemate kaupade, nagu kunstväetiste ja jõusöödate, juureost veidi suurenenud. Järgnev tabel annab ülevaate rahalistest väljaminekuteist.

Rahaline väljaminek 1 ha tulundusemaa kohta kr.

	1931/32 a.	1930/31 a.	1925—31 a.
Kogu väljaminek	30,15	44,50	53,18
Käitiseväljaminek	23,57	25,85	33,41
Sellest:			
Rahapalgad	0,29	8,02	10,59
Väetised	2,32	2,19	2,79
Jõusöödad	1,65	1,41	3,11
Söödataravili	0,50	0,61	0,93
Mittekäitiseväljaminek	15,63	18,65	19,77

Talukäitise rahaline väljaminek on arveaastal Kr 39,15 tulundusemaa ha kohta, s. o. 12% eelmise aastaga võrreldes langenud. Jooksev rahaline kulu (käitiseväljaminek) on Kr 23,57 tulundusemaa ha kohta. Rahaliste kulutuste kokkutoõmbamine on sündinud peaaesjalikult mittekäitiseväljamineku arvel, s. t. uute investeerimistega kui ka vanade kohustuste õiendamisega on oldud tagasihoidlik. Mittekäitise-

väljaminek on arveaastal Kr 15,58 tulundusemaa ha kohta, s. o. 17% langenud eelmise aastaga võrreldes.

Rahaliste kulutuste juures võime mainida sama asjaolu, mis tähendatud käitiskulutuse juures, tööpalkadeks makstud summa on vähenenud 22%, kuna jooksvad juureostud on veidi suurenenud, nii on kunstväetiste peale arveaastal antud välja Kr 2,32 eelmise aasta Kr 2,19, jõusöödate juureostuks Kr 2,15 eelmise aasta Kr 2,02 asemel. Kunstväetiste juureostu suurenemist tingis võrdlemisi tasuv teraviljade — rukki ja nisu hind, kuna jõusööda juureostu on teostatud veisepidamise toodangu alalhoiduks.

1931/32 a. andmete lõppkokkuvõttes võib jõusööda juureostu pilt veidi muutuda, kuna eelkokkuvõtteks kasutatud talundite hulgas on paremate karjapidamiste % kõrgem kui tavaliselt.

Muude kuludena on arvestatud amortisatsioonid, seemnete juureostud, masin-riistade, ehitiste ja maaparanduste paranduskulud, masinajõukulu, maksud, kindlustused j.n.e. Muid kulusid oli Kr 33,68 tulundusemaa ha kohta. Üksikute suuruserühmade järgi on käitiskulutus vähenenud normaaltalundites, täistalundites ja suurtalundites 9%, kuna väiketalundites see suurenes 5,5% võrra, väiketalundite osatähtsuse suurenemise tõttu ses rühmas.

5. Tasuvus. Rentabiilsus.

Talundite kapitalide tasuvuse näitajaks on puhtsaak — ülejääk, mis võlavabana mõeldud ettevõtte — talund — jätab arveaasta tegevuse tagajärjel.

Tab. 6 näidatud puhtsaak vaatlusalundis 1931/32 a. on tuletatud tulundusemaa ha kohta relatiivvarvude aritmeetilise keskmisena ning arvatud selle alusel protsendiliselt aktiivkapitalist.

Puhtsaak — Rendement net.

6.	1931/32										1930/31		1929/30		1928/29		1927/28		1926/27		
	1 ha tulundusemaale Par ha de superficie exploitée										Puhtsaak Rendement net		Puhtsaak		Puhtsaak		Puhtsaak		Puhtsaak		
	Aktiivkapital Capital actif en kr	Kogusaak Rendement brut en kr	Käitiskulutus Frais d'exploita- tion en kr	Puhtsaak Rendement net en kr	Kaalut.	Lähtne	1 ha tulunduse- maale kr	En % par capital actif	1 ha tulunduse- maale kr	% akti- vkapita- list	Kaalut.	Lähtne	1 ha tulunduse- maale kr	% akti- vkapita- list	Kaalut.	Lähtne	1 ha tulunduse- maale kr	% akti- vkapita- list	Kaalut.	Lähtne	
Väiketalundid	647,78	146,40	152,59	-0,19	-0,96	-1,07	6,05	1,15	0,37	8,05	1,65	1,24	16,61	3,50	2,46	4,82	0,87	0,96	6,07	1,12	0,82
Normaaltalundid	474,07	88,78	93,51	-4,73	-1,00	-0,82	3,51	0,77	0,61	8,77	1,96	1,81	7,69	1,74	1,39	10,84	3,81	3,48	2,65	0,62	0,70
Täistalundid	412,31	72,68	76,89	-4,21	-1,02	-1,04	6,92	1,65	1,59	9,00	2,06	1,65	10,30	2,51	2,33	16,26	4,12	3,99	5,78	1,55	1,36
Suurtalundid	342,10	56,67	63,30	-6,63	-1,94	-2,00	4,76	1,36	1,05	4,68	1,39	1,69	5,39	1,55	1,62	11,99	3,63	3,18	5,87	1,81	1,45
Keskmiselt	462,66	89,03	94,32	-5,29	-1,14	-1,21	5,38	1,25	1,01	7,93	1,79	1,64	9,37	2,27	1,95	14,00	3,43	3,34	5,03	1,26	1,14
Põhja-Eesti	429,38	86,02	86,44	-0,42	-0,10	-0,20	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Lõuna-Eesti	480,12	91,15	99,88	-8,73	-1,80	-1,92	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Puhtsaak on tuletatud kogusaagi ja käitiskulutuse vahena. Kuna kogusaak arveaastal vähenes 11,5% võrra ja käitiskulutus samal ajal kõigest 1%, siis loomulikult tasuvus 1931/32 a. kujunes tunduvalt halvemaks kui eelmisel aastal. 1931/32 a. tuleb 1925 a. alates esmakordselt esile kapitalide üldine ebataasuvus või kahju. Käitiskulutus ületab Kr 5,29 võrra

kogusaagi, s. t. põllumees ei ole suutnud oma talukäitise toodangu realiseerimisest saavutada vastavalt sissetulekut ja kahju, mis oli Kr 5,29 tulundusemaa ha kohta, on protsendiliselt kapitalist 1,14%. Vaatlusalust aastat ei ole põllumajandus vajaliselt suutnud oma varandusi amortiseerida, tarvilisel määral uusi ehitusi ja masinaid ning riistu juure muretseda ja sageli on

pidanud koguni jooksvate kulutuste kattteks tegema laenu. Põllumees on jäänud vaesemaks ja põllumajanduse üldine võlakooormis on jooksvate kohustuste arvel suurenenud.

Talundite puhtsaak, käesoleval juhul kahju, tulundusemaa ha-le üksikute suuruserühmade järgi oli: väiketalundites Kr 6,19 ehk 0,96% aktivakapitalist, normaaltalundites Kr 4,73 ehk 1% aktivakapitalist, täistalundites Kr 4,21 ehk 1,02% aktivakapitalist, suurtalundites Kr 6,63 ehk 1,94% aktivakapitalist. Kõigis suuruserühmades on kapitalide tasuvus — puhtsaak langenud ebatasavusse, s. t. talundid on kahjuga töötanud vanade tagavarade ehk oma puhtvaranduse arvel.

Kui vaadata olukorda lahus Põhja- ja Lõuna-Eesti kohta, siis on 1931/32 a. Lõuna-Eesti talud töötanud suurema puudujäägiga kui Põhja-Eesti omad. Põhja-Eestis on kogusaak olnud Kr 86,02 ja käitiskulutus Kr 86,44, seega puudujääk Kr 0,42, mis 0,1% aktivakapitalist, samal ajal on Lõuna-Eestis kogusaak Kr 91,15 ja käitiskulutus Kr 99,88, seega puudujääk Kr 8,73, mis 1,80% aktivakapitalist. Siinjuures peab veel märkima, et käitiskulutuse hulgas ei ole võlaprotsentide maksmist, need talud, kus lasub võlakooorm, on tunduvalt suuremas kitsikuses ja jooksev sissetulekute puudujääk, seega majanduslik kitsikus märksa suurem kui võlgadeta talundites.

Talundite omakapitali või puhtvaranduse tasu-

7. Puhtvaranduse tasuvus (absolootarvude keskmised — *Rente de la fortune nette (moyennes)*.)

7.	1931/32			1930/31		1929/30		1928/29		1927/28		1926/27	
	Talundile			Par exploit.		Talundile		Talundile		Talundile		Talundile	
	Puhtvarandus kr <i>Fort. nette en kr</i>	Puhtvaranduse tasuvus % <i>Rente de la fortune nette en kr</i>	Puhtvaranduse tasuvuse % puhtvarandusest <i>Rente de la fortune nette en % à la fortune nette</i>	<i>Rente de la fortune nette en kr</i>	<i>Rente de la fortune nette en % à la fortune nette</i>	Puhtvarandus kr	Puhtvaranduse tasuvus % puhtvarandusest						
Väiketalundid (alla 20 ha)	6 723	—116,45	—1,73	25,50	0,41	68,86	1,18	103,41	3,32	58,84	0,90	1,93	0,03
Normaal „ (20—30 ha)	9 495	—193,23	—2,04	20,53	0,21	137,54	1,52	134,61	1,47	375,08	3,65	11,77	0,13
Täis „ (30—50 ha)	14 236	—230,28	—1,62	197,50	1,34	232,81	1,61	286,73	2,07	635,92	4,01	155,64	1,20
Suur „ (üle 50 ha)	22 027	—616,67	—2,80	187,45	0,81	142,24	0,67	257,11	1,09	718,21	3,35	289,37	1,42
Keskmiselt — <i>Moyenne</i>	13 222	—281,84	—2,13	122,13	0,87	162,99	1,25	228,83	1,61	488,42	3,37	126,16	1,01
Põhja-Eesti 1931/32	10 572	—86,07	—0,81	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Lõuna-Eesti 1931/32	15 090	—419,78	—2,78	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

vust näitab puhtvaranduse rent, mis on puhtsaagist väljamakstud võlaprotsentide võrra väiksem. Tabel 7 on toodud puhtvaranduse rent talundile, missugune summa on absolootarvude keskmine. Väljamakstud võlaprotsentide eraldamisega puhtsaagist kujuneb puudujääk keskmiselt vaatlustalundite kohta Kr 232.—, mis 2,13% põllumehe omakapitalidest (s. t. puhtvarandusest). Põhja-Eestis on see kahju talundi kohta Kr 86.— ehk 0,81% ja Lõuna-Eestis Kr 420.—, s. o. 2,78% puhtvarandusest. Üksikutes suuruserühmades on negatiivne puhtvaranduse rent (puudujääk), väiketalundites Kr 116.—, s. o. 1,73%, normaaltalundites Kr 193.—, s. o. 2,04%, täistalundites Kr 230.—, s. o. 1,62% ja suurtalundites Kr 617.—, s. o. 2,80% puhtvarandusest.

6. Tulu. *Revenu agricole.*

Talukäitise tulu koosneb omakapitali ja perekonnaliikmete töö tulust. Kuna kapitalilt 1931/32 a. tulu ei olnud, vaid kahju oli keskmiselt 2,13% kapitalist, siis tuli põllumehel oma perekonna teenistusega katta neil juhtudel, kus see ületas eratarvituse, s. t. hädavajalise ülalpidamise kulu, osa talukäitise kahjusid oma teenistuse arvel. Teiste sõnadega, tuli oma perekonna tarvitust piirata, et oma töö arvel saavutada kokkuvõidu mitmesuguste kohustuste õiendamiseks.

Suurel osal juhtudel ei ole sellest kokkuvõidust jätkunud, on tulnud võtta võorast kapitali abiks või tarvitada varem kogutud kapitali.

Tulu oli 1931/32 a. ühe perekonna kohta Kr 799.—, mis perekonnaliikme tööpäeva kohta Kr 1,23. Põhja-Eestis oli tulu Kr 895.— ühe perekonna ja Kr 1,47 tööpäeva kohta, kuna Lõuna-Eestis oli see Kr 731.— perekonna ja Kr 1,08 tööpäeva kohta.

Tulusumma on aasta kestel saavutatud majanduslik tagajärg — ülejääk, mis ettevõtja võib tarvitada ära ilma, et sealjuures varandus väheneks. See ei ole harilikult põllumehel sularahana käes kasutada ja suurem osa sellest on aasta jooksul ühel või teisel kujul investeeritud talundisse, kuid selle summa võrra võib ettevõtja kasutada oma isiklikuks otstarbeks talumajapidamisest saadusi ja mitmesuguseid väärtusi, ilma et sealjuures puhtvarandus väheneks. Tulu on ettevõtja tegelik teenistus arveaasta jooksul. Seetõttu ongi tarvitatud tulu mõõdupuuna veel ettevõtja tööpäevade arvu, näidates kuipalju maatulunduslikku tulu tuleb 1 ettevõtja tööpäeva kohta. Kuna käesoleval aastal kapitalide pealt põllumajanduses tulu ei olnud, koosneb maatulunduslik tulu ainult töötulust ja sellestki osaliselt, sest osa ettevõtja töötulu on arveaastal läinud mitmesuguste puudujääkide

Maatulunduslik tulu — *Revenu agricole.*

8.	Keskmiselt talundile kr <i>Moyenne par exploitation en kr</i>						Keskmiselt tulundusemaa ha-le <i>kr — Moyenne par ha de superj. expt. en kr</i>						Keskmiselt ettevõtja tööpäevale kr — <i>Moyenne par journée de travail de l'entre- preneur en kr</i>					
	1931/32	1930/31	1929/30	1928/29	1927/28	1926/27	1931/32	1930/31	1929/30	1928/29	1927/28	1926/27	1931/32	1930/31	1929/30	1928/29	1927/28	1926/27
Väiketallundid (alla 20 ha)	792,07	1 104,31	1 166,88	1 361,26	1 285,00	1 376,00	57,65	72,60	75,77	85,45	86,00	86,00	1,38	1,96	2,25	2,49	2,14	2,02
Normaal „ (20—30 ha)	868,05	1 289,50	1 558,56	1 587,69	1 801,00	1 425,00	35,66	51,29	62,02	63,56	72,00	58,00	1,31	1,94	2,27	2,31	2,67	2,06
Täis „ (30—50 ha)	887,47	1 557,95	1 640,88	1 753,18	2 013,57	1 677,16	22,73	39,48	41,48	44,03	50,87	42,58	1,28	2,33	2,59	2,70	3,00	2,45
Suur „ (üle 50 ha)	600,55	1 690,40	1 753,72	1 971,56	2 291,06	1 808,80	8,29	23,20	23,72	25,14	31,05	26,47	0,93	2,54	2,58	2,90	3,60	2,79
Keskmiselt — Moyenne	798,96	1 448,86	1 569,32	1 689,45	1 948,63	1 612,83	21,31	36,27	40,53	41,12	46,58	41,38	1,23	2,23	2,45	2,62	2,98	2,35
Põhja-Eesti 1931/32	894,79	...	...	...	...	...	27,21	...	...	...	...	...	1,47	...	...	...	...	...
Lõuna-Eesti 1931/32	731,43	...	...	...	...	...	17,95	...	...	...	...	...	1,08	...	...	...	...	...

võrdkaal. keskm. moy. pond.

katteks. Harilikuks nähtuseks on, et talundite suurenes suureneb ka tulu tööpäeva kohta, sest nii suure kui väikse majapidamises töötab kogu perekond kaasa ja töötulundus on enam-vähem võrdne, kuid suurmajapidamistes tuleb ühe ettevõtja perekonnaliikme kohta rohkem puhtvarandust kui väikemajapidamistes ja selle tõttu on kapitalitulu tööpäeva kohta seal suurem. Käesoleval aastal on vastupidine olukord, kuna omakapitali tulu ei olnud ja kahjud talundite suurenes suurenesid. Väiketallundites on tulu ettevõtja tööpäeva kohta Kr 1,38, normaalallundites Kr 1,31, täistalundites on tulu Kr 1,28 ja suurallundites Kr 0,95.

Meie vaatlustalundite seisukohalt ja eriti väiketallundite seisukohalt, kes töötavad ilma võõra tööjõuta või tarvitavad võõrast tööjõudu vähe, on maatulunduslik tulu tähtsamaks tasuvuse mõõdupuuk, kui puhtsaak, mis näitab ainult kapitalitasuvust.

Maatulunduslik tulu väljenduvad nii kapitali- kui töötulu.

Kui asetada rööbiti maatulundusliku tuluga ettevõtja perekonna palganõudlus, siis selgub, et arveaastal on maatulunduslik tulu tööpäeva kohta väiksem palganõudlusest ehk, teiste sõnadega, kapitalitulu ei ole olnud ja töötulu on ka õigustatust väiksem. — tööpäeva kohta arvestatult väiketallundis Kr 0,20, normaal- Kr 0,27, täis- Kr 0,33 ja suurallundis Kr 0,98.

7. Ettevõtja tööpalk. Ettevõtja tööpalk (millist ei *Produit du travail.* tule segada tuluga) näitab, kui palju tulust jääb ettevõtja töötasuks, kui omakapitalid (puhtvarandus) on rahaldatud normaalprotsendinõudlusega (6%). Arveaasta kohta ettevõtja tööpalka võrreldes eelmiste aastate omaga tuleb panna tähele, et viimase nelja aasta andmetes on protsendinõudlus arvestatud 6%, kuna 1927/28, 1926/27 ja 1925/26 a. oli see 7%.

Kui tulust arvata maha kapitali protsendinõudlus, siis jääb ettevõtja perekonna töötasuks vaatlustalundite keskmiselt ühe perekonna kohta Kr 4,34, Põhja-

Ettevõtja tööpalk — *Produit du travail.*

9.	Keskmiselt talundile kr <i>Moyenne par exploitation en kr</i>						Keskmiselt tulundusemaa ha-le kr <i>Moyenne par ha de superj. expt. en kr</i>						Keskmiselt ettevõtja tööpäevale kr <i>Moyenne par journée de travail de l'entrepreneur en kr</i>					
	1931/32	1930/31	1929/30	1928/29	1927/28	1926/27	1931/32	1930/31	1929/30	1928/29	1927/28	1926/27	1931/32	1930/31	1929/30	1928/29	1927/28	1926/27
Väiketallundid (alla 20 ha)	388,70	734,37	813,47	1023,87	854,00	945,00	23,29	48,23	52,82	64,27	57,00	59,00	0,68	1,30	1,57	1,88	1,42	1,39
Normaal „ (20—30 ha)	298,35	714,61	1015,62	1041,05	1139,00	808,00	12,26	28,42	40,42	41,68	45,00	33,00	0,45	1,07	1,48	1,52	1,89	1,17
Täis „ (30—50 ha)	29,50	676,94	771,13	927,60	1083,43	770,30	0,70	17,16	19,49	23,29	27,87	19,56	0,04	1,01	1,22	1,43	1,61	1,12
Suur „ (üle 50 ha)	—721,10	308,87	473,14	437,66	787,06	441,53	—9,96	4,24	6,39	5,82	10,66	6,25	—1,14	0,46	0,69	0,67	1,24	0,66
Keskmiselt — Moyenne	4,34	607,39	787,47	854,35	996,23	735,09	0,12	15,20	20,34	26,80	23,81	18,86	0,01	0,93	1,23	1,33	1,52	1,07
Põhja-Eesti 1931/32	260,45	...	...	...	...	...	7,92	...	...	...	...	...	0,43	...	...	...	...	...
Lõuna-Eesti 1931/32	—176,11	...	...	...	...	...	—4,32	...	...	...	...	...	—0,26	...	...	...	...	...

Eestis Kr 260. — ja Lõuna-Eestis Kr —176. — Talundite suurenes väheneb ettevõtja töötasuks jääv osa ühe perekonna, tulundusemaa ha, kui ka ühe ettevõtja tööpäeva kohta, mis tingitud kapitalide suurenemisest ja sellega ka vastavalt protsendinõudluse suurenemisest ühelt poolt, ja teiselt poolt osalisest kapitalide tasuvuse vähenemisest talundite suurenedes. Ettevõtja perekonnale jääb töötasuks, kui omakapitali pealt arvata 6% ja võlgade pealt tarviline protsent maksta

välja, ühe tööpäeva kohta väiketallundis Kr 0,68, normaal- Kr 0,45, täis- Kr 0,04 ja suurallundis ei jäänud midagi ning puudujääk 1 tööpäevale oli Kr 1,14. Põhja-Eestis jääb ettevõtja töötasuks Kr 0,43, Lõuna-Eestis tuleb puudujääk (negatiivne tööpalk) Kr 0,26. Vaatlustalundite keskmiselt jääb ettevõtja töötasuks 1 *sent* tööpäeva kohta, kui võlakapitalide pealt on protsendid makstud välja ja omakapitali pealt eelkirjeldatud viisil protsent arvestatud.

Ettevõtja perekonna palganõudlus — Rétribution équitable de l'exploitant et des membres de sa famille.

10.	Keskmiselt talundile kr Moyenne par exploitation en kr						Keskmiselt tulundusemaa ha'le kr Moyenne par ha du superf. expl. en kr						Keskmiselt ettevõtja töö- päevale kr — Moyenne par journée de travail de l'entrepreneur en kr					
	1931/32	1930/31	1929/30	1928/29	1927/28	1926/27	1931/32	1930/31	1929/30	1928/29	1927/28	1926/27	1931/32	1930/31	1929/30	1928/29	1927/28	1926/27
Väiketalundid (alla 20 ha)	908,52	1 078,81	1 098,02	1 167,85	1 227,00	1 374,00	66,12	70,92	64,70	73,31	82,00	86,00	1,58	1,92	2,12	2,14	2,04	2,02
Normaal „ (20—30 ha)	1 061,28	1 268,97	1 421,02	1 453,08	1 426,00	1 414,00	43,00	50,47	59,18	68,17	67,00	67,00	1,58	1,91	2,07	2,12	2,12	2,04
Täis „ (30—50 ha)	1 117,76	1 360,46	1 408,07	1 406,48	1 477,65	1 521,52	28,62	34,48	37,00	36,83	37,33	38,63	1,61	2,03	2,22	2,26	2,20	2,22
Suur „ (üle 50 ha)	1 217,22	1 502,95	1 613,48	1 632,02	1 573,45	1 579,43	16,81	20,63	22,02	21,72	21,32	22,37	1,93	2,26	2,37	2,51	2,47	2,36
Keskmiselt — Moyenne	1 080,30	1 326,73	1 406,33	1 460,62	1 460,21	1 486,67	28,83	33,21	36,32	35,55	34,90	38,14	1,67	2,04	2,19	2,27	2,23	2,16
Põhja-Eesti 1931/32	980,30	...	...	...	...	...	20,53	...	...	...	...	...	1,62	...	...	...	...	...
Lõuna-Eesti 1931/32	1 151,21	...	...	...	...	...	28,26	...	...	...	...	...	1,71	...	...	...	...	...

See arvestus näitab, et tulude langusega on ettevõtja-talundipidaja oma äraelamiseks tarvitanud kogu maatulundusliku tulu, mis tuleb perekonna töötasuna, kui ka tema varanduse protsendina ja sellest ei ole jätkunud, vaid on tulnud lisaks tarvitada ära osa oma varandust, mida näitavad raamatupidamise andmed puhtvaranduse seisuga kohta.

Seepärast ettevõtja - talundipidaja äraelamise küsimuse juures ei saa toetuda ainult arvestusel näidatud töötasule, vaid peab arvestama talundi kogu tuluga, mis koosneb töötasust ja kapitali tulust, milliseid meil tavaliselt käsitatakse koos, nii nagu see on näidatud ka siin talundite tulu osa kirjelduses.

Kui käesoleval vaatlusaastal talundite puhtvarandus üldiselt vähenes üle Kr 300.—talundi kohta, siis

1932/33 a., praegust turukonjunktuuri arvesse võttes, võib oodata veel suuremat varanduse vähenemist. Siinjuures on huvitav paralleelile tõmmata Taani ja Eesti põllumajanduse tasuvuse kujunemise vahel. 1931/32 a. oli ka Taani põllumajandus ebatasuv ja käitistulemused kujunesid seal tulunduse maa ha kohta järgmiseks:

	1931/32	1930/31
Kogusaak	Kr 546.—	656.—
Käitiskulutus	„ 574.—	643.—
Puhtsaak	„ —28.—	+13.—
Puhtsaagi % aktiivkapitalist	—1,2%	+0,5%

Taani põllumajanduse tasuvus on eelmisel aastal olnud halvem kui meil ja vaatlusaastal meie põllumajanduse tasuvusega võrreldes samuti halb.

Talumajanduse tasuvuse kohta enam ilmunud artiklid ja andmed:

Eelkokkuvõtted:

Põllumajanduse tasuvus 1930/31 a., E. Statistika 1931, lk. 739—748.
Põllumajanduse tasuvus 1929/30 a., E. Statistika 1930, lk. 720—738.
Põllumajanduse tasuvus 1928/29 a., E. Statistika 1929, lk. 720—726.
Talumajanduse tasuvus 1927/28 a., E. Statistika 1928, lk. 741—749.
Talumajanduse tasuvus 1926/27 a., E. Statistika 1927, lk. 679—683.
Eesti talumajanduse tasuvus 1925/26 a., E. Statistika nr. 61, 1926, lk. 1—5.

Lõplikud kokkuvõtted vaata „Eesti Põllumajandus“, vihk X, IX, VIII, VII, VI ja V ja Põllumajanduse Peavalituse aastaraamat II 1926—29 a.

Tab. 6. Riigiraudteed septembris 1932 — Chemins de fer en septembre 1932.

1. Tähtsamad andmed piirkondade järgi — Données principales d'après les districts du réseau.

	Tulutoo võtte rong- km arv (1000) Trains-km des tr. lucratifs (1000)	Reisija- km (1000) Voyageurs- km (1000)		Istekohade kasuta- mises % — % des pla- ces occupées	Tühjade vankrite % vankrite km ülddaru.	Laaditud kauba- vag. keskmine telje koorem*) Poids moyen par essieu d'un wagon chargé		Keskmine netto- kaal kõigil kau- barongel (üks- ved. ton) — Poids moy. net de train à marchand. (traf. tot. ton)	Keskmine kauba- rongi bruttokaal (üldv. tn) — Poids moy. brut d'un train à marchand. (traf. tot. ton)	Keskmine kauba- rongi telgede arv — Nombre moy. d'essieux pour un train de march.	
		Üldarv Total	III kl. III cl.			Üld- veost Traf. total	Maksul. veost Trafic payé				Erakau- pudel March. privées
a) Laiarööpmelised teed — Voie large											
Anru- ja mootorronges	223	10 714	10 190	32,3							
Sel.: Paldiski—Keila	7	81	81	17,6	25,0	4,73	4,33	—	—	—	—
Haapsalu—Keila	12	580	564	35,4	22,2	2,74	2,61	—	—	—	—
Keila—Tallinn	11	602	596	45,9	24,0	4,08	3,86	143	8	—	—
Tallinn—Tapa	30	2 804	2 631	38,1	33,9	6,69	6,00	293	29	706	598
Tapa—Kohtla	23	1 035	982	32,0	37,8	7,67	5,82	247	74	698	475
Kohtla—Narva	17	611	586	35,4	22,7	3,37	2,89	39	6	150	154
Tapa—Tartu	36	2 475	2 314	38,2	13,3	5,29	4,02	248	36	666	548
Tartu—Petseri	17	672	653	29,2	14,0	4,07	3,86	207	11	—	—
Tartu—Valga	30	1 374	1 320	25,3	30,1	5,85	4,68	190	48	—	—
Valga—Petseri	18	421	414	17,0	36,2	4,12	3,48	95	19	—	—
Petseri—Irboska	4	45	45	41,3	25,0	6,22	5,02	—	—	—	—
Tähtjalalised rongid raudteel	—	14	14	—	—	—	—	—	—	—	—
Elektrirong. Tall.—Pääsküla	29	3 016	3 016	50,4	—	—	—	—	—	—	—
Kokku — Total	253	13 730	13 216	35,1	28,4	5,95	5,13	317	35	601	537
August — en août 1932	257	16 409	15 893	36,9	22,8	5,71	4,96	208	31	564	581
September — en septembre 1931	261	16 700	15 633	36,0	27,32	5,53	4,79	—	—	—	—
1. IV — 30. IX 1932	1 534	95 470	91 717	38,4	30,0	5,88	5,08	213	32	580	518
1. IV — 30. IX 1931	1 570	108 270	102 649	38,6	29,22	6,07	5,42	—	—	—	—
1. I — 30. IX 1932	2 289	132 233	126 869	37,2	31,4	5,95	5,19	209	31	—	—
b) Kitsarööpmelised teed — Voie étroite.											
Sel.: Tallinn—Sad.—Türi	33	1 491	1 368	41,3	31,6	4,08	3,83	186	9	288	253
Türi—Mõisaküla	18	491	459	36,9	24,9	3,80	3,14	44	9	127	101
Mõisaküla—Pärnu	12	260	251	31,1	37,7	3,88	3,16	75	17	111	275
Lüva—Viitna	3	41	41	29,3	28,6	5,44	4,68	40	7	139	50
Rapla—Virtsu	12	207	191	25,8	28,4	3,02	2,40	—	—	—	—
Lelle—Papihitu	15	377	341	35,4	28,3	3,92	3,26	146	29	313	284
Türi—Tamsalu	11	196	187	29,3	30,3	3,38	1,40	—	—	—	—
Ida—Riiselja	3	19	19	22,6	40,7	3,52	2,78	70	19	250	157
Mõisaküla—Valga	4	107	100	30,2	30,7	6,89	6,46	—	—	—	—
Valga—Mõniste	6	67	67	28,8	37,5	5,78	4,42	35	11	136	44
Sonda—Mustvee	4	88	80	36,7	43,6	3,20	2,68	72	15	258	125
Kokku — Total	121	3 353	3 104	35,7	31,7	3,94	3,36	116	20	271	174
August — en août 1932 a.	130	4 055	3 782	37,5	31,7	3,86	3,32	119	19	301	193
September — en septembre 1931 a	120	3 357	3 081	32,7	32,33	3,00	3,42	—	—	—	—
1. IV — 30. XI 1932	757	23 893	22 104	37,2	31,5	3,78	3,20	90	14	244	194
1. IV — 30. XI 1931	725	20 095	23 672	39,0	32,53	3,92	3,62	—	—	—	—
1. I — 30. XI 1932	1 128	34 475	31 834	36,4	31,8	3,74	3,24	84	13	—	—

	Laalarööpmelised teed — Voie large				Kitsarööpmelised teed — Voie étroite					
	Septembris		1/IV— 30/IX	1/IV— 30/IX	1/1— 30/IX	Septembris		1/IV— 30/IX	1/IV— 30/IX	1/1— 30/IX
	1932	1931	1932	1931	1932	1932	1931	1932	1931	1932
2. Kaubavedu (1000) — Transport des marchandises (1000).										
Kõigi saadetiste kaal — poids: Ton	107	122	677	859	1 031	57	68	329	420	484
Tn.-km	12 794	14 201	79 455	104 091	122 835	4 079	4 511	24 125	29 943	34 386
Sell: maksulised saad. — Dont les march. payables: Ton	92	103	589	757	890	50	58	282	379	420
Tn.-km	11 034	12 260	68 908	92 881	107 114	3 483	3 959	20 815	27 050	29 924
Sellest erakaubad — Dont marchand. privées: Ton	88	91	534	642	771	48	57	274	304	400
Ton.-km	10 346	10 182	58 250	70 060	83 618	3 445	3 915	20 498	26 834	29 254
3. Pagasivedu — Transport des bagages.										
Kaal — poids (tuh. tn)	0,4	0,0	2,0	3,7	3,5	0,2	0,3	1,2	1,0	1,7
tn.-km (tuh.)	42	57	251	358	347	15	20	96	119	136
4. Reisijate vedu (1000) — Transport des voyageurs (1000).										
Reisijate üldarv — Nombre total de voyageurs	562	585	3 812	3 936	5 409	73	74	518	594	745
Sellest välisühendus — Communie. avec l'étranger	3	0	10	28	27	0,8	1	3,9	6	5,4
Dont kohalik liikumine — Mouvement local	569	579	3 793	3 908	5 379	72	73	514	588	730
Sellest III klassis	558	579	3 786	3 897	5 368	70	71	500	567	717
Reisija-km üldarv — Voyageurs-km	13 729	15 459	95 409	108 270	132 283	3 353	3 357	23 892	26 095	34 475
Sellest Dont: Elektrirongid — Trains électriq.	3 010	2 596	18 859	16 888	27 059	5	5	35	45	51
Reisijad tee-km peale	18	23	125	161	174	—	—	—	—	—
Keskmine sõidukaugus — Parcours moyen	24,4	26,4	25,0	27,5	24,5	48,9	45,4	46,1	43,93	—
Magamiskaartide üldarv — Cart. pour voy. ühts. vend.	2,2	3	13,8	19	20	0,4	0,4	2,0	2,9	3,4
Perronpiletid — Tickets d'entrées venus	9	12	63	78	84	0,06	0,1	0,7	1,4	1,0
5. Veerevkoosseisu kasutamise (1000) — Exploitation du matériel roulant (1000).										
Rong-km üldarv — Trains-km	253	286	1 577	1 822	2 346	127	126	826	782	1 212
Sellest reisironges — Dont trains de voyageurs	203	193	1 226	1 139	1 802	111	95	664	559	986
„ kaubaronges — „ trains de marchand.	23	38	144	260	241	9	24	93	165	142
„ kiirkaubaronges — „ trains de march. rapide.	26	80	163	180	248	—	—	—	—	—
„ tööronges — „ trains ouvriers	1	5	44	43	57	7	—	69	58	84
Telg-km üldarv — Essieux-km	6 703	7 578	44 807	51 283	65 252	5 509	6 058	37 398	40 288	52 718
Sellest Vaguntelg-km — Voitures à voyageurs	2 701	3 425	18 071	21 949	26 437	1 823	1 900	12 203	12 245	18 211
Dont Vankritelg-km — Wagons à marchand.	4 002	4 153	26 536	29 334	38 815	3 686	4 158	25 195	28 043	34 507
Kesk. tlg. arv rong — Moyen. des essieux par train	26,49	23,49	28,27	31,61	27,81	43,37	48,08	45,27	51,52	43,49
Keskmine sõidukaugus — Parcours moyen	24,76	23,91	28,06	26,40	22,21	39,25	38,08	38,00	40,10	37,07
Sellest Elektrironges — Trains électriques	3,28	8,70	8,31	8,75	8,32	—	—	—	—	—
Dont Bensiin-moot.-ronges — Trains à moteur (benz.)	3,12	3,94	3,42	3,79	3,43	—	—	—	—	—
„ Kaubaronges — Trains de marchand.	69,11	56,69	70,00	60,08	63,02	88,78	80,66	93,79	84,58	89,82
„ Tööronges — Trains ouvriers	52,30	60,40	63,00	57,92	54,61	66,76	72,98	72,27	66,77	65,71
Kesk. kaubar. brutto-kaal üldveost.	500	411	497	450	454	248	197	224	207	212

*) Kitsarööpmelisel on teljekoorem arvestatud ühe teljepaari peale.

Tab. 1. Sisse- ja väljavedu oktoobris 1932 a. —

Dans les chiffres du tableau les marchandises passées en transit ne sont pas comprises. Trafic de perfectionnement, réexportation et réimportation sont compris	Briti Gr.-Bre-tagne	Leadu Lithuanie	Läti Leto-nia	Poola-Danvig Pologne Danzig	Prant-suse France	Rootsi Suede	Saksa Alie-magne	S.N.V.L. U.R.S.S.	Tšeh-hoslo-vaakia Tšeko-slovag.	Ühend-riigid Etats-Ümis	Mund riigid Autres pays	Kokku Total
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A. Sissevedu tonnides — Importation en tonnes.												
I. 1. Elusloomad (arv — nombre)	—	—	3	—	—	1	2	—	—	—	—	6
II. Toidu- ja maitseained, joogid	1 389,6	—	99,6	297,3	4,0	0,0	605,7	62,7	4,9	1,8	158,1	2 623,7
2. Tera- ja jahvatatud vili	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	93,1	93,1
3. Aia- ja juurvili	—	—	—	0,1	—	—	0,1	—	—	1,8	9,5	11,5
4. Karjasaadused	—	—	—	—	—	0,0	0,1	—	—	—	0,1	0,2
5. Kala, kalasaadused ja vähid	0,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34,4	34,6
6. Muud toidu- ja maitseained ning joogid	1 389,5	—	99,6	297,2	4,0	—	590,5	3,0	4,9	—	20,9	2 409,6
7. Loomasüüt	—	—	—	—	—	—	15,0	59,7	—	—	—	74,7
III. Toor- ja poolvalmisained	503,9	—	92,9	4 105,6	44,5	1 210,8	699,5	407,8	0,7	1 393,3	4 957,7	13 418,7
8. Loomariigained, peale rasvade	—	—	0,0	—	19,9	1,5	0,1	—	0,0	0,5	21,0	43,0
9. Seemned, taimed ja nende osad	—	—	1,6	0,2	21,5	—	2,3	114,5	—	6,9	85,0	232,3
10. Metsamaterjal	—	—	—	—	—	—	1,8	1,1	—	—	25,6	28,5
11. Pabertootained	—	—	—	—	—	15,0	44,0	—	—	—	205,6	265,2
12. Tekstiiltootained	25,3	—	4,3	—	—	—	1,7	—	—	111,3	276,5	419,0
13. Ärtsid ja metallid töötlemata (metallimurd)	1,3	—	—	—	0,1	44,2	319,2	—	0,1	—	2,0	367,0
14. Mineralid peale ärtside	475,2	—	68,9	4 067,0	—	—	239,9	133,0	—	—	336,5	5 370,5
15. Keemiatööstuse toorained:	4,1	—	18,1	38,3	3,0	1 150,1	90,0	109,2	0,6	1 274,8	4 004,9	6 693,2
a) sellest õlid, rasv., vaigud, kummi toorelt	4,1	—	18,1	38,3	2,9	0,1	88,4	108,9	0,3	258,8	4 001,0	4 520,8
b) väetisained	—	—	—	—	—	1 150,0	—	—	—	—	—	1 150,0
IV. Valmisnaadused	221,9	0,8	108,8	91,9	148,1	361,8	881,7	152,0	24,2	14,6	1 086,5	3 092,3
16. Nahad töötatud ja nalikkaup.	0,2	—	0,1	0,0	0,2	0,3	0,9	—	0,1	—	0,6	2,4
17. Puutööstusesnaadused	0,0	0,8	6,7	—	0,9	1,0	17,7	1,7	—	0,0	67,9	95,9
18. Pabertööstusesnaadused	0,5	—	0,0	14,2	0,3	0,0	12,1	—	0,0	2,3	89,0	128,2
19. Tekstiiltööstusesnaadused	16,3	—	18,2	5,2	2,1	1,5	27,3	—	0,2	0,2	11,1	82,2*
20. Metallid	104,9	—	10,7	—	110,4	206,5	273,8	—	3,8	—	559,8	1 269,9
21. Põllumajandusmasinad ja -riistad	—	—	—	—	—	0,6	3,0	—	—	3,0	—	6,0
22. Jõu- ja tööstusmasinad	0,6	—	7,1	1,2	0,0	1,2	20,5	—	0,1	1,8	2,4	40,8
23. Metallkaup	16,6	—	2,4	10,4	0,2	40,4	137,0	—	2,8	1,0	36,9	247,7
24. Elektrimasinad-aparaadid ja tarbeasjad	0,1	—	0,0	—	—	1,4	28,5	—	0,0	0,3	5,9	36,2
25. Instrum., apar. (peale elektriapar.) ja lasker.	0,2	—	0,0	0,1	—	0,0	2,5	—	0,0	—	0,3	3,1
26. Transportabiilsus	4,3	—	0,1	—	1,2	0,0	2,4	—	—	5,1	0,1	13,2
27. Keraamika ja muud mineraalkaubad	47,2	—	20,1	0,8	—	1,1	25,3	20,1	14,2	—	44,0	172,8
28. Keemiatööstusesnaadused	31,0	—	34,3	69,1	38,8	107,8	323,1	139,2	0,3	2,0	207,2	900,8
29. Muud eraldi nimetatama kaubad	0,0	—	0,1	—	0,0	0,0	1,6	—	0,2	—	0,6	2,5
V. 30. Kallismetallid ja -kivid	—	—	—	—	—	—	0,0	—	—	—	—	0,0
Kokku { kg	2 117,4	0,8	301,3	4 494,8	196,6	1 572,6	2 186,9	622,5	29,8	1 409,7	6 202,3	19 134,7
%	11,1	0,0	1,6	23,5	1,0	8,2	11,4	3,2	0,2	7,4	32,4	—
September — Septembre 1932	3 792,3	0,8	128,1	4 905,1	146,5	1 800,4	2 771,5	776,0	47,3	1 162,0	2 370,7	17 960,7
1. I.—31. X. 1932	39 860,7	171,0	2 365,3	26 074,4	1 336,2	16 581,0	26 775,6	36 104,2	1 021,3	12 955,6	28 371,0	—
B. Sissevedu kroonides — Importation en kr. (couronne d'Estonie, égale 100/100 grammes de l'or pur)												
I. 1. Animaalsid elusloomad	—	—	40	—	—	800	100	—	—	—	—	1,0
II. Doodud toidud ja koloniaalsed, jookid	155 424	—	10 237	5 731	7 203	104	16 948	5 600	719	780	43 586	246,3
2. Doodud toidud ja koloniaalsed	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13 047	13,0
3. Doodud toidud ja koloniaalsed	—	—	—	70	—	—	200	—	—	780	4 972	6,0
4. Doodud toidud ja koloniaalsed	—	—	—	—	—	104	86	—	—	—	85	0,2
5. Doodud toidud ja koloniaalsed	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 335	2,4
6. Muud toidu- ja maitseained ning joogid	155 384	—	10 237	5 661	7 203	—	14 750	1 850	710	—	23 107	210,0
7. Loomasüüt	—	—	—	—	—	—	1 023	3 750	—	—	—	5,7
III. Toor- ja poolvalmisained	45 664	—	12 811	38 323	35 602	40 438	72 133	25 181	633	226 058	425 361	932,2
8. Loomariigained, peale rasvade	—	—	365	—	19 420	649	9 207	—	—	—	203	44,1
9. Seemned, taimed ja nende osad	—	—	1 833	116	13 380	—	2 752	10 588	—	5 787	47 487	81,9
10. Metsamaterjal	—	—	—	—	—	—	432	29	—	—	3 793	4,2
11. Pabertootained	—	—	—	—	—	2 108	0 574	—	—	—	22 712	31,6
12. Tekstiiltootained	36 354	—	2 487	—	—	—	3 842	—	—	88 912	101 769	238,8
13. Ärtsid ja metallid töötlemata (metallimurd)	2 364	—	—	—	278	3 883	10 279	—	180	—	339	25,8
14. Mineralid peale ärtside	5 561	—	51	31 618	—	—	6 743	4 255	—	—	8 062	56,3
15. Keemiatööstuse toorained:	1 885	—	3 125	6 589	2 624	34 213	23 244	10 309	438	131 206	227 089	445,1
a) sellest õlid, rasv., vaigud, kummi toorelt	1 380	—	8 125	6 484	2 492	13	20 239	10 182	193	41 202	224 289	314,6
b) väetisained	—	—	—	—	—	31 200	—	—	—	—	30	34,2
IV. Valmisnaadused	158 343	400	164 712	50 711	27 314	110 266	711 245	20 611	20 193	32 317	351 177	1 047,2
16. Nahad töötatud ja nalikkaup	1 376	—	447	431	4 103	2 247	9 929	—	1 380	—	3 267	23,2
17. Puutööstusesnaadused	1 444	400	1 925	—	30	1 208	10 016	438	—	64	14 855	29,4
18. Pabertööstusesnaadused	1 223	—	5 618	1 722	1 230	124	20 015	—	1 584	179	28 826	60,4
19. Tekstiiltööstusesnaadused	78 044	—	89 000	27 725	5 569	5 562	173 858	—	3 580	372	65 146	449,8*
20. Metallkaup	22 586	—	2 253	4 467	4 467	38 123	35 606	—	3 272	—	33 186	139,5
21. Põllumajandusmasinad ja -riistad	—	—	—	—	—	439	1 876	—	—	4 279	—	6,0
22. Jõu- ja tööstusmasinad	3 181	—	4 247	1 081	80	3 639	34 698	—	214	9 408	3 510	60,0
23. Elektrimasinad-aparaadid ja tarbeasjad	10 543	—	4 876	4 771	235	32 460	130 854	—	2 108	1 310	18 732	205,0
24. Instrum., apar. (peale elektriapar.) ja lasker.	730	—	12	—	—	4 223	64 228	—	1 977	803	28 792	100,9
25. Transportabiilsus	962	—	996	1 210	—	439	16 750	—	576	—	2 209	23,1
26. Keraamika ja muud mineraalkaubad	15 592	—	136	—	1 042	196	4 749	—	—	9 296	4 845	35,9
27. Keemiatööstusesnaadused	10 639	—	5 632	1 101	—	440	17 869	1 137	2 869	—	30 428	70,0
28. Muud eraldi nimetatama kaubad	12 722	—	48 424	12 670	9 692	21 052	183 134	19 032	643	6 507	118 212	427,1
29. Muud eraldi nimetatama kaubad	802	—	846	—	—	130	7 604	—	1 906	—	4 193	15,4
V. 30. Kallismetallid ja -kivid	—	—	—	—	—	—	1 291	—	—	—	—	1,3
Kokku { kr	359 431	400	187 800	94 765	70 119	151 608	801 717	51 392	21 455	259 155	820 124	2 818,0
%	12,8	0,0	6,7	3,4	2,5	5,4	28,4	1,8	0,7	9,2	29,1	—
September — Septembre 1932	437 006	502	158 217	154 092	105 312	156 613	1 061 576	64 656	28 067	274 941	721 133	3 162,7
1. I.—31. X. 1932	4152 207	40 081	1 112 867	1 235 178	840 099	1 309 593	988 921	1 896 477	520 380	3 219 638	6 616 154	—

Importation et exportation en octobre 1932.

%	Oktoob. 1931	1. I. — 31. X. 1932	Belgia Belgique ¹⁾	Briti Gr.- Bretagne	Leedu Lithuanie	Läti Lettonie	Prant-suse France	Rootsi Suède	Saksa Allemagne	S.N.V.L. U.R.S.S.	Soome Finlande	Taani-Danemark	Muud rigid Autres pays	Kokku Total	%	Oktoob. 1931	1. I. — 31. X. 1932
18	14	15	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
A. Väljavedu tonnides — Exportation en tonnes.																	
13,7	7 393,0	45 542,8	207,3	789,3	—	20	—	—	300	—	—	—	—	320	—	800	387
0,5	2 201,2	6 537,9	—	—	—	6,4	231,9	248,0	837,1	—	1 850,8	—	—	—	—	3 988,7	39 867,7
0,0	55,1	300,8	—	24,6	—	—	—	0,1	0,5	—	3,6	—	—	4,2	—	29,0	21,3
0,0	5,9	1,3	205,2	749,2	—	—	—	3,6	154,6	—	1 018,8	—	—	10,0	5,1	898,5	16 860,4
0,2	301,9	786,4	—	0,4	—	—	—	8,3	781,3	—	—	0,1	—	0,6	2 038,2	2 136,1	16 144,9
12,6	4 633,0	36 013,2	2,1	15,1	—	—	—	7,0	37,5	—	—	—	—	3,7	5,3	39,8	833,3
0,4	192,9	1 903,2	—	—	—	—	—	4,1	0,1	—	—	—	—	71,6	918,8	785,9	4 020,1
70,1	18 246,4	113 788,7	416,9	6 065,0	1 153,0	1 160,9	1 976,4	2 590,1	79,0	—	994,0	—	—	0,1	3 632,7	18 068,1	74,3
0,2	133,0	488,1	—	—	—	—	—	1,4	0,5	—	—	—	—	0,1	9,2	322,7	0,3
1,2	157,9	1 454,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,5	53,7
0,1	7 178,1	18 383,9	84,8	4 236,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10 099,5	55 068,1
1,4	507,5	1 037,7	320,0	1 778,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5 854,2	55 688,5
2,2	543,1	5 449,9	2,0	46,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	404,1	3 551,0
1,9	157,0	1 849,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	93,4	2 181,4
28,1	2 823,3	42 120,7	—	—	1 153,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35,0	6 745,0	43 004,3	0,2	3,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23,6	4 728,3	17 344,2	0,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6,0	—	19 581,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16,2	5 286,5	32 333,9	46,1	336,4	371,9	263,0	48,7	15,1	185,9	1,9	172,1	223,0	334,7	1 996,8	8,2	4 798,8	24 316,5
0,0	10,9	28,3	0,0	—	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	—	—	—	—	0,0	0,1	34,1	5,0
0,5	263,6	823,3	33,5	258,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
0,7	250,2	1 539,5	12,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
0,4	90,2	729,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6,6	2 050,9	14 534,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
0,1	11,4	314,9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
0,2	142,1	581,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1,3	302,3	2 475,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
0,2	71,3	372,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
0,0	11,9	44,9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
0,1	43,7	192,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
0,0	421,3	2 767,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5,2	1 511,5	7 895,9	0,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
0,0	6,2	34,9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
0,0	1,0	1,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	30 926,9	—	670,3	7 190,7	1 524,9	1 429,3	2 256,9	2 853,2	1 102,0	1,9	3 016,9	222,2	4 054,9	24 323,2	—	33 707,0	—
100	—	—	2,8	29,6	6,3	3,9	9,3	11,7	4,5	—	12,4	0,9	16,0	—	100	—	—
—	—	19 166,9	400,4	7 867,8	3 415,3	1 091,0	1 060,2	1 057,0	2 072,2	5,1	1 384,7	158,3	4 008,4	23 781,3	—	—	210 878,2
—	—	—	4 098,9	98 547,9	11 900,3	7 340,8	15 622,6	8 232,8	14 114,8	3 139,7	15 625,7	2 673,1	29 581,6	—	—	—	—

1 000 kr.															1 000 kr.														
0,0	0,8	15,3	—	—	—	713	—	—	269	—	—	—	—	1,0	63,0	8,1	—												
8,8	715,7	3 770,0	258 821	635 219	—	1 701	276 539	39 488	944 632	—	—	—	—	47 672	2 490,6	61,5	3 159,8												
0,5	235,9	703,0	—	—	—	—	—	21	105	—	—	—	—	18	0,9	6,2	2,9												
0,2	22,7	93,9	—	3 109	—	—	—	788	2 741	1 744	—	—	—	325	101,8	2,6	52,6												
0,0	3,9	1,5	257 090	609 871	—	—	—	267 717	32 985	925 386	—	—	—	297	2 093,9	51,7	2 798,6												
0,1	66,4	125,1	—	296	—	—	—	800	6 201	3 717	17 205	—	—	3 654	32,7	0,8	21,2												
7,8	368,5	2 717,8	1 731	11 043	—	—	—	895	2 833	—	—	—	—	43 348	261,3	0,5	272,5												
0,2	18,3	126,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8,7												
32,7	1 469,8	8 909,5	37 006	329 739	1 501	49 074	119 254	7 136	53 715	—	—	—	—	26 535	58	215 234	841,3												
1,6	131,0	374,7	—	—	—	—	—	4 498	—	—	—	—	—	—	—	—	10,0												
2,9	101,8	794,9	—	—	—	—	—	330	—	—	—	—	—	—	—	—	1,1												
0,1	131,5	349,4	6 380	119 946	—	—	—	102	19 325	—	—	—	—	—	—	—	—												
1,1	45,8	133,7	30 000	181 461	—	—	—	—	99 929	—	—	—	—	—	—	—	—												
8,3	208,4	3 196,8	604	23 794	—	—	—	5 030	—	—	—	—	—	—	—	—	—												
0,9	31,8	160,3	—	—	—	—	—	—	349	6 378	—	—	—	—	—	—	—												
2,0	30,2	549,4	—	—	—	—	—	—	4 995	—	—	—	—	—	—	—	—												
15,8	693,3	3 160,3	12	4 598	—	—	—	—	36 748	—	—	—	—	—	—	—	—												
11,2	491,0	1 775,7	12	—	—	—	—	—	86 082	—	—	—	—	—	—	—	—												
1,2	—	357,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—												
58,4	3 254,2	17 884,8	10 896	91 237	115 652	83 483	19 600	34 802	113 131	958	44 571	96 954	104 873	716,1	17,7	1 476,0	7 751,8												
0,8	130,3	338,6	168	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—												
1,0	84,6	250,6	8 676	44 841	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—												
2,2	141,3	835,4	1 513	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—												
10,0	772,7	4 600,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—												
5,0	241,7	1 795,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—												
0,2	10,7	258,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—												
2,0	161,6	1 144,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—												
7,3	329,5	1 804,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—												
3,0	272,3	935,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—												
0,8	116,9	548,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—												
1,3	90,2	357,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—												
2,5	140,6	688,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—												
15,2	678,0	3 539,6	545	18 929	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—												
0,5	57,8	286,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—												
0,1	58,7	197,9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—												
—	5 499,2	—	306 723	1046 245	117 153	134 971	415 393	81 788	1113 738	958	367 568	97 146	368 00																

Tab. 2. Väliskaubandus muude riikidega oktoobris 1932 a.
Commerce extérieur avec les autres pays en octobre 1932.

Rahvusvaheline statistiliste territooriumide numeratsioon	Sissevedu Importation		Väljavedu Exportation		Numération internationale des territoires statistiques	Sissevedu Importation		Väljavedu Exportation	
	ton	kr	ton	kr		ton	kr	ton	kr
168. Argentiina — Argentine	64,1	13 267	—	—	172. Kolumbia — Colombie	—	—	4,4	448
182. Austraalia — Australie	0,6	2 281	48,4	3 554	15. Kreeka — Grèce	3,7	4 066	—	—
6. Austria — Autriche	2,0	10 114	0,1	233	141. Kuuba — Cuba	—	—	7,9	780
7. Belgia-Luksemb. m. l. — Belgique-Luxembourg. Union économ.	908,8	77 189	*)	*)	34. Lõuna-Slaavia — Yougoslavie	0,0	53	0,3	1 020
170. Brasiilia — Brésil	23,0	12 878	7,5	705	32. Malta — Malte	—	—	1,1	108
82. Briti-Egiptuse-Sudaan — Soudan anglo-égyptien	4,2	5 004	—	—	146. Mehhiko — Mexique	1,4	1 258	—	—
98-104. Briti-Ida-Aafrika — Afrique d'Est britannique	7,7	3 659	1,0	96	29. Norra — Norvège	5,1	5 277	9,9	13 707
65. Briti-India — Inde britannique	325,2	67 663	8,4	831	51. Palestiina — Palestine	0,3	718	—	—
90. Briti Kamerun — Cameroun britannique	0,5	359	—	—	148. Panama — Panama	1,1	203	—	—
93. Briti Lõuna-Aafrika üh.r. — Union Sud Africaine	20,7	10 897	577,8	22 069	175. Peru — Pérou	4,1	3 004	15,7	1 484
85-88. Briti-Lääne-Aafrika — Afrique d'Ouest britannique	3,4	1 818	1,1	117	26. Poola-Danzig — Pologne-Danzig	*)	*)	1 228,4	26 020
66. Briti-Malaja — Malaisie britannique	6,5	3 186	—	—	27. Portugal — Portugal	24,9	3 810	2,0	200
150-153. Briti Vahe Ameerika — Amérique centrale britannique	0,8	420	—	—	129-132. Portugal-Lääne-Aafrika — Afrique d'Ouest portugaises	0,3	160	—	—
151-161. Bulgaaria — Bulgarie	2,9	3 846	—	—	109. Prantsuse-Alžeeria — Algérie française	18,3	2 732	—	—
167. Curaçao — Curaçao	2201,5	123 050	—	—	80. Prantsuse-Maroko — Maroc française	13,7	1 087	1,2	114
173. Ecuador — Equateur	—	—	18,9	2 397	122. Prantsuse Somaali — Somalie française	0,1	92	—	—
76. Egiptus — Égypte	24,5	24 167	40,7	3 450	28. Ruumenia — Roumanie	1653,6	72 576	0,2	18 030
31. Filipiinid — Philippines	1,0	1 022	—	—	149. Salvador — Salvador	—	—	13,5	1 559
40. Hiina — Chine	2,9	1 688	119,3	22 641	53. Siam — Siam	—	—	1,4	270
11. Hispaania — Espagne	1,0	367	—	—	13. Soome — Finlande	428,2	171 550	*)	*)
25. Hollandi — Pays-Bas	66,2	58 058	72,6	14 608	30. Šveits — Suisse	3,6	21 326	0,1	159
72. Hollandi-India — Indes néerland.	3,8	4 230	2,8	291	9. Taani — Danemark	227,8	40 388	*)	*)
19. Itaalia — Italie	15,8	38 173	0,0	34	110. Tšecoslaavia — Tunisie	—	—	1,1	805
45. Jaapan — Japon	0,1	643	—	—	62. Tšellon — Ceylan	22,6	9 344	—	—
154. Jamaika — Jamaïque	4,5	2 734	—	—	37. Tšehhoslovakkia — Tchécoslovaquie	*)	*)	0,4	70
138. Kanada — Canada	0,0	29	0,4	1 131	171. Tšiili — Chili	0,0	30	—	—
107. Kanaari saared — Iles Canaries	—	—	0,0	43	56. Türgi — Turquie	10,9	14 144	1,1	11 500
					18. Ungari — Hongrie	0,8	492	—	—
					185. Uusi Merema — Nouvelle Zélande	0,0	42	—	—
					134. Ühendriigid — États-Unis	*)	*)	1 861,2	218 483

Tab. 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus oktoobris 1932 a.
Commerce extérieur des principaux articles en octobre 1932.

Järjek. nr. tähtlikus üksikainete nomenklat.	Eesti-Läti ühine nomenklatuur Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie	ton	kr	Järjek. nr. tähtlikus üksikainete nomenklat.	Kr—couronne d'Estonie, égale 100 grammes de l'or pur	ton	kr	
1		2	3	4		5	6	
SISSEVEDU—IMPORTATION								
II. Toidu- ja maitseained, joogid		2 623,7	246 332	232	Õhkikoogid	—	—	
2. Tera- ja jahvatatud vili	93,1	13 047	233	Sojakoogid	—	—		
11 Rukis	—	—	236	Kõnu loomatoid ern.	10,0	1 375		
12 Sel.: —	—	—	III. Toor- ja poolvalmisained				13 418,7	922 204
13 Nisu	—	—	8. Loomariigistained, peale rasvade				43,0	44 080
14 Oder	—	—	287—241 Toored loomarahad ern.				39,9	30 380
14 Kaer	—	—	Sel.: Prantsuse				19,9	19 420
21 Nisujahu	—	—	Brasiilia				20,0	10 950
20 Sel.: —	—	—	243—257 Karusnahad				0,8	10 974
20 Manna	—	—	9. Seenned, taimed ja nende osad				232,3	81 893
27 Sel.: —	—	—	274-275 Linaseenned				—	—
27 Herkulo euk kaeratangud	—	—	278 Päevalillseenned				15,0	3 316
30 Riis	91,6	12 744	281 Kõpra				20,0	4 550
Sel.: India	91,6	12 744	285 Ristikheinaseennod				—	—
3. Ala- ja juurvih	11,5	6 622	305, 306 Tubak lohtodes, kasvudes				44,9	51 527
59 HERNED	—	—	Sel.: Türgi				8,8	12 879
59 Apelsinid ja mandariinid	1,7	707	Prantsuse				10,1	10 469
60 Sidrunid	6,9	2 914	Taani				5,3	5 878
62 Banaanid	1,8	1 403	307 Humalad				0,2	116
69-75 Puuvill ja marjad kuivatatud	0,6	388	11. Faberiitorained				265,2	31 479
5. Kala, kalasaadused ja vähid	34,6	2 375	349 Tselluloos kuld				365,2	31 479
112 Heeringad	0,2	40	12. Tekstiiltoorained				419,0	233 314
6. Muud toidu- ja maitseained ning joogid	2 409,6	218 980	352 Puuvill toores				149,6	128 083
167 Kohv toores, ubades	1,5	1 009	Sel.: Ühendriigid				111,3	88 912
172, 176 Kakao ubades ja pulbris	5,1	2 629	Egiptuse				24,5	24 167
176 Tee igasugune	5,0	12 212	357 Kanep				6,0	1 271
178, 179 Suhkur peenike ja rafinaad	1 489,3	103 140	Sel.: Br. Ida-Aafrika				0,0	1 271
Sel.: Briti	1 384,0	152 400	359 Džaut				226,8	45 539
Läti	99,4	10 010	363 Vill värvimata				26,3	30 830
204—206 Sool	888,3	18 094	Sel.: Briti				12,0	22 008
207 Kunstvädi	—	—	Br. Lõuna-Aafrika üh. r.				2,6	5 740
213—217, 221—224 Viinad ja veinid	4,4	7 594	13. Ärsid ja metallid töödeldamata (metalli mured)				367,0	25 823
7. Loomasööd	74,7	5 673	376 Malm toores				820,2	14 296
231 Kihid igasugused (loomatoit)	59,7	3 750	14. Mitteraallid peale ärside				5 370,5	56 299
Sel.: S.N.V.L.	59,7	3 750	397—399 Vabrik. ja ehit. tarvitav savi				484,1	9 976

*) V. tab. I.

Tab. 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus oktoobris 1932 a. (järg).
Commerce extérieur des principaux articles en octobre 1932 (suite).

Järjek. nr. üksikainete nomenklat.	Eesti-Läti ühine nomenklatuur Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie	ton	kr	Järjek. nr. üksikainete nomenklat.	Kr—couronne d'Estonie, égale 100 ^g / ₂₄₈ grammes de l'or pur	ton	kr
1		2	3	4		5	6
SISSEVEDU—IMPORTATION.							
447	Kivistist	4 542,2	37 179	21. Põllumajandusmasinad ja riistad (sila ka pimatahtl. sisseanded)			
	Sel.: Poola-Danzig	4 007,0	31 618	809	Traktorid	6,6	6 594
	Briti	473,2	5 561	810, 811	Viljajeksugarnituurid jõumasina- ga ja ilma	3,0	4 270
15. Keemiaühenduste toorained		6 693,3	445 071	817, 818	Niidumasinad	—	—
a) Õlid, rasvad, vaigud, kummi loorelt		4 520,8	314 599	820	Adrad	—	—
402	Loomarasy tehniliseks tarbeks	—	—	825	Vikatid	—	—
473	Palmiteraõli	—	—	830—833	Separatorid ja m. piimanduse masinad	—	—
474	Kookosõli	3,2	1 102	835	Põllutöömasinate osad	1,0	522
	Sel.: Hollandi	2,0	076				
481	Kakaovõi	11,5	10 170	22. Jõu- ja töomasinad		40,8	60 055
483, 406-a	Nafta ja gaasid	—	—	836	Aurumasinad ja lokomobiilid	—	—
	Sel.: Poola-Danzig	—	—	837	Pihvatusjõumasinad	—	—
484	Masud	86,4	7 417	841	Vesike sisseanded	0,4	803
485	Petrooleum	3 944,6	195 506	849	Kudumismasinad	16,5	16 441
	Sel.: Curacao	2 201,0	123 020	850	Õmblus- ja pilutusmasinad ja nende osad	0,3	3 230
	Rumeenia	1 653,6	72 576	842—848,	Igasugused töömasinad ja abi- nõud rauast, malmist, terasest	15,3	10 950
487	Bensfiin	73,8	8 297	851—864	Masinade ja aparantide osad	7,3	22 830
	Sel.: Ühendriigid	13,5	5 277				
493	Parafiin	8,2	1 938	23. Metallikaup		247,7	205 883
495	Määrdeõli ern.	176,2	34 352	872	Rauast ja terasest tootud, pressit. ja valatud kaup ern.	1,8	950
	Sel.: Ühendriigid	72,6	15 034	876	Raud- ja terastorud ja nende ühendusjad	23,5	5 055
	Saksa	46,0	7 804	881, 885	Raudtraatnaelad ja -neolid	0,0	2 242
	Poola-Danzig	38,3	6 484	875, 877—	Muu treitud, polceeritud, lihvitud raud- ja teraskaup igasugune	71,0	63 377
498	Kivisöetõrv	136,2	18 295	887, 889	Raudplekk-kaup ern. lihtne	31,4	29 621
518	Kampol	121,4	16 311	892	Õkstraat	22,4	3 070
	Sel.: Ühendriigid	1 150,0	34 200	895	Raud- ja terastraatkaup ern.	3,4	4 296
b) Väetised		—	—	901—903	Noakaup igasugune	0,7	2 200
535	Tsilliisalpooter	—	—	900-908, 911	Ern. käsitööriistad	10,1	12 168
537	Väevelhapu ammoniak	1 150,0	34 200	912	Vaskkaup igasugune	7,9	28 742
541	Superfosfaat	—	—	920	Alumiiniumkaup ern.	1,9	0 950
542	Toomaslakk jahvatatud	—	—	24. Elektrimis- ja aparandid ja tarbeasjad		36,2	100 864
546, 547	Kaalisoolad	1 022,3	96 242	924, 925	El.-dünamod., -mootorid, transfor- maatorid	0,7	2 700
c) Muud keemiatööstuse toorained		1 016,0	90 000	932	Elektri hõõglambid	2,3	29 690
549	Väävel toores, tükkides	1 016,0	90 000	934	El.-kaablid metallpahtseriga	11,1	6 792
				935	El.-juhed isoleeritud	5,0	6 054
				943	Raadioaparandid, -osad ja -tarb.	1,2	13 741
IV. Valmissaadused.		3 092,3	1 647 199	25. Instrumendid, aparandid (peale elektripaar.) ja laskeriistad		3,1	23 135
16. Nahad töötletud ja nahakamp		2,4	23 170	953	Arstiriistad, -aparandid ja -tarbed	0,1	1 240
566—568	Suured parknahad	0,3	2 233	958—966	Kellad	0,0	10
569—576	Töötletud peenesord. nahad	0,8	13 490	978—980	Muusikariistad	1,7	8 272
580	Masinaahimad	1,1	6 212	981—984	Laskeriistad	0,5	1 896
17. Puittööstusesaadused		95,9	29 379	26. Transportahinõud		13,2	35 856
600—604	Aami- ja puusepatöö	81,9	14 306	986—992	Veesõiduriistad	5 tk. 23,55 pgt.	4 582
609—612	Tisleri- ja treialitöö	3,3	3 723	999	Sõiduaudod	3 tk.	5 300
18. Faberitööstusesaadused		128,2	60 433	1002	Veoaudode raamid ühes moo- tori ja ratastega	4 tk.	6 365
624	Puupapp, värvimata	38,0	4 973	1008	Jalgrattad	—	—
	Sel.: Soome	39,0	4 973	27. Keraamika ja muud mineraalkaup		172,8	70 015
638	Paberrossipaber	2,4	2 480	1025	Kälad, tahud loomulikud	0,1	24
630, 637, 650	Kirjutuse- ja trükipaber	8,1	6 174	1038	Tulekindlad kivid ja tahvid (samotekivid)	60,8	3 320
648	Täpedit ja bordüürid	17,3	8 541	1051—1053	Fajanskaup	19,9	10 171
19. Tekstiilitööstusesaadused ¹⁾		82,2	449 776	1054, 1055	Portselaskaup	5,4	3 705
667—670	Puu villaniit ja -lõng	4,0	17 983	1058—1073	Tahvelklaas ja klaaskaup	39,4	32 369
671—676	Puu villariie ²⁾	19,7	101 759	28. Keemiatööstusesaadused		3,2	1 995
	Sel.: Läti	15,6	77 242	1103	Alumiin	—	—
	Saksa	2,2	20 097	1105—1109	Pehnest kummist teosed	5,1	13 590
686, 750	Sukad, sokid	0,5	8 552	1110	Veoaudode massiiv-kummisiinid	—	—
687, 703, 751	Muud kujutud tööd ern.	0,9	15 064	1113, 1114	Kummist jalanõud	25,7	100 255
690—701	Villane lõng	35,3	184 933	1146	Väevelhapu alumiinium	100,3	6 820
702, 703	Villane riie kangas	0,0	421	1165	Pesuosoda	62,0	6 310
	Sel.: Saksa	0,0	401	1168	Kaustiksooda puhastamata	105,7	22 160
	Läti	0,0	20	1231	Sõhape (vedel)	—	—
713, 715	Siid ja kunstsiidniit ja -lõng	11,1	71 841	1308—1311	Lõhna- ja kosmeetikaained	0,8	5 114
716—719	Siidriie	1,4	123	1321	Parkimisekstraktid	29,8	8 922
721, 781	Kõied ja nõbrid	2,1	1 256	1323—1328,	Mineraalvärvid	55,0	13 819
747, 748	Kalavõrgud	0,2	1 510	1336—1344	Alisariinvärvid ern.	11,1	74 699
749	Peakatted igasugused	1,0	11 776	1348	Saapamaäre	0,0	3
762—767		—	—	1355	Trüki värv	0,2	9 070
20. Metallid		1 269,9	139 553	1358	Pronksipulber	0,1	161
768—772	Raud- ja terasvita., latt., sordi	932,1	63 458	1368	Linoleum	3,2	1 995
775—778	Sel.: Belgia	473,8	24 927	29. Muud eraldi piletamata kaupad		2,5	15 398
	Saksa	224,5	17 284	1394—1396	Kirjutusmaterjal ern.	0,7	4 512
	Rootsi	105,1	11 191				
773, 774	Raud- ja terasplekk	204,5	40 815				
779—783	Sel.: Briti	102,1	21 240				
	Rootsi	91,3	18 713				
784, 785	Raud- ja terastraat Ø1,5—5 mm	5,3	1 308				
789—790	Vask	12,5	0 192				
	Sel.: Rootsi	8,1	6 119				
	Saksa	4,4	3 073				
792	Vasktraat isoleer-ta Ø0,5—13 mm	5,0	4 387				
794, 795	Inglitina	—	—				

¹⁾ Sellest: Eesti kauba tagasivedu välismaalt 2 000 kg 18 967 kr. Välismaa kauba sissevedu täiendavaks ümbertöötamiseks 15 621 kg 77 242 kr.

Tab. 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus oktoobris 1932 a. (järg).

Commerce extérieur des principaux articles en octobre 1932. (suite).

Järjek. nr. täieliku üksikainete nomenklat.	Eesti-Läti ühine nomenklatuur Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie	ton	kr	Järjek. nr. täieliku üksikainete nomenklat.	Kr—couronne d'Estonie, égale 100 ⁰ / ₁₀₀₀ grammes de l'or pur	ton	kr
1		2	3	4		5	6
VÄLJAVEDU—EXPORTATION.							
I. Elusloomad (arv).		320 tk	973	13. Ärtsid ja metallid töötlemata (metallimurd)		1 242,2	31 658
1	Hobused (arv)	6 tk.	664	380	Vanaraud	1 218,6	14 362
2	Veised (väljaarvatud vasikad)	—	—		Sel.: Poola-Danzig	1 217,9	14 337
47	(arv)	—	—	385, 386	Vanavaask	14,1	3 676
5	Sead, põrsad (arv)	—	—		Sel.: Saksa	14,1	3 676
II. Toidu- ja maitseained, joogid		4 258,3	2 490 567	14. Minedalid peale ärtside		5 175,2	10 758
3. Aia- ja juurvilli		1 230,1	101 849	406, 407	Kips	—	—
38	Kartul, toores	867,5	12 632	408	Lubi kustutamata	—	—
47	Sigur, värske ja kuivat.	311,3	6 277	417	Kaltsiitkivi (Eesti marmor)	4 350,0	8 446
57	Üunad	278,7	74 542	15. Keemiliste ainetuste toorained		723,0	101 364
4. Karjasandused		2 038,1	2 093 877	a) Õlid, rasvad, valgud, kummi toorelt		695,3	57 217
76	Peekon	426,1	212 270	487	Eesti Bansiin	99,7	22 288
	Sel.: Briti	426,1	212 270	497	Põlevkiviõli	220,4	13 847
77	Sealiba värske ja soolatud	1,2	502	c) Keemilised ained punkt a" ja b"		27,7	44 147
78	Sealiba suitset. (singid, küljed)	0,7	554	505-a	Kunstsarv töötlemata	27,7	44 097
79	Loomallha	1,0	383	IV. Valmissaadused.		1 996,8	716 147
	Sel.: Saksa	0,5	215	16. Nahad töötletud ja nahkkaup		0,1	1 058
81	Lamballha	81,8	31 442	560, 567	Suured parknahad	—	—
	Sel.: Rootsi	81,7	31 431	17. Puittootusesaadused		502,7	102 946
95	Kohupilm	—	—	593	Vineer	306,3	50 835
96	Või	1 202,2	1 606 186		Sel.: Briti	153,8	22 500
	Sel.: Saksa	557,8	892 849		Taani	81,9	13 600
	Briti	312,9	383 361	504	Vineerist toolipõhjad	187,2	48 110
99	Munad	3 462 335 tk.	240 607		Sel.: Briti	96,3	18 710
5. Kala, kalasaadused ja vähid		67,0	32 650		Saksa	81,9	10,880
100—105	Värsked kalad	25,7	13 819	593	Tikutraat	—	—
116—120	Kalakonservid	19,0	15 153	603	Üksed	—	—
6. Muud toidu- ja maitseained ning joogid		918,8	261 303	607	Nõidriidid	0,6	170
127	Kartullijahu	442,0	70 720		Sel.: Saksa	0,6	170
187	Sokolad	22,9	18 480	609, 610	Mööbel	8,3	3 500
210	Teraleib, pain normal	1,7	511	18. Paberitööstusesaadused		664,1	115 052
III. Toor- ja poolvalmisained		18 068,1	841 312	634	Pakkimispaaber	134,5	21 418
8. Loomariistained, peale rasvade		23,4	36 832	635	Rotatsiooppaber	153,2	24 197
237—241	Loomanahad kuivalt soolatud	17,5	32 069	636, 637	Kirjutuse- ja trükipaber	318,1	53 593
	Sel.: Ühendriigid	0,2	19 627	19. Tekstiilitööstusesaadused¹⁾		310,1	356 743
237—241	Loomanahad märjalt soolatud	—	—	667-670	Puuvillaniit ja -lõng	47,0	87 624
	Sel.:	—	—		Sel.: Leedu	25,0	41 171
243—257	Karusnahad	0,0	102		Saksa	10,1	22 023
260	Jõhvid	0,7	1 057	671-676	Puuvillariie ²⁾	23,7	105 528
270	Sooled	5,1	3 154		Sel.: Läti	7,1	54 238
9. Seemned, taimed ja nende osad		0,3	330		Rootsi	11,8	30 002
274, 275	Linaseemned	—	—		Norra	5,4	12 092
10. Metsamaterjal		5 498,3	172 095	696	Pakkimis- ja kotirille džuustid	194,7	106 289
310-319, 325	Palgid, prussid, pakud, latid	250 tüh.	8 003		Sel.: Taani	120,3	64 232
321	Liiprid	—	—		Saksa	73,0	41 761
322	Propsid	3 036,0 tüh.	23 260	702, 703	Villane riie	0,0	550
320, 326-329	Kuuse- ja männilauad ja -plangud	5 600,4	135 640		Sel.:	0,0	550
	Sel.: Briti	3 663,0	91 686	22. Jõu- ja tööstusmasinad		10,7	22 637
	Lõuna-Aafrika Ühendriigid	1 013,1	21 075	859	Külmetusmasina sisseseaded	—	—
338	Krohvimispeered	—	—	24. Elektrimasinad- aparaadid ja tarbeesjad		1,7	17 225
11. Paberitööstused		5 330,2	464 212	927	El. patareid, elemendid	—	—
349	Tselluloos	4 868,3	455 283		Telefoni apar. ja n. osad	1,7	16 542
	Sel.: Briti	1 773,7	181 461	27. Keraamika ja muud mineraalkaunad		423,5	61 546
	Ühendriigid	1 775,5	152 822	1016	Tsement	186,7	5 060
	Prantsuse	982,2	91 000		Sel.: Läti	180,2	5 579
12. Tekstiilitööstused		75,5	34 063	1066	Talvalkkaas lihvimata	236,0	55 386
354	Lina	54,2	23 497		28. Keemiliste ainetuste saadused	49,4	15 377
	Sel.: Briti	44,0	23 487	1102	Kaseiin	—	—
	Läti	10,2	5 030	1318	Tuletikud	45,2	13 929
355	Takud	0,0	3 340	29. Muud orn. kaunad		1,1	6 952
		—	—	1392	Kunstsarvkaunad	0,8	5 111

Tolliametite läbikäik oktoobris 1932 — Activité des bureaux douaniers en octobre 1932.

	Tallinn	Valga	Pärnu	Narva	Loksa	Haap- salu	Kures- saare	Kunda	Paldiski	Kokku Total
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ton.										
Sissevedu — Importation	17 743	184	865	109	0,0	—	209	25	—	19 135
Väljavedu — Exportation	16 467	599	1 184	607	—	70	4 255	706	405	24 823
Üldläbikäik — Total de l'import. et de l'exp.	34 210	753	2 049	716	0,0	70	4 464	791	405	43 958
1 000 kr.										
Sissevedu — Importation	2 624	46	134	4	3	—	4	3	—	2 818
Väljavedu — Exportation	3 833	105	70	7	—	3	13	14	5	4 050
Üldläbikäik — Total de l'import. et de l'exp.	6 457	151	204	11	3	3	17	17	5	6 868

1) Sellest ümbertöötatud välismaa kauba tagasivedu 7 057 kg 54 238 kr väärtuses.

Tab. 10. Era- ja tähtsamate ühispankade äriseis
1. novembril 1932 a.

Situation financière des banques privées et des principales banques
coopératives au 1. novembre 1932.

	15	26	15	26
	erapanka 15 bang. privées	ühispanka 26 bang. coopér.	erapanka 15 bang. privées	ühispanka 26 bang. coopér.
	1. nov.	1. nov.	1. nov.	1. nov.
	1 000 kr.		%	
Aktiva — Actif				
1. Kassa — <i>Caisse</i>	1 158	247	1,4	0,6
2. Jooksvad arved teisis rahansüt. — <i>Comptes courants</i>	1 235	1 812	1,6	4,6
a) Sellest Eesti pangas — <i>Dont à la Banque d'Estonie</i>	592	...	0,7	...
3. Pt. 1 ja 2 kokku — <i>Total p. 1 et 2</i>	2 393	2 059	3,0	5,2
4. Panga päralt olevad väärtused — <i>Ef- fets en portefeuilles</i>	1 927	618	1,6	1,6
a) Väärtpaberid — <i>Effets</i>	1 186	604	1,5	1,5
1) Sellest börsil koteeritavad — <i>Dont effets cotés à la Bourse</i>	435	...	0,6	...
b, d) Välismaa rahad, kallismetallid, tšekid ja maksukäs. välisvaluutas — <i>Métaux précieux et effets en valeurs étrangères</i>	41	14	0,1	0,1
5. Laenuud — <i>Prêts</i>	55 608	24 238	70,4	61,8
a) Disk. vekslid — <i>Escomptes</i>	10 210	13 438	24,5	34,3
1) Sellest sisemaa vekslid — <i>Dont du pays</i>	16 158	...	20,5	...
b) Tähtajal laenuud — <i>Prêts termin.</i>	1 432	4 435	1,8	11,3
d) Kto krt. laenuud — <i>Autres prêts</i>	34 866	6 365	44,1	10,2
6. Garantide deebitorid — <i>Garanties</i>	4 751	655	6,0	1,7
7. Korrespondendid — <i>Correspondants</i>	1 976	805	2,5	2,1
a) Sisemaa — <i>en Estonie</i> { <i>Loro</i>	760	607	0,0	1,8
{ <i>Nostro</i>	293	85	0,4	0,2
b) Välismaa — <i>à l'étranger</i> { <i>Loro</i>	1	—	0,0	—
{ <i>Nostro</i>	922	23	1,2	0,1
8. Prostititud vekslid — <i>Effets pro- testés</i>	340	563	0,4	1,4
9. Osakondade arved — <i>Succursales</i>	2 181	1	2,8	0,0
10. Kinnisvara — <i>Immubles</i>	5 137	1 615	6,5	4,1
11. Vallasvara — <i>Mobiliers</i>	430	289	0,5	0,6
12, 13. Jooksvad kulud, makstud % ja komisj. — <i>Frais courants, intér. et com- missions payés</i>	2 813	1 026	3,6	2,6
14. Üleminevad summad — <i>Actifs tran- sitaires</i>	829	109	1,1	0,3
15. Muud aktiivid — <i>Actifs divers</i>	1 286	7 906	1,6	18,6
a) Liikmete kohustused ¹⁾	—	6 041	—	15,4
Kokku — Total	78 971	39 234	100	100
Passiva — Passif				
1. Panga kapitalid — <i>Capitaux et réserves</i>	7 592	3 010	9,6	7,7
a) Sisemakstud aktsiakapital — <i>Cap- ital versé</i>	5 779	2 094	7,3	5,3
b) Tagavarakapital — <i>Réserves</i>	1 526	625	1,9	1,6
d) Muu erikapital — <i>Réserves spéciales</i>	287	291	0,4	0,4
2. Hoiusummad — <i>D. p. ts</i>	20 744	20 938	37,7	53,4
a) Tähtajal. hoiusummad — <i>Dépôts termin.</i>	6 756	8 111	8,6	20,7
b) Jooksvad arved — <i>Comptes courants</i>	21 790	12 526	27,6	31,9
d) Kto-krt. arv. kred. saldod — <i>Autres dépôts</i>	1 189	301	1,5	0,8
3. Rediskont — <i>Récomptes</i>	6 480	1 425	8,2	3,6
a) Sellest maksukohaga eisemaal — <i>Dont payables à l'intérieur du pays</i>	3 428	...	4,3	...
4. Võlaarved teist. asut. — <i>Créditeurs</i>	5 398	2 832	6,8	7,2
a) Sellest sisemaa krediiditasutis — <i>Dont établissements du pays</i>	5 398	...	6,8	...
5. Pt. 3 ja 4 kokku — <i>Total p. 3, 4</i>	11 878	4 257	15,0	10,8
6. Korrespondendid — <i>Correspondants</i>	16 039	633	20,3	1,6
a) Sisemaa — <i>en Estonie</i> { <i>Loro</i>	301	140	0,4	0,4
{ <i>Nostro</i>	8 476	479	10,7	1,2
b) Välismaa — <i>à l'étranger</i> { <i>Loro</i>	160	13	0,2	0,0
{ <i>Nostro</i>	7 102	1	9,0	0,0
7, 8. Maksukäsud ja akseptid — <i>Accep- tations</i>	65	10	0,1	0,0
9. Väljamaksmata % — % restant à <i>payer</i>	441	102	0,6	0,3
10. Väljamaksmata osakasu — <i>Dividen- des restant à payer</i>	18	170	0,0	0,4
11. Garantide kreditorid — <i>Garanties</i>	4 751	655	6,0	1,7
12. Osakondade arved — <i>Succursales</i>	2 247	1	2,8	0,0
13, 14. Saadud prots. ja muud tulud — <i>In- térêts et commissions reçus</i>	3 230	2 133	4,1	5,4
16. Jagamata puhaskasu — <i>Bénéfice net.</i>	639	73	0,9	0,2
17. Üleminevad summad — <i>Transitoires</i>	2 266	7 252	2,9	18,5
18. Muud passivid — <i>Passifs divers</i>	1 136	251	1,4	0,6
a) Amortisatsioon kapital ²⁾	—	6 041	—	15,4
b) Liikmete lisavastutus ³⁾	—	—	—	—
Kokku — Total	78 971	39 234	100	100

Tab. 11. Üksikute pankade
äriseisu summad

1. novembril 1932 a.
Montant de bilans des banques
au 1 novembre 1932.

	1. XI. 1932 1000 kr
Erapangad — Banques privées.	
1. Krediidipank a.-s.	30 536
2. G. Scheel ja Ko	10 155
3. Tartu pank	7 961
4. Tallinna linnapank	5 843
5. Eesti laenu-panka.-s.	2 454
6. Sakala pank	2 269
7. Tartu linnapank	2 367
8. Kaubapank a.-s.	2 276
9. Pärnu krediidipank	1 198
10. Tallinna aktsiapank	1 371
11. Valga pank	1 200
12. Tartu tööstuspank	904
13. Viru pank	829
14. Rosen ja Ko	444
15. Võru pank	164

Kokku — Total 78 971

**Tähtsamad ühispangad — Principales ban-
ques coopératives**

1. Eesti Rahvapank	3 637
2. Tallinna majaomanikkude p.	7 205
3. Eesti laenu- ja hoiuühis. Tartus	6 396
4. Tartu majaomanikkude pank	2 066
5. Viljandi ühispank	2 092
6. Tallinna laenu ja hoiukassa	1 256
7. Pärnu Eesti laenu- ja hoiuüh.	1 153
8. Rakvere ühispank	1 308
9. Põllumeeste Koskpank	1 206
10. Võru ühispank	1 170
11. Põllupidajate ühispank	1 089
12. Tallinna juudi ühispank	856
13. Põltsamaa ühispank	957
14. Narva ühispank	900
15. Jõgeva ühispank	922
16. Lääne-Eesti Ühispank	844
17. Paide ühispank	411
18. Tõrva Ühispank	743
19. Tartu Juudi Ühispank	708
20. Pärnumaa põllumeeste ühis- pank	572
21. Saarde laenu-hoiu ühisk.	522
22. Võhma ühispank	484
23. Kinnisvara omanikkude pank	486
24. Saarte ühispank	453
25. Põltsamaa laenu- ja hoiu ühisk.	336
26. Põllumajanduse pank	1 402

Kokku — Total 39 234

¹⁾ Responsabilité des membres.

²⁾ Capital d'amortissement.

³⁾ Responsabilité supplémentaire des
membres.

Tab. 12. Riigi sissetulekud oktoobris ja 1. IV.—31. X. (1 000 kr).
 RECETTES DE L'ÉTAT en OCTOBRE et 1. IV.—31. X. (1 000 kr). Kr=couronae
 d'Estonie, égale 100/218 gr. de l'or pur (100 mk antér.).

	Oktoober		1. IV.—31. X.	
	1932	1931	1932	1931
Korralised tulud — Recettes ordinaires:	5 029	5 988	36 721	46 811
I. OTSEKOHESED MAKSDUD — CONTRIBUTIONS DIRECTES:				
1. Tulumaks — Impôt sur le revenu	695	833	3 356	3 946
2. Äri- ja tööstusmaksud — Impôts sur bénéfices industriels et commerciaux	326	520	1 130	1 440
3. Maa- ja hoonetmaksud — Contributions foncières	119	90	1 078	1 127
4. Maks kapitali % pealt — Impôt sur les intérêts	3	40	47	191
5. Kinnistusemaks — Mutations, immeubles et droits immobiliers	15	5	170	198
6. Pärandusemaks — Impôt sur les successions	90	136	549	619
7. Pärandusemaks — Impôt sur les successions	142	33	373	371
II. LÕIVUD JA TASUMAKSUD — TIMBRES ET ENREGISTREMENTS	328	417	2 221	2 778
7. Tempelmaks ja lõivud — Timbres	302	374	1 975	2 491
8. Patentid ja proovid — Contributions des patents, droits de vérification	6	11	53	64
9. Mitmesugused tasumaksud — Enregistrements	20	32	190	223
III. KAUDSED MAKSDUD — IMPÔTS INDIRECTES:	1 680	1 967	11 303	14 478
10. Tollid — Douanes	1 283	1 632	8 283	11 655
11. Aktsiisid — Droits et taxes (accises)	397	335	2 920	2 823
IV. RIIGIMONOPOLID — MONOPOLES DE L'ÉTAT	899	1 028	6 131	7 305
12. Põltsusemonopol — Monopole d'alcool	890	1 028	6 131	7 305
V. RIIGI ETTEVÕTTED JA VARANDUSED — ENTREPRISES ET PROPRIÉTÉS DE L'ÉTAT:	1 347	1 654	13 127	17 254
13. Riigi kapitalid — Fonds de l'État	25	35	687	976
14. Maa, hooned, metsad ja veed — Domaines, forêts et eaux de l'État	98	82	2 075	2 678
15. Raudteed — Chemins de fer	817	981	6 669	8 550
16. Sadamad ja laod — Ports et dépôts	71	83	514	717
17. Post, telegraaf, telefon — Postes, télégraphes, téléphones	326	304	2 450	2 745
18. Mitmesugused riigi ettevõtted — Entreprises diverses de l'État	—	96	661	1 487
19. Mitmesugused riigi varandused — Propriétés diverses de l'État	10	32	71	101
VI. SEGATULUD — RECETTES DIVERSES:	102	98	778	1 134
20. Segatulud	102	98	778	1 134
Kokku — Total	5 031	5 997	36 822	46 895
Eelmisel kuulil p. 18 all saadud tuludest tagasi makstud	3	—	3	—
Tagasi makstud eelmiste aastate maksu — Reversements des années précédentes	19	9	98	84
Erakorralised tulud — Recettes extraordinaires	11	270	1 052	1 074
Operatsioonifondide ja laenude tagasimaks — Encaissement des fonds de roulement	11	14	172	618
Tornvilja müük	—	256	880	409
„A“ liigi laenude tasumine	—	—	—	47
Üldse sissetulekud — Total des recettes	5 040	6 258	37 773	47 885

Méthodes de calcul des nombres indices.

Les nombres-indices du coût de la vie pour Tallinn sont établis conformément aux résultats de l'enquête budgétaire parmi les ménages ouvriers à Tallinn en octobre 1925 (V. Recueil Nr. 48/3).

Le nombre-indice pour l'alimentation comprend le coût d'un panier de provision de 51 produits différents dont la valeur nutritive égale 3 320 calories.

Les nombres-indices du loyer sont calculés d'après les renseignements recueillis par l'inspecteur de l'habitation et concernant plus que 1 000 logements. L'indice est sujet à la révision chaque semestre.

Poids des groupes sont suivants:

Alimentation	58,5%
Loyer	7,5
Chauffage et éclairage	5,8
Habillement	15,7
Hygiène du corps et nettoyage	2,7
Voyages, circulation, poste	0,7
Prais d'instruction (journaux)	2,7
Cinéma, théâtre, tabac, boissons	2,8
Autres dépenses	3,6

Comme prix sont appliqués: les prix de produits d'alimentation au marché de Tallinn de même que dépenses pour l'électricité et chauffage; prix des vêtements et chaussures dans les magasins de confection, les salaires dans les ateliers des tailleurs etc.

Les nombres-indices des prix de gros sont les moyennes géométriques non pondérées. Le nombre-indice général comprend 42 articles.

Liste des marchandises, le groupement ainsi que les données de 1913—28 v. Recueil 77 (4) pp 266—267.

Tab. 13. Valuuta ja väärtpaperite hinnad Tallinna börsil novembris 1932 a.
 Cours de change à Tallinn en novembre 1932.

	Kõrgeim		Madalaim		Keskmine							
	november 1932		november 1932		novemb. 1932 a.		oktoober 1932 a.		1. I—30. XI 1932 a.		november 1931 a.	
	o.	m.	o.	m.	o.	m.	o.	m.	o.	m.	o.	m.
1. New-York, 100 \$ (dollar)	373,75	378,75	371,50	376,50	372,66	377,66	372,06	377,06	372,30	376,55	372,80	375,80
2. London, 100 £ (Ingliis n.)	1 235,00	1 265,00	1 175,00	1 205,00	1 215,90	1 245,90	1 262,11	1 292,11	1 305,80	1 335,80	1 393,20	1 418,20
3. Berliin, 100 Saksa riigi marka	88,35	90,35	87,70	89,70	88,04	90,04	87,96	89,96	87,85	89,89	87,41	89,71
4. Helsingi, 100 Soome marka	5,35	5,55	5,15	5,35	5,29	5,49	5,44	5,64	5,76	5,99	—	7,37
5. Paris, 100 Prantsuse franki	14,80	14,90	14,60	14,90	14,60	14,90	14,60	14,90	14,63	14,92	14,65	14,95
6. Bruxelles, 100 Belgia belga	51,80	53,20	51,60	53,00	51,71	53,11	51,73	53,13	51,84	53,24	51,90	53,30
7. Zürich, 100 Helveetsia franki	71,90	73,40	71,60	73,10	71,75	73,25	71,88	73,38	72,39	73,89	73,73	75,13
8. Milano, 100 Itaalia liiri	19,10	19,80	18,95	19,60	19,06	19,72	19,06	19,71	19,11	19,76	19,42	20,07
9. Stockholm, 100 Rootsi krooni	65,25	67,75	63,50	66,00	64,39	66,89	64,79	67,29	68,37	71,19	77,04	81,92
10. Kjöbenhavn, 100 Taani krooni	64,00	66,50	60,75	63,25	63,05	65,55	65,22	67,72	70,10	72,92	—	81,78
11. Oslo, 100 Norra krooni	62,50	65,00	60,50	63,00	61,77	64,27	63,40	65,90	66,78	69,59	76,21	81,21
12. Praha, 100 Tšehhoslovaki kr.	11,10	11,45	10,95	11,30	11,04	11,39	11,03	11,38	11,05	11,40	11,15	11,60
13. Amsterdam, 100 Hollandi kuldeni	150,25	153,25	149,50	152,50	149,80	152,80	149,70	152,70	150,23	153,23	151,50	154,18
14. Riga, 100 Läti latti	72,00	72,45	72,00	72,45	72,00	72,45	72,00	72,45	72,00	72,45	72,00	72,45
15. Moskva, 100 Tšerv. rubla	—	193,75	—	193,75	—	193,75	—	193,75	—	193,75	—	193,75
16. Wien, 100 Austria šillingit	—	53,50	—	53,50	—	53,50	—	53,50	—	53,50	—	53,00
17. Budapest, 100 Ungari pengöd	—	65,00	—	65,00	—	65,00	—	65,00	—	65,00	—	65,00
18. Warszawa, 100 Poola slotti	42,75	44,25	41,75	43,25	41,83	43,33	41,87	43,17	41,54	43,04	40,48	42,78
19. Kunaas, 100 Leedu liti	37,25	37,85	37,05	37,65	37,16	37,76	37,11	37,71	37,07	37,67	37,00	37,60
20. Danzig, 100 Danzigi kuldeni	72,00	74,00	72,00	74,00	72,00	74,00	72,00	74,00	72,00	74,00	72,00	73,97
21. 8% E. hüpöt. panga Pantl. (nom. v.1 k.)	—	0,80	—	0,80	—	0,80	—	0,80	—	0,81	—	—

Tab. 25. TOTAINETE MAKSUMUS KALORISE SISALDUSE JÄRGI 1928-1932 a. - COÛT DES DENRÉES ALIMENTAIRES À LA BASE DE LEUR VALEUR NUTRITIVE 1928-1932-1)

	Keskm. - Moyenne				
	1928	1929	1930	1931	1932
Sealiba - Väände de porc	51	58	50	30	24
Searokk - Lard	19	22	18	10	8
Loonkalha - Viande de boeuf	55	62	58	41	29
Vaskaliba - " de veau	60	58	48	38	31
Lambaliba - " de mouton	86	41	39	19	18
Searsay sulatam. - Grasses de porc	19	20	17	10	7
" sulat. - Saucisses	20	21	18	13	8
Loonarsay sulatam. - Grasses de boeuf non foncée	12	13	13	8	7
Teevoris - Saucisson	80	38	60	60	50
Sink - Jambon	40	45	45	38	24
Ränmed, värsked - Abêttes fraîs	58	56	51	52	22
Klud, värsked - Esproles, fraîs	48	36	34	35	13
Haugid - Brochets	128	164	145	122	108
Aivenad - Perches, fraîches	107	124	131	85	60
Tursad - Morues	61	68	49	49	43
Ränmed, soolat. - Fet. har. bott. salés	56	58	54	49	38
Klud - Esproles, salés	30	29	27	27	23
Heeringad - Harengs	37	7	4	5	4
Rakkijahu - Farine de seigle	9	12	10	9	8
Rakkijahu - " biadete	11	10	10	10	9
Sepkujahu - " de froment	10	15	14	14	14
Nisupüü - " blais	9	11	9	8	7
Otrajahu - " d'orge	11	11	10	9	7
Otrajanguud - Grain d'orge	12	13	12	11	8
Kruubid - Orge perit	9	9	6	7	7
Rakkleib - Pain de seigle	14	14	12	13	13
Sepkik - " demi-bl. de seigle	15	15	15	14	13
Nalasaal - " blanc	18	19	19	17	17
Räbepüür - Lait fraîs	23	25	21	18	11
Hayukoor - Crème aigre	85	47	43	36	31
Kõupüim - Caillébotte	44	47	41	31	24
Võh, mekerel - Beurre de table	80	87	80	61	51
" kõigi - " de cuisine	84	83	82	62	54
Täimevõi - " végétal	17	17	17	16	13
Prust Sveitsi - Fromage suisse	64	55	65	45	38
Kanunamad - Oeufs de poule	112	109	95	82	69
Karunad - Pommes de terre	12	11	7	5	4
Porgandid - Carottes	49	104	46	48	28
Peebid - Betteraves	54	102	53	43	35
Kaalikad - Navets	65	63	43	54	36
Herned - Pois séchés	15	14	11	10	10
Oad - Fèves	12	16	12	9	8
Kapead, hapud - Choucroute	187	244	139	194	180
" värsked - Choux fraîs	85	177	101	98	40
Riis - Riz	137	159	151	121	78
Maana - Manne	14	15	16	16	17
Makarunid - Macarons	17	17	17	17	16
Karallijahu - Péme de vom. de terre	20	20	21	22	24
Shukur, peemite - Sucre en poudre	15	14	11	11	11
Mesi - Miel	11	9	8	7	12
64	66	62	56	46	

1) Maksumus 1000 kal. kohta (centides) - Coût par 1000 calories (en cents).

Tab. 27-28. ELUMAKSUMUS- ja SUURHUUGINDEKSID (geom. kesk., 1913 = 100). Nombres-indices du coût de la vie et nombres-indices des prix de gros (moyennes geom., 1913 = 100).

	Keskmised		N-indices du coût de la vie					Novemb
	1929	1930	1931	1932	1933	1934		
1. Toitlus - Alimentation	126	103	90	83	80	79	76	
2. Korter - Logement	52	52	103	144	139	139	139	
3. Käte ja vaigus - Chauffage et éclair.	95	97	80	66	70	70	68	
4. Elekter - Électricité	103	102	80	73	69	67	65	
5. Paberi - Papier	43	43	43	43	43	43	43	
6. Paberi - Papier	86	88	83	56	64	64	71	
7. Paberi - Papier	109	130	126	122	122	122	122	
8. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
9. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
10. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
11. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
12. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
13. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
14. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
15. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
16. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
17. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
18. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
19. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
20. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
21. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
22. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
23. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
24. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
25. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
26. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
27. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
28. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
29. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
30. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
31. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
32. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
33. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
34. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
35. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
36. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
37. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
38. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
39. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
40. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
41. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
42. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
43. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
44. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
45. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
46. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
47. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
48. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
49. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
50. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
51. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
52. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
53. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
54. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
55. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
56. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
57. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
58. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
59. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
60. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
61. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
62. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
63. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
64. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
65. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
66. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
67. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
68. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
69. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
70. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
71. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
72. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
73. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
74. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
75. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
76. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
77. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
78. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
79. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
80. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
81. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
82. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
83. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
84. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
85. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
86. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
87. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
88. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
89. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
90. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
91. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
92. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
93. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
94. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
95. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
96. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
97. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
98. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
99. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
100. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
101. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
102. Riieus - Habillement	150	149	147	141	141	141	140	
103. Ri								

Tab. 26. Turuhinnad novembris 1932 a. — Prix de détail en novembre 1932.

	Mõõt- ühik	Tallinn			Paldiski	Rakvere	Narva	Paide	Haapsalu	Tartu	Viljandi	Pärnu	Võnn	Valga	Petseri	Kuresaare	
		Nov. 1932	Okt. 1932	Nov. 1931													
		1	2	3													4
Hinnad sentides — Prix en cents.																	
Liha, lihaseadused ja rasv	1. Sealiha, searviist osten — <i>Viande de porc</i>	kg.	48	55	50	44	49	50	—	45	43	42	41	39	37	36	38
	2. „ keedulihha — <i>Viande de porc II s.</i>	„	60	61	61	48	55	53	50	54	40	54	40	41	45	40	45
	3. „ praeliha — „ „ „ I „	„	65	66	70	50	59	63	55	58	50	—	—	51	55	52	50
	4. Seapekk — <i>Lard</i>	„	66	66	70	55	68	71	61	61	75	63	65	67	68	67	65
	5. Loomaliha, supilihha — <i>Viande de boeuf II s.</i>	„	25	26	31	20	23	22	30	22	20	24	20	21	23	25	18
	6. „ praeliha — „ „ „ I „	„	36	41	55	28	39	33	39	33	25	35	30	28	33	—	28
	7. Vaskaliha, osim. veerand — <i>Viande de veau II s.</i>	„	40	40	43	—	35	30	25	36	25	24	30	—	—	—	22
	8. „ tagum. veerand — <i>Viande de veau I s.</i>	„	50	45	50	—	42	39	33	42	30	30	34	—	—	—	27
	9. Lambaliha, osim. veerand — <i>Viande de mout. II s.</i>	„	33	38	48	30	37	36	38	39	28	34	31	28	25	29	22
	10. „ tagum. veerand — <i>Viande de mout. I s.</i>	„	38	43	55	35	41	41	43	44	33	40	35	33	34	32	27
	11. Searasv, sulatamata — <i>Graisse de porc</i>	„	71	71	75	60	69	85	65	70	85	60	72	68	75	70	70
	12. „ sulatatud — <i>Saindoux</i>	„	95	90	100	80	90	90	—	78	110	80	92	84	96	75	100
	13. Loomarasv, sulatamata — <i>Graisse d. boeuf, n. fond.</i>	„	40	40	50	—	50	—	—	40	35	35	38	—	35	30	25
	14. „ sulatatud — <i>Graisse de boeuf, fondue</i>	„	—	—	—	—	—	—	—	55	65	48	—	—	45	35	45
	15. Teevorst — <i>Sauccisson</i>	„	75	75	90	70	73	90	70	80	70	—	60	—	70	55	70
16. Sinek — <i>Jambon</i>	100	100	100	125	100	90	100	100	110	75	95	80	—	95	100	90	
17. Rõimed, värsked — <i>Ablettes frais</i>	„	17	20	25	10	28	9	19	14	—	—	15	—	20	—	10	
18. Kilud „ — <i>Esports frais</i>	„	14	15	22	9	18	10	18	15	—	—	—	—	—	—	10	
19. Hangid „ — <i>Brochets frais</i>	„	43	46	55	—	40	33	40	34	28	31	28	36	31	27	20	
20. Alivenad „ — <i>Perches fraiches</i>	„	33	33	39	—	23	27	24	20	16	17	20	20	25	22	15	
21. Särjed „ — <i>Gardons frais</i>	„	—	—	—	—	—	—	20	—	12	—	13	18	18	—	10	
22. Rõimed, soolatud — <i>Ablettes salés</i>	„	25	25	30	—	14	17	15	13	22	20	15	—	20	25	10	
23. Kilud „ — <i>Esports salés</i>	„	30	35	38	—	19	—	20	19	—	25	—	—	—	30	25	
24. Heeringad „ — <i>Harengs salés</i>	„	50	50	58	53	48	—	40	48	50	45	43	50	45	35	50	
25. Kilud toosides — <i>Esports en boîtes</i>	toosid	40	40	40	38	43	37	36	40	35	38	33	32	35	35	35	
26. Rukis — <i>Seigle</i>	10 kg.	150	150	160	—	128	158	161	—	130	140	128	—	135	120	120	
27. Nisu — <i>Froment</i>	„	—	—	—	—	180	228	210	—	210	—	186	—	203	160	181	
28. Oder — <i>Orge</i>	„	123	130	130	—	68	97	105	95	100	130	111	79	95	85	95	
29. Kner — <i>Avoine</i>	„	90	95	100	90	55	85	98	71	80	100	93	63	75	68	88	
30. Rukkijahu — <i>Farine de seigle</i>	„	160	160	170	—	146	160	166	120	140	160	148	131	141	135	160	
31. Nisujahu, libt — <i>Farine de froment</i>	„	300	300	320	—	325	265	268	—	216	—	300	241	—	250	—	
32. „ scela — „ „ „ <i>Mulle</i>	„	—	—	—	—	350	300	—	244	280	—	—	—	275	300	270	
33. Odrajahu, inimitoiduks — <i>Farine d'orge (pour alim.)</i>	„	200	200	—	220	140	183	200	151	220	200	193	150	163	—	160	
34. Odrajahu, loomatoid. — <i>Farine d'orge (p. fourr.)</i>	„	—	—	—	90	93	97	109	99	100	—	111	—	90	—	100	
35. Odratangud — <i>Gruau d'orge</i>	kg.	25	25	30	23	19	18	20	26	22	20	18	22	22	25	25	
36. Kruubid — <i>Orge perlé</i>	„	30	30	38	25	20	21	20	26	22	23	25	25	25	30	28	
37. Rukkielib — <i>Pain de seigle</i>	„	17	17	18	15	14	15	14	14	14	15	14	14	14	16	16	
38. Peonleib „ — <i>demi-blanc de seigle</i>	„	33	33	33	35	42	30	25	34	30	34	30	30	35	32	35	
39. Sepik — <i>Pain de froment</i>	„	33	33	34	35	42	—	34	33	40	34	28	—	40	29	20	
40. Sai — <i>Pain blanc</i>	„	45	45	45	50	53	43	55	43	45	47	48	41	40	45	45	
41. Piim, rõõsk (almitine) — <i>Lait frais</i>	li.	9	9	11	8	7	8	8	6	8	7	6	8	6	11	8	
42. Koor, rõõsk — <i>Crème fraîche</i>	„	60	50	60	—	—	87	69	60	75	—	—	40	58	—	35	
43. „ hapu — <i>aigre</i>	„	39	36	115	—	—	90	84	70	68	75	70	—	79	—	55	
44. Kohupiim — <i>Caillébotte</i>	kg.	20	25	34	—	28	25	15	25	—	15	24	20	21	20	25	
45. Või, melerol, rõõskkoore — <i>Beurre de ferme, frais</i>	„	140	124	175	—	128	144	140	135	138	123	142	120	135	121	114	
46. „ kõõgi — <i>Beurre de cuisine</i>	„	124	100	160	110	115	120	115	111	125	118	101	110	121	—	91	
47. Kanamunad — <i>Oeufs de poule</i>	poar	12	10	14	12	11	13	11	12	12	13	11	10	12	—	9	
48. Kartulid — <i>Pommes de terre</i>	10 kg.	29	31	32	30	18	20	18	14	25	21	19	24	23	—	23	
49. Porgandid — <i>Carottes</i>	kg.	10	10	12	—	8	8	10	9	5	9	9	—	7	—	9	
50. Peedid — <i>Betteraves</i>	„	12	12	15	—	8	7	8	9	5	8	9	—	6	—	7	
51. Kaalikad — <i>Narcets</i>	„	8	8	10	—	9	5	5	7	4	6	7	—	5	—	6	
52. Herved, kollased, kulvatatud — <i>Pois secs</i>	„	30	30	30	—	28	—	23	30	22	—	—	—	30	—	35	
53. Oad, kulvatatud — <i>Fèves sèches</i>	„	35	35	50	—	—	—	—	25	—	—	—	—	20	—	20	
54. Kapsad, hapud — <i>Choucroute</i>	„	12	12	20	—	10	15	12	15	—	—	9	—	10	—	12	
55. „ värsked — <i>Choux frais</i>	„	5	5	10	—	5	5	6	6	3	6	4	—	4	—	5	
56. Sibulad — <i>Oignons</i>	„	25	25	30	30	23	25	30	23	20	30	25	—	25	—	30	
57. Riis — <i>Riz</i>	„	60	60	60	50	65	50	51	55	60	50	60	50	55	55	45	
58. Manna — <i>Manne</i>	„	55	55	60	50	58	47	54	54	52	53	52	55	55	65	55	
59. Makaronid — <i>Macaronis</i>	„	35	35	60	35	65	81	50	88	85	75	85	60	90	—	90	
60. Kartulijahu — <i>Pécule de pommes de terre</i>	„	38	38	38	35	40	—	35	36	35	35	29	36	40	40	38	
61. Suhkur, peoniko — <i>Sucre en poudre</i>	„	44	45	27	45	47	48	47	46	48	46	46	47	47	47	47	
62. Mesi — <i>Miel</i>	„	150	150	175	150	160	163	—	169	125	—	123	—	135	120	110	
63. Köögisool — <i>Sel de cuisine</i>	„	6	6	5	5	5	5	5	6	5	6	5	4,5	5	5	4,5	
64. Viljakohv — <i>Café de grains</i>	„	75	100	100	—	75	—	75	—	60	60	50	75	70	—	—	
65. Sigurid, praad-ta — <i>Chicorée non torréfiée</i>	„	—	—	30	28	—	27	—	—	—	—	26	—	—	—	—	
66. Pansseep, sinine — <i>Suon</i>	„	45	50	53	45	55	—	46	—	45	40	47	—	45	40	45	
67. Petrooleum — <i>Pétrole</i>	„	17	17	19	15	19	13	15	15	15	15	15	15	15	15	15	
68. Tihud — <i>Allumettes</i>	pakid	28	28	28	20	20	26	30	30	30	30	28	28	30	28	28	
69. Ristkhein — <i>Tréfle</i>	10 kg.	42	45	60	—	49	34	—	38	53	55	40	—	59	—	48	
70. Timuhein — <i>Férole</i>	„	44	45	60	—	49	—	—	—	50	—	—	—	59	—	48	
71. Asshein — <i>Autres herbages</i>	„	36	33	48	—	34	24	—	30	—	45	—	—	—	—	42	
72. Luuhain — <i>Poin des prés</i>	„	—	—	—	—	28	20	—	—	40	—	30	—	20	—	—	
73. Soohain — <i>Poin des marais</i>	„	—	—	—	—	19	19	—	—	—	32	—	—	—	—	—	
74. R																	

PRINCIPAUX ARTICLES PUBLIÉS DANS LE RECUEIL MENSUEL.

MÉTÉOROLOGIE.

La vie économique de l'Estonie en 1930	Nr. 112(3),	page 133—147
Recensement agricole de 1929	88(3),	133—141
Convention concernant l'unification des méthodes des statistiques économiques	87(2),	69—80
Influences internationales sur l'organisation des statistiques nationales	76(3),	161—170
Développement des statistiques, en Estonie	75(2),	65—72
Relation de la population aux travaux statistiques en Estonie	75(2),	73—81
La IV conférence estono-lettonne des statisticiens	94(3),	481—485

DONNÉES INTERNATIONALES.

Production et commerce du monde dans le seigle et froment	Nr. 100(3),	page 169—175
Commerce extérieur des pays Baltes de 1924—29	99(2),	57—69
Emi- et immigr. mondiale de 1920—1924	57(12),	5—10
Quelques comparaisons entre les États Baltes de 1920—26	72(11),	629—633

POPULATION.

Changement de la sujétion de 1920—29	Nr. 110(1),	page 1—4
Population des exploitations agricoles en 1929	Nr. 104(7)-105(8),	421—428
Nombre des estoniens en Russie (U.R.S.S.)	Nr. 101(4),	193—197
Développement physique des enfants estons en 1926—37	84(11),	621—629
Taille, poids et dimensions de la tête des nouveau-nés estoniens 1926—27	82(9),	525—531
Natalité, mortalité, mariages et nombre de la population en 1931	124(3),	173
Divorces de 1923—28	90(5),	279—285
Accroissement de la population en Estonie de 1921—25	55(10),	5—8
Population des villes et bourgs en 1931	124(3),	173—177
Mouvement de la population traversant la frontière en 1931	124(3),	169—172
Émigration en 1931	130(9),	490—492
Mesures anthropométriques des conscrits en 1929	127(6),	325—334

INSTRUCTION PUBLIQUE.

Écoles pour différentes nationalités en 1927/28	Nr. 92(7)-93(8),	page 407—419
Locaux d'enseignement des écoles primaires et secondaires et conditions sanitaires en 1930/31	126(5),	286—303
Écoles normales d'instituteurs (séminaires) de 1923—27	78(5),	298—302
Bâtimens et terrain des écoles primaires et secondaires en 1930/31	127(6),	355—368
Écoles de navigation de 1923—27	74(1),	30—34
Écoles primaires et secondaires en 1930/31	123(2),	69—93
Jardins d'enfants de 1930/31	124(3),	148—155
L'université de Tartu de 1926—30	115(6),	360—368
Écoles de continuation de 1928—31	125(4),	223—231
L'école technique supérieure à Tallinn de 1926—28	89(4),	240—242
Marché du livre et la presse périodique de 1929—31	132(11),	658—666
Bibliothèques populaires en 1929/30	122(1),	39—44
Unions et sociétés de 1929—30	113(3),	211—215

TRAVAIL ET SALAIRES.

Conditions du travail en I sem. de 1932	Nr. 131(10),	page 602—607
Production et main d'oeuvre dans les grandes entreprises industrielles en 1928	100(3),	189—143
Nombre des ouvriers dans l'industrie	126(5),	303—305
Activité des bourses du travail en 1931	130(9),	495—505
Chômage à la campagne en hiver de 1931/32	Nr. 128(7)-129(8),	385—396
Assurance-maladie en 1930	118(9),	538—547
Activité industrielle en 1931	124(3),	158—160
Nombre des salariés et l'emploi de la main-d'oeuvre	114(5),	257—263
Chômage dans les villes en 1931/32	Nr. 128(7)-129(8),	396—412
Formation des salaires de 1913—30	114(5),	274—285
Jeunes chômeurs	Nr. 128(7)-129(8),	412—414
Durée du travail dans l'industrie en 1931	126(5),	277—286
Salaires des ouvriers agricoles	114(5),	312—316
Conditions du travail et salaires des marins en 1932	130(9),	481—486
Grèves de 1921—30	114(5),	320—321
Femmes, mineurs et vieillards dans la grande industrie	114(5),	322—327
Salaires des employés d'administrations locales en 1930/31	120(11),	677—687

HYGIÈNE PUBLIQUE.

Maladies traitées aux hôpitaux	Nr. 104(7)-105(8),	415—421
Tuberculose en 1930 et 1931	127(6),	338—342
Médecine légale en 1930	119(10),	620—621
Activité des sages-femmes en 1930	119(10),	622—623
Mortalité des nourrissons en 1930	124(3),	153—159
Maladies contagieuses en 1931	126(5),	272—274
Lepra de 1919—28	84(11),	630—632
Causes de décès en 1930	123(2),	84—103
Médecins en Estonie en 1932	131(10),	535—538
Activité des médecins de district en 1930	Nr. 118(9),	524—528
État sanitaire de l'armée en 1931	131(10),	587—602

ASSISTANCE.

Assistance publique et protection de l'enfance en 1929/30	Nr. 123(2),	page 104—112
---	-------------	--------------

CRIMINALITÉ ET SINISTRES.

Accidents de 1928—29	Nr. 104(7)-105(8),	page 429—432
Justice criminelle et civile	Nr. 126(5),	261—271
Incendies en 1931	127(6),	343—348
Délits et infractions aux lois et règlements en 1931	Nr. 128(7)-129(8),	415—419
Suicides en 1930—31	126(5),	274—277
Accidents des voitures à moteur et infractions aux règlements de route en 1931	130(9),	493—495
Prisonniers de 1930—32	130(9),	532—534

INDUSTRIE.

Industrie moyenne en 1928	Nr. 101(4),	page 218—220
Valeur de la production de l'industrie extractive en 1927	91(6),	336—338
Production et main d'oeuvre des entreprises industrielles	121(12),	721—738
Consommation des combustibles dans l'industrie en 1928	Nr. 104(7)-105(8),	411—414
Machines motrices et emploi de la force mécanique dans les grandes entreprises industrielles en 1928	Nr. 108(11),	605—608
Localisation des entreprises industrielles d'après des villes, bourgs et campagne en 1930	130(9),	524—531

COMMERCE EXTÉRIEUR.

Influence des traités commerciaux dans l'importation de l'Estonie	Nr. 115(6),	page 393—404
Droits de douane et commerce extérieur d'après le tarif douanier en 1931	130(9),	510—523
Exportation des produits industriels en 1927 et 1928	95(10),	554—557
Commerce extérieur des produits agricoles et industriels de 1924—28	94(9),	495—497

PRIX.

Coût de la vie en villes 1922—29	Nr. 90(5),	page 235—239
Prix forains du blé en 1928	89(4),	220—231
Indices des prix de gros et du coût de la vie de 1913—28	77(4),	261—269
Coût comparé des diverses denrées alimentaires d'après leur valeur nutritive 1922—27	68(7),	339—332
Indices pondérés des prix des produits agricoles	65(4),	219—220

TRANSPORTS ET COMMUNICATIONS.

Traffic des marchandises par chemins de fer en 1929/30	Nr. 110(1),	page 31—48
Exercice des chemins de fer en 1931/32	131(10),	549—584
Navigation et transports maritimes en 1931	Nr. 128(7)-129(8),	425—440
Marine marchande le 1. I. 1932	127(6),	349—354
Votes navigables intérieurs en 1931	125(4),	219—223
Navigation aérienne privée en 1930	118(9),	548—549
Postes, télégraphes, téléphones et radio pendant l'année budgétaire de 1931/32	132(11),	625—651
Lignes d'autobus en 1930	Nr. 116(7)-117(8),	447—448
Véhicules à moteur le 1. I. 1931	116(7)-117(8),	442—444

ASSURANCES.

Pensions de 1925—30	Nr. 119(3),	page 161—173
Sociétés d'assurance en 1930	125(4),	197—211
Assurance-maladie en 1927 et 1928	95(10),	567—574

CRÉDIT ET CAPITAL.

Crédits accordés aux exploit. nouvellem. fondées de 1921—28	Nr. 94(9),	page 524—525
Banque nationale de crédit à long terme 1928	80(4),	243
Situation financière des sociétés anonymes en 1927 et 1928	88(3),	176—183
Recettes et dépenses des banques privées en 1931	132(11),	652—658
Activité de la Banque agricole en 1926—27	71(10),	586—587

FINANCES.

Circulation fiduciaire de 1919—29 . . . Nr. 95(10), page 586—587
 Charge des impôts en 1929/30. Nr. 128(7)—129(8), „ 420—424
 Recettes et dépenses des administrations communales rurales en 1929/30 . . . „ 122(1), „ 25—33
 Recettes et dépenses des administrations d'arrondissement en 1929/30 . . . „ 120(11), „ 688—698
 Recettes et dépenses des villes et bourgs en 1930/31 . . . Nr. 128(7)—129(8), „ 441—450
 Balance des paiements en 1928 . Nr. 92(7)—93(8), „ 420—426
 Impôt sur patentes commerciales de 1929—30 . . . „ 130(9), „ 508—510
 Impôt sur les bénéfices nets en (9)9 „ 119(10), „ 577—582
 Impôt sur le revenu en 1930 „ 113(4), „ 216—224
 Impôts des entreprises anonymes et coopératives de 1927—29 . . . „ 113(4), „ 225—235

COOPÉRATION.

Sociétés de consommation en 1926 . . Nr. 73(12), page 725—727

AGRICOLE.

Bâtiments des exploitations agricoles . Nr. 106(9), page 469—478
 Rentabilité de l'élevage de poules en 1931 . . . „ 123(2), „ 113—118
 Pêche 1928—31 . . . „ 124(3) „ 137—147

Forêts d'État et l'économie forestière en 1930/31 . . . . . Nr. 125(4) page 212—218
 Rentabilité des exploitations agricoles en 1930/31 . . . . . „ 121(12), „ 730—748

VARIA.

Loteries de 1924—30 . . . . . Nr. 116(6), page 388—392
 La vie religieuse de 1922—29 . . . . . „ 109(12), „ 726—729
 Lombards en 1931 . . . . . „ 130(9), „ 486—489
 Vente des immeubles aux enchères de 1927—29 . . . . . „ 102(5), „ 286—288
 Tourisme de 1927—30 . . . . . „ 112(3), „ 174—176
 Statistique sportive de 1920—30 . . . . . „ 101(4), „ 221—235
 Construction des maisons d'habitation dans les villes et bourgs de 1930—31 „ 132(11), „ 666—669
 Contrebande de 1922—30 . . . . . „ 122(1), „ 44—49
 Stations balnéaires, estivales et de villégiature en 1931 . . . . . „ 127(6), „ 335—337
 Fonctionnement du fonds de culture . „ 124(3), „ 161—168
 Prix de loyer & Tallinn de 1912—31 „ 121(12), „ 709—716
 Prix de loyer et cout de la vie . . . . . „ 121(12), „ 717—720

RÉFORME AGRICOLE.

Mise en ordre de terres d'État et privées en 1927 et 1928 . . . . . Nr. 94(9), page 522—524

LISTE DES ÉDITIONS DU BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE.

Type A. DÉMOGRAPHIE.
 Volume I. Annuaire de la statistique d'instruction publique . . . . . Pages 288+186, 1924. Kr. 6.—
 „ II. Naissances, décès, mariages et mouvem. de la populat. 1921—1923 . . . . . „ 52+64, 1925. „ 3.—
 „ III. Statistique de l'hygiène publique . . . . . „ 132+80, 1925. „ 5.—
 „ IV. Population et l'hygiène publique . . . . . „ 306, 1930. „ 8.—

STATISTIQUE ÉCONOMIQUE.
 Volume I. Commerce extérieur en 1923 . . . . . Pages 20+79, 1924. Kr. 2.—
 „ II. Ports, marine marchande et navigation en 1924 . . . . . „ 102, 1925. „ 2.50
 „ III. Chemins de fer, poste, télégraphe et téléphone en Estonie . . . . . „ 64, 1925. „ 2.—
 „ IV. Commerce extérieur en 1924 . . . . . „ 22+92, 1925. „ 3.—
 „ V. Industrie en Estonie en 1924 . . . . . „ 80, 1926. „ 2.50
 „ VI. Chemins de fer de l'État en 1924 . . . . . „ 38, 1926. „ 2.—
 „ VII. Commerce extérieur en 1925 . . . . . „ 109, 1926. „ 3.25
 „ VIII. Commerce extérieur en 1926 . . . . . „ IV+106, 1927. „ 3.25
 „ IX. Situation financière des sociétés anonymes et des sociétés coopér. au 1. I. 1926 . . . . . „ 32+34, 1927. „ 2.—
 „ X. Commerce extérieur en 1927 . . . . . „ 106, 1928. „ 3.25
 „ XI. Commerce extérieur en 1928 . . . . . „ 120, 1929. „ 3.50
 „ XII. Commerce extérieur en 1929 . . . . . „ 152, 1930. „ 5.—
 „ XIII. Commerce extérieur en 1930 . . . . . „ 144, 1931. „ 5.—
 „ XIV. Commerce extérieur en 1931 . . . . . „ 140, 1932. „ 4.—

STATISTIQUE AGRICOLE.
 Volume II. Annuaire de la statistique agricole II (1923) . . . . . Pages 132, 1924. Kr. 2.25
 „ III. Élevage du bétail en Estonie en 1924 . . . . . „ 17+105, 1925. „ 1.50
 „ IV. Annuaire de la statistique agricole (1925) . . . . . „ 3+201, 1926. „ 5.—
 „ V. Annuaire de la statistique agricole (1926) . . . . . „ VIII+254, 1927. „ 3.—
 „ VI. Annuaire de la statistique agricole (1927) . . . . . „ VIII+207, 1928. „ 2.75
 „ VII. Annuaire de la statistique agricole (1928) . . . . . „ VIII+213, 1929. „ 2.75
 „ VIII. Annuaire de la statistique agricole (1929) . . . . . „ VIII+204, 1930. „ 3.00
 „ IX. Annuaire de la statistique agricole (1930) . . . . . „ VIII+239, 1931. „ 3.50
 „ X. Annuaire de la statistique agricole (1931) . . . . . „ VIII+222, 1932. „ 3.50

Type B. 1. Résultats préliminaires du recensement de 1922 . . . . . Pages 78, 1923. Kr. 2.—
 2. Les enfants infirmes en Estonie . . . . . „ 104, 1923. „ 3.75
 3. Élections au Parlement en mai 1923 . . . . . „ 78, 1923. „ 3.—
 4. Commerce extérieur de l'Estonie en 1921—1922 . . . . . „ 60+38, 1923. „ 2.50
 5. Résultats du recensement de 1922:

Volume I. Répartit. démograph. de la popul. et conditions de logement . . . . . Pages 88, 1925. Kr. 2.—
 „ II. Répartit. démograph. de la popul. (tableaux) . . . . . „ 8+138, 1924. „ 4.—
 „ III. Répartition de la population par occupations . . . . . „ 88+84, 1925. „ 3.—
 „ IV. Arrond. Viru . . . . . „ 24+52, 1924. „ 2.—
 „ V. „ Järva . . . . . „ 62+60, 1923. „ 3.—
 „ VI. „ Harju et la ville de Tallinn . . . . . „ 40+56, 1924. „ 3.—
 „ VII. „ a) Lääne . . . . . „ 20+50, 1924. „ 2.—
 „ „ b) Saare . . . . . „ 20+50, 1924. „ 2.—
 „ VIII. „ Pärnu . . . . . „ 40+34, 1924. „ 3.50
 „ IX. „ Viljandi . . . . . „ 36+84, 1924. „ 3.50
 „ X. „ Tartu et Valga . . . . . „ 40+92, 1924. „ 3.—
 „ XI. „ Võru et Põlva . . . . . „ 30+40, 1927. „ 3.—

6. Dépouillement des données du recensement de 1922 et le contenu des tableaux de résultats définitifs . . . . . Pages 43, 1923. Kr. 1.—
 7. Les exploitations agricoles nouvellement fondées de 1919—23 . . . . . „ 46+60, 1924. „ 3.50
 8. Résultats du recensement agricole de 1925 . . . . . „ 4+219, 1926. „ 3.75
 9. Album statistique, vol. I. Territoire et populat. (38 dia- et cartogram. en couleurs) . . . . . „ 1925. „ 6.—
 Album statistique, vol. II. Économie (24 dia- et cartogram. en coul.) . . . . . „ 1926. „ 6.—
 Album statistique, vol. III. Agriculture . . . . . „ 112, 1928. „ 7.50
 10. Élections au III. Parlement . . . . . „ 48, 1927. „ 1.75
 11. Élections au IV. Parlement . . . . . „ 52, 1929. „ 1.75
 12. Résultats du recensement agricole de 1929, v. I . . . . . „ XI+235, 1930. „ 7.50
 13. Résultats du recensement agricole de 1929, v. II . . . . . „ IV+96+44, 1932. „ 3.—
 14. Résultats du recensement agricole de 1929, v. III . . . . . „ XV+405, 1931. „ 7.—
 15. Estonie de 1920—1930 (Résumé rétrospectif)

Type G. RECUEIL MENSUEL . . . . . 1925 Nr. 34—45 Prix total Kr. 15.— 1929 Nr. 36—37 Prix total Kr. 15.—
 1922 Nr. 1—11 Prix total Kr. 10.— 1926 „ 46—61 „ „ „ 15.— 1930 „ 98—109 „ „ „ 15.—
 1923 „ 12—21 „ „ „ 15.— 1927 „ 62—73 „ „ „ 16.— 1931 „ 110—121 „ „ „ 15.—
 1924 „ 22—33 „ „ „ 15.— 1928 „ 74—85 „ „ „ 15.— 1932 „ 122—132 à Kr. 1.50.